Základní škola Ostrava, Matiční 5, příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

S jazyky a počítačem porozumíme Evropě a světu

Obsah

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY
2.1 Úplnost a velikost školy
2.2 Charakteristika pedagogického sboru
2.3 Dlouhodobé projekty
2.4 Umístění školy
2.5 Charakteristika žáků
2.6 Podmínky školy
2.7 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery
2.8 Školní poradenské pracoviště

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU
3.1 Zaměření školy
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie školy, profil žáka devátého ročníku
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
3.3.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami
3.3.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami
3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných
3.4.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP nadaného žáka
3.4.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP mimořádně nadaného žáka
3.5 Zařazení průřezových témat

4 UČEBNÍ PLÁN
Učební plán – I. stupeň
Učební plán – II. stupeň
Učební plán – II. stupeň – rozšířená výuka jazyků
Poznámky k učebnímu plánu

5 UČEBNÍ OSNOVY
Řazení předmětů:
Český jazyk
Anglický jazyk
Francouzský jazyk
Německý jazyk
Ruský jazyk
Španělský jazyk
Matematika
Informatika
Prvouka
Přírodopis
Dějepis
Zeměpis
Člověk a společnost
Fyzika

Chemie
Hudební výchova
Výtvarná výchova
Výchova ke zdraví
Tělesná výchova
Pracovní činnosti
Pěstitelství a chovatelství
Design a konstruování
Svět práce

6 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ
6.1 Způsoby hodnocení
6.2 Kritéria hodnocení

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP: S jazyky a počítačem porozumíme Evropě a světu
Zpracování ŠVP: ŠVP zpracován podle RVP ZV

Údaje o škole:
Název školy: ZÁKLADNÍ ŠKOLA OSTRAVA, MATIČNÍ 5, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
Adresa školy: Matiční 5/1082, 728 13 Ostrava
Jméno ředitele: Mgr. Petra Ocelková
Kontakty: tel.: 596 127 378, 596 127 380, 596 127 382
zs.maticni5@zs-mat5.cz
www.zs-mat5.cz
Zřizovatel:
Název: Město Ostrava
Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz

Adresa: náměstí Dr. E. Beneše 555/6
729 29 Ostrava

Kontakty: tel.: 599 444 444
posta@moap.mmo.cz

Platnost dokumentu od:
Datum: 1. 9. 2022

Podpis ředitele:

Razítko školy:

Právní forma: příspěvková organizace
IČO: 61989061, DIČ: CZ 61989061

Zařazení do sítě škol: 13. 3. 1996
IZO: 102508071
RED-IZO: 600145051

Koordinátor tvorby školního vzdělávacího programu pro základní školství:
Mgr. Lucie Svobodová
tel.: 596 127 380

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Ostrava, Matiční 5, příspěvková organizace je státní škola. Je úplnou základní školou, která poskytuje vzdělání cca 715 žákům (kapacita 760 žáků) v 1.–9. ročníku. Výuka probíhá na prvním stupni školy ve 3 - 4 paralelních třídách, na druhém stupni ve 2 - 3 paralelních třídách. Škola dále sdružuje školní družinu s 11 odděleními, školní jídelnu a dvě školní jídelny – výdejny.

2.2 Zaměření školy (ŠVP)

Školní vzdělávací program „S jazyky a počítačem porozumíme Evropě a světu“ je realizován v povinných předmětech a volitelných předmětech. Škola je zaměřena na rozšířenou výuku jazyků a práci s informačními technologiemi.
Všichni žáci se od 1. ročníku vyučují anglický jazyk. Od 6. ročníku si nadaní žáci volí další cizí jazyk, ostatní žáci od 8. ročníku. V 9. ročníku jsou do výuky anglického jazyka – konverzace zařazovány hodiny vedené rodilými mluvčími.
Škola podporuje objektivní testování jazykové úrovně žáků ve formě skládání mezinárodních zkoušek, kdy škola aktivně žáky ke zkouškám připravuje.
Ve výuce některých předmětů, zejména přírodovědného rázu se snažíme aplikovat prvky CLIL, tj. výuky cizích jazyků v nejazykových předmětech. CLILu se věnujeme na prvním i druhém stupni.
Značný důraz v učebním plánu je kladen na informační a komunikační technologie. Pro technicky zaměřené žáky škola vytvořila Centrum technického nadání, kde se žáci zabývají 3D technikou a programovatelnými roboty.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Výuka v 1. – 9. ročníku je zajišťována kvalifikovanými pedagogy. Dále ve škole působí dvě odborně kvalifikované výchovné poradkyně (pro 1. a 2. stupeň), odborně kvalifikovaní školní speciální pedagogové, metodička prevence rizikového chování žáků a školní psycholog. Škola také vykonává činnost školní družiny, a to v 11 odděleních. Tuto činnost zabezpečují kvalifikovaní vychovatelé.

2.4. Dlouhodobé projekty

Škola se aktivně zapojuje do projektů, např. Šablony ESF Jan Amos Komenský, Bezplatné stravování, Abeceda peněz (Nadace české spořitelny), MAP, Digitalizace školy apod.
Dlouhodobě je zapojena do preventivního programu pro děti a mládež „Buď OK.“ a programu „Metodika programu specifické prevence negativních jevů realizovaných ve spolupráci se sdružením FAUST a Renarkonem o.p.s. Pedagogové vzájemně spolupracují na školních projektech. Realizujeme zahraniční vzdělávací zájezdy do zemí, jejichž jazykům vyučujeme. Samozřejmostí jsou kulturně-vzdělávací a ozdravné pobyty, exkurze, lyžařské kurzy a kurzy adaptační, to vše s cílem rozvíjet zejména kompetence komunikativní, sociální a interpersonální, občanské.

2.5 Umístění školy

Škola je umístěna ve dvou školních budovách, vzdálených od sebe cca 5 minut chůze v centru města Ostravy s velmi dobrou dostupností městské hromadné dopravy. Obě školní budovy mají mnohaletou školní tradici, mimo jiné i jako fakultní škola Pedagogické fakulty v Ostravě a škola s rozšířenou výukou jazyků.

2.6 Charakteristika žáků

Převážnou část žáků školy tvoří děti Moravské Ostravy a Přívozu a Slezské Ostravy, v menším počtu navštěvují školu také děti z jiných obvodů města Ostravy a děti cizích státních příslušníků. Všichni žáci se od 1. ročníku věnují výuce anglického jazyka. Od 6. ročníku si nadaní žáci volí další cizí jazyk, ostatní žáci od 8. ročníku. V průběhu školní docházky žáci skládají mezinárodní zkoušky jako důkaz dosažené jazykové úrovně a vybavenosti.
Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami pracují podle plánu pedagogické podpory (PLPP), individuálního vzdělávacího plánu (IVP) nebo podle jiných doporučení školského poradenského zařízení. Hodiny speciální pedagogické péče jsou poskytovány v rámci disponibilních hodin v rámci výuky nebo nad rámec výuky podle počtu hodin v daném ročníku.

2.7 Podmínky školy

Škola svou činnost realizuje ve třech pracovištích. 1. stupeň, školní družina, školní jídelna – výdejna je umístěna ve školní budově na ulici 30. dubna 20, ředitelství školy a 2. stupeň na ulici Matiční 5 a školní jídelna – výdejna na ulici Dr. Šmerala 25 v Ostravě.
Výuka probíhá v 35 učebnách. Třídy jsou v rámci vybavovány moderním a účelným nábytkem. V učebnách 1. stupně jsou v části tříd koberce, které slouží k výuce i k relaxačním činnostem.
Škola disponuje 3 jazykovými učebnami, 2 dobře vybavenými počítačovými učebnami, 2 poloodbornými učebnami fyziky a chemie. Většina učeben je vybavena interaktivními tabulemi s příslušenstvím a s připojením k internetu.
Ve školní budově 30. dubna 20 je umístěna pracovna určena pro práci školního speciálního pedagoga s integrovanými dětmi s vývojovými poruchami učení a s dětmi mimořádně nadanými.
V suterénu této budovy je místnost s keramickou pecí určená pro činnost zájmových kroužků a školní družiny.
V každé školní budově je tělocvična. Jelikož se jedná o školní budovy historické, zejména rozměr tělocvičny v budově na ulici Matiční 5 je menší.
U obou školních budov jsou vybudovány odpočinkové prostory, které slouží pro výuku zejména tělesné výchovy, a to míčových her a činnosti školní družiny, také k relaxačnímu pobytu žáků o velkých přestávkách venku. Tyto prostory však nejsou vyhovující pro realizaci atletických disciplín, k těmto činnostem musí škola využívat hřiště sousední školy, vzdálené cca 500 metrů. Činnost školní družiny probíhá ve samostatných učebnách i třídách s relaxačním koutem.
Ve spolupráci s metodickými orgány školy a v souladu s finančními možnostmi školy je postupně prováděna obnova doplňování učeních pomůcek a platných učebních. Didaktická a audiovizuální technika je ve škole zastoupena v dostatečném množství. Rovněž žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají k dispozici učebnice as pomůcky s jejich potřebami.
Materiálně-technické podmínky výuky školy jsou na velmi dobré úrovni a umožňují realizovat zvolený vzdělávací program.

2.8 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Spolupráce s rodiči žáků se neustále rozvíjí. Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím, v době konzultačních a úředních hodin, v době třídních schůzek a individuálních pohovorů. Žáci mohou být přítomni při jednáních rodičů a učitele. Dále může široká veřejnost navštívit školu ve dni otevřených dveří, v rámci kulturních vystoupení žáků, školních kol soutěží a v době soutěží, které škola pořádá pro školy města Ostravy. Rodiče jsou o činnosti školy informováni zejména formou prezentace na školních nástěnkách a vitrínách, webových stránkách školy www.zs-mat5.cz, školních sociálních sítích, školním časopisem. Škola úzce spolupracuje se školskou radou, obcí, Ostravskou univerzitou, mateřskými školami, s Knihovnou města Ostravy, pedagogickou-psychologickou poradnou, sdruženími, které se zabývají preventivními programy prevence negativních jevů, Městskou policií, Policií ČR, KVICEM a dalšími organizacemi. Naší snahou je poskytovat veřejnosti základní a objektivní informace o škole, nabízet služby, a to pronájmy nebytových prostor, možnost stravování, zájmové kroužky, služby spojené se školním poradenským pracovištěm.

2.9 Školní poradenské pracoviště

Cílem školního poradenského pracoviště je poskytování poradenských a konzultačních služeb pro žáky, jejich zákonné zástupce a pedagogy a pomoc při řešení vzniklých problémů v oblasti edukační i sociální.

vedoucí poradenského pracoviště:	školní psycholožka Mgr. Gabriela Balcaříková
členové poradenského pracoviště:	výchovný poradce pro 1.–5. r. Mgr. Kateřina Barcuchová
	výchovný poradce pro 6.–9. r. Mgr. Petra Ocelková
	školní speciální pedagog pro 2. stupeň Mgr. Jana Černá
	školní metodik prevence Mgr. Andrea Bilová
	školní speciální pedagog pro Mgr. Jarmila Richtárová

Členové školního poradenského pracoviště dbají především na důvěrnost jednání, ochranu osobních dat klientů, vzájemnou informovanost, spolupráci a dodržování etického kodexu školních poradenských pracovníků.
Za poskytování poradenských služeb na škole zodpovídá ředitelka školy a zástupci ředitelky pro jednotlivé stupně. Vedení školy společně s výchovným poradcem, školním speciálním pedagogem, školním metodikem prevence a ostatními pracovníky se podílí na tvorbě Programu činnosti školního poradenského pracoviště, který zabezpečuje pedagogicko-psychologické poradenství poskytované ve škole.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1 Zaměření školy

Základní vzdělávání chápeme jako službu občanům, která reflektuje mimo jiné i jejich očekávání a individuální potřeby. Takového cíle nelze dosáhnout, aniž by se změnilo tradiční chápání funkce školy. Posláním školy v takovém případě nemůže být pouhé zprostředkování sumy vědomostí a zkoušení žáků z faktografických přehledů.
V našem pojetí je škola místem, ve kterém se důsledně uplatňují takové přístupy ke každému žákovi, které skýtají bohaté možnosti pro rozvoj jeho osobnosti a které mu umožní, aby se orientoval ve světě a vydal se dál na cestu poznávání. Takovým místem, které žáky motivuje a podporuje k aktivnímu učení se. A to nikoli encyklopedickým vědomostem, ale pro život důležitým kompetencím, jako učit se, řešit problémy a sociálním dovednostem. Charakter práce pak má v žácích mimo jiné podporovat pocit bezpečí, možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení. O proměnu školy v takovéto prostředí, kde se žákům s různými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikovaná vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně, usilujeme s rodiči a s dalšími pedagogickými pracovníky dlouhodobě.
Název našeho školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání S jazyky a počítačem porozumíme Evropě a světu není nahodilý, chceme rozvíjet u žáků kompetence, které jsou nezbytné pro život v Evropě v 21. století.
Ve vzdělávací perspektivě programu je osobnost postupně vyzrávajícího mladého člověka, který je schopen samostatně myslet, svobodně a autonomně se rozhodovat, jednat v souladu s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami.
Program zdůrazňuje pevné osvojení poznatků v jejich těsném spojení s funkčními dovednostmi a se schopností aplikovat je při řešení úkolů, učebních i běžných životních situací.
Jde o kompetence, které si žák trvale osvojí a je připraven je uplatňovat v dalším vzdělávání i v životě mimo školu:
Učení:

- vytvořit si pevnou soustavu klíčových poznatků významných pro poznání a praktické činnosti, užitečných pro budoucí život
- chápat význam získaných vědomostí ve vzájemných souvislostech
- být schopen řešit problémy
- organizovat svůj učební proces
- být zodpovědný za své učení

Objevování:

- vyhledat informace, třídit je a zpracovávat, dělat si samostatně poznámky
- zvažovat různé zdroje dat
- umět pracovat s pomůckami (slovníky, příruční knihy, indexy, databanky, audiovizuální pomůcky, počítač)
- vytvářet a pořádat dokumentaci

Myšlení a uvažování:

- umět řešit přiměření poznávací problémy, klást otázky a formulovat jednoduché hypotézy, vyvozovat závěry
- umět uplatňovat v různých učebních i praktických situacích základní myšlenkové operace (analýza, syntéza, indukce, dedukce, zobecňování)

- rozlišovat podstatné a vedlejší, pozorovat, srovnávat, rozebírat a vyhodnocovat, užívat údaje a poznatky v nových souvislostech

Komunikace:
- rozumět a domluvit se, číst a psát ve dvou až třech jazycích
- být gramotný v práci s počítačem
- umět se jasně a srozumitelně vyjadřovat, naslouchat, číst s porozuměním
- umět vyjadřovat své názory, diskutovat o nich, argumentovat, své závěry, stanoviska, názory korigovat
- respektovat ostatní, být otevřený a zdvořilý vůči druhým lidem, rozpoznávat rozdíly mezi lidmi, mezi jejich vlastnostmi a charaktery, ovládat své citové reakce

Kooperace:
- být schopen spolupráce a práce v týmu
- posuzovat a hodnotit
- umět řešit konflikty, činit rozhodnutí
- navazovat a udržovat kontakty
- přispívat k práci skupiny a společnosti

Práce:
- vytvářet projekty
- organizovat svou vlastní práci
- brát na sebe zodpovědnost
- projevovat solidaritu
- aplikovat získané vědomosti při řešení poznávacích a praktických úloh

Adaptace:
- nalézat nová řešení
- být flexibilní při změnách
- být houževnatý v případě obtíží
- naučit se dbát na sebe, projevovat se pozitivním způsobem, získat pocit sebeúcty

3. 2. Výchovně vzdělávací strategie školy

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problémů
3. Kompetence komunikativní
4. Kompetence sociální a personální
5. Kompetence občanské
6. Kompetence pracovní
7. Kompetence digitální

1. KOMPETENCE K UČENÍ

Žák	Výchovně vzdělávací strategie na úrovni školy Učitel
▪ vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení ▪ vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě ▪ operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislosti, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy ▪ samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti ▪ poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich	▪ plánuje a organizuje svou činnost k efektivnímu dosažení cíle vyučovací hodiny ▪ individualizuje metody a formy práce na osobnost žáka, podporuje a rozvíjí jejich sebevědomí ▪ zjišťuje, co žáci o tématu už vědí, vychází z jejich zkušeností ▪ pojetí výuky orientuje na dítě, takže každé dítě (nadané i se speciálními vzdělávacími potřebami) má šanci být úspěšné a spokojené ▪ respektuje osobnost a hranice schopností každého žáka ▪ vede žáky k udržení jejich pozornosti, mají-li se něco naučit ▪ sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok ▪ netoleruje nekvalitní práci ▪ respektuje věkové zvláštnosti žáků ▪ učí žáky propojovat staré poznatky s novými – myšlenkové mapy, schémata, časové přímky…. ▪ vede žáky k rozlišování klíčových a doplňujících informací ▪ uplatňuje mezipředmětové vztahy ▪ motivuje žáky tak, aby jim byla zřejmá smysluplnost probíraného učiva ▪ klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací ▪ k obecným vývodům dochází s žáky až po analýze řady příkladů a definice je až závěrečným výsledkem myšlenkových postupů ▪ vydává žákům jasné, přesné a srozumitelné pokyny ▪ usiluje u žáků o samostatnost a tvořivost při řešení úkolů, na praktických příkladech je učí pracovat s chybou, chybu chápe jako součást učení ▪ vede žáka k vnitřní motivaci k učení, k angažovanému učení a k postupnému přebírání zodpovědnosti za své učení. ▪ v souladu s partnerským vztahem k žákům uplatňuje zásadu nepřekvapování žáků, ale naopak dbá na to, aby věděl, co má ovládat, z čeho bude zkoušen; současně s žáky probere možnosti výběru – úkolů, jejich počtu, stanovení času, do kterého něco zpracují apod.; tím vycházejí vstříc individuálním předpokladům žáků, jejich tempu i způsobu učení ▪ umožňuje žákům spoluutvářet kritéria hodnocení ▪ vede žáky k sebehodnocení ▪ vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech

2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žák	Výchovně vzdělávací strategie a postupy školy Učitel
• vnímá nejrůznější situace ve škole i mimo ni, rozpoznává a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností • vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému • samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy • ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů • kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí	▪ podporuje týmovou spolupráci při řešení problémů ▪ spolu s žáky řeší situace, které vznikají při výuce – konflikty mezi žáky, problémy s kázní a chováním, nedodržování pravidel, komunikace s lidmi; vede žáky k vyslechnutí názorů druhých, k vyjádření vlastního postoje, k pomoci druhému ▪ nevnímá problém jako hrozbu, ale lépe jako výzvu, hledá vznik – počátek problému, příčiny, promýšlí je a navrhuje algoritmus řešení ▪ umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků ▪ vede žáky k tomu, aby si dokázali uspořádat úkoly podle priorit ▪ nabízí žákům možnosti, jak a u koho požádat o pomoc ▪ poskytne všem žákům přiměřený čas pro zvládnutí úkolu (učiva) ▪ učí žáky obhajovat své postupy a svá rozhodnutí, uvědomovat si vlastní zodpovědnost za svá rozhodnutí; učí přijímat kritiku

3. KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žák	Výchovně vzdělávací strategie a postupy školy Učitel
▪ formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu ▪ naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje ▪ rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění ▪ využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem ▪ využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi	▪ dává prostor pro komunikaci různými formami (ústně, písemně, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků…) ▪ vede žáky k formulování otázek a problémů vzhledem k probíranému učivu ▪ vede žáky k dodržování etiky komunikace ▪ poskytuje žákům žádoucí vzor kultury jednání a vyjadřování ▪ komunikuje s žáky i prostřednictvím neverbálních technik řízení ▪ učí žáky porozumět informacím z internetu, médií a literatury, srovnat jejich vypovídající hodnoty; aktivně používá didaktickou techniku a zvlášť počítače a vytváří tak pro žáka bohatší senzorický prostor pro přijímání a zpracování informací ▪ buduje pravidla partnerské oboustranné komunikace mezi žáky a učitelem, mezi žáky navzájem, mezi žáky a dalšími osobami

4. KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žák	Výchovně vzdělávací strategie a postupy školy Učitel
▪ účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce ▪ podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá ▪ přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají ▪ vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho důvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty	▪ učí žáky spolupracovat, spoluvytvářet jasná pravidla pro práci a vede je k jejich respektování ▪ usiluje o nabytí dovednosti žáků přijímat rozličné role ve skupině ▪ vytváří celkovou atmosféru třídy tak, aby příznivě ovlivňovala vzdělávací proces ▪ učí žáky odmítavému postoji vůči všemu, co narušuje dobré vztahy ve skupině či mezi žáky jak ve škole, tak na mimoškolních akcích ▪ a žák jsou partneři, chovají se k sobě se vzájemnou úctou a slušností, svou otevřeností staví základy k oboustranné důvěře ▪ vede žáky k tomu, aby se učili navzájem, vyvozovali závěry ze svého jednání, jednání druhých, skupiny, týmu ▪ umožňuje žákům objevovat v sobě dobré stránky, hodnoty

5. KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žák	Výchovně vzdělávací strategie a postupy školy Učitel
▪ respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí ▪ chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu ▪ rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka ▪ respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit ▪ chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti	▪ vede žáky k toleranci individuálních odlišností ▪ je schopen empatie, uvědomuje si povinnost vhodně reagovat na fyzické i psychické násilí a vede k tomu i žáky ▪ vede žáky k vytváření a respektování pravidel života třídy, školy ▪ prakticky řeší a nacvičuje s žáky některé krizové a problémové situace (evakuační poplach…) ▪ navštěvuje s žáky kulturní akce ▪ vede žáky k zodpovědnému přístupu k třídění odpadu a tím k ochraně životního prostředí (na chodbách umístěné koše pro plastické láhve, sběrové akce…)

6. KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žák	Výchovně vzdělávací strategie a postupy školy Učitel
▪ používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky ▪ přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot ▪ využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření ▪ orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení	▪ vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů, techniky, vybavení ▪ dodržuje stanovená závazná pravidla, používá účelně, účinně a bezpečně techniku při všech činnostech žáků ve škole z hlediska bezpečnosti ▪ zaměří se na postupy, které kultivují žákovy činnosti vedoucí k osvojení psychomotorických a motorických dovedností a k tvorbě materiálních produktů ▪ vede je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci ▪ prakticky nacvičuje podnikatelské dovednosti – organizační a realizační, týmovou práci, flexibilitu, adaptaci na změny a posouzení rizik

7. KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

Žák	Výchovně vzdělávací strategie a postupy školy Učitel
▪ Ovládá běžně používaná digitální zařízení: používá je při učení i při zapojení do života školy; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít ▪ Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu ▪ Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se pomocí digitálních prostředků ▪ Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce ▪ Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání ▪ Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky	▪ Vede žáka k používání běžných digitálních zařízení, umožňuje je používat při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; vede žáka k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít ▪ Podporuje žáka k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu; k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu ▪ Učí žáka vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se pomocí digitálních prostředků ▪ Motivuje žáka k využívání digitálních technologií, aby si žák usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce ▪ Dbá na to, aby žák jednal eticky při spolupráci, komunikaci a sdílení informací ▪ Učí žáka chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje ho s novými technologiemi, učí ho kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání ▪ Vede žáka k předcházení situací ohrožující bezpečnost zařízení i dat, k předcházení situacím s negativním dopadem na žákovo tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede žáka, aby jednal eticky

Profil žáka devátého ročníku

/profil dle klíčových kompetencí/

Kompetence k učení

- čte s porozuměním
- používá vhodné způsoby a metody k efektivnímu učení
- projevuje ochotu a chápe smysl celoživotního učení
- dokáže efektivně pracovat s informacemi – umí je vyhodnotit
- dokáže prezentovat a obhájit svoji práci
- dokáže si učení naplánovat, kriticky vyhodnotit závěry a naplánovat další činnosti

Kompetence k řešení problémů

- dokáže problém rozpoznat a vybrat vhodné řešení k jeho odstranění
- využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení
- vyhledává informace vhodné k řešení problému
- uvědomuje si zodpovědnost za své rozhodnutí

Kompetence pracovní

- používá správné pracovní materiály, pracovní postupy a pracovní nástroje
- zná a dodržuje pravidla bezpečnosti a hygienických zásad při práci
- pracuje takovým způsobem, aby neohrozil sebe ani své spolupracovníky
- umí si práci naplánovat – organizačně, časově
- používá nejlepší možné postupy, které vedou k úspěšnému zvládnutí jednotlivých pracovních úkolů
- při plánování využívá poznatky získané z jiných předmětů
- má základní orientaci v různých profesích
- chápe základy podnikání

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině
- spoluvytváří pravidla práce v týmu a také je dodržuje
- aktivně naslouchá ostatním a přijímá jejich názory
- jedná ohleduplně a s úctou k odlišným názorům druhých, které respektuje

Kompetence komunikativní

- správně a věcně formuluje své názory a myšlenky
- diskutuje s ostatními
- obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- je tolerantní k názoru druhých
- ovládá komunikaci pomocí internetu
- využívá komunikativní dovednosti k vytvoření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence občanská

- respektuje rozhodnutí jiných lidí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- má vlastní názor, umí ho vysvětlit a prosadit
- umí ustoupit a přijmout názor druhých, pokud je lepší
- chápe základní ekologické souvislosti a snaží se ekologicky chovat

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojování do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje, sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

3. 3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů.

Podpůrná opatření 1. stupně poskytuje škola v součinnosti se školním poradenským pracovištěm. Tato podpůrná opatření mají podobu přímé podpory tj. individualizace přístupu k žákovi s mírnými či přechodnými obtížemi ve vzdělávání, které lze zvládnout mírnými úpravami v režimu výuky a školní přípravy a jednak tzv. Plánu pedagogické podpory (PLPP). Pokud podpůrná opatření poskytovaná školou nevedou k úpravě vzdělávání žáka a k pozitivní změně, škola nejpozději do 3 měsíců doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

3. 3. 1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

Plán pedagogické podpory (PLPP) zpracovává škola žákovi pro první stupeň podpůrných opatření, a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání nebo zapojení do kolektivu. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka, všichni vyučující, popř. vychovatelé ŠD. Škola vyhodnocuje naplňování cílů PLPP nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření.

Plán pedagogické podpory (PLPP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce, případně metodika prevence. PLPP má písemnou podobu. Obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Třídní učitel, případně učitel konkrétního vyučovacího předmětu v tomto plánu stanoví termíny konzultací se zákonnými zástupci žáka a termín vyhodnocení PLPP. Zákonní zástupci žáka stvrzují součinnost při realizaci podpůrných opatření podpisem. Výchovný poradce organizuje společné schůzky se zákonnými zástupci žáka, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

Tiskopis PLPP je přílohou vyhlášky č. 27/2016 Sb.

3. 3. 2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává škola pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření, a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zákonného zástupce. Tento je zpracován do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka.

Na přípravě IVP se podílí výchovný poradce, školní speciální pedagog, třídní učitel, případně vyučující konkrétního předmětu nebo metodik prevence. S jeho obsahem jsou seznámeni ostatní vyučující, vychovatelé školní družiny, zákonný zástupce žáka a žák sám.

IVP vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP). Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV. IVP může být doplňován a upravován v průběhu roku podle potřeb žáka. IVP vyhodnocuje ŠPZ dvakrát ročně.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:
   - respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
   - metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
   - důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
   - uplatňování principu diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu
   - respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:
   - střídání forem a činností během výuky
   - v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

c) zařazení předmětu speciálně pedagogické péče
   - vzdělávací obsah vyučovacího předmětu přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP

d) personální podpora asistenta pedagoga při výuce žáků s potřebou podpůrných opatření

e) Úprava obsahu a výstupů vzdělávání
   - poskytuje se v závislosti na struktuře a charakteru speciálních vzdělávacích potřeb žáka na základě doporučení školského poradenského pracoviště
   - výuka českého jazyka jako jazyka cizího se poskytuje v rámci nejvyššího počtu povinných vyučovacích hodin při částečném uvolnění z některých předmětů

3. 4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Mimořádně nadaným žákem se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. rozumí žák, jehož nadání dosahuje mimořádné úrovně.

Škola vytváří podmínky k tomu, aby byl stimulován rozvoj potenciálu žáků včetně různých druhů nadání, aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Pro podporu nadání a mimořádného nadání škola využívá podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory dle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.

Při zjišťování mimořádného nadání spolupracuje škola se školským poradenským zařízením.

Podpůrná opatření a úpravy vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků jsou například:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce;
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole;
- obohacování vzdělávacího obsahu;
- zadávání specifických úkolů, projektů;
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

3. 4. 1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP nadaného žáka

Plán pedagogické podpory (PLPP) zpracovává škola pro nadané žáky s podpůrným opatřením prvního stupně, tedy žáků s mírnými úpravami ve vzdělávání, které mohou být krátkodobé povahy (ale mohou trvat i po celou dobu jeho vzdělávání). Tato podpora by měla směřovat k uplatnění a dalšímu rozvoji nadání žáka. PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. S písemně vypracovaným PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka, všichni vyučující a vychovatelé školní družiny.

3. 4. 2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP mimořádně nadaného žáka

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel se zákonným zástupcem mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení

doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP asistentovi ředitele, který je zaznamená do školní matriky.

Péče o nadané a mimořádně nadané žáky patří do kompetence školního speciálního pedagoga. Pedagogové naší školy se vzdělávají v této problematice v rámci jejich DVPP.

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata se realizují v jednotlivých předmětech uvedených v tabulce. Zároveň je téma zapsáno v tabulkách osnov u příslušného učiva a v charakteristice předmětů, kde je uvedeno, je-li integrováno do učiva nebo projekt.

V tabulkách jsou používány zkratky průřezových témat takto:

- OSV – Osobnostní a sociální výchova
- VDO – Výchova demokratického občana
- VGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- MKV – Multikulturní výchova
- ENV – Environmentální výchova
- MED – Mediální výchova

V tabulkách jsou používány zkratky jednotlivých vyučovacích předmětů takto:

Čj – český jazyk, Aj – anglický jazyk, Fj – francouzský jazyk, Nj – německý jazyk, M – matematika, Inf - Informatika, Prv – prvouka, Př - přírodopis, D – dějepis, Z – zeměpis, ČaS – člověk a společnost, F – fyzika, Ch – chemie, Hv – hudební výchova, Vv – tělesná výchova, VZ – výchova ke zdraví, Tv – tělesná výchova, Pč – pracovní činnosti, PaCh – pěstitelství a chovatelství, Sp – svět práce

OSV	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění	M					Hv, Vv, Př	Hv	Hv, Vv	Hv
2.	cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů						M		F	
3.	dovednosti pro učení							F		

OSV	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	já jako zdroj informací o sobě			Aj						
2.	druzí jako zdroj informací o mně									Čj
3.	moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty)						Vv		Př	
4.	co o sobě vím a co ne						Aj			
5.	jak se promítá mé já v mém chování									Čj
6.	můj vztah ke mně samé/mu								ČaS, Sp	Vv
7.	moje učení									
8.	moje vztahy k druhým lidem								Sp	Z
9.	zdravé a vyrovnané sebepojetí									

OSV	OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vl. Jednání i prožívání, vůle									
2.	organizace vlastního času							Rj, Fj		

OSV	OSV 4 – Psychohygiena	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému									
2.	sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích									
3.	organizace času									
4.	dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění – relaxace, efektivní komunikace atd.)								VZ	
5.	hledání pomoci při potížích									

OSV	OSV 5 – Kreativita	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, tvořivosti v mezilidských vztazích)						Vv			

OSV	OSV 6 – Poznávací schopnosti	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	vzájemné poznávání se ve skupině/třídě									Hv
2.	rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech									Z
3.	chyby při poznávání lidí									

OSV	OSV 7 – Mezilidské vztahy	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	péče o dobré vztahy						Hv			
2.	chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respekt, podpora, pomoc						Aj	Aj		
3.	lidská práva jako regulativ vztahů									
4.	vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třída jako sociální skupiny)							Hv		

OSV	OSV 8 – Komunikace	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků						D			
2.	cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání						Rj, Fj	Nj		Čj
3.	dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)								Vv	
4.	specifické komunikační dovednosti									Sp

OSV	OSV 8 – Komunikace	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
5.	dialog (vedení dialogu, jeho pravidla)									
6.	komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.)				Aj			Čj	Aj	
7.	asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace								VZ	
8.	pravda, lež a předstírání v komunikaci									

OSV	OSV 9 – Spolupráce a soutěživost	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci (nesouhlas, odpor apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, pozitivní myšlení apod.)						PaCh			
2.	rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se)									

OSV	OSV 9 – Spolupráce a soutěživost	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
3.	rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro zvládání soutěže a konkurence									

OSV	OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí – problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů							F	Sp	

OSV	OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.						ČaS			
2.	pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu)									
3.	dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne								VZ	

VDO	VDO 1 – Občanská společnost a škola	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole						Aj		Nj	
2.	způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy									
3.	spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci									

VDO	VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku)								D	ČaS/ P, Sp
2.	Listina základních lidských práv a svobod, práva a povinnosti občana									
3.	úloha občana v demokratické společnosti									
4.	základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost)									

VDO	VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
5.	principy soužití s minoritami) vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)									Z

VDO	VDO 3 – Formy, participace občanů v politickém životě	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby)									
2.	obec jako základní jednotka samosprávy státu									Z
3.	společenské organizace a hnutí									Z

VDO	VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	demokracie jako protiváha diktatury a anarchie									
2.	principy demokracie									Hv
3.	základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka)									
4.	význam Ústavy jako základního zákona země									
5.	demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti							VZ		

VGS	VGS 1 – Evropa a svět nás zajímá	Projekt – **označen za lomítkem písmenem P**								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa						Aj, Fj	Aj, Fj		
2.	místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu									
3.	naši sousedé v Evropě								Z	

VGS	VGS 1 – Evropa a svět nás zajímá	Projekt – **označen za lomítkem písmenem P**								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
4.	život dětí v jiných zemích							Vv		
5.	lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy				Aj				Z	

VGS	VGS 2 – Objevujeme Evropu a svět	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	naše vlast a Evropa					Z				
2.	evropské krajiny									
3.	Evropa a svět									
4.	mezinárodní setkávání									
5.	státní a evropské symboly							Hv		
6.	Den Evropy									
7.	život Evropanů a styl života v evropských rodinách									
8.	životní styl a vzdělávání mladých Evropanů								Aj, Př	

VGS	VGS 3 – Jsme Evropané	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	Evropská unie								Z	Z
2.	co Evropu spojuje a co ji rozděluje								Z	
3.	mezinárodní organizace									Aj, Z

MKV	MKV 1 – Kulturní rozdíly	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	jedinečnost každého člověka jeho individuální zvláštnosti									
2.	člověk jako součást etnika									
3.	poznávání vlastního kulturního zakotvení									
4.	respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníku etnik žijících v místě školy)					Aj	Aj ČaS			Z
5.	základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě								Fj	

MKV	MKV 2 – Lidské vztahy	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci									
2.	udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost					Aj	Hv	Aj		
3.	vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)									Z
4.	předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace									D
5.	důležitost integrace jedince v rodinných vrstevnických a profesních vztazích									
6.	uplatňování principu slušného chování (základní morální normy)						Tv	VZ		
7.	význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti									
8.	tolerance, empatie, umění vžít se do role druhého									
9.	lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy									

MKV	MKV 3 – Etnický původ	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	rovnocennost všech etnických skupin a kultur									Z
2.	odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost									
3.	postavení národnostních menšin									Z
4.	základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti							D		
5.	různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa									
6.	projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku								Př	

MKV	MKV 4 – Multikulturalita	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti									
2.	multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování									
3.	specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost								Aj	

MKV	MKV 4 – Multikulturalita	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
4.	naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin									
5.	vstřícný postoj k odlišnostem								Sp	
6.	význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání									Inf

MKV	MKV 5 – Princip sociálního smíru a solidarity	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám									
2.	nekonfliktní život v multikulturní společnosti									
3.	aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin									ČaS
4.	otázka lidských práv, základní dokumenty									

ENV	ENV 1 – Ekosystémy	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	les (les v našem prostředí, význam lesa)									
2.	pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí)									
3.	vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii)									
4.	moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás)									Z
5.	lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky)									Z
6.	kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)									

ENV	ENV 2 – Základní podmínky života	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení)						Z	Aj	Ch	Z
2.	ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás)								Ch	Z
3.	půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině)									Z
4.	ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů)						PaCh			
5.	ekosystémy									Př
6.	energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj u využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky)									
7.	přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)									Z, Ch

ENV	ENV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství									Z
2.	doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace)									Z, M
3.	průmysl a životní prostředí (vliv průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení)									Z
4.	odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)									Ch, Př/P
5.	ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV)									Z
6.	změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy)								Aj	Z, Př
7.	dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti a akce typu – Den životního prostředí OSN, Den Země apod.									

ENV	ENV 4 – Vztah člověka k prostředí	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé)				Z					
2.	náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)								D	Fj, Nj,
3.	aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčiny, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace)									Z
4.	prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)						Hv	Hv	Př, Hv	
5.	nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílně prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi)									

MED	MED 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (receptivní činnosti)	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě							ČaS		
2.	rozlišování zábavných („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných							Aj		
3.	hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů)									
4.	hledání rozdílu mezi informativním a zábavním a reklamním sdělením									
5.	chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel									Čj
6.	identifikování základních orientačních prvků v textu						Př			

MED	MED 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (receptivní činnosti)	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce					Čj				Sp
2.	rozdíl mezi reklamou a zprávou									
3.	vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje)									

MED	MED 3 – Fungování a vliv médií ve společnosti (receptivní činnosti)	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	organizace a postavení médií ve společnosti									
2.	faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování									
3.	způsoby financování médií a jejich dopady									
4.	vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu									

MED	MED 3 – Fungování a vliv médií ve společnosti (receptivní činnosti)	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
5.	role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování							Čj		
6.	role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam)									D
7.	vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)						Čj			
8.	role médií v politických změnách									Z

MED	MED 4 – Tvorba mediálního sdělení (produktivní činnosti)	**Projekt –** označen za lomítkem písmenem P								
		1. stupeň ročníky 1. – 5.					**2. stupeň ročníky 6. – 9.**			
č.		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
1.	uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení						Nj	Aj	Rj, Fj	Nj,
2.	tvorba mediálního sdělení pro školní časopis						Aj			
3.	technologické možnosti a jejich omezení									Ch

4. UČEBNÍ PLÁN

- učební plán – I. stupeň
- učební plán – II. stupeň
- učební plán – II. stupeň–rozšířená výuka jazyků
- poznámky k učebnímu plánu

Učební plán – I. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník					Celkem předměty	Z toho DČD*	RVP
			1.	2.	3.	4.	5.			I. st.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	**Český jazyk**	7+1	7+1	7+1	6+1	6+1	38	5	33
	Cizí jazyk	**Cizí jazyk**	0+1	0+1	3	3+1	3+1	13	4	9
Informatika		**Informatika**	–	–	–	1	1	2	–	2
Matematika a její aplikace		**Matematika**	3+1	5	4+1	4	4+1	23	3	20
Člověk a jeho svět		**Prvouka**	2	2	3	–	–	7	–	11
		Přírodopis	–	–	–	1	1+1	3	1	
		Dějepis	–	–	–	1	0+1	2	1	
		Zeměpis	–	–	–	1	0+1	2	1	
Umění a kultura	Hudební výchova	**Hudební výchova**	1	1	1	1	1	5	–	12
	Výtvarná výchova	**Výtvarná výchova**	2	1+1	1	2	1	8	1	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	**Tělesná výchova**	2	2	2	2	2	10	–	10
Člověk a svět práce		**Pracovní činnosti**	1	1	1	1	1	5	–	5
Celková povinná časová dotace			21	22	24	25	26	**118**	–	–
z toho volná disponibilní časová dotace			3	3	2	2	6	–	**16**	16
Předepsané rozpětí – počet povinných hodin žáků			18–22	18–22	22–26	22–26	22–26	–	–	118

* DČD – disponibilní časová dotace

Učební plán – II. stupeň

Vzdělávací oblast		Vyučovací předměty	Ročník				Celkem předměty	Z toho DČD*	RVP
			6.	7.	8.	9.			II. st.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	**Český jazyk**	4+1	4+1	3+2	4+1	20	5	15
	Cizí jazyk	**Cizí jazyk**	3	3	3	3	12	–	12
	Další cizí jazyk	**Další cizí jazyk**	–	–	3	3	6	–	6
Matematika a její aplikace		**Matematika**	4+1	4+1	4+1	3+2	20	5	15
Informační a komunikační technologie		**Informatika**	1	1	1	1	4	–	4
Člověk a společnost	Dějepis	**Dějepis**	2	2	1	1+1	7	1	10
	Výchova k občanství	**Člověk a společnost**	1	1	1	1	4	–	
Člověk a příroda	Fyzika	**Fyzika**	1+1	1+1	2	1+1	8	3	20
	Chemie	**Chemie**	–	–	2	2	4	–	
	Přírodopis	**Přírodopis**	2	1+1	1+1	1	7	2	
	Zeměpis	**Zeměpis**	1	2	1	2	6	–	
Umění a kultura	Hudební výchova	**Hudební výchova**	1	1	1	1	4	–	9
	Výtvarná výchova	**Výtvarná výchova**	2	1+1	1	1	6	1	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	**Výchova ke zdraví**	–	1	1	–	2	–	10
	Tělesná výchova	**Tělesná výchova**	2	2	2	2	8	–	
Člověk a svět práce		**Pěstitelství a chovatelství**	1	–	–	–	1	–	3
		Design a konstruování	0+1	–	–	–	1	1	
		Svět práce	–	–	1	1	2	–	
Celková povinná časová dotace			29	29	32	32	**122**	**–**	–
z toho volná disponibilní časová dotace			4	5	4	5	–	**18**	18
Předepsané rozpětí – počet povinných hodin žáků			28–30	28–30	30–32	30–32	122	–	122

* DČD – disponibilní časová dotace

Učební plán – II. stupeň – rozšířená výuka jazyků

Vzdělávací oblast		Vyučovací předměty	Ročník				Celkem předměty	Z toho DČD*	RVP
			6.	7.	8.	9.			II. st.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	**Český jazyk**	4+1	4	4+1	3+1	18	3	15
	Cizí jazyk	**Cizí jazyk**	3	3	3	3+1	13	1	12
	Další cizí jazyk	**Další cizí jazyk**	0+3	0+3	3	3	12	6	6
Matematika a její aplikace		**Matematika**	4	3+1	4	4+1	17	2	15
Informační a komunikační technologie		**Informatika**	1	1	1	1	4	–	4
Člověk a společnost	Dějepis	**Dějepis**	2	2	1	1+1	7	1	10
	Výchova k občanství	**Člověk a společnost**	1	1	1	1	4	–	
Člověk a příroda	Fyzika	**Fyzika**	1+1	1	2	2	7	1	20
	Chemie	**Chemie**	–	–	2	2	4	–	
	Přírodopis	**Přírodopis**	1+1	1+1	1+1	1	7	3	
	Zeměpis	**Zeměpis**	1	2	1	2	6	–	
Umění a kultura	Hudební výchova	**Hudební výchova**	1	1	1	1	4	–	9
	Výtvarná výchova	**Výtvarná výchova**	1	1+1	2	1	6	1	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	**Výchova ke zdraví**	–	1	1	–	2	–	10
	Tělesná výchova	**Tělesná výchova**	2	2	2	2	8	–	
Člověk a svět práce		**Pěstitelství a chovatelství**	1	–	–	–	1	–	3
		Svět práce	–	–	1	1	2	–	
Celková povinná časová dotace			29	29	32	32	**122**	–	–
z toho volná disponibilní časová dotace			6	6	2	4	–	**18**	18
Předepsané rozpětí – počet povinných hodin žáků			28–30	28–30	30–32	30–32	122	–	122

* DČD – disponibilní časová dotace

Poznámky k učebnímu plánu

V první a druhé třídě učitel propojuje vzdělávací činnost žáků ne striktně rozdělenou na předměty. Členění času vyučovacích hodin vyplyne postupně od prvního ročníku a ustálí se koncem třetího.
Rozšířená výuka jazyků je realizována od šestého ročníku v souladu s učebním plánem. Žáci jsou na základě písemné žádosti zákonných zástupců a posouzení nadání a předpokladů žáka zařazováni do skupin s rozšířenou výukou.
Podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole poskytována podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory, včetně předmětů speciálně pedagogické péče. Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP (Vyhláška 27/2016 Sb., v platném znění).

5. UČEBNÍ OSNOVY

Řazení předmětů a jejich zkratky:	
Český jazyk	Čj
Anglický jazyk	Aj
Francouzský jazyk	Fj
Německý jazyk	Nj
Ruský jazyk	Rj
Španělský jazyk	Šj
Matematika	M
Informatika	Inf
Prvouka	Prv
Přírodopis	Př
Dějepis	D
Zeměpis	Z
Člověk a společnost	ČaS
Fyzika	F
Chemie	Ch
Hudební výchova	Hv
Výtvarná výchova	Vv
Výchova ke zdraví	VZ
Tělesná výchova	Tv
Pracovní činnosti	Pč
Pěstitelství a chovatelství	PaCh
Design a konstruování	DaK
Svět práce	Sp

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

V návaznosti na školský zákon, ve znění pozdějších předpisů, na vyhlášku č.48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášku č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, vydává ředitel školy pravidla pro hodnocení výsledků a vzdělávání žáků.
Hodnocení žáků je nástrojem, který přispívá k optimálnímu průběhu záměrného a systematického učení s ohledem na vyučovací cíle.

6.1 Způsoby hodnocení

Hodnocení v rámci zpětné vazby podporuje učení. Žáci jsou hodnoceni prostřednictvím klasifikace. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami a žáci nadaní mohou být hodnoceni dle doporučení ŠPZ.

6.2 Kritéria hodnocení

Kritéria hodnocení jsou součástí školního řádu.
Hodnocení žáka je nedílnou součástí průběhu vzdělávání. Vždy směřuje k poskytnutí zpětné vazby o osvojených vědomostech, ve vztahu ke klíčovým kompetencím ŠVP.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí § 51 až 53 školského zákona.

6.3 Přechodná ustanovení o hodnocení žáků v předmětu Informatika

Od školního roku 2022/23 jsou pro účely hodnocení na vysvědčení u žáků 5. až 9. ročníku závazné jen některé výstupy v předmětu Informatika (částečný obsah, protože žáci neabsolvovali výuku podle nového ŠVP platného od 1. 9. 2022.)
Toto přechodné ustanovení platí do roku 2024/25, kdy pro žáky současného 5. a 6. ročníku skončí 31. 8. 2023, 7. ročníku 30. 8. 2025, 8. ročníku 30. 8. 2024 a 9. ročníku 30. 6. 2023.

ČESKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět český jazyk je vyučován ve všech ročnících1.stupně. Realizuje se v těchto složkách:

- jazyková výchova
- literární výchova
- komunikační a slohová výchova

Cílem výuky českého jazyka je vést žáky ke komunikačním dovednostem, ke správnému užívání spisovného jazyka v projevu mluveném i psaném, ke správnému porozumění čtenému textu jako zdroji informací i estetických hodnot, ke kladnému vztahu k mateřskému jazyku a kulturním tradicím. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. V literární výchově žáci postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti.

Nedílnou součástí českého jazyka je kultivace jazykových dovedností a jejich a využívání.

Týdenní časová dotace je dána učebním plánem.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Tam, kde je to vhodné, mohou být žáci děleni do skupin. Dalším způsobem naplňování cílů předmětů jsou návštěvy knihoven, práce s knihou a texty na internetu.

Průřezová témata

5. ročník: MED 2/1 – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

<u>Kompetence k učení</u>

- učitel dá žákům vždy, pokud je to možné, konkrétní názor (pomůcku), aby bylo učivo žákům předkládáno s využitím co nejvíce smyslů, zejména zraku, sluchu, hmatu
- učitel rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- učitel vede žáky k systematickému vedení a ukládání informací
- učitel vytváří podmínky pro práci s vhodnou literaturou

Kompetence k řešení problému

- učitel umožňuje žákům třídit, rozlišovat, seskupovat, přidávat i vyřazovat určité pojmy, pomůcky (hledat a volit správný postup a pomůcky)
- učitel umožňuje žákům vyhledávat nové informace, třídit je a propojovat je s učivem
- učitel vede žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky ke kultivovanému vyjadřování v běžném mluveném projevu
- učitel umožňuje žákům hovořit o pozorovaném jevu nebo jejich způsobu řešení daného úkolu
- učitel učí žáky naslouchat si navzájem, využívat možnosti o názorech diskutovat a vzájemně se respektovat

Kompetence personální a sociální

- učitel učí žáky vzájemné toleranci a zodpovědnosti za plnění dílčích částí společného úkolu
- učitel umožňuje žákům podílet se na stanovení pravidel pro práci v různě velkých skupinách a pravidla respektovat

Kompetence občanská

- učitel vede žáky k toleranci individuálních odlišností, k vzájemnému slušnému chování bez hrubostí a násilí
- učitel vede žáky k omluvě za své selhání a snaze napravit chybu

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k volbě správných postupů a pomůcek
- učitel vede žáky k organizaci času při práci
- učitel vede žáky k udržování pořádku na pracovním místě

Kompetence digitální

- učitel motivuje žáky k získávání a vyhledávání informací
- učitel plánuje používání běžných digitálních zařízení ve výuce

Vyučovací předmět: Český jazyk Komunikační a slohová výchova		Ročník: 1.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	• manipuluje se skládací abecedou • skládá slabiky a slova • přiřadí počáteční písmeno slova k příslušnému obrázku • čte otevřené slabiky • k dané slabice vytvoří slovo • čte zavřené slabiky na konci slov • čte slova se shlukem souhlásek • čte slova se slabikotvorným r, l • čte slova se slabikami di, ti, ni a dy, ty, ny • čte slova se slabikami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • vyhledá předložkové vazby • čte s porozuměním slova a jednoduché věty	• přípravná cvičení zraková a sluchová • manipulace se skládací abecedou • skládání slabik a slov • otevřené slabiky • zavřené slabiky • shluky souhlásek • slabikotvorné l, r • slova se slabikami di, ti, ni, dy, ty, ny • slova se slabikami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • předložkové vazby • uvědomělé čtení slov a jednoduchých vět	
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	• porozumí jednoduchým mluveným pokynům • plní jednoduché úkoly podle mluvených pokynů	• mluvené pokyny • pozorné naslouchání	
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	• dodržuje daná komunikační pravidla	• vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, prosba, poděkování, omluva	
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	• srozumitelně mluví	• základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) • říkadla	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	• provádí dle vzoru učitele dechová a hlasová cvičení	• základy techniky mluveného projevu (dechová a hlasová cvičení) • hlasová hygiena	
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	• jednoduchými větami vypráví o svém zážitku	• vyprávění	
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	• ví, jak se správně sedí, drží psací náčiní • dodržuje přiměřenou vzdálenost očí od textu • ví, jak se správně umísťuje sešit a v jakém sklonu	• základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem)	
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	• píše jednotlivé prvky písmen a číslic • orientuje se v liniatuře • píše písmena a číslice ve správném tvaru • nacvičuje spojování písmen a slabik • dodržuje správné pořadí písmen • píše dle diktátu učitele daná slova a jednoduché věty	• čáry, oblouky, zátrhy, ovály, kličky, vlnovky • písmena abecedy • číslice • opis, přepis, diktát • udržování liniatury	

Vyučovací předmět: Český jazyk Jazyková výchova		Ročník: 1.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	• poznává velká a malá písmena abecedy ve vztahu jim odpovídajícím hláskám (kromě W, X a Q) • člení slova na hlásky • pomocí vytleskávání dělí slova na slabiky • rozlišuje slova od slabik a hlásek • spojuje slabiky do slov • vyhledá v textu dlouhou a krátkou samohlásku • napíše správně dle diktátu krátkou a dlouhou samohlásku; krátkou a dlouhou slabiku	• slovo, slabika, hláska • sluchové rozlišení hlásek • písmeno malé, velké, tištěné, psané • analýza a syntéza slov	

Vyučovací předmět: Český jazyk Literární výchova		Ročník: 1.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• čte jednoduchý text • recituje kratší básnický text • zná některá rozpočitadla a říkanky • napodobí správný slovní přízvuk • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	• reprodukce textu • přednes básně • slovní přízvuk • rozpočitadla a říkanky	
vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• soustředěně naslouchá jednoduchému čtenému textu • dokáže pojmenovat postavy • odpovídá na jednoduché otázky k textu • hodnotí text (co je dobré, co je špatné)	• poslech literárních textů • zážitkové čtení a naslouchání	
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	• pojmenuje známé pohádkové postavy • vypráví vlastní zážitek • vyhledá báseň	• pohádka • báseň • pohádkové bytosti	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• řeší hádanky a slovní hříčky • s pomocí loutek nebo maňásků dramatizuje pohádkovou postavu • s pomocí učitele pracuje s texty v dětských časopisech	• dramatizace • hádanky, slovní hříčky	

Vyučovací předmět: Český jazyk Komunikační a slohová výchova		Ročník: 2.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	• plynule čte s porozuměním slova • čte s porozuměním jednoduché věty • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	• čtení slov, vět a přiměřeně náročných textů potichu i nahlas	
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	• porozumí jednoduchým písemným pokynům • plní úkoly podle jednoduchých písemných pokynů	• písemné pokyny	
volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	• rozezná spisovná a nespisovná slova • neužívá vulgarismy	• praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) • spisovná a nespisovná slova	
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	• hovoří o svých zážitcích a dojmech	• vyprávění	
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	• dodržuje hygienické návyky spojené se psaním	• základní hygienické návyky při psaní	
píše věcně a formálně správně jednoduchá sdělení	• nacvičuje psaní adresy • sestaví krátký pozdrav, blahopřání (na pohlednici)	• adresa • pozdrav, blahopřání	
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	• umí se omluvit, poprosit, oslovit dospělého • umí telefonovat • dodržuje daná komunikační pravidla	• zdvořilé vystupování • telefonování • vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vypravování	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	• spojuje písmena i slabiky • dodržuje správnou výšku písma • píše méně frekventovaná písmena • opisuje a přepisuje dle předlohy • píše dle diktátu učitele věty • píše velká tiskací písmena • vyhledává chyby v textu	• technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev) • méně frekventovaná písmena x, w, q • tiskací abeceda • opis, přepis, diktát	
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• seřadí obrázky podle posloupnosti děje • krátkými větami vypráví jednoduchý příběh • při popisu užívá jednoduchá přirovnání • rozšiřuje si slovní zásobu, tvoří věty	• vyprávění • osnova • přísloví, přirovnání	
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	• nacvičuje správné psaní adresy • sestaví krátký pozdrav, blahopřání • sestaví krátký dopis s oslovením	• adresa • pozdrav z prázdnin • blahopřání • dopis	

Vyučovací předmět: Český jazyk Jazyková výchova		Ročník: 2.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	• dělí hlásky na samohlásky a souhlásky • vyjmenuje samohlásky krátké a dlouhé • správně vyslovuje samohlásky, souhlásky a souhláskové skupiny • vyjmenuje abecedu • abecedně řadí slova se stejným počátečním písmenem • vyhledá slabikotvorné r, l ve slově	• slovo, slabika, hláska, písmeno • sluchové rozlišení hlásek • výslovnost samohlásek a souhlásek • abeceda • slabikotvorné r, l	
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	• vybere z řady slov slovo významem odlišné • přiřadí ke skupině slov podřazených slovo nadřazené • ke slovu nadřazenému přiřadí slova významem podřazená	• slova a pojmy • slovo nadřazené, podřazené	
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	• porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	• význam slov (porovnávání slov, třídění slov)	
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	• seznamuje se s názvy slovních druhů • poznává názvy osob, zvířat a věcí (pomocí slov ten, ta, to) • poznává slova, která říkají, co někdo dělá • poznává předložky	• seznámení s názvy slovních druhů • slovní druhy: podstatná jména, slovesa a předložky	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	• rozlišuje věty podle postoje mluvčího • volí vhodné jazykové a zvukové prostředky při tvoření vět • podle melodie řeči odliší druhy vět • píše věty s náležitými znaménky na konci	• pořádek slov ve větě • druhy vět • tečka, otazník, vykřičník	
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě pě,vě,mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	• vyjmenuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky • odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých souhláskách • odůvodňuje a píše správně i/y po měkkých souhláskách • odůvodňuje a správně píše ú/ů • dodržuje správnou výslovnost skupin dě, tě, ně, bě, pě, mě, vě • rozlišuje vlastní a obecná jména, pojmenování • píše správně velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenováních • píše na začátku vět velké písmeno • odůvodňuje a správně píše souhlásky uprostřed a na konci slov	• pravopis lexikální • souhlásky měkké a tvrdé • psaní i/y po měkkých a tvrdých souhláskách • psaní ú, ů • slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, mě, vě • vlastní jména a obecná jména • věta • psaní souhlásek uprostřed a na konci slov (párové souhlásky)	

Vyučovací předmět: Český jazyk Literární výchova		Ročník: 2.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• čte pod vedením učitele krátký text přiměřený věku ve vhodném frázování a tempu a s výraznou intonací • recituje kratší básně ve vhodném frázování a tempu • rozezná chybný slovní přízvuk • čte předložkové vazby	• hlasité čtení • modulace souvislé řeči (plynulé čtení s výraznou intonací, slovní přízvuk) • báseň • rytmus • čtení předložkových vazeb	
vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• popisuje činy a postoje postav, kladné a záporné vlastnosti • vyjádří se, se kterou postavou se citově identifikuje • nacvičuje techniku tichého čtení • hraje v roli • soustředěně naslouchá čtenému textu	• tiché čtení • volná reprodukce přečteného nebo slyšeného • dramatizace • soustředěný poslech čteného literárního textu, zážitkové čtení • divadelní představení, herec, režisér	
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	• odlišuje základní literární pojmy • vizuálně rozlišuje prózu a verš	• báseň • pohádka • spisovatel • básník • kniha • čtenář	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• domýšlí jednoduché příběhy • dramatizuje pohádku, povídku nebo báseň • vyhledává slova, která se rýmují • správně používá výrazové prostředky • pracuje s knihou jako zdrojem nových informací, poznatků a vědomostí	• dramatizace • rým • práce s encyklopedií	

Vyučovací předmět: Český jazyk Komunikační a slohová výchova		Ročník: 3	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	• plynule čte s porozuměním text přiměřeného rozsahu • plynule čte s porozuměním text přiměřené náročnosti • správně čte předložkové vazby • žák vybere z nabídky vhodný nadpis • rozezná v textu odstavce v básni, verše a sloky	• plynulé čtení souvětí a vět • tiché a hlasité čtení • předložkové vazby • nadpis • znalost orientačních prvků v textu	
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	• porozumí písemným i mluveným pokynům přiměřené složitosti • plní úkoly podle písemných a mluvených pokynů přiměřené složitosti	• věcné naslouchání (pozorné, soustředěné) • reakce otázkami • písemné a mluvené pokyny	
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	• používá zdvořilostní obraty • dramatizuje situaci • střídá roli posluchače a mluvčího • dodržuje daná komunikační pravidla	• základní komunikační pravidla (rozhovor) • dialog na základě obrazového materiálu • zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače • vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry (vzkaz, zpráva, oznámení)	
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	• užívá správně přízvuk a vhodně intonuje • opraví svou nesprávnou nebo nedbalovou výslovnost	• intonační cvičení • správná výslovnost	

v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	• v krátkých mluvených projevech správně dýchá • v krátkých mluvených projevech volí vhodné tempo řeči	• základy techniky mluveného projevu (dechová a hlasová cvičení, dýchání, tvoření hlasu) • tempo řeči	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	• volí vhodná slova v komunikaci v každodenních situacích • projev doprovází vhodnou mimikou a gestikulací	• dramatizace • základní komunikační pravidla (rozhovor) • praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem)	
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	• na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	• vyprávění	
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	• píše správné tvary písmen a číslic • správně spojuje písmena i slabiky • kontroluje vlastní písemný projev	• technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev) • psací a velká tiskací abeceda • vlastní písemný projev (opis, přepis, diktát)	
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	• píše správně adresu • napíše přání, pozdrav, krátký dopis s oslovením	• adresa • přání • pozdrav • dopis	
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• podle série obrázků vypráví příběh	• vypravování	

Vyučovací předmět: Český jazyk Jazyková výchova		Ročník: 3.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	• rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova • bezpečně určuje druhy hlásek • správně rozděluje slova na konci řádku podle slabik • řadí slova podle abecedy	• hláskosloví • dělení slov na konci řádku • abeceda	
porovnává významy slov, zvláště slov opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	• na jednoduchých příkladech vyznačuje u slov kořen, předponu, příponovou část • porovnává významy slov opačného významu • porovnává slova významem souřadná, nadřazená a podřazená • vyhledá v textu tvary slov • vyhledá v textu slova příbuzná • porovnává a tvoří slova s podobným významem	• stavba slova • slova a pojmy (význam slov, slova opačného významu) • slova souřadná • slova nadřazená a podřazená • tvary slov • slova příbuzná • význam slov (slova podobného významu – souznačná)	
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	• třídí slovní druhy na slova ohebná a neohebná • rozlišuje slovní druhy v základním tvaru • pomocí otázek určuje základní tvar slovních druhů	• slova ohebná a neohebná • slovní druhy	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	• vyhledává v textu podstatná jména, • u podstatných jmen určuje jmenné kategorie – pád, číslo, rod • vyhledává v textu slovesa • určuje u sloves slovesné kategorie – osoba, číslo, čas • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary přídavných jmen • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary sloves	• podstatná jména: pád, číslo, rod • přídavná jména • slovesa: osoba, číslo, čas • mluvený projev	
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	• spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	• věta jednoduchá a souvětí • spojovací výrazy	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě pě,vě,mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	• odůvodňuje a píše správně psaní y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech • volí správné párové souhlásky na konci a uprostřed slov • odůvodňuje a píše správně ve slovech slabiky dě, tě, ně • odůvodňuje a píše správně ve slovech slabiky bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev • odůvodňuje a píše správně ú,ů ve slovech mimo morfologický šev • odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách • odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	• pravopis lexikální • vyjmenovaná slova • tvrdé a měkké slabiky • slabiky bě, pě, vě, mě, dě, tě, ně • psaní ú, ů • párové souhlásky • psaní velkých písmen, vlastní jména	

Vyučovací předmět: Český jazyk Literární výchova		Ročník: 3.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• čte ve vhodném frázování a tempu s výraznou intonací a správným slovním přízvukem literární texty přiměřené věku • přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu krátký básnický text	• tiché čtení • hlasité čtení • předčítání • frázování • přednes vhodných literárních textů • modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)	
vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• vyjadřuje své pocity z přečteného textu • kresbou vyjadřuje vlastní pocity	• vyjádření pocitů • atmosféra příběhu • vlastní výtvarný doprovod • zážitkové čtení a naslouchání	
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	• odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • odlišuje pohádku od pověsti • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších • vyhledá v literárním textu vhodná přirovnání	• pohádka • pověst • ostatní vyprávění • poezie • próza • přirovnání	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• práce s textem	

Vyučovací předmět: Český jazyk Komunikační a slohová výchova		Ročník: 4.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	• orientuje se v krátkém článku • posoudí, zda daná informace vyplývá / nevyplývá z textu • žák posoudí na základě přečteného textu pravdivost / nepravdivost tvrzení	• tiché čtení • praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu)	
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	• vypíše z textu požadovanou informaci • vybere z nabídky vhodná slova vztahující se k textu	• věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	• posoudí, zda jsou adresa, zpráva, vzkaz, oznámení nebo pozvánka úplné • posoudí úplnost či neúplnost popisu věci nebo činnosti • ví, které části má obsahovat dopis • vybere z nabídky vhodný závěr k dané ukázce	• adresa, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz • popis věci nebo činnosti • dopis • věcné čtení (čtení vyhledávací)	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	• reprodukuje obsah jednoduchého sdělení s obměnou	• reprodukce sdělení	
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	• užívá správně zdvořilostní obraty v komunikaci • umí napsat SMS zprávu	• telefonní rozhovor • základní komunikační pravidla (zdvořilé vystupování) • SMS zpráva	
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	• s pomocí učitele hodnotí slyšenou, zhlédnutou nebo přečtenou reklamu, její věcnost, pravdivost, úplnost • vybere z předložených ukázek tu, která výrazně ovlivňuje rozhodování člověka	• reklama	
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	• vypráví plynule, srozumitelně, v přiměřeném tempu s pomocí obrázkové osnovy • vhodně se představí ostatním dětem, dospělému	• vypravování podle osnovy • mimojazykové prostředky řeči (mimka, gesta)	
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	• rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (zme, dyž, vo tom apod.) • vhodně užívá spisovnou výslovnost podle komunikační situace	• věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) • spisovná výslovnost	
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	• sestaví správně omluvenku po stránce obsahové i formální • píše správně blahopřání, pozdrav po stránce obsahové i formální	• omluvenka • pozdrav z prázdnin, blahopřání • technika psaní (formální úprava textu)	

sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	• vytvoří krátký mluvený projev na základě sestavené osnovy • k vybranému textu přiměřené délky vytvoří rozvitou nebo heslovitou osnovu (nejméně o třech bodech)	• vypravování • osnova textu	

Vyučovací předmět: Český jazyk Jazyková výchova		Ročník: 4.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	• porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • vybere z nabídky slovo, které je významem nejblíže k zadanému slovu • nahradí slovo v textu slovem významově protikladným, podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným • vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy • rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro opozita)	• význam slov • slova jednoznačná a mnohoznačná • slova souznačná (synonyma) • slova protikladná (antonyma)	
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	• odlišuje předponu od předložky • odůvodňuje psaní předložek s, z • píše správně předpony roz-, bez-, od-, nad-, před-, pod- • vyznačí kořen, předponovou a příponovou část slova • rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova • k danému slovu uvede slova příbuzná • rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem	• předpony, předložky • předložky s, z • stavba slova (kořen, část předponová a příponová) • předpony: roz-, bez-, od-, nad-, před-, pod- • slova příbuzná	

určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	• zařadí vyznačené plnovýznamové slovo z textu ke slovnímu druhu (podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce) • vyhledá v textu podstatná jména, určí jednotlivé kategorie – rod, číslo, pád, vzor (kromě předseda, soudce) • přiřazuje k jednotlivým vzorům příslušná podstatná jména • skloňuje podstatná jména podle vzorů (kromě předseda, soudce) • používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary podstatných jmen • rozlišuje jednoduchý a složený slovesný tvar, slovesa zvratná • vytvoří od určitého tvaru slovesa neurčitek • časuje slovesa ve všech osobách a časech	• slovní druhy (kromě částic) • kategorie podstatných jmen • vzory podstatných jmen • tvarosloví – tvary slov • neurčitek sloves • slovesa zvratná • jednoduché a složené slovesné tvary • časování sloves (tvary slov)	
rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	• vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného jména, přídavného jména, slovesa a nahradí je tvary spisovnými • doplní do věty tvar podstatného jména ve správném tvaru a odůvodní pravopis (1. a 4. pád rod mužský životný) •	• slova spisovná a nespisovná • podstatná jména	
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	• vyhledává základní skladební dvojici • určuje ve větě holý a rozvitý podmět • určuje ve větě holý a rozvitý přísudek •	• základní skladební dvojice • holý, rozvitý podmět • holý, rozvitý přísudek	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	• vyhledává ve větě určitá slovesa a určuje druh větného celku • určuje počet vět v souvětí • vytváří souvětí podle jednoduchých vzorců	• věta jednoduchá • souvětí • vzorec souvětí	
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	• spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu	• spojovací výrazy	
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	• zdůvodňuje psaní i/y uvnitř slova po obojetných souhláskách • vyhledává v textu vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná • k příbuzným slovům přiřazuje správně slova vyjmenovaná • zdůvodňuje psaní i/y v koncovkách podstatných jmen	• vyjmenovaná slova a slova příbuzná • základy morfologického pravopisu (koncovky podstatných jmen)	
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	• ví, před kterými spojkami se píší čárky	• spojky	

Vyučovací předmět: Český jazyk Literární výchova		Ročník: 4.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	• v textu podtrhává nebo zvýrazňuje klíčové výrazy nebo věty • s pomocí učitele zaznamenává hlavní myšlenku příběhu	• hlavní myšlenka textu (klíčové výrazy) • vyjádření dojmů	
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	• přednese a volně reprodukuje text • vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma	• volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu • přednes vhodných literárních textů • tvorba vlastního textu	
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	• ví, co je pohádka • ví, co je bajka • odliší text umělecký od neuměleckého	• pohádka, bajka • texty v novinách, časopisech, encyklopediích, poezie, beletrie	
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	• při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	• próza, poezie • spisovatel, básník (autor), ilustrátor, čtenář, kniha, název, kapitola, obsah… • sloky, verše, rýmy	

Vyučovací předmět: Český jazyk Komunikační a slohová výchova		Ročník: 5.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	• plynule zvládá hlasité čtení textu • čte přiměřeně náročné texty s porozuměním potichu i nahlas • navrhne vhodný nadpis • vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku	• tiché čtení • praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) • nadpis	
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	• vystihne a zapíše hlavní myšlenku textu • ústně sdělí i písemně zaznamená podstatné informace • rozhodne, které informace jsou pro daný text nepodstatné	• inzerát • jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník) • věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	• sestaví z vět nebo krátkých odstavců příběh s dodržením dějové posloupnosti • sestaví a napíše adresu, zprávu, vzkaz, oznámení nebo pozvánku	• vypravování • adresa, zpráva, vzkaz, oznámení, pozvánka • technika psaní (formální úprava textu)	MED 2/1 různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce
reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	• vyslechne nebo přečte krátký text a reprodukuje ústně nebo písemně jeho obsah • vyslechne nebo přečte vzkaz a reprodukuje ho ústně nebo písemně další osobě	• věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) • reprodukce sdělení	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	• posoudí, zda v uvedené ukázce (dialogu, telefonickém rozhovoru, vzkazu na záznamníku) nechybí některá z důležitých informací • na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s dospělým, s kamarádem), zanechá vzkaz na záznamníku	• základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače) • vzkaz	
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	• vybere z předložených ukázek tu, která chce upoutat, přesvědčit a ovlivnit rozhodování člověka (adresáta) • vyhledá na internetu, v časopise, v denním tisku příklad manipulativní reklamy	• reklama	
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	• přečte s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči oznámení, příkaz, prosbu, omluvu a respektuje při tom rozdílného adresáta	• mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) • intonace, tempo, přízvuk, pauza	
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	• podle komunikačních situací vhodně používá spisovnou výslovnost • využívá spisovnou výslovnost ve veřejné komunikační situaci	• spisovná a nespisovná výslovnost	
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	• píše vypravování obsahově i formálně správně, dodržuje dějovou posloupnost; pracuje podle rozvité/heslovité osnovy • v ukázce dopisu doplní, co chybí	• vypravování • dopis, formální úprava textu • popis věci nebo činnosti	

	• sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu, dodržuje logickou návaznost; pracuje podle otázkové osnovy		
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	• vytvoří vyprávění na základě sestavené rozvité/heslovité osnovy s dodržením časové posloupnosti • zařadí do přečtené ukázky na vhodné místo nabízený text	• vypravování • věcné čtení	

Vyučovací předmět: Český jazyk Jazyková výchova		Ročník: 5.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	• určí kořen slova, část příponovou, předponovou • používá předpony ob-, v- a odůvodňuje psaní slov se skupinami bje-, vje- • zdůvodňuje psaní předpon s-, z –, vz- v jednoduchých příkladech	• stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) • zdvojené souhlásky • předpony ob-, v-, s-, z-, vz-	
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	• skloňuje podstatná jména podle vzorů předseda a soudce • rozliší přídavné jméno tvrdé a měkké, ve spojení přídavného a podstatného jména určí u přídavného jména jeho pád, číslo, rod • skloňuje přídavná jména tvrdá a měkká • používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary přídavných jmen (kromě pravopisu přídavných jmen přivlastň.) • vyhledává v textu zájmena a určuje jejich druh • skloňuje osobní zájmena • vyhledá v textu a číslovku a určí druh • určí u sloves slovesný způsob • používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary sloves ve způsobu oznamovacím • vyhledá v textu příslovce a určí jejich druh	• podstatná jména (vzory předseda a soudce) • druhy přídavných jmen • skloňování přídavných jmen tvrdých a měkkých (kromě pravopisu příd. jmen přivlastňovacích) • kategorie přídavných jmen • druhy zájmen • skloňování zájmen osobních • druhy číslovek • slovesný způsob • časování sloves (slovesný způsob oznamovací) • tvarosloví – tvary slov • neohebné slovní druhy	

	• vybere z krátkého textu větu, která obsahuje/neobsahuje zadaný slovní druh		
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	• vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný)	• podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	• rozliší větu jednoduchou a souvětí • vytvoří z věty jednoduché souvětí • rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku	• věta jednoduchá • souvětí • větný vzorec	
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	• spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu • nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován	• spojovací výrazy	
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	• správně píše (doplní) i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných • správně píše i/y po obojetných souhláskách v koncovkách podstatných jmen • správně píše i/y po obojetných souhláskách v koncovkách přídavných jmen • píše správně z hlediska pravopisu lexikálního	• vyjmenovaná slova a slova příbuzná • vzory podstatných jmen • vzory přídavných jmen • základy morfologického pravopisu (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) • pravopis lexikální	
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	• doplní správně čárky do zadaného textu (několikanásobný větný člen, jednoduchá souvětí) • zdůvodňuje psaní čárek u oslovení a u několikanásobného větného členu • uplatňuje základní poučení o správných tvarech příčestí minulého činného v mluveném i psaném projevu	• pravidla psaní čárek v souvětí • pravidla psaní čárek u několikanásobného podmětu • základy syntaktického pravopisu (shoda přísudku s holým podmětem)	

Vyučovací předmět: Český jazyk Literární výchova		Ročník: 5.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	• řekne, jak na něj vyslechnutá/přečtená ukázka působí, jaký v něm vyvolala dojem • zpracuje stručný záznam o přečtené knize a prezentuje ho spolužákům jako mluvní cvičení nebo referát; záznam zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku	• vedení čtenářského deníku	
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	• vytvoří krátký literární text na dané téma – pohádku, bajku	• pohádka, bajka • volné psaní	
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	• rozhodne, jakého typu je úryvek a) umělecký (poezie, komiks, pohádka) b) neumělecký (naučný text, návod k použití)	• literární žánry: a) umělecký (pohádka, poezie, komiks) b) neumělecký (naučný text - encyklopedie, návod k použití)	
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	• rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, povídka nebo bajka • rozhodně, zda uvedená ukázka je poezie nebo próza • v poezii rozezná báseň s dějem nebo s vyjádřením nálady nebo pocitu	• próza – pohádka lidová a moderní, bajka, pověst, povídka • poezie – lyrická, epická	

ČESKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět český jazyk je vyučován ve všech ročnících 2. stupně. Realizuje se v těchto složkách:

- jazyková výchova
- literární výchova
- komunikační a slohová výchova

Tyto složky jsou na 1. i 2. stupni shodné, je tedy zaručena jejich návaznost. Ve výuce se obsah daných složek vzájemně prolíná, má komplexní charakter.
Cílem jazykové výuky je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí. Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- osvojení jazyka jako prostředku k vyjadřování a sdílení názorů, k zvládnutí mezilidské komunikace
- individuálnímu získávání informací z různých zdrojů, prožívání a sdílení uměleckého díla

Cílem výuky českého jazyka je vést žáky ke komunikačním dovednostem, ke správnému užívání spisovného jazyka v projevu mluveném i psaném, ke správnému porozumění čtenému textu jako zdroji informací i estetických hodnot, ke kladnému vztahu k mateřskému jazyku a kulturním tradicím.
Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.
Týdenní časová dotace je dána učebním plánem.

Výuka probíhá většinou ve kmenových třídách. Tam, kde je to vhodné, mohou být žáci děleni do skupin. Dalším způsobem naplňování cílů předmětů jsou návštěvy knihoven, práce s knihou a texty na internetu.

Průřezová témata

6. ročník:	MED 3/7	–	vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)
7. ročník:	OSV 8/6	–	komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.)
	MED 3/5	–	Fungování a vliv médií ve společnosti – role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoj a chování
9. ročník:	OSV 2/5	–	jak se promítá mé já v mém chování
	OSV 2/2	–	druzí jako zdroj informací o mně
	OSV 8/2	–	cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
	MED 1/5	–	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel

Průřezová témata budou integrována do předmětu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učitel rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- učitel vede žáky k systematickému vedení a ukládání informací z různých zdrojů
- učitel vytváří podmínky pro práci s vhodnou literaturou, jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření

Kompetence k řešení problému

- učitel vede žáky k praktickému ověřování správnosti řešení problémů a aplikaci osvědčených postupů
- učitel umožňuje žákům získávat nové informace, třídit je a propojovat je s učivem, předávat a sdělovat svůj názor
- učitel vede žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama, k pozitivnímu vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- učitel učí/ žáky naslouchat si navzájem, využívat možnosti o názorech diskutovat a vzájemně se respektovat, získávat sebedůvěru při vystupování na veřejnosti

Kompetence personální a sociální

- učitel učí žáky vzájemné toleranci a zodpovědnosti za plnění dílčích částí společného úkolu
- učitel umožňuje žákům podílet se na stanovení pravidel pro práci v různě velkých skupinách a pravidla respektovat

Kompetence občanská

- učitel vede žáky k toleranci individuálních odlišností, k vzájemnému slušnému chování bez hrubostí a násilí
- učitel vede žáky k omluvě za své selhání a snaze napravit chybu
- učitel vede žáky k individuálnímu prožívání uměleckého díla, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k volbě správných postupů a pomůcek
- učitel vede žáky k organizaci času při práci
- učitel vede žáky k udržování pořádku na pracovním místě

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k používání digitálních zařízení, aplikací a služeb k učení a zapojení do života školy či společnosti
- učitel vede žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zjednodušil či zefektivnil pracovní postupy, zkvalitnil výsledky své práce
- učitel vede žáky k vyhledávání a kritickému posuzování informací, odpovídajících konkrétní situaci a účelu

Vyučovací předmět: Český jazyk Komunikační a slohová výchova		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	• fakta ověřuje prostřednictvím vyhledávání v encyklopediích a informačních technologiích	• práce encyklopediemi • práce s elektronickými slovníky	
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	• vhodně komunikuje s dospělými i se spolužáky	• jednoduché komunikační žánry	
Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	• najde v textu alespoň jeden manipulativní prvek • zaujme kritický postoj k důvodům, které vedly k manipulaci	• masmédia	MED 3/7 vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	• vyjadřuje se jasně a srozumitelně • využívá vhodné jazykové prostředky	• dopis • email	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	• nastylizuje dopis soukromého i úředního charakteru • nahradí výrazy zjevně nevhodné pro komunikační záměr výrazy vhodnějšími • najde chybnou formulaci a navrhuje úpravu	• dopis • email	
využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	• pořizuje si ze snadného odborného textu výpisky • vytváří výtah z odborného článku	• výpisky • výtah	
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	• uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost • vytvoří souvislý a srozumitelný text • používá vhodné jazykové prostředky	• popis	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	• vytvoří vypravování • sestaví osnovu • podle osnovy se vyjadřuje jasně, srozumitelně a ve správné časové posloupnosti	• vypravování • osnova	

Vyučovací předmět: Český jazyk Jazyková výchova		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	• rozlišuje samohlásky, souhlásky • dělí souhlásky podle pravopisu i-y na měkké, tvrdé a obojetné • poznává hlásky podle znělosti • umí spisovně vyslovit česká slova	• hláskosloví	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	• používá jazykové příručky	• jazykové příručky	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	• určuje slovní druhy • rozlišuje ohebné a neohebné slovní druhy • rozlišuje podstatná jména konkrétní a abstraktní • odlišuje podstatná jména pomnožná od hromadných a látkových • tvoří správné tvary přídavných jmen a určuje druh a vzor • stupňuje přídavná jména • rozlišuje druhy zájmen • skloňuje zájmena a nezaměňuje jejich tvary • rozlišuje druhy číslovek, tvoří správné tvary • vyhledává a určuje tvary podmiňovacího způsobu • určuje slovesný tvar jednoduchý, složený • u ohebných slovních druhů určí mluvnické kategorie	• slovní druhy • mluvnické kategorie	
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	• najde pravopisnou chybu • určí, zda je informace pravdivá či nikoli	• pravopis	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	• nalézá základní skladební dvojici • určuje přívlastek shodný a neshodný • určuje předmět • určuje druhy příslovečného určení • rozlišuje v souvětí větu hlavní a vedlejší • spojuje věty v jednoduché souvětí obvyklými spojovacími výrazy • graficky znázorní větu jednoduchou • graficky znázorní stavbu souvětí • nahradí daný větný člen na několikanásobný, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku • doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen	• větné členy • věta jednoduchá • věta hlavní, věta vedlejší • spojovací výrazy • grafická stavba • interpunkce	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	• tvoří pravopisně správné tvary • píše bez pravopisných chyb	• pravopisná cvičení	
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	• rozlišuje útvary národního jazyka • nahradí nespisovné vyjádření spisovným	• vrstvy národního jazyka • spisovná čeština	

Vyučovací předmět: Český jazyk Literární výchova		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	• interpretuje ukázky z knih, časopisů, divadelních představení • vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního, filmového, divadelního)	• čtení s porozuměním	
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	• rozpozná výrazné rysy vypravěčského stylu, kterými se úryvek liší od neutrálního, neprofesionálního podání • rozlišuje jednotlivé formy a žánry	• poezie • próza • drama	
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	• sdělí své dojmy z uměl. díla a formuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo	• film • divadelní představení • četba	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	• dotváří či vytváří literární text dle své fantazie	• umělecký text	
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	• rozlišuje lit. druhy a žánry • charakterizuje literární druhy a žánry • zařazuje výrazné představitele k jednotlivým literárním žánrům	• próza • poezie • drama	
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	• nalézá rozdíly ve formě ztvárnění v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	• umělecké dílo	
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	• vyhledává potřebné informace	• zdroje informací	

Vyučovací předmět: Český jazyk Komunikační a slohová výchova		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	• orientuje se v textu a vybírá z něj fakta • pracuje s odbornou literaturou	• výtah	
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	• tvoří charakteristiku blízké osoby • používá přímou a nepřímou charakteristiku	• charakteristika	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	• volí vhodné jazykové prostředky • formuluje žádost	• žádost	OSV 8/6 komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.)
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	• spisovným jazykem sestavuje životopis • výstižně zachycuje základní údaje	• životopis	
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	• uvědomuje si rozdíl mezi psaným a mluveným projevem • při mluveném projevu vědomě užívá prostředky nonverbální komunikace	• vypravování • rétorika	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	• zpracovává výtah z odborného textu	• výtah	
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezi větného navazování	• popisuje umělecké dílo • popisuje pracovní postup	• popis	
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému pís. projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	• vytváří subjektivně zabarvený popis	• líčení	

Vyučovací předmět: Český jazyk Jazyková výchova		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	• rozlišuje jednotlivé způsoby obohacování slovní zásoby • aplikuje znalosti slovotvorného rozboru • rozlišuje způsoby tvoření slov • uvědomuje si vzájemné vztahy mezi slovy • prokáže znalost významu přeneseného pojmenování • rozlišuje sousloví od volného spojení slov • poznává rčení, pořekadla a přísloví • poznává a používá slova citově zabarvená • chápe význam odborných výrazů a své tvrzení vyhledá v příručkách • v textu vyhledá slova s časovým příznakem	• obohacování slovní zásoby • slovotvorný rozbor • tvoření slov • homonyma, synonyma, antonyma • slova jednoznačná a mnohoznačná • sousloví • frazeologismy • slova citově zabarvená • odborné názvy • slova s časovým příznakem	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	• vyhledává tvary slov v jazykových příručkách • určuje věcný význam slov a mluvnické kategorie pomocí jazykových příruček	• význam slova	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	• přiřadí slovo ke slovnímu druhu • určuje mluvnické kategorie sloves • rozlišuje trpný a činný rod • tvoří jednotlivé tvary trpného rodu • určuje neohebné slovní druhy • užije příslovečné spřežky ve správném významu • stupňuje příslovce	• slovní druhy • slovesa • neohebné slovní druhy	
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	• určuje a tvoří druhy vět podle postoje mluvčího a ovládá interpunkci	• věty podle postoje mluvčího	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	• rozlišuje věty dvojčlenné od vět jednočlenných a větných ekvivalentů, vyhledává jednočlenné věty v souvislém textu • poznává základní a rozvíjející větné členy • seznamuje se s přístavkem • vytváří schéma věty jednoduché • rozlišuje věty hlavní a vedlejší • seznamuje se s jednotlivými druhy vedlejších vět	• věta jednočlenná • věta dvojčlenná • větné ekvivalenty • větné členy • věta vedlejší • druhy vedlejších vět	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	• vybere z nabízených vět tu, ve které je/není pravopisná chyba • píše bez pravopisných chyb • nahrazuje větné členy větami vedlejšími a naopak	• pravopisná cvičení	

Vyučovací předmět: Český jazyk Literární výchova		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	• sdělí své dojmy z uměl. díla a formuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo	• film • divadelní představení • četba	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	• dotváří či vytváří literární text dle své fantazie	• umělecký text	
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	• rozlišuje lit. druhy a žánry • charakterizuje literární druhy a žánry • zařazuje výrazné představitele k jednotlivým literárním žánrům	• próza • poezie • drama	
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	• nalézá rozdíly ve formě ztvárnění v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	• umělecké dílo	
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	• vyhledává potřebné informace	• zdroje informací	MED 3/5 – Fungování a vliv médií ve společnosti – role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoj a chování

Vyučovací předmět: Český jazyk Komunikační a slohová výchova		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	• orientuje se v textu a používá studijní čtení – formuluje hlavní myšlenky přečteného textu, vytváří stručné poznámky z textu, tj. osnovu, výpisky nebo výtah • po přečtení textu dokáže vybrat z nabízených možností, co je názorem pisatele • odpoví nad informačním zdrojem na otázku o jeho důvěryhodnosti. U získaného údaje hledá další pramen pro ověření.	• výpisky • výtah	
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	• rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení • naučí se výstižně a kultivovaně vyjádřit své myšlenky a pocity využitím vhodných jazykových prostředků	• líčení	
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	• porovnává různé zdroje informací a zaujímá postoje ke sdělovanému obsahu • zapojuje se do diskuse, argumentuje, učí se naslouchat ostatním	• úvaha	
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	• využívá poznatků o jazyce a stylu • učí se kultivovaným projevem jako prostředkem prosadit sebe sama	• úvaha • stylistická cvičení	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	• vyhledá v textu jazykové prostředky, které jsou pro daný komunikační záměr vhodné • vytváří charakteristiku	• charakteristika	
využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	• vyhledá v textu klíčová slova • formuluje hlavní myšlenku textu a s oporou přednese referát • samostatně vytvoří referát na dané téma • samostatně vytvoří výklad	• výpisky • výklad • referát	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezi větného navazování	• seřadí části textu dle logické návaznosti • vytvoří osnovu zadaného textu • shrnuje a třídí získané poznatky	• práce s textem • osnova	
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	• přiřadí text k funkčnímu stylu a útvaru • roztřídí nabízené texty mezi jednotlivé funkční styly • využívá poznatků o jazyce a stylu k vlastnímu tvořivému psaní • zajišťuje před odevzdáním svého textu kontrolu správnosti pomocí příruček	• funkční styly • slohová práce	

Vyučovací předmět: Český jazyk Jazyková výchova		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	• vyhledává v jazykových příručkách • správně vyslovuje slova přejatá	• přejímání z cizích jazyků • slova přejatá	
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	• rozlišuje způsoby obohacování slovní zásoby • ovládá zásady tvoření slov	• obohacování slovní zásoby	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	• umí vyhledat v jazykových příručkách správnou výslovnost a pravopis slov domácích i cizích • rozlišuje jednotlivé příručky a vybere správnou dle potřeby	• jazykové příručky	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	• tvoří správné tvary běžně užívaných cizích slov a spisovně je vyslovuje • určuje mluvnické kategorie sloves • rozlišuje vid dokonavý a nedokonavý, tvoří vidové dvojice	• skloňování cizích slov • skloňování cizích vlastních jmen • mluvnické významy a tvary sloves • slovesný vid • vidové dvojice	
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	• převádí text z nespisovné podoby jazyka do spisovné • zdůvodňuje jednotlivé pravopisné jevy	• pravopis	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	• rozlišuje gramatické jednotky ve větě a v souvětí, zvládá stavbu souvětí v textu • určuje druhy vět vedlejších • přiřadí spojky k jednotlivým poměrům • vyjmenuje a rozliší jednotlivé významové poměry • určuje významové poměry • vyhledává různé příklady spojovacích výrazů	• věta jednoduchá • souvětí • věty vedlejší • významové poměry • spojky	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	• doplní interpunkci do složitého souvětí • procvičuje pravopis lexikální, slovotvorný, syntaktický a morfologický • píše pravopisně správně	• interpunkce • pravopis	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	• seznamuje se se slovanskými jazyky, snaží se porozumět cizímu textu, hledá podobná slova • v textu odliší jazykové prostředky útvarů národního jazyka	• slovanské jazyky • útvary českého jazyka	

Vyučovací předmět: Český jazyk Literární výchova		Ročník: 8. – 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	• přednáší vhodné literární texty z oblasti prózy i poezie • jmenuje (bez přeříkávání celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu, řekne, kde se odehrává, stručně vystihne hl. děj, případně které hl. děje se proplétají – odliší hl. děj od vedlejšího • navrhne hlavní myšlenku textu	• práce s textem • přednes	
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	• rozebírá literární text	• interpretace literárního textu	
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	• diskutuje o uměleckém díle • ústně i písemně samostatně formuluje dojmy z četby, div. a film. představení, vyjadřuje kritické názory na jejich obsah	• reflexe uměleckého díla	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	• vytvoří vlastní krátký prozaický nebo veršovaný text se zajímavým tématem a působivým vyjadřováním, které odpovídá tématu i záměru žáka jako autora, svůj záměr a volbu žánrové formy vysvětlí jako dodatek k textu	• tvorba literárního textu	
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	• posoudí a zdůvodní, co v lit. textu považuje za hodnotné a proč	• lit. věcná a umělecká	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	• charakterizuje jednotlivé literární žánry a směry • uvede zákl. znaky běžných žánrů, doloží svůj názor několika příklady • navrhne, ke kterému lit. druhu by mohl patřit čtený text • odliší, zda uvedený text je próza, poezie, nebo drama • vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (lit. textu, filmu, div. kusu) • rozpozná strukturu lit. díla	• poezie • próza • drama • žánry lyrické • žánry epické • žánry dramatické • žánry lyricko-epické	
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	• posoudí literární text, dle získaných poznatků přiřadí k literárnímu směru • uvede významné představitele z české či světové literatury	• literární směry • česká literatura • světová literatura	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	• uvede, proč upřednostňuje film. zpracování díla nebo lit. četbu, případně proč přijímá obojí	• umělecké dílo	
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	• uvede vedle internet. vyhledavačů další zdroje, v nichž může najít určitý typ informace • odlišuje v médiích inf. prameny, které mají rysy profesionální od těch, které jsou zřetelně osobní • vyhledá v odborné publikaci místa, která pojednávají o zadaném pojmu	• vyhledávání informací • informační zdroje	

Vyučovací předmět: Český jazyk Komunikační a slohová výchova		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	• najde v komunikační situaci (motivy nebo jaz. prostředky), které naznačují, co chce komunikační partner svou promluvou říct, kam směřuje • na zadané téma si tvoří vlastní názor a vhodnými způsoby ho vyjádří	• diskuse • úvaha	OSV 2/2 druzí jako zdroj informací o mně
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	• najde slovo nevhodně užité v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším • rozhodne podle komunikační situace, zda je namístě mluvit spisovně • změní své uvolněně nespis. vyjadřování v řeč kultivovanou, se stylově neutrálními a společensky přijatelnými výrazy a s uspořádanou stavbou výpovědí, když se obrací k osobě váženější a v situacích formálních	• vypravování	MED 1/5 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	• výstižně a srozumitelně staví výpovědi o různých skutečnostech, používá spisovný jazyk, kultivovaně se vyjadřuje	• fejeton	

v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	• zhodnotí zpětně, zda ve svém projevu hovoří přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval • pronese po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení souvislou a převážně spisovnou řečí krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní podle něho měli věnovat pozornost • vytvoří vlastní slohovou práci	• proslov • projev	
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace i pravidel dialogu	• zdramatizuje formou dialogu epizodu ve vhodném textu • zapojí se bez konfliktu a podstatných nedorozumění do řízené diskuse	• diskuse	OSV 8/2 cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	• vyhledá v textu klíčová slova • formuluje hlavní myšlenky textu • vytvoří výklad	• výklad	
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	• promyšleně vybírá vhodné jazykové prostředky • vytvoří souvislý a srozumitelný text • sestavuje charakteristiku	• popis • líčení • charakteristika	OSV 2/5 jak se promítá mé já v mém chování

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	• volí výstižné jazykové prostředky, zamýšlí se nad problémem, dospívá k nějakému závěru • rozpozná, zda předložený text nese převážně znaky stylu odborného, publicistického, uměleckého či prostě sdělovacího	• úvaha • funkční styly a slohové postupy	

Vyučovací předmět: Český jazyk Jazyková výchova		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	• spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	• zásady spisovné výslovnosti • modulace souvislé řeči	
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	• rozlišuje a dokládá příklady v textu nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby • rozlišuje zásady tvoření českých slov • rozpoznává přenesená pojmenování • nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty • vytvoří morfematický a slovotvorný rozbor • rozdělí slova podle rozvrstvení ve slovní zásobě • rozlišuje významové vztahy mezi slovy	• obohacování slovní zásoby • významové vztahy mezi slovy • vrstvy slovní zásoby • stavba slova	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	• pracuje samostatně s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami • rozlišuje typy slovníků	• jazykové příručky	
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační	• určuje druhy podstatných jmen • určuje mluvnické kategorie podstatných jmen • stupňuje přídavná jména a určuje jejich mluvnické kategorie	• slovní druhy	

situaci	• roztřídí zájmena podle druhu • skloňuje číslovky a určuje jejich druh • určuje mluvnické kategorie sloves • vyhledá v textu přechodníky • určí slovesnou třídu a vzor • stupňuje příslovce • určuje neohebné slovní druhy		

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	• zaznamenává přímou řeč • procvičuje slovosled • rozlišuje mluvnický a slovní zápor • využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném	• přímá řeč • pořádek slov v české větě • mluvnický zápor • zápor ve větě	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	• rozlišuje nepravidelnosti větné stavby • rozlišuje věty podle postoje mluvčího • rozliší jednotlivé druhy významových poměrů a jejich spojovací výrazy • orientuje se ve složitých souvětích • rozpozná větné členy • určí druhy vedlejších vět • rozpozná větu jednočlennou, dvojčlennou a větný ekvivalent • spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic • vybere z několika vzorců ten, který odpovídá zadanému souvětí • vybere k zadanému vzorci z několika souvětí to, které je jím znázorněno	• nepravidelnosti větné stavby • věty podle postoje mluvčího • složitá souvětí • skladba	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	• píše bez pravopisných chyb • aplikuje zásady českého pravopisu při tvorbě vlastního jazykového projevu	• pravopis lexikální • pravopis tvaroslovný • pravopis skladební • vlastní jména	

rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	• umí rozlišit spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, zdůvodňuje jejich užití • posoudí vhodnost či nevhodnost užití jaz. prostředků různých útvarů národního jazyka např. v uměl. lit., div. hře, veřejném projevu apod.	• útvary českého jazyka • slovanské jazyky	

ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Anglický jazyk je v dnešní době ze zcela zřejmých důvodů nejdůležitějším cizím jazykem pro každého z nás. Je tedy důležitý i pro žáky naší školy a všichni učitelé anglického jazyka se snaží, aby bylo studium jazyka už od 1. stupně efektní a podnětné.
Cílem předmětu anglický jazyk na 1. stupni je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází pro dorozumění se, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát, podpora rozvoje komunikačních kompetencí. Zejména v počátcích upřednostňujeme seznamování s jazykem hravější formou.
Anglický jazyk je realizován různými formami práce. Ve vyučovací hodině se používá skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty.
Žáci se účastní soutěží, zpracovávají projekty, podílejí se na příležitostných akcích, jako jsou Světový den jazyků, či Den otevřených dveří.
Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.
Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Vzdělávací obsah předmětu

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu, pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje
- osvojení základních jazykových znalostí a dovedností pro komunikaci v cizím jazyce, získávání sebedůvěry při vystupování
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- seznámení se s kulturou zemí příslušné jazykové oblasti
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů a rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

Angličtina je povinný vyučovací předmět. V 1. a 2. ročníku je výuka realizována formou 1 vyučovací hodiny týdně. Ve 3. ročníku je časová dotace 3 hodiny týdně a ve 4.–5. ročníku 4 hodiny týdně.

Průřezová témata

3. ročník: OSV 2/1 – já jako zdroj informací o sobě
4. ročník: OSV 8/6 – komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.)
VGS 1/5 – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy (Anglie)
5. ročník: MKV 1/4 – respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy)
MKV 2/2 – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost

Všechna témata jsou integrována do předmětu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- učitel volí způsoby efektivního učení
- učitel zadává úkoly, které žáci plní vyhledáváním z nejrůznějších zdrojů

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede k řešení jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- učitel naučí opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba
- učitel vede k práci se slovníkem

Kompetence komunikativní

- učitel formuluje jednoduchému sdělení v anglickém jazyce a vyžaduje reagovat na ně
- učitel umožňuje využívat dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či dorozumění se v jiných zemích v základních životních situacích

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci ve dvojicích nebo skupinách
- učitel požaduje spolupráci v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu
- učitel vede žáky uvědomit si pocit uspokojení z vlastního pokroku

Kompetence občanské

- učitel seznamuje žáky s problémy jiných zemí a být tolerantní k různým národnostem a jejich kulturám

Kompetence pracovní

- učitel volí správné postupy a pomůcky (pracovat s dvojjazyčným slovníkem, na počítači)
- učitel vyžaduje plnění pracovních návyků

Kompetence digitální

- Učitel motivuje žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- Vede žáky k využívání online aplikací
- Vede žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů, osvojí si běžné termíny a názvy počítačového hardwaru a softwaru

Vyučovací předmět: Anglický jazyk		Ročník: 1.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
Řečové dovednosti 1. období 1. stupně			
zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	• odlišuje anglický jazyk od mateřského jazyka • rozezná hlavní postavy učebnice • na základě poslechu rozlišuje výslovnost hlásek • naslouchá promluvám učitele v anglickém jazyce a foneticky správně napodobuje výslovnost • imituje a opakuje slovní zásobu • recituje krátké říkanky • osvojuje si zvukovou stránku AJ • přiřazuje obrázky k zvukové podobě slov • připojí se ke zpěvu písně • umí pozdravit učitele i spolužáka • zeptá se na jména spolužáků • představí se v anglickém jazyce • užívá vhodné fráze a slovné spojení • používá předložky in/on	• tematické okruhy – škola, oblékání, svátky (narozeniny, Vánoce), hygiena, zvířata, rodina • slovní zásoba – pozdravy a rozloučení, školní potřeby, čísla, hračky, barvy, oblečení, hygienické potřeby, zvířata, věci potřebné k oslavě, slovesa • písně a básně	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozumí jednoduchým pokynům *a* otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně	• poslouchá s porozuměním běžným pokynům, jednoduše a přirozeně je plní • používá otázku s „Can you?“ a odpovídá na ni • položí otázku s „Do you like?“ a odpoví na ni • ptá se a odpovídá na otázku týkající se barvy • odpovídá na otázky se slovesem „být“	• povely (pokyny) učitele ve třídě • pokyny MC, CD k dané učebnici	
rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	• sleduje jednoduchý příběh a porozumí mu (sluchově, vizuálně) • zapojí se do her a činností • plní jednoduché pokyny při poslechu MC, CD a při práci s pracovními listy • rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu (říkadlo, text písně), který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	• základní konverzační situace – poděkování, představování, oslava svátků, co umíme udělat, co máme rádi, jaké barvy je… • vyjádření souhlasu a nesouhlasu • předložky in/on	

Vyučovací předmět: Anglický jazyk		Ročník: 2.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
Řečové dovednosti 1. období 1. stupně			
zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	• na základě poslechu rozlišuje výslovnost hlásek • umí pozdravit při setkání a loučení • představí se a zeptá na jména ostatních spolužáků • poděkuje a odpoví na poděkování • ústně zopakuje cílovou slovní zásobu prvního ročníku • rozezná a vyjmenuje hlavní postavy učebnice • zapojí se ke zpěvu písničky • naslouchá promluvám učitele v anglickém jazyce a foneticky správně napodobuje výslovnost • imituje a opakuje slovní zásobu • memoruje jednoduché texty a rytmické říkanky • čte potichu i hlasitě v monolozích i dialozích podle obrázkových předloh • osvojuje si zvukovou stránku AJ • rozumí přivlastňovacím zájmenům (my, your) a používá je • mluví o tom, co má/nemá rád „I like/don´t like“ • užívá vhodné fráze a slovní spojení • prezentuje výsledky své práce • hodnotí úspěšnost dosažení cílů	• tematické okruhy – zvířata, škola, jídlo, tvář, dům, oblečení, svátky (Vánoce, Velikonoce) • slovní zásoba – abeceda, zvířata v safari, vybavení ve třídě, barvy, jídlo, části obličeje, místnosti v domě, letní oblečení, názvy vánočních a velikonočních svátků • slovesa (modální sloveso), tázací zájmena (what, where, how many) • základní konverzační situace – představování, oslava svátků, co umíme udělat, co máme rádi, jak vypadáme, co právě děláme • sebehodnocení po každém tematickém okruhu	

rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně	• zapojí se do her a činností • poslouchá s porozuměním běžným pokynům, jednoduše a přirozeně je plní • rozšiřuje si pasivní slovní zásobu • rozumí otázce „Can you…?“ hovoří o schopnostech - „I can“ • odpovídá a ptá se pomocí otázek „Is it…?, Is it in the…?“	• pokyny učitele ve třídě • pokyny CD, DVD k dané učebnici • pokyny dané pracovním sešitem • základní konverzační situace	
přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	• seznamuje se s prvními rozdíly mezi mluvenou a grafickou podobou nejzákladnějších osvojených slov • zapisuje části slov nebo vybraná slova (slovní spojení) v rámci probírané slovní zásoby	• pozdravy, jména, barvy a sl. zásoba jednotlivých tematických okruhů (opis, doplňování) • základní výslovnostní návyky	
rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	• odpovídá na jednoduché otázky ke krátkému mluvenému textu • dle krátkého mluveného textu plní úkoly v pracovním sešitě • sleduje jednoduchý příběh a porozumí mu • vyjádří souhlas i nesouhlas • dramatizuje základní situace • hraje v roli	• pozdravy, jména, barvy • pokyny CD, DVD k dané učebnici • pokyny dané pracovním sešitem • vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	

Vyučovací předmět: Anglický jazyk		Ročník: 3.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
Řečové dovednosti 1. období 1. stupně			
zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	• prezentuje jednoduché básničky a písničky • čte přiměřený text s porozuměním • ústně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty • na základě poslechu rozlišuje výslovnost jednoduchých slov • vytváří jednoduché věty na dané téma	• tematické okruhy – škola, oblékání, svátky (narozeniny, Halloween,Vánoce, St. Valentine´s Day,Velikonoce), rodina, domov, zvířata • slovní zásoba – abeceda, pozdravy, školní potřeby, čísla, hračky, barvy, oblečení, členové rodiny, zvířata, části lidského těla, budovy ve městě, jídlo, věci potřebné k oslavě, slovesa (být, mít, moci), přídavná jména, předložky (v, na vedle, pod), přivlastňovací zájmena	OSV 2/1 já jako zdroj informací o sobě
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně	• poslouchá s porozuměním běžné pokyny, jednoduše a přirozeně je plní • rozšiřuje si pasivní slovní zásobu • hodnotí svoji práci v hodině • osvojuje si analýzu vlastních chyb • mluví o sobě	• povely (pokyny) učitele ve třídě • základní konverzační situace – představování, oslava svátků, co umíme udělat, co máme rádi, nákupy	OSV 2/1 já jako zdroj informací o sobě
píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	• aplikuje základní gramatické jevy a používá je v písemném i ústním projevu • vytváří vlastní projekt na dané téma • pracuje na skupinovém projektu • všímá (postřehuje) si rozdílů slovosledu v ČJ a AJ	• tematické okruhy (viz nahoře) • práce se slovníkem • Tématické práce (projekt) – My family, Animals, Fashion	

rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	• samostatně vede jednoduchý dialog v nacvičené situaci • řeší jednoduché situace související se seznamováním, se zahájením a ukončením rozhovoru a se získáváním a poskytováním základních informací o své osobě, příteli, rodině • nachází rozdíly v použití jednotlivých pojmů v ČJ a AJ • rozumí jednoduchým komunikačním situacím (knižně nebo filmově zpracovaným) • dramatizuje základní situace • jednoduše popíše zvyky jiných kultur a porovná je	• představení se, rozhovor o své osobě, příteli a rodině, zvycích • role –play (dramatizace komixů a postaviček z učebnice) • tematické okruhy – svátky	
rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	• orientuje se v textu • vyhledává v textu potřebné informace • odpovídá na jednoduché otázky k textu • používá slovník	• vyhledání dané slovní zásoby	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	• přiřazuje anglické slovo k českému významu • seznamuje se s fonetickými znaky v AJ • přiřazuje fonetické přepisy ke slovům • užívá k tvoření vlastního slovníčku první fonetické znaky	• práce se slovníkem • fonetické znaky (æ, ə, ð, ø, ŋ, :)	

Vyučovací předmět: Anglický jazyk		Ročník: 4.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
Poslech s porozuměním 2. období 1. stupně			
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovnosti	• porozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy	• běžné pokyny učitele v rámci hodiny • slovní zásoba daných lekcí	
rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• rozpozná známá slova a slovní spojení • porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu • porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu	• slovní zásoba daných lekcí s vizuální oporou (obrázky, slova) • otázky a věty vztahující se k probíraným tématům – číslice, jídlo, počasí, oblíbené věci, volný čas, bydlení, denní režim, dny v týdnu, měsíce, data, dopis, svátky, škola, dopravní prostředky, povolání	
rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	• zachytí konkrétní informace • porozumí tématu velmi krátkého a jednoduchého poslechového textu	• jednotlivé díly komiksů v daných lekcích • doplňkový audio materiál s vizuální oporou • texty písní a říkadel • poslechové materiály k učebnici s vizuální oporou	

Mluvení 2. období 1. stupně			
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• použije základní zdvořilostní obraty • účastní se jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů	• rozhovory podle učebnice • otázky a odpovědi k obrázkům • dramatizace, hra v roli • krátké dialogy se spolužáky na předem stanovené téma • vhodně pozdraví dospělého i kamarády na začátku, konci hodiny či v rozhovoru • pomocí otázek a odpovědí zjišťuje a poskytuje informace podle tématu – věk, adresa, počasí, činnost, oblíbené věci, denní režim, kalendářní rok (hodiny, roční období)	OSV 8/6 komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.)
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• představí se • sdělí informace o členech své rodiny • popíše skutečnosti, se kterými se běžně setkává za použití jednoduchých slovních spojení a vět	• pomocí otázek učitele poskytuje informace na téma – jméno, věk, adresa, bydliště, rodina, počasí, činnost, oblíbené věci, co umí, denní režim, časové údaje	
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	• reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny • odpoví a poskytne konkrétní informace • zeptá se na konkrétní informace	• pomocí otázek zjišťuje a poskytuje informace na téma – věk, adresa, počasí, činnost, oblíbené věci, co umí, denní režim, kalendářní rok	

Čtení s porozuměním 2. období 1. stupně			
vyhledá*vá* potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	• najde konkrétní informace v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	• ve cvičeních na porozumění pracuje s textem a tabulkou, zapisuje hledané informace • z nabídky vybírá a správně k sobě přiřazuje části textů • samostatně odpovídá na otázky doprovázející texty v učebnici • otázky a odpovědi ve cvičeních	
rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• rozpozná známá slova a slovní spojení v krátkém textu z běžného života • porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématu • porozumí tématu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z běžného života	• tematicky zaměřené plakáty (informační tabule) v učebnách • vybrané úryvky či články z časopisů související s probíraným učivem (svátky a tradice) • obsah pohlednice, dopisu • jednotlivé díly komiksů v daných lekcích, texty z učebnice • pod dohledem učitele zkouší samostatně vyhledávat dané výrazy z vybraných probíraných témat	VGS 1/5 lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy (Anglie)

Psaní 2. období 1. stupně			
napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	• napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí • představí členy své rodiny písemně • sestaví krátký pozdrav, dotaz či vzkaz • napíše slovní zásobu dané lekce	• email, sms (vyjádří souhlas, nesouhlas, popíše nebo se ptá – jak se má, kde je, co dělá) • tematické práce (projekty - jídlo, bydlení, denní režim, kalendář, zvířata, TV) • otázky ke cvičením a textům doprovázejícím jednotlivé lekce • údaje v adrese • přítomný čas prostý • předložky • tvary zájmen v jednotlivých pádech • řadové číslovky, data	
vyplní osobní údaje do formuláře	• doplní informace číselné i nečíselné povahy	• jednoduchá tabulka pro doplnění osobních údajů	

Vyučovací předmět: Anglický jazyk		Ročník: 5.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
Poslech s porozuměním 2. období 1. stupně			
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovnosti	• porozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy	• běžné pokyny učitele v rámci hodiny • slovní zásoba daných lekcí	
rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• rozpozná známá slova a slovní spojení v projevu • porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu • porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu	• slovní zásoba daných lekcí s vizuální oporou (obrázky, slova) • pokyny • otázky a věty vztahující se k probíraným tématům – škola, sport, zvířata, město a venkov, povolání, příroda, čas, život ostatních dětí v Evropě	

rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	• zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu • porozumí tématu velmi krátkého a jednoduchého poslechového textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	• poslechové materiály k učebnici • doplňkový audio materiál • texty písní a říkadel • jednotlivé díly komiksů v daných lekcích	MKV 1/4 respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy)
Čtení s porozuměním 2. období 1. stupně			
rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• rozpozná známá slova a slovní spojení • porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) • porozumí tématu krátkého textu	• tematicky zaměřené plakáty v učebnách • vybrané úryvky či články z časopisů související s probíraným učivem, pohádka • práce se slovníkem • jednotlivé díly komiksů v daných lekcích, texty z učebnice • obsah dopisu • témata – škola, sport, zvířata, město a venkov, povolání, příroda, čas, život ostatních dětí v Evropě	

vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	• najde konkrétní informace v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	• ve cvičeních na porozumění pracuje s otázkami k textu, zapisuje hledané informace, určuje pravdivost tvrzení • z nabídky vybírá a správně k sobě přiřazuje části textů • základní gramatické struktury a typy vět • samostatně odpovídá na otázky doprovázející texty v učebnici	
Mluvení 2. období 1. stupně			
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• představí se za použití jednoduchých slovních spojení a vět • sdělí informace o členech své rodiny za použití jednoduchých slovních spojení a vět • popíše skutečnosti, se kterými se běžně setkává za použití jednoduchých slovních spojení a vět	• s i bez pomoci otázek učitele poskytuje informace o sobě a svém okolí na téma – jméno, věk, adresa, bydliště, rodina, počasí, činnost, oblíbené věci, co umí, denní režim, rok • popis věcí, zvířat, činnosti	
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	• reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) • odpoví a poskytne konkrétní informace za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět • zeptá se na konkrétní informace za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět	• pomocí otázek zjišťuje a poskytuje informace na téma – věk, adresa, bydliště, počasí, činnost, oblíbené věci, co umí, co vlastní, denní režim, celý kalendářní rok • popis věcí, zvířat, činnosti, povolání	

zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• použije základní zdvořilostní obraty ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech • účastní se jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů za použití jednoduchých slovních spojení a otázek	• rozhovory podle učebnice • otázky a odpovědi k obrázkům • dramatizace, hra v roli • krátké dialogy se spolužáky na předem stanovené téma • vhodně pozdraví dospělého i kamarády na začátku, konci hodiny či v rozhovoru • zdvořilostní obraty • zvládne se sám formálně seznámit a získat základní informace o druhém, v rozhovoru uplatňuje nejběžnější osvojené obraty • pomocí otázek a odpovědí zjišťuje a poskytuje informace podle tématu – sport, frekvence činností, oblíbené věci, denní režim, časové údaje • děti a mládež v jiných zemích Evropy	MKV 2/2 udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost

Psaní 2. období 1. stupně			
napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	• napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí • napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých představí členy své rodiny • sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz či vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informace nebo se na ně zeptá • napíše slovní zásobu dané lekce	• krátký dopis • projekty k tématům škola, sport, denní režim, volný čas • otázky ke cvičením a textům doprovázejícím jednotlivé lekce • údaje v adrese, vyjádření souhlasu/ nesouhlasu, jednoduché informace o vlastní osobě • základní gramatické struktury a typy vět • přítomný čas prostý a průběhový, • předložky (směr, pohyb, umístění)	
vyplní osobní údaje do formuláře	• doplní informace číselné i nečíselné povahy (např. číslice, slova, slovní spojení), které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	• jednoduchá tabulka pro doplnění osobních údajů	

ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Na 2. stupni se věnuje pozornost rozvoji všech řečových dovedností, tj. dovednosti mluvení a dovednosti psaní. Ve výuce jsou používány autentické materiály nebo adaptované materiály pro danou jazykovou úroveň. Ve stále větším rozsahu se žáci seznamují s reáliemi dané jazykové oblasti. Žáci jsou vedeni k užití ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji jazykových dovedností v autentickém prostředí.
Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.
Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2.
Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.
Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.
Úroveň A2:
Žák – rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíše jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho nejnaléhavějších potřeb.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství

- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Cizojazyčné vzdělávání na druhém stupni vede k dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a lze jej shrnout následovně:

Vzdělávací obsah předmětu

Žák:

- rozumí větám a často používaným výrazům, vztahujícím se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají
- komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přesnou výměnu
- popíše jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho nejnaléhavějších potřeb
- se domluví s kamarády na tom, co budou dělat, kdy, kde a případně jakým způsobem
- v konverzaci reaguje na jednoduché otázky
- vyhledá jednoduché a konkrétní informace v krátkých textech
- sestaví jednoduché písemné sdělení k tématům, která jsou mu blízká
- se seznamuje s důležitými prvky života a kultury zemí příslušné jazykové oblasti

Povinná výuka anglického jazyka má časovou dotaci 3 hodiny týdně od 6. do 8. ročníku. V devátém ročníku jsou 4 hodiny týdně.

Průřezová témata

Do výuky jsou průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa.

OSV 2/4 – Sebepoznání a sebepojetí – co o sobě vím a co ne – 6. roč.

OSV 7/2 – Mezilidské vztahy – 6. roč, 7. roč.

OSV 8/6 – Komunikace – komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.) – 8. roč.

VDO 1/1 – Občanská společnost a škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole – 6. roč.

ENV 2/1 – Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení) – 7. roč.

ENV 3/6 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy) – 8. roč.

MKV1/4 – Kulturní rozdíly – respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníku etnik žijících v místě školy) – 6. roč.

MKV2/2 – Lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost – 7. roč.

MKV 4/3 – Multikulturalita – specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost – 8. roč.

VGS 1/1 – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – 6. roč., 7. roč.

VGS 2/8 – Objevujeme Evropu a svět – životní styl a vzdělávání mladých Evropanů – 8. roč.

VGS 3/3 – Mezinárodní organizace – 9. roč.

MED 4/1 – Tvorba mediálního sdělení (produktivní činnosti) – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení – 7. roč.

MED 4/2 – Tvorba mediálního sdělení (produktivní činnosti) – tvorba mediálního sdělení pro školní časopis – 6. roč.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka anglického jazyka probíhá v kmenové třídě, v jazykové učebně nebo počítačové učebně. Standartní délka vyučovací hodiny je 45 minut, přičemž pro výuku cizího jazyka se v jednotlivých ročnících využívají dělené hodiny.
Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem / frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích/, zohledňují se odlišné styly žáků a volí vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze, olympiády a školní výměny.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí žáků

Rozvoj klíčových kompetencí v cizojazyčné výuce je přirozeným procesem. Žáci rozvíjejí nejen komunikativní kompetenci, která je podstatou jazyka, ale poznávají i strategie učení a praktické propojení jazykových dovedností s pracovním společenským životem. Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají následující postupy, metody a formy práce.

Kompetence k učení

- Učitel pracuje s žáky různými metodami (projektové vyučování, komunikativní metoda, činnostní vyučování, audio orální metoda) a organizačními formami (frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce, individualizovaná výuka, diskuse) a tím je vede k vlastnímu výměru vhodného učebního stylu
- Za účelem rozšíření slovní zásoby umožňuje žákům pracovat s různými zdroji informací v tištěné či elektronické podobě (učebnice, knihy, výukové programy, média včetně internetových, ústní informace, anglické časopisy)
- Při hledání neznámých výrazů vede žáky k používání různých druhů tištěných i elektronických slovníků (obrazové, dvojjazyčné a výkladové)
- Využíváním kompenzačních strategií (odhadování z kontextu, používání synonym a opisů, využívání gest a pauz) rozvíjí u žáků efektivní komunikaci v cizím jazyce

Kompetence k řešení problémů

- Učitel poskytuje žákům příležitost k samostatnému řešení jazykových problémů v rámci projektů
- Výběrem různorodých cizojazyčných textů rozvíjí u žáků kritické myšlení
- Navozováním problémových situací z reálného života učí žáky vhodně reagovat /metoda hraní rolí, simulace/

Kompetence komunikativní

- Učitel dává žákům prostor pro ústní i písemné vyjádření a sebeprezentaci (samostatné práce, projekty, referáty, konverzace a řízené diskuse)
- Podporuje uplatnění znalostí cizího jazyka žáků v praxi, např. v rámci mimoškolní výměny
- Metodou hraní rolí a simulace reálných situací rozvíjí u žáků schopnost započít, vést a ukončit konverzaci na přiměřené téma, aktivním zapojením žáků do diskuse rozvíjí jejich argumentační dovednosti
- Dbá na zřetelnou výslovnost žáků při jejich ústním projevu a umožňuje jim, aby si výslovnost zdokonalovali při prezentaci výstupů své práce

Kompetence sociální a personální

- Učitel při řešení různých jazykových úkolů využívá skupinovou práci k nastavení pravidel práce v týmu

- Využívá každou vhodnou příležitost k diskusím na aktuální téma v každodenním životě
- Zařazováním vhodných konverzačních témat vede žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu

Kompetence občanské

- Učitel podporuje účast žáků na kulturních a společenských akcích, která škola pořádá (kino, divadlo, koncerty, výstavy) v cizím jazyce
- Využíváním autentických materiálů vede žáky k poznání, pochopení a respektování kultury, zvyků a tradic anglofonních a jiných zemí
- Vytváří příležitosti pro žáky, aby, např. formou multimediální prezentace, představili kulturu, zvyky a tradice vlastní země

Kompetence pracovní

- Učitel používáním informačních a komunikačních technologií vede žáky k tomu, aby získali informace o profesích, kde je Aj nezbytným předpokladem, a tím je směřuje k možnému výběru jejich budoucí profese
- Pravidelným zařazováním samostatných prací do výuky a vzájemným hodnocením vede žáky k tomu, aby si vytvářeli své vlastní jazykové portfolio a věděli, kdy a jakým způsobem ho využít
- Motivuje žáky, aby si při řešení jazykových úloh sestavili časový plán za účelem efektivního rozvržení práce

Kompetence digitální

- Učitel motivuje žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- Vede žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat
- Vede žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje, k uvědomování si autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- Vede žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu (prezentace, vlastní video atd.)
- Vede žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů

Vyučovací předmět: Anglický jazyk		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
Poslech s porozuměním:			
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou – li pronášeny pomalu a zřetelně	• reprodukuje vyslechnutý text	• Představování se • Slovesa be, have, can • Přítomný čas prostý • Datum, narozeniny, řadové číslovky	VDO 1/1 – škola jako model otevřeného partnerství OSV 2/4 – co o sobě vím a co ne
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	• rozvíjí srozumitelně výslovnost a schopnost rozlišovat prvky fonologického systému jazyka, intonaci	• Zvířata • Přítomný čas průběhový • Popis oblíbeného zvířete	MKV 1/4 – respektování zvláštností různých etnik
Mluvení:			
zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	• rozvíjí dostačující slovní zásobu k ústní i písemné komunikaci, pracuje se slovníkem • umí mluvit o svých zálibách • dokáže využít vhodné fráze na dané téma, zapojí se pomocí vět a slovních spojení do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje	• Příběh, pohádka • Zájmena osobní a přivlastňovací • Prázdniny • Předložky místa • Minulý čas prostý • Pravidelná a nepravidelná slovesa	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech	• zapojí se do konverzace • vede a zkouší jednoduché rozhovory o známých probíraných tématech • krátce pohovoří na osvojené téma • sděluje základní informace z textu	• Představení se • Reprodukování příběhu • Představení třetí osoby	
vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	• vypráví jednoduchý souvislý text na známé téma • umí promluvit na dané téma • popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět • správně reprodukuje	• Jídlo, pití • Stravovací návyky: rozhovor • Počitatelná a nepočitatelná podstatná jména • Členy, some, any • Nákupy, recepty, objednávky	VGS 1/1 – rodinné příběhy
Čtení s porozuměním:			
vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	• vyhledává informace ve slovníku • v jednoduchých textech dokáže najít konkrétní informace • umí odhadnout neznámý výraz v textu	• Náš svět, má země, • Velká Británie, USA • Zeměpisné údaje • Stupňování přídavných jmen • Roční období a počasí	OSV 7/2 – mezilidské vztahy
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	• sděluje základní informace z krátkého textu • reprodukuje text	• Zábava – televize a filmy • Budoucnost pomocí going to • Tvoření přísloví • Sloveso have to	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
Psaní:			
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• umí se představit a představí druhé • sděluje jednoduché informace • napíše konkrétní informace	• Osobní formulář • Narozeniny, přání, pozvánka	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• napíše krátké vyprávění o svých zájmech a zvycích • umí psát osobní dopisy • napíše jednoduchý text vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět	• Pohlednice z prázdnin • Nakupování, stravovací návyky • Kuchařské recepty • Projekty na daná témata	
reaguje na jednoduché písemné sdělení	• dokáže popsat určité chování • jednoduše vyjádří svůj názor • sděluje jednoduché informace	• Projekty na daná témata	MED 4/2 – tvorba mediálního sdělení pro časopis

Vyučovací předmět: Anglický jazyk		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
Poslech s porozuměním:			
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou – li pronášeny pomalu a zřetelně	• pochopí obsah krátkého článku • umí získat informace	• Prázdniny, cestování, rodina, domov • Minulý čas prostý • Nepravidelná slovesa	VGS 1/1 – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat	• rozumí textům, které obsahují často užívanou slovní zásobu • reaguje na pozvání, omluví se	• Spojky and, but, so, because, however	
Mluvení:			
zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	• orientuje se v běžných situacích • poradí si s většinou situací, které mohou nastat • zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje a na podobné výpovědi reaguje	• Život v budoucnosti • Vyjádření budoucnosti pomocí will a going to	
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech	• zvládá krátkou konverzaci na probírané téma – jídlo, orientace ve městě • pomocí slovníku si doplňuje slovní zásobu	• Reálie Velké Británie, časová pásma • Minulý čas průběhový • Minulý čas prostý • člen určitý/ neurčitý • Londýn, New York • orientace ve městě	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	• správně spojuje fráze a věty • vyjádří a zdůvodní svůj názor • vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec	• nehody, bezpečnost • na silnici • způsobová slovesa have to, must, mustn ´t, should, shouldn ´t	MED 4/1 – uplatnění a výběr výrazových prostředků
Čtení s porozuměním:			
vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	• správně najde v textu podstatné informace • umí získat informace • čte krátké jednoduché texty • najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě	• složená zájmena • trávení volného času • oblíbené činnosti	OSV 7/2 – mezilidské vztahy, lidská práva
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	• rozumí textům, které obsahují často užívanou slovní zásobu • pochopí obsah krátkého textu • porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat	• životní prostředí • předpřítomný čas • ever, never, just	ENV 2/1 – voda

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
Psaní:			
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• popíše své zážitky a dojmy • umí psát osobní dopisy • napíše, kde žije	• pohlednice z prázdnin • rodokmen	MKV 2/2 – udržovat tolerantní vztahy
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• napíše krátké vyprávění o svých zájmech a zvycích • napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených spojkami a příslovci	• projekty na daná témata	
reaguje na jednoduché písemné sdělení	• umí spojovat věty • používá vhodné výrazy a fráze • správně spojuje fráze a věty	• jednoduché příběhy	

Vyučovací předmět: Anglický jazyk		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
Poslech s porozuměním:			
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou – li pronášeny pomalu a zřetelně	• zachytí konkrétní informace • rozumí ději s přehlednou stavbou • reprodukuje jednoduché informace • vybaví si konkrétní informace, které vyslechl	• oblečení, popis oblečení • used to • too/enough • čas minulý prostý, průběhový	
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat	• porozumí obsahu krátkého a jednoduchého projevu • vyjádří vlastními slovy vyslechnutý text	• filmy, sláva • počítače • volnočasové aktivity • čas minulý x předpřítomný • since / for • tázací dovětky	OSV 8/6 – komunikace
Mluvení:			
zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	• zvládá krátkou konverzaci • dokáže se srozumitelně vyjadřovat • účastní se rozhovoru • zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde a na podobné výpovědi reaguje	• zdraví a nemoci • části těla • zdravý životní styl • vztažné věty • should / might	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech	• zapojí se do diskuse na probírané téma • připraví si referát na známé téma a vysvětlí hlavní myšlenky • pohovoří na osvojené téma • reaguje na pozvání	• příběhy • U doktora, vitamíny a minerály	MKV 4/3 – specifické rysy jazyků
vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	• používá výrazy a fráze potřebné pro danou situaci • umí si vyžádat souhlas se svou výpovědí • popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec	• Sports Events • Interpunkce	
Čtení s porozuměním:			
vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	• správně najde v textu podstatné informace a argumenty • odhadne význam neznámých slov	• hrdinové • historické postavy • slovesa smyslového vnímání • gerundium x infinitiv	
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	• pochopí obsah článku • najde informace v různých částech delšího textu • čte a rozumí článkům a zprávám • odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu	• životní prostředí • klimatické změny • trpný rod • Anglicky mluvící země – např. Austrálie • časové věty • podmínkové věty I. typu	ENV 3/6 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy)

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
Psaní:			
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• umí napsat o své rodině, škole, koníčcích • umí napsat stručný osobní dopis • vhodně využívá slovník k porozumění a obohacení slovní zásoby	• vztahy – rodina, přátelé • problém x řešení • osobní dopis	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• napíše srozumitelně krátkou práci na dané téma • popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených spojkami a, ale, nebo, protože, a příslovci nejdříve, potom, nakonec	• samostatné písemné práce na dané téma – projekty	VGS 2/8 – životní styl
reaguje na jednoduché písemné sdělení	• umí si dělat poznámky • napíše stručný popis události	• plakáty	

Vyučovací předmět: Anglický jazyk			Ročník: 9.
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
Poslech s porozuměním:			
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou – li pronášeny pomalu a zřetelně	• logicky uplatňuje odhad neznámých výrazů • v krátkých nahrávkách o běžných věcech rozumí důležitým informacím • zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	• představování se • předminulý čas • sporty, popis sportů • opakování přítomných časů	
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat	• při zřetelně vyslovované promluvě dokáže poznat, o čem se mluví • v jednoduché konverzaci dokáže najít konkrétní informace • porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům	• problémy ve škole – šikana, … • život ve škole • popis osob • opakování čas minulý x předpřítomný • člen určitý u podstatných jmen	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
Mluvení:			
zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	• zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci • poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích za použití slovních spojení a vět • hovoří o životě mladých lidí	• budoucnost • povolání, plány do budoucnosti, životopis • opakování – budoucí časy • podmínkové věty skutečné • čas a časové předložky	OSV 8/6 – Komunikace – komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.)
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech	• hovoří o obecných tématech • vede rozhovory na známé téma • umí se zdvořile vyjadřovat • porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, která se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu	• risk • varování a značky • spojení so…that • zdůrazňovací zájmena • podmínkové věty neskutečné • předsudky a zdvořilost	
vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	• popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec	• vedlejší věty příslovečné časové	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
Čtení s porozuměním:			
vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	• aktivně pracuje s textem • orientuje se v textu • umí napsat žádost	• pracovní inzeráty, žádost, e – mail • gerundium • frázová slovesa • tvoření otázky – opakování	VGS 3/3 – Mezinárodní organizace
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	• sděluje základní informace z krátkého textu • stručně formuluje obsah textu	• cestování, nakupování, prodej • trpný rod • předložky • vztažné věty • vývoj angličtiny	
Psaní:			
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává • umí reprodukovat, co řekli jiní	• nepřímá řeč a nepřímá otázka • porozumění informacím • rozdílnost kultur	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• sestaví/napíše krátký, jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec • dokáže napsat životopis • popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec	• samostatné písemné práce na dané téma – projekty	
reaguje na jednoduché písemné sdělení	• odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života	• Skills, tvůrčí psaní • Extra reading	

FRANCOUZSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Další cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka francouzského jazyka je zaměřena především na podporu rozvoje komunikačních kompetencí a kultivaci jazykových dovedností a předpokládá dosažení úrovně A2 (žáci mající výuku francouzského jazyka po dobu 4 let, tedy od 6. třídy) a úrovně A1 (žáci mající výuku francouzského jazyka po dobu 2 let, tedy od 8. třídy) podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, proto je kladen velký důraz na dialogy, čtení s porozuměním, poslech s porozuměním, samostatný ústní projev a psaní. Při výuce jsou využívány časopisy, jednoduché autentické texty, audionahrávky, ev. videonahrávky mluveného projevu, žáci jsou aktivizováni hrami, dramatizací, rapy apod.
Součástí předmětu francouzský jazyk je nejen vyučovací hodina, ale i příležitostné akce jako olympiády, soutěže, výjezdy do zahraničí, exkurze, projekty apod.

Vyučovací předmět francouzský jazyk je vymezen jako součást vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Obsah této vzdělávací oblasti se realizuje ve vzdělávacím oboru Další cizí jazyk.
Týdenní časová dotace je dána učebním plánem.

Vzdělávací obsah předmětu

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Průřezová témata

Průřezová témata jsou integrální součástí vyučovacích hodin.

6. ročník/8. ročník (A1):	OSV 8/2 –	cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
7. ročník/9. ročník (A1):	OSV 3/2 –	organizace vlastního času
	VGS 1/1 –	rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
8. ročník:	MED 4/1 –	uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení
	MKV 1/5 –	kulturní rozdíly – základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
9. ročník:	ENV 4/2 –	náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k efektivnímu získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů
- vede žáka k práci s chybou ve FJ
- učitel rozvíjí jednotlivé dovednosti žáka ve FJ (porozumění textu, ...)

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k dovednosti zeptat se na základní informace potřebné v životě

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k využívání všech způsobů komunikace v cizím jazyce
- učitele vede žáka ke správné formulaci a vyjádření myšlenky

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáka k týmové spolupráci, respektování jiného názoru, prezentaci a obhájení vlastní myšlenky
- vede žáky k poznávání jiných zvyků ve francouzsky mluvících zemích
- vede žáka k sebehodnocení a hodnocení druhých, výměně zkušeností

Kompetence občanské

- vede žáka k zodpovědnému plnění zadaného úkolu
- vede žáka k toleranci odlišnosti, taktu a schopnosti empatie
- vede žáka k ochraně rodinných tradic, ke kulturnímu chování

Kompetence pracovní

- vede žáka k účelnému využívání vědomostí a dovedností získaných v jiných vzdělávacích oblastech pro oblast jazyka a komunikace
- vede žáka k práci se slovníkem

Kompetence digitální

- Učitel motivuje žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- Vede žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat
- Vede žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje, k uvědomování si autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- Vede žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu (prezentace, vlastní video atd.)
- Vede žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A2 Poslech s porozuměním		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• na základě poslechu rozlišuje výslovnost hlásek • osvojuje si pravidla zvukové a psané podoby jazyka • odlišuje francouzský jazyk od mateřského • řídí se jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů)	• říkanky, jazykolamy, písničky • francouzská abeceda – hláskování • fonetická cvičení: samohlásky ústní a nosové, znělé a neznělé hlásky • základní fonetické znaky • škola – školní pomůcky	OSV 8/2 cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu	• asociuje sluchový vjem s vizuální podporou • osvojuje si zvukovou i psanou podobu jednoduchých vazeb a základních frází • naslouchá a napodobuje správnou výslovnost • rozpozná známá slova a slovní spojení (předměty, osoby, zvířata, číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	• čísla 1-100 • zvířata • rytmus francouzské věty, vázání, elize, melodie francouzské věty, přízvuk	
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• zachytí konkrétní informace v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům • dle poslechu vyhledá v textu požadovanou informaci a orientuje se v textu • podle pokynů nakreslí obrázek	• barvy, • příd. jména (množné číslo a ženský rod ve Fj) • popis osoby	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A2 Mluvení		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• utvoří a reprodukuje jednoduchý dialog na dané téma • vyjádří, co rád/nerad dělá • použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech	• slovesa aimer/détester • vyjádření pocitů (strach, láska, …) • základní pozdravy	
jednoduchým způsobem sdělí základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• na základě osvojené slovní zásoby popíše osobu • pojmenuje různé činnosti, sporty • představí se, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá za použití jednoduchých slovních spojení a vět • popíše svůj den	• rodina • národnosti • popis osoby • volný čas – sporty • program dne	
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• reaguje pomocí slov, jednoduchých sl. spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů • popíše svůj rozvrh hodin • určí čas • zeptá se na konkrétní informace, které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduché slovní spojení a vět	• dny, měsíce • 3 typy otázek ve Fj • určování času • názvy předmětů	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A2 Čtení s porozuměním		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• odlišuje francouzský jazyk od mateřského • dokáže postihnout smysl jednoduchého sdělení • osvojuje si zákl. gramatická pravidla • při čtení je schopen dát do souvislosti psanou podobu slova s fonetickými pravidly a správně je použít	• sloveso habiter/s´appeler (další zvratná slovesa) • přivlastňovací zájmena • předložky de, à	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• čte nahlas a foneticky správně • rozpozná známá slova a sl. spojení v krátkém textu z běžného života • porozumí významu slov, sl. spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální podporu (obrázek)	• práce se slovníkem • práce s textem • komiks	
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• přeloží do mateřského jazyka jednoduchý text • porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (vybere, přiřadí..) • najde konkrétní informace v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	• množné číslo ve Fj • barvy, přídavná jména	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A2 Psaní		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	• vazby c´est/ce sont • člen neurčitý, určitý (ženský a mužský rod/jednotné a množné číslo) • profese	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	• napíše slova, jednoduchá sl. spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí • napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí • sestaví s použitím slov, jedn. sl. spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá, za použití zákl. zdvořilostních obratů	• člen neurčitý, určitý • slovesa etre, avoir, aller, faire • tvoření otázky ve Fj	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• ve větě užije zápor • odpoví písemně s použitím jednoduchých sl. spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává	• zápor ve Fj • časování sloves 1. slovesné třídy	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A2 Poslech s porozuměním		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• adekvátně reaguje na pokyny učitele • na základě poslechu rozlišuje výslovnost hlásek • osvojuje si pravidla zvukové a psané podoby jazyka • porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (vybere, přiřadí, seřadí, ukáže)	• říkanky, jazykolamy, písničky, komiks • fonetická cvičení: samohlásky ústní a nosové, znělé a neznělé hlásky • základní fonetické znaky • orientace ve městě	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu	• asociuje sluchový vjem s vizuální podporou • osvojuje si zvukovou i psanou podobu jednoduchých vazeb a základních frází • naslouchá a napodobuje správnou výslovnost • porozumí významu slov a sl. spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální podporu	• rytmus francouzské věty, vázání, elize, melodie francouzské věty, přízvuk • existenciální vazba il y a • předložky místní (entre, en face de..)	
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý a poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům • dle poslechu vyhledá v textu požadovanou informaci a orientuje se v textu • orientuje se v základních komunikačních situacích	• telefonování • rozkaz	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A2 Mluvení		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• utvoří a reprodukuje jednoduchý dialog na dané téma • sdělí vlastními slovy obsah jednoduchého dialogu	• zdvořilostní fráze při telefonování • orientace ve městě	
jednoduchým způsobem sdělí základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• na základě osvojené slovní zásoby popíše město/čtvrť • pojmenuje různé obchody • vypráví o svých zážitcích v minulosti	• názvy obchodů • popis cesty • dopravní prostředky • program dne, víkendu • časová příslovce	OSV 3/2 organizace vlastního času
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• zeptá se na cestu • odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace, které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět	• tykání/vykání • slovesa pouvoir/vouloir • orientace ve městě	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A2 Čtení s porozuměním		**Ročník: 7.**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• dokáže postihnout smysl jednoduchého sdělení • osvojuje si základní gramatická pravidla • při čtení je schopen dát do souvislosti psanou podobu slova s fonetickými pravidly a správně je použít	• roční období • počasí	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• čte nahlas a foneticky správně • rozpozná známá slova a sl. spojení v krátkém textu z běžného života • porozumí významu slov, sl. spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální podporu (obrázek)	• plány na prázdniny • blízká budoucnost • předložky se jmény měst a zemí	VGS 1/1 rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• přeloží do mateřského jazyka jednoduchý text • porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (vybere, přiřadí) • najde konkrétní informace v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	• svátky u nás a ve Francii • reálie zemí příslušných jazykových oblastí • práce s textem • práce se slovníky	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A2 Psaní		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	• tázací zájmena • vyjádření data	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	• napíše dopis – zážitky z prázdnin • napíše slova, jednoduchá sl. spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí • napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí • sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá, za použití základních zdvořilostních obratů	• základní zdvořilostní fráze při psaní osobního dopisu • předpověď počasí	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• ve větě užije zápor • vyjádří blízkou budoucnost • vyjádří minulost • odpoví písemně s použitím jednoduchých sl. spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává	• blízká budoucnost • složený čas minulý • zápor v minulosti	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A2 Poslech s porozuměním		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• adekvátně reaguje na pokyny učitele • na základě poslechu rozlišuje výslovnost hlásek • osvojuje si pravidla zvukové a psané podoby jazyka	• říkanky, jazykolamy, písničky, komiks • poslechová cvičení • fonetická cvičení: samohlásky ústní a nosové, znělé a neznělé hlásky • základní fonetické znaky	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu	• naslouchá a napodobuje správnou výslovnost • porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální podporu	• jak vypadají ostatní • v restauraci • u lékaře • rytmus francouzské věty, vázání, elize, melodie francouzské věty, přízvuk	
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• rozpozná známá slova a slovní spojení (předměty, osoby, zvířata, číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům dle poslechu vyhledá v textu odpověď na otázku • dle poslechu vyhledá v textu požadovanou informaci a orientuje se v textu • podle pokynů nakreslí obrázek • orientuje se v základních kom. situacích	• barvy, • příd. jména (množné číslo a ženský rod ve Fj) • charakterové vlastnosti	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A2 Mluvení		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• vyjádří, co ho bolí • žák se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, činnostech nebo se na podobné informace zeptá za použití jednoduchých slovních spojení a otázek	• hra rolí • části lidského těla • základní fráze používané u lékaře	
jednoduchým způsobem sdělí základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech, spolužácích za použití jednoduchých sl. spojení a vět • pojmenuje části oblečení • popíše oblíbené jídlo	• části oblečení • jídlo • dělivý člen • slovesa manger, boire	
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• objedná si v restauraci • zeptá se na konkrétní informace, které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět	• slovesa savoir, vouloir, pouvoir, refuser • tázací zájmena quel/quelle/… • fráze používané při objednání jídla	MED 4/1 uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A2 Čtení s porozuměním		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• dokáže postihnout smysl jednoduchého sdělení • osvojuje si základní gramatická pravidla • při čtení je schopen dát do souvislosti psanou podobu slova s fonetickými pravidly a správně je použít	• zápor v minulosti (ne..plus, ne…rien, ne…jamais, ne personne) • minulý čas složený s etre – pohybová slovesa	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• čte nahlas a foneticky správně • porozumí významu slov, sl. spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální podporu • seznamuje se s významnými osobnostmi francouzských dějin • pomalu se orientuje v autentických textech	• důležité postavy fr. dějin • medailonky významných osobností	
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• přeloží do mateřského jazyka jednoduchý text • porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (vybere, přiřadí..) • najde konkrétní informace v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	• recepty • kuchyně různých zemí • práce s textem • práce se slovníky	MKV 1/5 – kulturní rozdíly – základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A2 Psaní		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně	• Vazby c´est/ il est	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	• napíše krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz • vytváří jídelní lístek • písemně gramaticky správně tvoří jednoduchá sdělení v minulosti a záporu • utvoří jednoduchou větu oznamovací, tázací	• ukazovací zájmena nesamostatná • 3 základní složky menu (předkrm, hl. chod, dezert)	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• vyjádří množství • napíše odpověď na otázku a utvoří otázku podle dané odpovědi v blízké budoucnosti	• výrazy množství • časování sloves 2. slovesné třídy • blízká budoucnost – opakování	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A2 Poslech s porozuměním		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• adekvátně reaguje na pokyny učitele • na základě poslechu rozlišuje výslovnost hlásek • osvojuje si pravidla zvukové a psané podoby jazyka • odlišuje francouzský jazyk od mateřského	• říkanky, jazykolamy, písničky • obtížnější poslechy • fonetická cvičení: samohlásky ústní a nosové, znělé a neznělé hlásky • základní fonetické znaky	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu	• asociuje sluchový vjem s vizuální podporou • osvojuje si zvukovou i psanou podobu složitějších vazeb a frází • naslouchá a napodobuje správnou výslovnost	• rytmus francouzské věty, vázání, elize, melodie francouzské věty, přízvuk • postavení příd. jména ve fj (příd. jména krátká.) • příroda (popis různých oblastí)	
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• zachytí konkrétní informace v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům • dle poslechu vyhledá v textu požadovanou informaci a orientuje se v textu • dle poslechu rozlišuje min čas s etre a avoir • orientuje se v základních kom. situacích	• min. čas s avoir • min. čas s etre • shoda v příčestí minulém u pohybových a zvratných sloves	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A2 Mluvení		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• utvoří a reprodukuje jednoduchý dialog na dané téma • na základě osvojené slovní zásoby komunikuje při cestování • sdělí vlastními slovy obsah jednoduchého dialogu	• cestování • slovesa aller,prendre, conduire	
jednoduchým způsobem sdělí základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• vypráví příběh v minulosti • na základě osvojené slovní zásoby komunikuje při cestování • popíše skutečnosti) např. dopravní prostředky), se kterými se běžně setkává za použití jednoduchých slovních spojení a vět koupí si letenku, jízdenku • představí sebe i své blízké, srovnává míru vlastností osob, věcí	• vyjádření času, časová příslovce • dopravní prostředky • pozvání na návštěvu • stupňování příd. jmen	
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• zdvořile o něco požádá • adekvátně reaguje na položenou otázku • vyjádří se v budoucnosti	• vyjádření podmínky • zdvořilostní fráze – le conditionnel de politesse • budoucí čas jednoduchý	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A2 Čtení s porozuměním		Ročník: 9	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě • dokáže postihnout smysl obtížného sdělení • osvojuje si základní gramatická pravidla	• postavení předmětů COD/COI ve větě • piktogramy označující zákaz/povolení nějaké činnosti	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• čte nahlas a foneticky správně • rozpozná známá slova a sl. spojení v krátkém textu z běžného života • porozumí významu slov, sl. spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální podporu (obrázek)udržuje pozornost při čtení • pomalu se orientuje v autentických textech	• práce se slovníkem • ochrana živ. prostředí • třídění odpadů	ENV 4/2 náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• přeloží do mateřského jazyka jednoduchý text • porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (vybere, přiřadí..) • najde konkrétní informace v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen	• srovnávání profesí v různých zemích • práce s textem • práce se slovníky	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A2 Psaní		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává • uvede profese svých blízkých a svou budoucí	• Profese • Čím chci být	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	• ve větách se vyjádří na téma ochrana živ. prostředí • napíše slova, jednoduchá sl. spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí • napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí • sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá, za použití zákl. zdvořilostních obratů	• 3 způsoby vyjádření nutnosti • Ochrana životního prostředí	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• odpoví písemně s použitím jednoduchých sl. spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává	• budoucí čas u nepravidelných sloves • tázací zájmena nesamostatná	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A1 Poslech s porozuměním		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• řídí se jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí.) • na základě poslechu rozlišuje výslovnost hlásek • osvojuje si pravidla zvukové a psané podoby jazyka • odlišuje francouzský jazyk od mateřského • porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	• říkanky, jazykolamy, písničky • francouzská abeceda – hláskování • fonetická cvičení: samohlásky ústní a nosové, znělé a neznělé hlásky • základní fonetické znaky • škola – školní pomůcky	OSV 8/2 cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu	• asociuje sluchový vjem s vizuální podporou • osvojuje si zvukovou i psanou podobu jednoduchých vazeb a základních frází • naslouchá a napodobuje správnou výslovnost • rozpozná známá slova a slovní spojení (předměty, osoby, zvířata, číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen	• čísla 1-100 • zvířata • rytmus francouzské věty, vázání, elize, melodie francouzské věty, přízvuk	

	pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)		
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• zachytí konkrétní informace v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům • dle poslechu vyhledá v textu požadovanou informaci a orientuje se v textu • podle pokynů nakreslí obrázek • porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	• barvy • příd. jména (množné číslo a ženský rod ve Fj) • popis osoby	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A1 Mluvení		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• použije zákl. zdvořilostní obraty (oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech • vyjádří, co rád/nerad dělá • žák se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, o zvířatech atd. za použití jednoduchých slovních spojení a otázek	• slovesa aimer/détester • zvířata • základní pozdravy	
jednoduchým způsobem sdělí základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• představí se, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí za použití jednoduchých slovních spojení a vět • na základě osvojené slovní zásoby popíše osobu • pojmenuje různé činnosti, sporty • sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích za použití jednoduchých slovních spojení a vět • popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět • popíše svůj den	• zákl. pozdravy • rodina • národnosti • popis osoby • volný čas – sporty • program dne	
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času	• reaguje pomocí slov, jednoduchých sl. spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů • popíše svůj rozvrh hodin	• dny, měsíce • otázka ve fj • určování času • názvy předmětů	

a podobné otázky pokládá	• určí čas • odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět		

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A1 Čtení s porozuměním		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• odlišuje francouzský jazyk od mateřského • dokáže postihnout smysl jednoduchého sdělení • osvojuje si zákl. gramatická pravidla • při čtení je schopen dát do souvislosti psanou podobu slova s fonetickými pravidly a správně je použít	• sloveso habiter/s´appeler • přivlastňovací zájmena • předložky de, à	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• čte nahlas a foneticky správně • rozpozná známá slova a sl. spojení v krátkém textu z běžného života • porozumí významu slov, sl. spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální podporu (obrázek)	• práce se slovníkem • práce s textem • komiks	
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• přeloží do mateřského jazyka jednoduchý text • porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (vybere, přiřadí..) • najde konkrétní informace v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	• množné číslo ve Fj • barvy, přídavná jména	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A1 Psaní		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	• vazby c´est/ce sont • člen neurčitý, určitý (ženský a mužský rod/jednotné a množné číslo) • profese	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	• napíše slova, jednoduchá sl. spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí • napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí • sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních. spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá, za použití zákl. zdvořilostních	• člen neurčitý, určitý • slovesa etre, avoir, aller, faire • otázka ve Fj	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• ve větě užije zápor • odpoví písemně s použitím jednoduchých sl. spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává	• zápor ve Fj • časování sloves 1. slovesné třídy	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A1 Poslech s porozuměním		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• na základě poslechu rozlišuje výslovnost hlásek • osvojuje si pravidla zvukové a psané podoby jazyka • porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností	• říkanky, jazykolamy, písničky, komiks • fonetická cvičení: samohlásky ústní a nosové, znělé a neznělé hlásky • základní fonetické znaky • orientace ve městě	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu	• naslouchá a napodobuje správnou výslovnost • porozumí významu slov a sl. spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu • porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu	• rytmus francouzské věty, vázání, elize, melodie francouzské věty, přízvuk • existenciální vazba il y a • předložky místní (entre, en face de.)	
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý a poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům • dle poslechu vyhledá v textu požadovanou informaci a orientuje se v textu • orientuje se v základních kom. situacích	• telefonování • rozkaz	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A1 Mluvení		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• utvoří a reprodukuje jednoduchý dialog na dané téma • sdělí vlastními slovy obsah jednoduchého dialogu	• zdvořilostní fráze při telefonování • orientace ve městě	
jednoduchým způsobem sdělí základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• na základě osvojené slovní zásoby popíše město/čtvrť • pojmenuje různé obchody • vypráví o svých zážitcích v minulosti	• názvy obchodů • popis cesty • dopravní prostředky • program dne, víkendu • časová příslovce	OSV 3/2 organizace vlastního času
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• zeptá se na konkrétní informace (cesta), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět • odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace, které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých sl. spojení a vět	• tykání/vykání • slovesa pouvoir/vouloir • orientace ve městě	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A1 Čtení s porozuměním		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• osvojuje si zákl. gramatická pravidla • porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, příkazům, zákazům na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě	• roční období • počasí	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• čte nahlas a foneticky správně • rozpozná známá slova a sl. spojení v krátkém textu z běžného života • porozumí významu slov, sl. spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální podporu	• plány na prázdniny • blízká budoucnost • předložky se jmény měst a zemí	VGS 1/1 rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• přeloží do mateřského jazyka jednoduchý text • porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (vybere, přiřadí..) • najde konkrétní informace v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen vizuální oporou	• svátky u nás a ve Francii • reálie zemí příslušných jazykových oblastí • práce s textem • práce se slovníky	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk A1 Psaní		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	• tázací zájmena • vyjádření data	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	• napíše dopis – zážitky z prázdnin • napíše slova, jednoduchá sl. spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí • napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí • sestaví s použitím slov, jednoduchá slovní spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá, za použití zákl. zdvořilostních	• základní zdvořilostní fráze při psaní osobního dopisu • předpověď počasí	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• ve větě užije zápor • vyjádří blízkou budoucnost • vyjádří minulost • odpoví písemně s použitím jednoduchých sl. spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává	• blízká budoucnost • složený čas minulý • zápor v minulosti	

NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Další cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.
Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.
Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka. Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Německý jazyk na 2. stupni je realizován různými formami práce. Ve vyučovací hodině se používá skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty.
Žáci se účastní olympiády v německém jazyce, zpracovávají projekty.
Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi, které mu umožňují vnímat různá jazyková sdělení.
Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Vzdělávací obsah předmětu

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace

- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Výuka německého jazyka má časovou dotaci 3 hodiny týdně od 6. do 9. ročníku.
U žáků, kteří se učí německý jazyk od 6. ročníku, se předpokládá dosažení úrovně A2 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).
Tito žáci rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se jich bezprostředně dotýkají. Komunikují prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíší jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jejich nejnaléhavějších potřeb.

U žáků, kteří se učí německý jazyk od 8. ročníku, se předpokládá dosažení úrovně A1 podle SERR. Tito žáci rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a tyto výrazy používají. Představí sebe a ostatní, kladou jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu a na podobné otázky odpovídají. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li partner pomalu a jasně a je mu ochoten pomoci.

Průřezová témata

Průřezová témata jsou realizována integrací do předmětu.

6. ročník/8.ročník (A1):	MED 4/1 –	uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení
	VDO 1/1 –	škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole
7. ročník/9.ročník (A1):	OSV 8/2 –	cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
8. ročník:	MED 4/1 –	uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení
9. ročník:	ENV 4/2 –	náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učitel nechápe chybu jako nedostatek, ale jako krok ke zlepšení
- učitel zadává žákům úkoly, které žáci plní vyhledáváním z nejrůznějších zdrojů

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly, které řeší žák na základě získaných dovedností
- učitel navozuje problémy a od žáků vyžaduje jejich vyjádření jejich postoje

Kompetence komunikativní

- učitel formuluje myšlenku a vyžaduje od žáků reakci na ni
- učitel vydává pokyny, povely (psané, mluvené) a posuzuje jejich plnění od žáků

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci ve skupinách, dvojicích při řešení úkolů
- učitel vyžaduje, aby žáci respektovali i jiné názory při týmové práci
- vede žáky k prezentování a obhajobě vlastních názorů

Kompetence občanské

- učitel stanoví s žáky pravidla a vyžaduje od žáků jejich respektování
- učitel seznamuje žáky s problémy jiných zemí – rasismus, intolerance, násilí

Kompetence pracovní

- učitel vyžaduje plnění pracovních návyků
- učitel umožňuje práci na počítači, s internetem

Kompetence digitální

- učitel zadává úkoly, při jejichž plnění žáci vytvářejí a upravují digitální obsah, kombinují různé formáty, vyjadřují se za pomocí digitálních prostředků
- učitel seznamuje žáky s digitálními technologiemi, vede žáky k využívání těchto technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Poslech s porozuměním**		**Ročník: 6.** **A2**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	• naslouchá a napodobuje správnou výslovnost • na základě poslechu rozlišuje výslovnost německých hlásek • řídí se jednoduchými verbálními pokyny učitele	• pozdravy, oslovování • představování • německá abeceda, hláskování • základní číslovky • tykání, vykání • časování slovesa být • časování pravidelných sloves • otázky s tázacími slovy • výslovnost německých samohlásek • výslovnost německých souhlásek • výslovnost přehlásek a dvojhlásek • délka samohlásek • vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • intonace německé věty • slovní přízvuk • zápor nicht	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• opakuje jednoduché věty a spojení • reaguje na otázky • rozpozná známá slova a slovní spojení v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům.		
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• vyhledá v textu potřebné informace		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Mluvení**		**Ročník: 6. A2**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• vede rozhovory na probraná témata • použije základní zdvořilostní obraty	• záliby, činnosti ve volném čase • názvy sportů, hudebních nástrojů • vyjádření, kdo co rád či nerad dělá • časování nepravidelných sloves • časování slovesa mögen • slovosled tázací věty • osobní údaje, kontaktní údaje • názvy vybraných jazyků a zemí • vyjádření vlastního názoru, ohodnocení • přivlastňovací zájmena, přivlastňování • nepřímý pořádek slov ve větě	MED 4/1 - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení VDO 1/1 - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• tvoří jednoduché věty k probíraným tématům • počítá do 100 • představí se, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, • představí další osoby		
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• umí formulovat otázku • zeptá se na konkrétní informaci • reaguje na otázky		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Čtení s porozuměním**		**Ročník: 6.** **A2**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• chápe význam jednotlivých slov	• dny v týdnu • určování času • předložky s časovými výrazy • názvy školních předmětů, rozvrh hodin • časování slovesa haben • názvy barev • názvy školních pomůcek • popis osoby, předmětu • člen určitý a neurčitý • 4. pád podst. jmen • zápor kein • množné číslo podst. jmen	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• vyhledá informaci ve slovníku • umí odhadnout neznámý výraz v textu		
rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• najde konkrétní informaci v textu		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Psaní**		**Ročník: 6.** **A2**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• ovládá základní pojmy týkající se osobních údajů	• práce se slovníkem • reálie německy mluvících zemí	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• formuluje jednoduché věty k probíraným tématům • napíše konkrétní informace o sobě a jiných osobách • aplikuje správně mluvnické struktury • ovládá pravopis osvojené slovní zásoby		
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• sdělí požadované informace • umí formulovat otázku • vyjádří svůj názor		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Poslech s porozuměním**		**Ročník: 7.** **A2**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	• naslouchá a napodobuje správnou výslovnost	• činnosti ve volném čase • domluvení setkání • časování dalších pravidelných sloves • časování sloves s odlučitelnou předponou • 4. pád podstatných jmen • 4. pád osobních zájmen • domácí mazlíčci • popis zvířete • časování können, mögen • vyjádření ceny • časování dalších nepravidelných sloves	OSV 8/2 - cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• rozumí větám, které se vztahují k osvojovaným tématům		
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• porozumí mluvenému projevu, zachytí hlavní myšlenky • vyhledá v textu potřebné informace		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Mluvení**		**Ročník: 7. A2**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• vede rozhovory na probíraná témata • adekvátně reaguje v komunikativních situacích	• základní číslovky 100 a výše • určování času • denní doby • množné číslo podstatných jmen • vyjádření data na otázku kdy • měsíce, roční období • předložky s časovými údaji • 3. p. podstatných jmen • vyjádření přání, poděkování • pozvánka na oslavu • oslava narozenin	
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• používá slovní zásobu přiměřenou jazykovým dovednostem • tvoří gramaticky správně jednoduché věty • hovoří na probírané téma • poměrně přesně reprodukuje text		
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• zeptá se na konkrétní informaci • tvoří jednoduché věty k probíraným tématům		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Čtení s porozuměním**		**Ročník: 7. A2**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• čte foneticky správně slova, věty, texty • vysvětlí jednoduché informační nápisy a orientační pokyny pomocí způsobových sloves	• časování dalších nepravidelných sloves • vyjádření ceny • zjišťování informací při cestování vlakem • zajištění ubytování • vybrané zeměpisné názvy • použití předložek se zeměpisnými názvy	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• vyhledá informace ve slovníku • odhaduje význam neznámých slov • rozumí větám, které se vztahují k osvojovaným tématům		
rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• rozumí obsahu textů v učebnici a přiměřeným neznámým textům z autentických materiálů • najde konkrétní informace v textu		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Psaní**		**Ročník: 7.** **A2**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• sestaví vyprávění na probíraná témata • ovládá pravopis probrané slovní zásoby, rozlišuje mezi zvukovou a grafickou podobou slov • používá slovní zásobu přiměřenou jazykovým dovednostem	• vazba es gibt • práce se slovníkem • výslovnost německých hlásek reálie německy mluvících zemí	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• napíše krátký e-mail nebo SMS • sdělí požadované informace • umí se zeptat na potřebné informace		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Poslech s porozuměním**		**Ročník: 8.** **A2**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• zvládá krátkou konverzaci • naslouchá a napodobuje správnou výslovnost	• bydlení, části domu • pokoje, nábytek • popis pokoje • předložky se 3. a 4. pádem • použití sloves stehen, liegen, sitzen, hängen • předložky na otázku kam • vybrané zeměpisné názvy (hory, pohoří, vodstvo) • použití předložek se zeměpisnými názvy • časování dalších nepravidelných sloves	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• rozumí větám a textům, které se vztahují k osvojovaným tématům		
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• nalezne hlavní myšlenky mluveného projevu • vyhledá konkrétní informace v poslechovém textu		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Mluvení**		**Ročník: 8.** **A2**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• vede rozhovory na probraná témata • adekvátně reaguje v komunikativních situacích	• průběh dne, činnosti během dne • denní doby • časování sloves s odlučitelnou předponou • časování zvratných sloves • názvy potravin • jídlo během dne • určování ceny • nákupy v obchodě • základní číslovky nad 1 000 označení míry, množství, hmotnosti	MED 4/1 - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• hovoří na probíraná témata • používá slovní zásobu přiměřenou jazykovým dovednostem • tvoří gramaticky správné věty		
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	• tvoří jednoduché věty k probíraným tématům • zjistí a poskytne informace, které se týkají běžných témat		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Čtení s porozuměním**		**Ročník: 8.** **A2**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• rozumí větám, které se vztahují k osvojovaným tématům • používá vhodně cizojazyčný slovník	• domluva termínu • škola - činnosti ve škole • časování způsobových sloves • podmět man • časové výrazy • řadové číslovky • vyjádření data • vyjádření letopočtu • svátky během roku	
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• rozumí obsahu textů v učebnicích a nenáročným textům z autentických materiálů • vyhledá konkrétní informace v textu		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Psaní**		**Ročník: 8.** **A2**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• sestaví vyprávění na probírané téma • ovládá pravopis osvojené slovní zásoby • vyjadřuje se gramaticky správně • využívá cizojazyčný slovník	• části těla • zdraví, příznaky nemoci • rozhovory u lékaře • 3. pád osobních zájmen, shrnutí skloňování • préteritum haben a sein • práce se slovníkem • reálie německy mluvících zemí • procvičování intonace věty oznamovací, tázací, rozkazovací	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• umí se zeptat na potřebné informace sdělí požadované informace		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Poslech s porozuměním**		**Ročník: 9.** **A2**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• rozumí větám a textům, které se vztahují k osvojovaným tématům • odhaduje význam neznámých slov	• dopravní prostředky • orientace ve městě • popis cesty • použití předložek k popisu cesty • rozkazovací způsob • předložky se 3. pádem • spojka deshalb	
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• porozumí hlavním myšlenkám mluveného projevu • vyhledá v textu konkrétní informaci		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Mluvení**		**Ročník: 9.** **A2**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• vede rozhovory na probíraná témata • zvládá krátkou konverzaci	• počasí • předložky se 4. pádem • oblečení, popis oblečení • stupňování přídavných jmen a příslovcí • srovnávací výrazy • plány na prázdniny, cestování • vyjádření minulého děje v němčině • perfektum pravidelných sloves • perfektum nepravidelných sloves	
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• hovoří na probíraná témata • popíše událost, která již proběhla • používá slovní zásobu přiměřenou jazykovým dovednostem • tvoří gramaticky správné věty		
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• tvoří jednoduché věty k probíraným tématům • zjistí a poskytne informace, které se týkají běžných témat		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Čtení s porozuměním**		**Ročník: 9. A2**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• rozumí větám, které se vztahují k osvojovaným tématům • používá cizojazyčný slovník	• slovosled vedlejší věty • vedlejší věty s dass • vedlejší věty s weil • vedlejší věty s wenn • plány do budoucna • povolání • préteritum vybraných sloves	ENV 4/2 - náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• rozumí obsahu textů v učebnicích a nenáročným textům z autentických materiálů • vyhledá konkrétní informace v textu		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Psaní**		**Ročník: 9. A2**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• sestaví vyprávění na probírané téma • ovládá pravopis osvojené slovní zásoby • vyjadřuje se gramaticky správně • využívá cizojazyčný slovník	• reálie německy mluvících zemí • práce se slovníkem	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• umí se zeptat na potřebné informace • sdělí požadované informace		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Poslech s porozuměním**		**Ročník: 8. A1**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	• naslouchá a napodobuje správnou výslovnost • na základě poslechu rozlišuje výslovnost německých hlásek • řídí se jednoduchými verbálními pokyny učitele	• pozdravy, oslovování • představování • německá abeceda, hláskování • základní číslovky • tykání, vykání • časování slovesa být • časování pravidelných sloves • otázky s tázacími slovy • výslovnost německých samohlásek • výslovnost německých souhlásek • výslovnost přehlásek a dvojhlásek • délka samohlásek • vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • intonace německé věty • slovní přízvuk • zápor nicht	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• opakuje jednoduché věty a spojení • reaguje na otázky • rozpozná známá slova a slovní spojení v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům.		
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• vyhledá v textu potřebné informace		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Mluvení**		**Ročník: 8. A1**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• vede rozhovory na probraná témata • použije základní zdvořilostní obraty	• záliby, činnosti ve volném čase • názvy sportů, hudebních nástrojů • vyjádření, kdo co rád či nerad dělá • časování nepravidelných sloves • časování slovesa mögen • slovosled tázací věty • osobní údaje, kontaktní údaje • názvy vybraných jazyků a zemí • vyjádření vlastního názoru, ohodnocení • přivlastňovací zájmena, přivlastňování • nepřímý pořádek slov ve větě	MED 4/1 - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení VDO 1/1 - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• tvoří jednoduché věty k probíraným tématům • počítá do 100 • představí se, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, • představí další osoby		
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• umí formulovat otázku • zeptá se na konkrétní informaci • reaguje na otázky		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Čtení s porozuměním**		**Ročník: 8.** **A1**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• chápe význam jednotlivých slov	• záliby, činnosti ve volném čase • názvy sportů, hudebních nástrojů • vyjádření, kdo co rád či nerad dělá • časování nepravidelných sloves • časování slovesa mögen • slovosled tázací věty • osobní údaje, kontaktní údaje • názvy vybraných jazyků a zemí • vyjádření vlastního názoru, ohodnocení • přivlastňovací zájmena, přivlastňování • nepřímý pořádek slov ve větě	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• vyhledá informaci ve slovníku • umí odhadnout neznámý výraz v textu		
rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• najde konkrétní informaci v textu		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Psaní**		**Ročník: 8.** **A1**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• ovládá základní pojmy týkající se osobních údajů	• práce se slovníkem • reálie německy mluvících zemí	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• formuluje jednoduché věty k probíraným tématům • napíše konkrétní informace o sobě a jiných osobách • aplikuje správně mluvnické struktury • ovládá pravopis osvojené slovní zásoby		
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• sdělí požadované informace • umí formulovat otázku • vyjádří svůj názor		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Poslech s porozuměním**		**Ročník: 9. A1**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	• naslouchá a napodobuje správnou výslovnost	• činnosti ve volném čase • domluvení setkání • časování dalších pravidelných sloves • časování sloves s odlučitelnou předponou • 4. pád podstatných jmen • 4. pád osobních zájmen • domácí mazlíčci • popis zvířete • časování können, mögen • vyjádření ceny • časování dalších nepravidelných sloves	OSV 8/2 - cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• rozumí větám, které se vztahují k osvojovaným tématům		
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• porozumí mluvenému projevu, zachytí hlavní myšlenky • vyhledá v textu potřebné informace		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Mluvení**		**Ročník: 9.** **A1**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• vede rozhovory na probíraná témata • adekvátně reaguje v komunikativních situacích	• základní číslovky 100 a výše • určování času • denní doby • množné číslo podstatných jmen • vyjádření data na otázku kdy • měsíce, roční období • předložky s časovými údaji • 3. p. podstatných jmen • vyjádření přání, poděkování • pozvánka na oslavu • oslava narozenin	
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• používá slovní zásobu přiměřenou jazykovým dovednostem • tvoří gramaticky správně jednoduché věty • hovoří na probírané téma • poměrně přesně reprodukuje text		
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• zeptá se na konkrétní informaci • tvoří jednoduché věty k probíraným tématům		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Čtení s porozuměním**		**Ročník: 9. A1**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• čte foneticky správně slova, věty, texty • vysvětlí jednoduché informační nápisy a orientační pokyny pomocí způsobových sloves	• časování dalších nepravidelných sloves • vyjádření ceny • zjišťování informací při cestování vlakem • zajištění ubytování • vybrané zeměpisné názvy • použití předložek se zeměpisnými názvy	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• vyhledá informace ve slovníku • odhaduje význam neznámých slov • rozumí větám, které se vztahují k osvojovaným tématům		
rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• rozumí obsahu textů v učebnici a přiměřeným neznámým textům z autentických materiálů • najde konkrétní informace v textu		

Vyučovací předmět: Německý jazyk **Psaní**		**Ročník: 9.** **A1**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• sestaví vyprávění na probíraná témata • ovládá pravopis probrané slovní zásoby, rozlišuje mezi zvukovou a grafickou podobou slov • používá slovní zásobu přiměřenou jazykovým dovednostem	• práce se slovníkem • výslovnost německých hlásek reálie německy mluvících zemí	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• napíše krátký e-mail nebo SMS • sdělí požadované informace • umí se zeptat na potřebné informace		

RUSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Další cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Ruský jazyk vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk. Při výuce ruského jazyka se využívají znalosti
z dalších vzdělávacích oblastí, s jejichž náplní tento předmět souvisí: Český jazyk, cizí jazyky, Člověk a společnost, Výtvarná výchova, …
Ruský jazyk na 2. stupni je realizován různými formami práce. Ve vyučování se používá v počátcích v předazbukovém období hlavně poslech spojený s nácvikem výslovnosti. Žáci se učí říkanky, básničky. Následuje nácvik psaní azbuky, porovnávání tiskací a psané podoby. Důraz se klade na správné čtení, objasňuje se důležitost přízvuku. Součástí je mluvený projev na běžné životní situace.
Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují vnímat různá jazyková sdělení.
Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Vzdělávací obsah předmětu

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Výuka ruského jazyka má časovou dotaci 3 hodiny týdně.
Žáci si volí ruský jazyk buď v 6. ročníku, pak vzdělávání předpokládá dosažení úrovně A2 SERR, nebo v 8. ročníku, kde se předpokládá dosažení úrovně A1.
Žák dosahující úrovně A2 rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho bezprostředně dotýkají. Komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíše jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho nejnaléhavějších potřeb.
Žák dosahující úrovně A1 rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a tyto výrazy používají. Představí sebe a ostatní, klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, a na podobné otázky odpovídá. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li partner pomalu a jasně a je mu ochoten pomoci.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Průřezová témata

Průřezová témata jsou integrální součástí vyučovacích hodin.

6. ročník/8. ročník (A1):	OSV 8/2	–	cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
	VGS 1/1	–	rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
7. ročník/9. ročník (A1):	OSV 3/2	–	organizace vlastního času
8. ročník:	MED 4/1	–	uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel předkládá žákům úkoly, které vedou žáky k vyhledávání nových informací
- učitel pravidelně různými formami ověřuje získané znalosti a dovednosti, hodnotí je
- učitel vede žáky k práci s vlastní chybou.

Kompetence k řešení problémů

- učitel předkládá konkrétní situace, které žák řeší na základě získaných dovedností

Kompetence komunikativní

- učitel vytváří komunikační příležitosti vycházející z běžného života

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování
- učitel se zajímá o názory a zkušenosti žáků, vybízí k diskusi, v níž žáci procvičují vyjadřování stanovisek a názorů

Kompetence občanské

- učitel učí žáky respektovat přesvědčení druhých
- učitel seznamuje žáky s problémy jiných zemí – rasismus, intolerance, násilí
- učitel diskutuje s žáky o způsobu života v zemích dané jazykové oblasti a zadává jim úkoly, ve kterých srovnávají životní styl, zvyky a tradice v těchto zemích

Kompetence pracovní

- učitel umožňuje žákům práci na počítači, s internetem

Kompetence digitální

- učitel zadává úkoly, při jejichž plnění žáci vytvářejí a upravují digitální obsah, kombinují různé formáty, vyjadřují se za pomocí digitálních prostředků
- učitel seznamuje žáky s digitálními technologiemi, vede žáky k využívání těchto technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A2 Poslech s porozuměním		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• na základě poslechu rozlišuje výslovnost hlásek • osvojuje si pravidla zvukové a psané podoby jazyka • odlišuje ruský jazyk od mateřského • řídí se jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů)	• azbuka • pokyny učitele • slovní zásoba nových lekcí • nácvik výslovnosti • pozdravy • jména děvčat, chlapců	OSV 8/2 cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu	• asociuje sluchový vjem s vizuální podporou • osvojuje si zvukovou i psanou podobu jednoduchých vazeb a základních frází • naslouchá a napodobuje správnou výslovnost • rozpozná známá slova a slovní spojení (předměty, osoby, zvířata, číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	• fonetika • přídavná jména • vazba - Já mám • dialogy na ulici • telefonické hovory • jak se představit • moje rodina • domácí mazlíčci • čas	
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• zachytí konkrétní informace v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům • dle poslechu vyhledá v textu požadovanou informaci a orientuje se v textu • podle pokynů nakreslí obrázek	• určité tvary sloves • jména po otci (otčestva) • rodina a moji příbuzní	

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A2 Mluvení		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• utvoří a reprodukuje jednoduchý dialog na dané téma • vyjádří, co rád/nerad dělá • použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech	• pozdravy při vítání i loučení • zdvořilostní obraty • vyjádření záporu • dialogy na ulici • telefonický rozhovor	
jednoduchým způsobem sdělí základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• pojmenuje různé činnosti, sporty • představí se, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá za použití jednoduchých slovních spojení a vět	• rodina • záliby – sporty • bydlení • číslovky 1-12	
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• reaguje pomocí slov, jednoduchých sl. spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů • zeptá se na konkrétní informace, které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduché slovní spojení a vět	• názvy předmětů • moje hoby • činnosti ve volném čase • tvoření otázek • rodina • dny v týdnu • přivlastňovací zájmena	

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A2 Čtení s porozuměním		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• odlišuje ruský jazyk od mateřského • dokáže postihnout smysl jednoduchého sdělení • při čtení je schopen dát do souvislosti psanou podobu slova s fonetickými pravidly a správně je použít	• informační nápisy • orientační pokyny • co jsem dělal o prázdninách • druhy sportu	VGS 1/1 rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• čte nahlas a foneticky správně • osvojuje si zákl. gramatická pravidla • rozpozná známá slova a sl. spojení v krátkém textu z běžného života • porozumí významu slov, sl. spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální podporu (obrázek)	• 1. + 4. pád podstatných jmen • slovesa v minulém čase • fonetika	
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• přeloží do mateřského jazyka jednoduchý text • porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (vybere, přiřadí..) • najde konkrétní informace v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	• volnočasové aktivity • školní předměty • rodina	

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A2 Psaní		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	• ruská abeceda • ruská jména děvčat a chlapců • formulář	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	• napíše slova, jednoduchá sl. spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí • napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí • sestaví s použitím slov, jedn. sl. spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá, za použití zákl. zdvořilostních obratů	• seznámení • přátelé a já • moje rodina • povolání • bydlení	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• odpoví písemně s použitím jednoduchých sl. spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává	• číslovky • dny v týdnu	

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A2 Poslech s porozuměním		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• adekvátně reaguje na pokyny učitele • na základě poslechu rozlišuje výslovnost hlásek • osvojuje si pravidla zvukové a psané podoby jazyka • porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou–li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (vybere, přiřadí, seřadí, ukáže..)	• pokyny učitele • azbuka • fonetika • rozhovory • ruský přízvuk	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu	• asociuje sluchový vjem s vizuální podporou • osvojuje si zvukovou i psanou podobu jednoduchých vazeb a základních frází • naslouchá a napodobuje správnou výslovnost • porozumí významu slov a sl. spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální podporu	• názvy dnů • názvy měsíců • roční období	
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý a poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům • dle poslechu vyhledá v textu požadovanou informaci a orientuje se v textu • orientuje se v základních komunikačních situacích	• barvy • oblečení • názvy obchodů • určování času	

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A2 Mluvení		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• utvoří a reprodukuje jednoduchý dialog na dané téma • vyjádří, co rád/nerad dělá • sdělí vlastními slovy obsah jednoduchého dialogu • popíše osobu • pojmenuje části oblečení	• vyjadřování záporu • rozhovory (nakupování) • charakter člověka a vzhled	
jednoduchým způsobem sdělí základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• popíše svůj den • vypráví o svých zážitcích • zeptá se na cestu	• místo, kde žiji • názvy dnů • názvy měsíců • volnočasové aktivity	
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• zeptá se na cestu • odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace, které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět • popíše oblíbené jídlo • objedná si v restauraci	• stravovací návyky, restaurace • potraviny • pití • sloveso jíst a pít • rád/ nerad jí • roční období	

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A2 Čtení s porozuměním		**Ročník: 7.**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• dokáže postihnout smysl jednoduchého sdělení • osvojuje si zákl. gramatická pravidla • při čtení je schopen dát do souvislosti psanou podobu slova s fonetickými pravidly a správně je použít	• volnočasové aktivity • časování sloves • orientační pokyny • informační nápisy	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• čte nahlas a foneticky správně • rozpozná známá slova a sl. spojení v krátkém textu z běžného života • porozumí významu slov, sl. spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální podporu (obrázek) • určí čas	• činnosti v různých ročních obdobích • určování času	
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• přeloží do mateřského jazyka jednoduchý text • porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (vybere, přiřadí..) • najde konkrétní informace v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	• průběh dne • činnosti na sociálních sítích	OSV 3/2 organizace vlastního času

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A2 Psaní		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	• můj den • oblíbené /neoblíbené činnosti • číslovky 10- 100, 1000	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	• napíše slova, jednoduchá sl. spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí • napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí • sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá, za použití základních zdvořilostních obratů • pojmenuje různé obchody • vyjádří množství	• můj deník • moji přátelé • časování sloves	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• ve větě užije zápor • vyjádří blízkou budoucnost • vyjádří minulost • odpoví písemně s použitím jednoduchých sl. spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává	• názvy obchodů • nákupy • dárky k narozeninám • dávat, dostávat • oblečení • čas minulý • čas budoucí	

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A2 Poslech s porozuměním		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• adekvátně reaguje na pokyny učitele • na základě poslechu rozlišuje výslovnost hlásek • osvojuje si pravidla zvukové a psané podoby jazyka	• orientace ve městě • rozkazovací způsob sloves • stupňování přídavných jmen	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu	• naslouchá a napodobuje správnou výslovnost • porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální podporu	• přídavná jména mužského, ženského a středního rodu	
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• rozpozná známá slova a slovní spojení (předměty, osoby, zvířata, číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, dle poslechu vyhledá v textu odpověď na otázku • dle poslechu vyhledá v textu požadovanou informaci a orientuje se v textu • podle pokynů nakreslí obrázek • orientuje se v základních kom. situacích	• minulý čas • země a jejich hlavní města • jazyky různých zemí	

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A2 Mluvení		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• vyjádří, co ho bolí • žák se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, činnostech nebo se na podobné informace zeptá za použití jednoduchých slovních spojení a otázek	• části těla • nemoci • pocity • musím/ nemusím	
jednoduchým způsobem sdělí základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech, spolužácích za použití jednoduchých sl. spojení a vět •	• Svátky a blahopřání	
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• zeptá se na konkrétní informace, které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět • popíše město/ čtvrť • zeptá se na cestu	• žádost o pomoc • poskytnutí rady • město	MED 4/1 uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A2 Čtení s porozuměním		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• dokáže postihnout smysl jednoduchého sdělení • osvojuje si základní gramatická pravidla • při čtení je schopen dát do souvislosti psanou podobu slova s fonetickými pravidly a správně je použít	• Moskva	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• čte nahlas a foneticky správně • porozumí významu slov, sl. spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální podporu • seznamuje se s významnými osobnostmi ruských dějin • orientuje se v autentických textech	• naši předkové • budoucí čas • rozkazovací způsob	
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• přeloží do mateřského jazyka jednoduchý text • porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (vybere, přiřadí..) • najde konkrétní informace v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	• autentické texty	

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A2 Psaní		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně	• tiskopis	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	• napíše krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz • vytváří jídelní lístek • písemně gramaticky správně tvoří jednoduchá sdělení v minulosti a záporu • utvoří jednoduchou větu oznamovací, tázací	• dopis, pohlednice • určování času • zápor	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• vyjádří množství • napíše odpověď na otázku a utvoří otázku podle dané odpovědi v blízké budoucnosti	• číslovky 0-1000 • budoucí čas	

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A2 Poslech s porozuměním		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• adekvátně reaguje na pokyny učitele • na základě poslechu rozlišuje výslovnost hlásek • osvojuje si pravidla zvukové a psané podoby jazyka • odlišuje ruský jazyk od mateřského	• rozhovory • setkání na ulici • telefonické hovory	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu	• asociuje sluchový vjem s vizuální podporou • osvojuje si zvukovou i psanou podobu složitějších vazeb a frází • naslouchá a napodobuje správnou výslovnost	• časování sloves • minulý čas • vzhled člověka	
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• zachytí konkrétní informace v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům • dle poslechu vyhledá v textu požadovanou informaci a orientuje se v textu • orientuje se v základních kom. situacích	• autentické texty • práce se slovníkem • rozhovory • současná móda	

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A2 Mluvení		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• utvoří a reprodukuje jednoduchý dialog na dané téma • na základě osvojené slovní zásoby komunikuje při cestování • sdělí vlastními slovy obsah jednoduchého dialogu	• rozhovory • cestování • dopravní prostředky	
jednoduchým způsobem sdělí základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• vypráví příběh v minulosti • na základě osvojené slovní zásoby komunikuje při cestování • popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává za použití jednoduchých slovních spojení a vět • představí sebe i své blízké, srovnává míru vlastností osob, věcí	• vyjádření podobnosti • minulý čas	
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• zdvořile o něco požádá • adekvátně reaguje na položenou otázku • vyjádří se v budoucnosti	• žádost • skloňování přídavných jmen a číslovek • vyjádření data v budoucnosti	

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A2 **Čtení s porozuměním**		**Ročník: 9**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě • dokáže postihnout smysl obtížného sdělení • osvojuje si základní gramatická pravidla	• zájmena • časování sloves • naše minulost • práce s přehledem ruské gramatiky • vyhledávání v cizojazyčném slovníku	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• čte nahlas a foneticky správně • rozpozná známá slova a sl. spojení v krátkém textu z běžného života • porozumí významu slov, sl. spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální podporu (obrázek)udržuje pozornost při čtení • pomalu se orientuje v autentických textech	• reálie zemí příslušných jazykových oblastí • filmová tvorba	
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• přeloží do mateřského jazyka jednod. text • porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (vybere, přiřadí..) • najde konkrétní informace v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen	• počasí • charakter člověka	

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A2 Psaní		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává • uvede profese svých blízkých a svou budoucí	• formulář • povolání • datum, letopočet • spojky	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	• ve větách se vyjádří na téma ochrana živ. prostředí • napíše slova, jednoduchá sl. spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí • napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí • sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá, za použití zákl. zdvořilostních obratů	• příroda • vyjádření možnosti/ nemožnosti • vyjádření nutnosti a potřebnosti	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• odpoví písemně s použitím jednoduchých sl. spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává	• přijetí/odmítnutí pozvání	

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A1 Poslech s porozuměním		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• na základě poslechu rozlišuje výslovnost hlásek • osvojuje si pravidla zvukové a psané podoby jazyka • odlišuje ruský jazyk od mateřského • řídí se jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů)	• azbuka • pokyny učitele • slovní zásoba nových lekcí • nácvik výslovnosti • pozdravy • jména děvčat, chlapců	OSV 8/2 cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu	• asociuje sluchový vjem s vizuální podporou • osvojuje si zvukovou i psanou podobu jednoduchých vazeb a základních frází • naslouchá a napodobuje správnou výslovnost • rozpozná známá slova a slovní spojení (předměty, osoby, zvířata, číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	• fonetika • přídavná jména • vazba - Já mám • dialogy na ulici • telefonické hovory • jak se představit • moje rodina • domácí mazlíčci • čas	
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• zachytí konkrétní informace v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům • dle poslechu vyhledá v textu požadovanou informaci a orientuje se v textu • podle pokynů nakreslí obrázek	• určité tvary sloves • jména po otci (otčestva) • rodina a moji příbuzní	

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A1 Mluvení		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• utvoří a reprodukuje jednoduchý dialog na dané téma • vyjádří, co rád/nerad dělá • použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech	• pozdravy při vítání i loučení • zdvořilostní obraty • vyjádření záporu • dialogy na ulici • telefonický rozhovor	
jednoduchým způsobem sdělí základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• pojmenuje různé činnosti, sporty • představí se, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá za použití jednoduchých slovních spojení a vět	• rodina • záliby –sporty • bydlení • číslovky 1-12	
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• reaguje pomocí slov, jednoduchých sl. spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů • zeptá se na konkrétní informace, které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduché slovní spojení a vět	• názvy předmětů • moje hoby • činnosti ve volném čase • tvoření otázek • rodina • dny v týdnu • přivlastňovací zájmena	

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A1 Čtení s porozuměním		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• odlišuje ruský jazyk od mateřského • dokáže postihnout smysl jednoduchého sdělení • při čtení je schopen dát do souvislosti psanou podobu slova s fonetickými pravidly a správně je použít	• informační nápisy • orientační pokyny • co jsem dělal o prázdninách • druhy sportu	VGS 1/1 rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• čte nahlas a foneticky správně • osvojuje si zákl. gramatická pravidla • rozpozná známá slova a sl. spojení v krátkém textu z běžného života • porozumí významu slov, sl. spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální podporu (obrázek)	• 1. + 4. pád podstatných jmen • slovesa v minulém čase • fonetika	
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• přeloží do mateřského jazyka jednoduchý text • porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (vybere, přiřadí..) • najde konkrétní informace v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	• volnočasové aktivity • školní předměty • rodina	

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A1 Psaní		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	• ruská abeceda • ruská jména děvčat a chlapců • formulář	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	• napíše slova, jednoduchá sl. spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí • napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí • sestaví s použitím slov, jedn. sl. spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá, za použití zákl. zdvořilostních obratů	• seznámení • přátelé a já • moje rodina • povolání • bydlení	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• odpoví písemně s použitím jednoduchých sl. spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává	• číslovky • dny v týdnu	

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A1 Poslech s porozuměním		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• adekvátně reaguje na pokyny učitele • na základě poslechu rozlišuje výslovnost hlásek • osvojuje si pravidla zvukové a psané podoby jazyka • porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (vybere, přiřadí, seřadí, ukáže..)	• pokyny učitele • azbuka • fonetika • rozhovory • ruský přízvuk	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu	• asociuje sluchový vjem s vizuální podporou • osvojuje si zvukovou i psanou podobu jednoduchých vazeb a základních frází • naslouchá a napodobuje správnou výslovnost • porozumí významu slov a sl. spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální podporu	• názvy dnů • názvy měsíců • roční období	
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý a poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům • dle poslechu vyhledá v textu požadovanou informaci a orientuje se v textu • orientuje se v základních komunikačních situacích	• barvy • oblečení • názvy obchodů • určování času	

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A1 Mluvení		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• utvoří a reprodukuje jednoduchý dialog na dané téma • vyjádří, co rád/nerad dělá • sdělí vlastními slovy obsah jednoduchého dialogu • popíše osobu • pojmenuje části oblečení	• vyjadřování záporu • rozhovory (nakupování) • charakter člověka a vzhled	
jednoduchým způsobem sdělí základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• popíše svůj den • vypráví o svých zážitcích • zeptá se na cestu	• místo, kde žiji • názvy dnů • názvy měsíců • volnočasové aktivity	
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• zeptá se na cestu • odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace, které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět • popíše oblíbené jídlo • objedná si v restauraci	• stravovací návyky, restaurace • potraviny • pití • sloveso jíst a pít • rád/ nerad jí • roční období	

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A1 Čtení s porozuměním		**Ročník: 9.**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• dokáže postihnout smysl jednoduchého sdělení • osvojuje si zákl. gramatická pravidla • při čtení je schopen dát do souvislosti psanou podobu slova s fonetickými pravidly a správně je použít	• volnočasové aktivity • časování sloves • orientační pokyny • informační nápisy	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• čte nahlas a foneticky správně • rozpozná známá slova a sl. spojení v krátkém textu z běžného života • porozumí významu slov, sl. spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální podporu (obrázek) • určí čas	• činnosti v různých ročních obdobích • určování času	
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• přeloží do mateřského jazyka jednoduchý text • porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (vybere, přiřadí..) • najde konkrétní informace v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	• průběh dne • činnosti na sociálních sítích	OSV 3/2 organizace vlastního času

Vyučovací předmět: Ruský jazyk A1 Psaní		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	• můj den • oblíbené /neoblíbené činnosti • číslovky 10- 100, 1000	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	• napíše slova, jednoduchá sl. spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí • napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí • sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá, za použití základních zdvořilostních obratů • pojmenuje různé obchody • vyjádří množství	• můj deník • moji přátelé • časování sloves	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• ve větě užije zápor • vyjádří blízkou budoucnost • vyjádří minulost • odpoví písemně s použitím jednoduchých sl. spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává	• názvy obchodů • nákupy • dárky k narozeninám • dávat, dostávat • oblečení • čas minulý • čas budoucí	

ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Další cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka španělského jazyka je zaměřena především na podporu rozvoje komunikačních kompetencí a kultivaci jazykových dovedností a předpokládá dosažení úrovně A2 (žáci mající výuku španělského jazyka po dobu 4 let, tedy od 6. třídy) podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, proto je kladen velký důraz na dialogy, čtení s porozuměním, poslech s porozuměním, samostatný ústní projev a psaní. Při výuce jsou využívány časopisy, jednoduché autentické texty, audionahrávky, ev. videonahrávky mluveného projevu, žáci jsou aktivizováni hrami, dramatizací, rapy apod.
Součástí předmětu španělský jazyk je nejen vyučovací hodina, ale i příležitostné akce jako olympiády, soutěže, výjezdy do zahraničí, exkurze, projekty apod.

Vyučovací předmět španělský jazyk je vymezen jako součást vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Obsah této vzdělávací oblasti se realizuje ve vzdělávacím oboru Další cizí jazyk.
Týdenní časová dotace je dána učebním plánem.

Vzdělávací obsah předmětu

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů

- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Průřezová témata

Průřezová témata jsou integrální součástí vyučovacích hodin.

6. ročník/8. ročník (A1):	OSV 8/2 –	cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
7. ročník/9. ročník (A1):	OSV 3/2 –	organizace vlastního času
	VGS 1/1 –	rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
8. ročník:	MED 4/1 –	uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení
	MKV 1/5 –	kulturní rozdíly – základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
9. ročník:	ENV 4/2 –	náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

<u>Kompetence k učení</u>

- učitel vede žáky k efektivnímu získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů
- vede žáka k práci s chybou ve ŠJ
- učitel rozvíjí jednotlivé dovednosti žáka ve ŠJ (porozumění textu, ...)

<u>Kompetence k řešení problémů</u>

- učitel vede žáky k dovednosti zeptat se na základní informace potřebné v životě

<u>Kompetence komunikativní</u>

- učitel vede žáky k využívání všech způsobů komunikace v cizím jazyce
- učitele vede žáka ke správné formulaci a vyjádření myšlenky

<u>Kompetence sociální a personální</u>

- učitel vede žáka k týmové spolupráci, respektování jiného názoru, prezentaci a obhájení vlastní myšlenky
- vede žáky k poznávání jiných zvyků ve španělsky mluvících zemích
- vede žáka k sebehodnocení a hodnocení druhých, výměně zkušeností

Kompetence občanské

- vede žáka k zodpovědnému plnění zadaného úkolu
- vede žáka k toleranci odlišnosti, taktu a schopnosti empatie
- vede žáka k ochraně rodinných tradic, ke kulturnímu chování

Kompetence pracovní

- vede žáka k účelnému využívání vědomostí a dovedností získaných v jiných vzdělávacích oblastech pro oblast jazyka a komunikace
- vede žáka k práci se slovníkem

Kompetence digitální

- Učitel motivuje žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- Vede žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat
- Vede žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje, k uvědomování si autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- Vede žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu (prezentace, vlastní video atd.)
- Vede žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů

Vyučovací předmět: Španělský jazyk Poslech s porozuměním		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• na základě poslechu rozlišuje výslovnost hlásek • osvojuje si pravidla zvukové a psané podoby jazyka • odlišuje španělský jazyk od mateřského • řídí se jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů)	• říkanky, jazykolamy, písničky • španělská abeceda – hláskování • škola – školní pomůcky • pozdravy	OSV 8/2 cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu	• asociuje sluchový vjem s vizuální podporou • osvojuje si zvukovou i psanou podobu jednoduchých vazeb a základních frází • naslouchá a napodobuje správnou výslovnost • rozpozná známá slova a slovní spojení (předměty, osoby, číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	• čísla 1-20 • rytmus španělské věty, vázání, elize, melodie věty, přízvuk • národnosti	
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• zachytí konkrétní informace v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům • dle poslechu vyhledá v textu požadovanou informaci a orientuje se v textu • Reaguje na poslechové texty a otázky týkající se běžných situací, jako je představování sebe a ostatních	• barvy • příd. jména (množné číslo a ženský rod ve ŠJ) • popis místa • základní představení sebe a druhých osob	

Vyučovací předmět: Španělský jazyk Mluvení		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• utvoří a reprodukuje jednoduchý dialog na dané téma • použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech	• základní reakce na pokyny učitele • základní pozdravy • Dialogy o aktivitách spojených s volným časem • vyjádření věku	
jednoduchým způsobem sdělí základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• pojmenuje různé činnosti, sporty • představí se, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá za použití jednoduchých slovních spojení a vět • popíše svůj den	• národnosti • volný čas – sporty • činnosti a denní rutina	
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• reaguje pomocí slov, jednoduchých sl. spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů • zeptá se na konkrétní informace, které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduché slovní spojení a vět	• aktivity spojené s volným časem • národnost a bydliště • základní otázky týkající se osobních údajů žáka a jeho rodiny	

Vyučovací předmět: Španělský jazyk Čtení s porozuměním		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• odlišuje španělský jazyk od mateřského • dokáže postihnout smysl jednoduchého sdělení • osvojuje si zákl. gramatická pravidla • při čtení je schopen dát do souvislosti psanou podobu slova s fonetickými pravidly a správně je použít	• přivlastňovací zájmena • jednoduché slovesné vazby – ser, estar, tener, llamarse, hablar • Základní rozdíly mezi španělštinou a češtinou • pravidla pro určité členy a neurčité členy • předložky de, en, a	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• čte nahlas a foneticky správně • rozpozná známá slova a sl. spojení v krátkém textu z běžného života • porozumí významu slov, sl. spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální podporu (obrázek)	• práce se slovníkem • práce s textem • tázací zájmena (¿cuánto, ¿por qué?) • přídavná jména	
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• přeloží do mateřského jazyka jednoduchý text • porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (vybere, přiřadí..) • najde konkrétní informace v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	• barvy, přídavná jména • neosobní slovesný tvar „hay“ • množné číslo přídavných jmen • vazby por a para • číslovky od 20-100	

Vyučovací předmět: Španělský jazyk Psaní		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	• vazby este es / esta es • člen neurčitý, určitý (ženský a mužský rod/jednotné a množné číslo) • přídavná jména bueno a malo	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	• napíše slova, jednoduchá sl. spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí • napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí • sestaví s použitím slov, jedn. sl. spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá, za použití zákl. zdvořilostních obratů	• sloveso preferir • tvoření otázky ve ŠJ • nepravidelná slovesa hacer, ir, saber, decir, ver • slovesa se změnou samohlásky • porovnávání	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• ve větě užije zápor • odpoví písemně s použitím jednoduchých sl. spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává	• Základní fráze s užitím záporu • Časování pravidelných sloves	

Vyučovací předmět: Španělský jazyk Poslech s porozuměním		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• adekvátně reaguje na pokyny učitele • na základě poslechu rozlišuje výslovnost hlásek • osvojuje si pravidla zvukové a psané podoby jazyka • porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (vybere, přiřadí, seřadí, ukáže)	• říkanky, jazykolamy, písničky • orientace ve městě • pokyny a otázky týkající se každodenních aktivit	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu	• asociuje sluchový vjem s vizuální podporou • osvojuje si zvukovou i psanou podobu jednoduchých vazeb a základních frází • naslouchá a napodobuje správnou výslovnost • porozumí významu slov a sl. spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální podporu	• předložky místní (entre, delante de..) • cvičení s výslovností těžších zvuků jako ñ a rr, s důrazem na poslech a napodobování • profese	
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý a poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům • dle poslechu vyhledá v textu požadovanou informaci a orientuje se v textu • orientuje se v základních komunikačních situacích	• telefonování • sloveso gustar • slovní zásoba týkající se orientace ve městě	

Vyučovací předmět: Španělský jazyk Mluvení		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• utvoří a reprodukuje jednoduchý dialog na dané téma • sdělí vlastními slovy obsah jednoduchého dialogu	• zdvořilostní fráze • orientace ve městě	
jednoduchým způsobem sdělí základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• pojmenuje místa ve městě a na vesnici a popíše je • vyjádří, co rád/nerad dělá • na základě osvojené slovní zásoby popíše osobu	• názvy budov ve městě • popis cesty • dopravní prostředky • program dne, víkendu • časová příslovce • rodina a příbuzenské vztahy • zájmy	OSV 3/2 organizace vlastního času
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• zeptá se na cestu • odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace, které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět • popíše svůj rozvrh hodin • určí čas	• tykání/vykání pomocí usted / ustedes • orientace ve městě • rozvrh hodin • mluví o aktivitách v jednotlivých časech dne	

Vyučovací předmět: Španělský jazyk Čtení s porozuměním		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• dokáže postihnout smysl jednoduchého sdělení • osvojuje si základní gramatická pravidla • při čtení je schopen dát do souvislosti psanou podobu slova s fonetickými pravidly a správně je použít	• roční období • počasí • příslovce muy, bastante, un poco, nada • třetí stupeň přídavných jmen	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• čte nahlas a foneticky správně • rozpozná známá slova a sl. spojení v krátkém textu z běžného života • porozumí významu slov, sl. spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální podporu (obrázek)	• plány na prázdniny • blízká budoucnost pomocí vazby ir a + infinitivo • předložky	VGS 1/1 rodinné příběhy, zážitky a ponatky z Evropy a světa
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• přeloží do mateřského jazyka jednoduchý text • porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života svého a života ve španělsky mluvicích zemí • najde konkrétní informace v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	• svátky u nás a ve Španělsku • autonomní oblasti Španělska • nesamostatná přivlastňovací zájmena • práce s textem • práce se slovníky	

Vyučovací předmět: Španělský jazyk Psaní		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	• vyjádření data • dny v týdnu a měsíce v roce • slovesa nepravidelná v 1. osobě jednotného čísla (traducir, conducir)	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	• napíše dopis – prázdninové aktivity, plány • napíše slova, jednoduchá sl. spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí • napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí • sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá, za použití základních zdvořilostních obratů	• přechylování podstatných jmen u povolání • předpověď počasí • slovesa gustar, encantar, interesar • zdvořilostní obraty	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• ve větě užije zápor • vyjádří blízkou budoucnost • odpoví písemně s použitím jednoduchých sl. spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává	• blízká budoucnost • dvojí zápor • vztažné zájmeno que • běžný den ve Španělsku	

Vyučovací předmět: Španělský jazyk Poslech s porozuměním		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• adekvátně reaguje na pokyny učitele • na základě poslechu rozlišuje výslovnost hlásek • osvojuje si pravidla zvukové a psané podoby jazyka	• říkanky, jazykolamy, písničky, komiks • poslechová cvičení • fonetická cvičení	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu	• naslouchá a napodobuje správnou výslovnost • porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální podporu	• popis vzhledu • restaurace • slovní zásoba na potraviny	
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• rozpozná známá slova a slovní spojení (předměty, osoby, zvířata, číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, dle poslechu vyhledá v textu odpověď na otázku • dle poslechu vyhledá v textu požadovanou informaci a orientuje se v textu • podle pokynů nakreslí obrázek • orientuje se v základních kom. situacích	• sloveso tardar • konverzace s návštěvou • ceny a nákup potravin • zážitky z minulosti • dům a místnosti	

Vyučovací předmět: Španělský jazyk Mluvení		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• žák se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, činnostech nebo se na podobné informace zeptá za použití jednoduchých slovních spojení a otázek • popíše zážitek z minulosti	• hra rolí • recepty a popis pracovního postupu • rozkaz v 2. osobě jednotného čísla • ukazovací zájmena • neurčitá zájmena • druhy obchodů	
jednoduchým způsobem sdělí základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech, spolužácích za použití jednoduchých sl. spojení a vět • pojmenuje suroviny • popíše oblíbené jídlo	• jídlo • výrazy používané v restauraci	
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• objedná si v restauraci • zeptá se na konkrétní informace, které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět	• fráze používané při objednání jídla • tapas • věty zvolací	MED 4/1 uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení

Vyučovací předmět: Španělský jazyk Čtení s porozuměním		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• dokáže postihnout smysl jednoduchého sdělení • osvojuje si gramatická pravidla • při čtení je schopen dát do souvislosti psanou podobu slova s fonetickými pravidly a správně je použít	• spojka „si“ + sloveso v přítomném čase • trpný rod a zvratné se • použití sloves estar, hay	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• čte nahlas a foneticky správně • porozumí významu slov, sl. spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální podporu • seznamuje se s typickými symboly španělské kultury • pomalu se orientuje v autentických textech	• národní park Picos de Europa • typická španělská jídla a pokrmy • nákup potravin	
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• přeloží do mateřského jazyka jednoduchý text • porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (vybere, přiřadí..) • najde konkrétní informace v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	• recepty • kuchyně různých zemí • práce s textem • práce se slovníky	MKV 1/5 – kulturní rozdíly – základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě

Vyučovací předmět: Španělský jazyk A2 Psaní		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně	• rozšířené znalosti z oblasti profesí, jídla, každodenních aktivit • přímý předmět • rozkaz za použití přímého předmětu	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	• napíše krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz • vytváří jídelní lístek • písemně gramaticky správně tvoří jednoduchá sdělení v minulosti a záporu • utvoří jednoduchou větu oznamovací, tázací	• samostatná přivlastňovací zájmena • 3 základní složky menu (předkrm, hl. chod, dezert)	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• vyjádří množství • napíše odpověď na otázku a utvoří otázku podle dané odpovědi v minulosti	• výrazy množství • nepravidelná slovesa v minulosti (ser, estar, tener)	

Vyučovací předmět: Španělský jazyk Poslech s porozuměním		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• adekvátně reaguje na pokyny učitele • na základě poslechu rozlišuje výslovnost hlásek • osvojuje si pravidla zvukové a psané podoby jazyka •	• říkanky, jazykolamy, písničky • obtížnější poslechy • rozkazovací způsob pro vykání • v hotelu	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu	• asociuje sluchový vjem s vizuální podporou • osvojuje si zvukovou i psanou podobu složitějších vazeb a frází • naslouchá a napodobuje správnou výslovnost	• přízvuky hispanofonních zemí • postavení příd. jména ve ŠJ • cestovní ruch	
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• zachytí konkrétní informace v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům • dle poslechu vyhledá v textu požadovanou informaci a orientuje se v textu • dle poslechu rozlišuje minulý a přítomný čas • orientuje se v základních kom. situacích	• slovní zásoba spojená s přípravou cesty • neurčitá a záporná zájmena • sloveso parecer	

Vyučovací předmět: Španělský jazyk Mluvení		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• utvoří a reprodukuje jednoduchý dialog na dané téma • na základě osvojené slovní zásoby komunikuje při cestování • sdělí vlastními slovy obsah jednoduchého dialogu	• cestování • spojky pero a sino • quisiera • deber + infinitiv	
jednoduchým způsobem sdělí základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• vypráví příběh v minulosti • na základě osvojené slovní zásoby komunikuje při cestování • popíše skutečnosti) např. dopravní prostředky), se kterými se běžně setkává za použití jednoduchých slovních spojení a vět koupí si letenku, jízdenku • představí sebe i své blízké, srovnává míru vlastností osob, věcí	• vyjádření času, časová příslovce • obchody a zboží • oblečení • estar + gerundium	
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• zdvořile o něco požádá • adekvátně reaguje na položenou otázku • vyjádří se v budoucnosti i v minulosti	• předmět přímý a nepřímý • nákupy online • číslovky od 100-1.000.000	

Vyučovací předmět: Španělský jazyk Čtení s porozuměním		Ročník: 9	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě • dokáže postihnout smysl obtížného sdělení • osvojuje si základní gramatická pravidla	• postavení předmětů přímého a nepřímého ve větě • země Latinské Ameriky a jejich zajímavosti	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• čte nahlas a foneticky správně • rozpozná známá slova a sl. spojení v krátkém textu z běžného života • porozumí významu slov, sl. spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální podporu (obrázek)udržuje pozornost při čtení • pomalu se orientuje v autentických textech	• práce se slovníkem • zvířata • formální dopis a email	ENV 4/2 náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• přeloží do mateřského jazyka jednoduchý text • porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (vybere, přiřadí..) • najde konkrétní informace v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen	• cestovní ruch na Yucatánu • nepravid. slovesa v přít. čase prostém (shrnutí) • domácí a divoká zvířata	

Vyučovací předmět: Španělský jazyk A2 Psaní		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává • uvede profese svých blízkých a svou budoucí	• sloveso estar + přídavné jméno II (stavy osob) • předložka a pro vyjádření vzdálenosti	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	• ve větách se vyjádří na téma cestovní ruch v Latinské Americe • napíše slova, jednoduchá sl. spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí • napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí • sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá, za použití zákl. zdvořilostních obratů	• zdvořilostní obraty při nákupu (quisiera, querría) • předložky para, por	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• odpoví písemně s použitím jednoduchých sl. spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává	• vazba al + infinitiv • slovní zásoba- pocity	

MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Vzdělávání v matematice je především zaměřeno na výchovu přemýšlivého člověka, který umí používat znalosti z matematiky v různých situacích občanského a profesního života. V hodinách matematiky proto vyučující cíleně motivují žáky k řešení matematických problémů; vedou žáky k matematizaci reálných situací a k posuzování věrohodnosti výsledků; rozvíjejí u žáků schopnost správně se matematicky vyjadřovat; podporují u žáků důvěru v jejich schopnosti; vychovávají žáky k vytrvalosti, kritičnosti a týmové spolupráci; budují u žáků pozitivní vztah k matematice.

Vyučovací předmět Matematika vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Na 1. stupni základního vzdělávání je kladen důraz na budování základů používání matematické symboliky a jazyka matematiky a na proces řešení problému. Základní matematické pojmy jsou vytvářeny ve čtyřech tematických okruzích:

1. číslo a početní operace – žáci porozumí pojmu číslo, získají dovednosti v pamětném a písemném počítání v oboru přirozených čísel, seznámí se s vlastnostmi základních operací s čísly, s odhadem a s prací s chybou;
2. závislosti, vztahy a práce s daty – žáci si postupně osvojí dovednosti, které souvisejí se zpracováním dat, seznamují se se závislostmi a jejich zápisy v běžném životě, doplňují a sestavují jednoduché tabulky a diagramy;
3. geometrie v rovině a v prostoru – žáci získají základní orientaci v rovině a prostoru, učí se poznávat, určovat, modelovat a znázorňovat jednoduché útvary v rovině i prostoru;
4. nestandardní aplikační úlohy a problémy – u žáků bude rozvíjeno logické myšlení a přechod od konkrétního myšlení k abstraktnímu.

Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků.
Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky - určité typy výukových programů.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků.
Výuka matematiky je spojena i s rozvíjením finanční gramotnosti žáků ve shodě se Standardy finanční gramotnosti. Do učiva jsou zařazeny tyto obsahy: Peníze: způsoby placení; Hospodaření domácnosti: rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; Finanční produkty: úspory.

Předmět je realizován jako povinný předmět v 1. až 5. ročníku. Týdenní časová dotace je dána učebním plánem.

Vyučovací předmět Matematika je vyučován především v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.
K výuce matematiky je využívána i počítačová učebna, ostatní prostory školy i další podnětná prostředí. Během výuky matematiky jsou žákům nabízeny i soutěže jako rozšiřující aktivity.

Průřezová témata

1. ročník: OSV 1/1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
Průřezové téma je zařazeno v učivu vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru do 20

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Matematickým vzděláváním lze významně přispět k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Učitelé matematiky k tomu používají následující postupy, metody a formy práce:

Kompetence k učení

- prací s chybou jako pozitivním prvkem vede žáky k hlubšímu zamyšlení nad použitým postupem a správností výpočtu
- zadává vhodné slovní úlohy a příklady z běžného života a tím motivuje žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praxi
- pomocí modelování situací rozvíjí představivost žáků, používá metodu řízeného experimentu pro budování pojmů v mysli žáků;
- nácvikem a častým prováděním náčrtů cíleně rozvíjí u žáků zručnost při grafickém vyjadřování;
- používá v hodinách informační a komunikační technologie a tím vede žáky k využívání digitálních zdrojů a prostředků k vyhledávání informací, modelování, simulacím, výpočtům a znázorňování

Kompetence k řešení problémů

- nácvikem řešení úloh s postupným stupňováním jejich náročnosti rozvíjí logické myšlení a úsudek žáků
- kladením jednoduchých problémových otázek vede žáky k hledání různých způsobů řešení a k tomu, aby si uvědomili, které z nich jsou efektivní a které nikoliv
- vytváří podnětné situace, které žáky vedou k tomu, aby o daném problému přemýšleli, řešili jej a svá řešení zaznamenali

Kompetence komunikativní

- důslednou kontrolou podporuje u žáků čtení slovních úloh s porozuměním, správnou matematizaci problémů a interpretaci výsledků
- cíleně využívá příležitosti k tomu, aby žáci tradičními i digitálními prostředky prezentovali ostatním postupy řešení úloh a srozumitelně vysvětlili, proč daný postup zvolili

Kompetence sociální a personální

- organizací a kontrolou skupinové práce vede žáky k tomu, aby si rozdělili úlohy podle matematických znalostí a dovedností jednotlivých členů skupiny
- organizuje vyučovací hodiny tak, aby v případě, že zadanou matematickou úlohu žáci rychle vyřeší, nabídli svoji pomoc pomalejšímu spolužákovi

Kompetence občanská

- povzbuzováním a odpovídajícím hodnocením podporuje u žáků zájem o matematiku a snahu zlepšovat své výsledky
- doporučuje žákům postupy pro získání zajímavých dat ze školního prostředí a každodenního života, která jsou vhodná ke statistickému zpracování

Kompetence pracovní

- důkladným procvičováním a důslednou kontrolou vede žáky ke správnému a bezpečnému užívání rýsovacích potřeb a digitálních nástrojů
- vhodnou volbou úkolů různé obtížnosti a jejich následným rozborem vede žáky k tomu, aby si efektivně naplánovali plnění úkolů

Kompetence digitální

- učitel nabízí žákům možnost získávat, vyhledávat informace
- učitel vede žáky ke správným způsobům využití digitálních technologií

Vyučovací předmět: Matematika Číslo a početní operace		Ročník: 1.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	• vytvoří konkrétní soubor o daném počtu prvků v oboru do 20 • modeluje konkrétní matematické představy o jednotlivých číslech do 20 (seskupuje, řadí, rozděluje předměty • počítá předměty po jedné • zvládá přiřazování číslic do 20 k daným souborům • používá přirozená čísla k modelování reálných situací do 20 • doplní chybějící čísla v oboru do 20 • vyjmenuje číselnou řadu v oboru do 20	• vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru do 20 • vytváření konkrétního souboru o daném počtu prvků v oboru do 20 • počítání předmětů v daném souboru do 20 • přirozená čísla	OSV 1/1 cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• čte číslice do 20 a zapisuje číslice do 20 • řadí číslice 0 - 20 do číselné řady • porovnává soubory prvků do 20 přiřazováním • vyjadřuje dané nerovnosti a rovnosti matematickou symbolikou <, >, = s číselným vyjádřením do 20 • píše bezpečně čísla v oboru do 20, také podle diktátu	• vztahy větší, menší, rovná se • psaní a čtení čísel do 20 • číslice do 20 • užití matematických symbolů <, >, = • porovnávání čísel do 20 • přirozená čísla	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	• orientuje se na číselné ose do 20 • vyhledá v číselné řadě číslo do 20 • zobrazí číslo na číselné ose do 20	• číselná osa do 20 • posloupnost čísel	
provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• sčítá a odčítá zpaměti do 10 • sčítá a odčítá zpaměti do 20 bez přechodu desítky • sčítá a odečítá s přechodem přes 10 na základě znázornění na modelu • čísla v oboru 10 – 20 rozloží na desítky a jednotky • nachází souvislosti mezi sčítáním a odčítáním, využívá je při sebekontrole numerace v oboru do 20	• součet čísel bez přechodu přes desítku v oboru do 20 • rozdíl čísel bez přechodu přes desítku v oboru do 20 • rozklad čísla • navození počítání s přechodem přes 10 na kolečkovém modelu • vlastnosti početních operací s čísly	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• řeší jednoduché slovní úlohy ze života na základě manipulace s věcmi i penězi do 20 bez přechodu desítky • řeší slovní úlohy vedoucí ke sčítání do 20 bez přechodu desítky • řeší slovní úlohy vedoucí k odčítání do 20 bez přechodu desítky • řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání rozdílem do 20 bez přechodu desítky • řeší slovní úlohy vedoucí k rozlišování úsudků o několik více do 20 bez přechodu desítky • řeší slovní úlohy vedoucí k rozlišování úsudků o několik méně do 20 bez přechodu desítky • rozlišuje úsudky na základě manipulačních činností – o několik více, o několik méně do 20 bez přechodu desítky • tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace do 20 bez přechodu desítky • modeluje osvojené početní operace do 20 bez přechodu desítky	• slovní úlohy	

Vyučovací předmět: Matematika Závislosti, vztahy a práce s daty		Ročník: 1.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	• určuje hodiny, manipuluje s modelem hodin	• hodiny	
popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• rozliší, co se nakupuje na l, kg, m	• základní jednotky – l, kg, m v závislosti na situacích z praktického života	
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• doplňuje tabulky součtů a rozdílů • doplňuje jednoduché posloupnosti čísel do 20 • řadí čísla sestupně i vzestupně do 20	• tabulky • posloupnosti čísel do 20	

Vyučovací předmět: Matematika Geometrie v rovině a v prostoru		Ročník: 1.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	• určuje v prostoru směr vpravo, vlevo, pod, nad, před, za (z pohledu žáka) • pojmenuje a rozezná rovinné geometrické útvary • skládá jednoduché kompozice z geometrických rovinných tvarů • nachází zastoupení geometrických útvarů v realitě denního života • vymodeluje základní tělesa – koule, válec • rozezná a pojmenuje základní tělesa – krychle, kvádr, válec, koule • nachází zastoupení základních těles v realitě denního života • manipuluje s tělesy podle pokynů, staví stavby z kostek	• pojmy – vpravo, vlevo, pod, nad, před, za • základní útvary v rovině (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník) • základní útvary v prostoru (krychle, kvádr, válec, koule) • stavby podle pokynů – stavebnice	
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	• porovnává geometrické útvary podle velikosti	• porovnávání geometrických útvarů podle velikosti	
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• vyhledá příklady souměrnosti v přírodě či reálném životě • rozezná v řadě útvarů jednoduché osově souměrné tvary	• osově souměrné útvary	

Vyučovací předmět: Matematika Číslo a početní operace		Ročník: 2.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	• znázorňuje rozklad čísel pomocí názoru • počítá počet předmětů po jedné, po desítkách v daném souboru do 100 • sdružuje jednotky do desítek • znázorní dané číslo papírovými penězi • doplní chybějící čísla v oboru do 100 • používá přirozená čísla k modelování reálných situací do 100 • vytváří soubory s daným počtem prvků do 100 • vyjmenuje číselnou řadu v oboru do 100	• vytváření představ čísel na základě názoru v oboru do 100 • počítání po desítkách v oboru do 100 • počítání po jednotkách v různých desítkách v oboru do 100 • vytváření souboru o daném počtu prvků v oboru do 100 • přirozená čísla	
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• čte přirozená čísla v oboru do 100 • zapisuje přirozená čísla v oboru do 100 • porovnává čísla a dané soubory prvků pomocí názoru do 100 • porovnává přirozená čísla v oboru do 100 • zapíše výsledek porovnání dané nerovnosti a rovnosti do 100 matematickou symbolikou <, >, =	• vztahy větší, menší, rovná se • užití matematických symbolů <, >, = • porovnávání čísel • čtení a psaní čísel do 100 • přirozená čísla • zápis čísla v desítkové soustavě	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	• orientuje se na číselné ose do 100 • vyhledá libovolné číslo do 100 na číselné ose • zobrazí libovolné číslo do 100 na číselné ose • zaokrouhlí číslo na desítky, využívá číselné osy	• číselná osa do 100 • zaokrouhlování čísel na desítky	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• sčítá v oboru do 20 s přechodem přes desítku • odčítá v oboru do 20 s přechodem přes desítku • sčítá a odčítá v oboru do 100 bez přechodu desítky příklady typu: 50 + 30, 80 – 30, 50 + 3, 53 – 3, 26 + 2, 28 + 2, 26 + 4, 30 – 4, 11 + 15 • provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 100 • sčítá a odčítá v oboru do 100 s přechodem přes desítku příklady typu: 26 + 7, 26 – 8 • znázorní násobení jako opakované sčítání • rozdělováním v činnostech s předměty znázorní dělení • orientuje se v řadě násobků • vyznačí násobky na číselné ose a v tabulce • ovládá zpaměti řady násobků 1, 2, 3, 4, 5, 10 • násobí a dělí v oboru probíraných násobilek, provádí kontrolu s pomocí tabulky násobení v oboru násobilek 1, 2, 3, 4, 5, 10 • řeší jednoduchou numeraci užitím závorek v oboru do 100	• sčítání a odčítání s přechodem přes desítku do 20 • sčítání a odčítání do 100 • násobení jako opakované sčítání • řady násobků 1, 2, 3, 4, 5, 10 • dělení v oboru násobilek 1, 2, 3, 4, 5, 10 • užití závorek v jednoduché numeraci v oboru do 100 • násobilka • vlastnosti početních operací s čísly	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• řeší slovní úlohy vedoucí ke sčítání do 100 • řeší slovní úlohy vedoucí k odčítání do 100 • řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání rozdílem do 100 • řeší slovní úlohy vedoucí k násobení do 100 v oboru násobilek 1, 2, 3, 4, 5, 10 • řeší slovní úlohy vedoucí k dělení do 100 v oboru násobilek 1, 2, 3, 4, 5, 10 • rozlišuje úsudky na základě manipulačních činností – o několik více/méně, několikrát více/méně do 100 • tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace do 100 • modeluje osvojené početní operace do 100 • řeší slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace do 100	• slovní úlohy	

Vyučovací předmět: Matematika Závislosti, vztahy a práce s daty		Ročník: 2.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	• viz 3. ročník		
popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• provádí odhady k řešení slovních úloh z praktického denního života v oboru do 100 • používá základní jednotky v závislosti na praktickém životě – metr, litr, kilogram	• odhady z praktického denního života v oboru do 100 • základní jednotky – metr, litr, kilogram	
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• doplňuje jednoduché posloupnosti čísel do 100 • vyhledá a přečte údaje z jednoduchých tabulek • sestavuje ceník zboží • získané údaje zapisuje do připravené tabulky • pracuje s údaji, tabulkami • řadí čísla sestupně i vzestupně do 100	• tabulky • posloupnosti čísel do 100	

Vyučovací předmět: Matematika Geometrie v rovině a v prostoru		Ročník: 2.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	• vymodeluje základní rovinné geometrické útvary v prostoru – bod, úsečku, přímku, lomenou čáru, trojúhelník, čtverec, obdélník • ukáže část roviny v realitě • rozezná a pojmenuje základní rovinné geometrické útvary – bod, přímku, úsečku, lomenou čáru • popíše a pojmenuje bod velkým písmenem tiskací abecedy • provádí náčrty rovinných obrazců ve čtvercové síti – čtverec, obdélník • ví, jak se používá správně při práci tužka a pravítko	• bod • základní útvary v rovině (lomená čára, přímá čára, křivá čára, přímka, úsečka) • rovina	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	• rýsuje rovné čáry • rýsuje a popíše přímku, bod • rozezná a pojmenuje základní tělesa (jehlan, kužel) • nachází v realitě reprezentaci všech osvojených geometrických útvarů • vymodeluje jednoduchá tělesa (krychle, kvádr) • staví stavby z krychlí podle plánku	• rýsování rovných čar • základní útvary v rovině (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník) • základní útvary v prostoru (jehlan, kužel, krychle, kvádr) • stavby z krychlí • práce se stavebnicí podle jednoduchého obrázku	
Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	• měří úsečku na cm • porovnává úsečky podle délky	• délka úsečky (měření, porovnávání) • jednotky délky	
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• rozezná ve čtvercové síti osově souměrné útvary • modeluje jednoduché souměrné útvary • kreslí zrcadlový obraz daného tvaru podle předlohy	• osově souměrné útvary	

Vyučovací předmět: Matematika Číslo a početní operace		Ročník: 3.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	• používá přirozená čísla k modelování reálných situací • vytváří konkrétní soubor penězi, milimetrovým papírem apod. s daným počtem prvků • počítá předměty v daném souboru po 100, 10, jednotkách • vyjmenuje číselnou řadu vzestupně i sestupně • zaokrouhluje čísla na 10, 100 • vyjmenuje řadu násobků v oboru násobilek	• přirozená čísla v oboru do 1 000 • číselná řada v oboru 0–1 000 • znázornění konkrétního souboru s daným počtem prvků (peníze, milimetrový papír apod.) • vytváření představy čísel na základě názoru • zaokrouhlování čísel na 10, 100 • řady násobků v oboru násobilek	
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• čte čísla • zapíše číslo • porovnává přirozená čísla • užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti • rozepíše číslo v desítkové soustavě	• přirozená čísla v oboru do 1 000 • čtení a zápisy čísel • porovnávání čísel • užití symbolů <, >, = • zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	• znázorní daná čísla na číselné ose • vyhledá a čte daná čísla na číselné ose • porovná daná čísla pomocí číselné osy	• číselná osa v oboru do 1 000	
provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• sčítá a odčítá zpaměti čísla do tisíce,¨ • násobí a dělí v oboru malé násobilky • sčítá a odčítá zpaměti dvojciferná čísla v oboru do 100 s přechodem desítky (18 + 25, 93 – 17) • automaticky užívá spoje všech násobků malé násobilky • násobí a dělí čísla deseti, stem • používá algoritmus při násobení a dělení násobků 10 • násobí pamětně dvojciferné číslo jednociferným v jednoduchých příkladech typu 12 . 3 do 100 • dělí pamětně (pomocí rozkladu) dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobilky typu 93 : 3 do 100 • určuje neúplný podíl a zbytek v jednoduchých příkladech typu 35 : 8 • počítá příklady se závorkami • seznámí se s algoritmem písemného sčítání a odčítání v oboru do 100	• sčítání a odčítání čísel zpaměti v oboru do 1000 • sčítání a odčítání zpaměti v oboru do 100 s přechodem desítky • násobilka • násobení a dělení v oboru násobilek 6, 7, 8, 9 • násobení 10, 100 a dělení 10, 100 • násobení a dělení dvojciferných čísel jednociferným do 100 • neúplný podíl • automatizace všech spojů násobilek • numerace se závorkami • písemné sčítání a odčítání do 100	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení • řeší jednoduché slovní úlohy vedoucí k porovnávání rozdílem • řeší jednoduché slovní úlohy vedoucí k rozlišování úsudků o několik více, méně • řeší jednoduché slovní úlohy vedoucí k rozlišování úsudků několikrát více, méně • rozlišuje úsudky na základě manipulačních činností – o několik více, o několik méně, několikrát více, několikrát méně • tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace • modeluje osvojené početní operace • řeší slovní úlohy se dvěma početními výkony pomocí dvou návodných otázek • při tvorbě slovních úloh využívá náměty z obchodování • zformuluje odpověď k získanému výsledku • vytvoří jednoduchou slovní úlohu podle vzoru	• slovní úlohy	

Vyučovací předmět: Matematika Závislosti, vztahy a práce s daty		Ročník: 3.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	• orientuje se v čase • ovládá poznávání časového údaje na různých typech hodin • provádí jednoduché převody jednotek času (hodina – minuta; minuta – sekunda)	• časové údaje na různých typech hodin • jednotky času • jednoduché převody času	
popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• umí si vytvořit správné představy o velikosti jednotek na základě činnosti • užívá jednotek k jednoduchým převodům • popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• jednotky délky – metr, centimetr, milimetr • převody jednotek délky (1 m = 100 cm, 1 m = 1000 mm, 1 cm = 10 mm) • provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti • jednotky hmotnosti (g, kg) • jednotky objemu (l) • příklady na přímou úměrnost	
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• doplňuje jednoduché posloupnosti čísel v číselné řadě do 1000 • v závislosti na získaných informacích doplňuje tabulky, schémata • sestavuje tabulky násobků	• tabulky • schémata • posloupnosti čísel do 1000 • tabulka násobků	

Vyučovací předmět: Matematika Geometrie v rovině a v prostoru		Ročník: 3.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	• rozezná základní rovinné útvary (kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice) • rozezná a pojmenuje vzájemnou polohu dvou přímek (různoběžky, rovnoběžky, kolmice), načrtne a narýsuje kolmici a rovnoběžku ve čtvercové síti • vymodeluje vzájemnou polohu dvou přímek • rýsuje úsečku libovolné a dané délky s přesností na cm a mm • sestrojí přímku nebo úsečku procházející daným bodem • rýsuje vzájemnou polohu dvou přímek ve čtvercové síti • znázorní geometrické tvary; (čtverec, obdélník ve čtvercové síti a určí vzájemnou polohu jejich stran) • popíše základní útvary v prostoru • rozezná a pojmenuje kružnici a kruh • učí se manipulovat s kružítkem	• základní útvary v rovině (bod, přímka, úsečka, kružnice, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník) • vzájemná poloha dvou přímek v rovině (rovnoběžky, různoběžky, kolmice) • manipulace s kružítkem • základní útvary v prostoru (kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec)	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	• porovnává velikost útvarů měřením a pomocí proužku papíru • rýsuje shodné úsečky pomocí proužku papíru • odhaduje délku úsečky v cm • měří délku úsečky s přesností na mm • najde a označí střed úsečky pomocí proužku papíru	• porovnání velikosti útvarů • shodnost úseček, střed úsečky • délka úsečky (odhad, měření) • jednotky délky (m, cm, mm)	

Vyučovací předmět: Matematika Číslo a početní operace		Ročník: 4.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	• využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení • zpaměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilky	• vlastnosti početních operací s čísly komutativnost a asociativnost • násobilka • pamětné sčítání a odčítání	
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	• čte a zapisuje čísla s užitím znalostí číselných řádů desítkové soustavy • počítá po statisících, desetitisících a tisících, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě • porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejích úsecích • správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel • využívá při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády • sčítá a odčítá písemně čísla v daném oboru (zpaměti pouze čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od nuly) • písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem • písemně dělí jednociferným dělitelem • účelně propojuje písemné a pamětné počítání • používá římské číslice při zápisu čísel • využívá algoritmus práce se závorkami • uplatňuje správné pořadí výpočtů	• číselný obor 0 – 1 000 000 • porovnávání čísel • písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení • přirozená čísla, celá čísla • římské číslice • hospodaření domácnosti: rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti • numerace se závorkami • pořadí výpočtu	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	• užívá polohové vztahy („hned před“, „hned za“) **v** oboru přirozených čísel do 1 000 000 • zaokrouhluje přirozená čísla do milionu • provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací (sčítání a jeho kontrola záměnou sčítanců, odčítání a jeho kontrola sčítáním, dělení a jeho kontrola násobením) • porovnává čísla do statisíců	• polohové vztahy • zaokrouhlování čísel • odhad a kontrola výsledku • porovnávání	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	• zformuluje odpověď k získanému výsledku • vytvoří jednoduchou slovní úlohu podle vzoru • řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení a slovní úlohy se dvěma početními operacemi; • řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“ a „xkrát více (méně)“ • porozumí textu jednoduché úlohy (rozlišuje informace důležité pro řešení úlohy) a úlohu řeší	• slovní úlohy – matematické reálné situace	
modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	• ví, co udává čitatel, jmenovatel • vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života • využívá názorné obrázky k určování 1/2,1/4, 1/3,1/5, 1/10 celku • vyjádří celek z jeho dané části	• celek, část, zlomky • čitatel, jmenovatel, zlomková čára • polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina • řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	• porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny)	• porovnávání zlomků	

Vyučovací předmět: Matematika Závislosti, vztahy a práce s daty		Ročník: 4.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyhledává, sbírá a třídí data	• provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.)	• zásady sběru a třídění dat	
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• používá tabulky k evidenci, modelování a řešení různých situací • vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku a sloupkový diagram • doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu • vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data	• tabulky • sloupkové diagramy	

Vyučovací předmět: Matematika Geometrie v rovině a v prostoru		Ročník: 4.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	***Rozpracované výstupy školy***	**Učivo**	**Průřezová témata**
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce	• dodržuje zásady rýsování • narýsuje přímku, vyznačí polopřímku • narýsuje obecný trojúhelník nebo trojúhelník se třemi zadanými délkami stran • rozliší obecný, rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník • narýsuje kružnici s daným poloměrem a středem • narýsuje čtverec a obdélník s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic • rozezná základní rovinné útvary (kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice) nezávisle na jejich natočení, velikosti nebo označení • určí rovinné útvary pomocí počtu vrcholů a stran, rovnoběžnosti a kolmosti stran	• zásady rýsování • polopřímka, přímka • základní útvary v rovině • rýsování jednoduchých rovinných útvarů	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	*Rozpracované výstupy školy*	Učivo	Průřezová témata
sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	• měří vzdálenosti, používá vhodné jednotky • převádí jednotky: km na metry, metry na centimetry, centimetry na milimetry • určí délku lomené čáry graficky i měřením • vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • určí s pomocí čtvercové sítě nebo měřením obvod rovinného útvaru (trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku)	• délka úsečky; jednotky délky a jejich převody; milimetr, centimetr, metr, kilometr • obvod rovinného útvaru (trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku) • lomená čára	
sestrojí rovnoběžky a kolmice	• načrtne a narýsuje kolmici a rovnoběžku • sestrojí rovnoběžné přímky • sestrojí kolmice pomocí trojúhelníku s ryskou • určí vzájemnou polohu přímek v rovině • vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek ve čtvercové síti • sestrojí k dané přímce rovnoběžku a kolmici vedoucí daným bodem pomocí trojúhelníku s ryskou	• rovnoběžky • různoběžky • kolmice	
určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	• určí pomocí čtvercové sítě obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku a obsahy porovná • používá základní jednotky obsahu	• jednotky obsahu: mm2, cm2, m2 • obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	*Rozpracované výstupy školy*	Učivo	Průřezová témata
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	• rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary • určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru • pozná osově souměrné útvary (i v reálném životě)	• osově souměrné rovinné útvary • osa souměrnosti útvaru	

Vyučovací předmět: Matematika Nestandardní aplikační úlohy a problémy		**Ročník: 4.**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• využívá úsudek pro řešení jednoduchých slovních úloh a problémů • vyhledá v textu jednoduché úlohy potřebné údaje a vztahy • manipuluje s krychlemi podle nákresu, zadání	• řešení úloh s úsudkem • slovní úlohy • krychlové stavby	

Vyučovací předmět: Matematika Číslo a početní operace		Ročník: 5.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	• využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu • využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení úloh s užitím závorek • využívá výhodného sdružování čísel při sčítání několika sčítanců bez závorek	• pamětná numerace v daném oboru • komutativnost a asociativnost sčítání, násobení v oboru přirozených čísel • pořadí výpočtu	
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	• sečítá písemně tři až čtyři přirozená čísla • odčítá písemně dvě přirozená čísla • využívá znalosti malé násobilky při písemném násobení a dělení nejvýše dvojciferným číslem • násobí písemně až čtyřciferným činitelem • dělí písemně jedno – a dvojciferným dělitelem • dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel • provádí písemné početní operace včetně kontroly výsledku • účelně propojuje písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulátoru)	• číselný obor 0 – miliarda • písemné algoritmy početních operací sčítání, odčítání, násobení a dělení • pořadí výpočtu	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	• zaokrouhluje čísla do statisíců s použitím znaku pro zaokrouhlování; • provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel • přečte a zapíše číslo (do milionů) s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy • využívá rozvinutý zápis čísla (do statisíců) v desítkové soustavě • orientuje se na číselné ose a jejich úsecích	• zaokrouhlování čísel • odhad a kontrola výsledků početních operací • zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) • číselná osa	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	• řeší a tvoří slovní úlohy z praktického života s využitím matematizace reálné situace	• slovní úlohy – fáze řešení: zápis, grafické znázornění, stanovení řešení, odhad a kontrola výsledku, posouzení reálnosti výsledku, formulace odpovědi	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	• řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny	• řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku	
porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	• sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) a tyto početní operace zapisuje	• využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) • sčítání, odčítání zlomků	
přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	• vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života • přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin na číselné ose a jejich úsecích, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu • porovná desetinná čísla v řádu desetin	• desetinné číslo • porovnávání desetinných čísel • využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa)	
porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	• znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až + 100 • nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě	• číselná osa (kladná a záporná část) • měření teploty • vyjádření dlužné částky	

Vyučovací předmět: Matematika Závislosti, vztahy a práce s daty		Ročník: 5.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyhledává, sbírá a třídí data	• vybírá z textu data podle zadaného kritéria • posuzuje reálnost vyhledaných údajů • porovnává zadaná data podle daného kritéria	• statistické údaje a jejich reprezentace • závislosti a jejich vlastnosti	
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• sestavuje diagramy získaných hodnot • vyhledá údaje z různých typů diagramů (sloupcový a kruhový diagram bez použití procent *%)* • graficky znázorňuje přímou úměrnost • používá jednoduché převody jednotek času při práci s daty (např. v jízdních řádech) • umí si vytvořit správné představy o velikosti jednotek • převádí jednotky hmotnosti a objemu	• diagramy, grafy • souřadnice bodu • jednotky hmotnosti – q, t • jednotky objemu – dcl, hl • jízdní řády	

Vyučovací předmět: Matematika Geometrie v rovině a v prostoru		Ročník: 5.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce	• užívá trojúhelníkovou nerovnost k posouzení možnosti konstrukce jakéhokoliv trojúhelníku • užívá jednoduché konstrukce základních rovinných útvarů podle zadání (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice) • narýsuje a znázorní pravoúhlý trojúhelník • při konstrukci útvarů využívá vlastnosti osy úsečky • narýsuje šestiúhelník a znázorní pomocí kružítka • využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (čáry: křivá, lomená, přímá; bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice) • rozpozná základní útvary v prostoru (krychle, kvádr, válec) a určí na nich základní rovinné útvary	• trojúhelníková nerovnost • jednoduché konstrukce základních rovinných útvarů podle zadání (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice) • šestiúhelník • pravoúhlý trojúhelník • vlastnosti osy úsečky • základní pojmy, značky • základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec • základní útvary v rovině	
sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	• graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky • rozlišuje obvod a obsah rovinného útvaru • vypočítá obvod obrazce sečtením délek jeho stran	• grafický součet úseček • grafický rozdíl úseček • obvod, obsah obrazce	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	• určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného útvaru, který lze složit ze čtverců, obdélníků • používá základní jednotky obsahu (m^2, cm^2, mm^2) bez vzájemného převádění • porovnává pomocí čtvercové sítě obsahy rovinných útvarů	• obsah obrazce a rovinného útvaru • jednotky obsahu m^2, cm^2, mm^2 • složené obrazce ve čtvercové síti	
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	• dokresluje souměrné útvary dle předlohy	• osově souměrné útvary	

Vyučovací předmět: Matematika Nestandardní aplikační úlohy a problémy		Ročník: 5.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• volí vhodné postupy pro řešení jednoduché úlohy • vyhodnotí výsledek úlohy • ovládá některé řešitelské strategie, v průběhu řešení nestandardních úloh objevuje zákonitosti a využívá je • doplňuje potřebné údaje ke krychlovým stavbám	• praktické slovní úlohy • magické čtverce, pyramidy, sudoku • číselné a obrázkové řady • prostorová představivost • krychlové stavby	

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávání v matematice na 2. stupni je zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů, matem. postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

Týdenní časová dotace je dána učebním plánem.

Průřezová témata

Průřezová témata jsou integrální součástí vyučovacích hodin.

6. ročník: OSV 1/2 – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
9. ročník ENV 3/2 – doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vede žáka k osvojení základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- pomáhá vytvářet zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- umožňuje využívání prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

- vede ke zjištění, že realita je složitější než její matematický model
- učí provádět rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- usměrňuje volbu správného postupu při řešení slovních úloh a reálných problémů

Kompetence komunikativní

- vede žáky ke zdůvodňování matematických postupů
- podporuje žáky vytvářet hypotézy

Kompetence sociální a personální

- učí žáky spolupracovat ve skupině
- podporuje utváření příjemné atmosféry v týmu
- vede žáky věcně argumentovat, ke schopnosti sebekontroly

Kompetence občanské

- vede k respektování názorů ostatních
- vede k formování volních a charakterových rysů
- dává prostor zodpovědně se rozhodnout podle dané situace

Kompetence pracovní

- pomáhá zdokonalovat grafický projev
- vede k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci

Kompetence digitální

- vede žáky k tomu, aby zapojovali do řešení úloh a problémů i digitální technologie, porovnávali využití tradičních a digitálních prostředků, diskutovali o nich
- umožňuje žákům využívat digitálních pomůcek při modelování matematických situací a řešení matematických úloh i problémů a volit efektivní postupy
- vede žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocování dat, prezentací a interpretaci výsledků

Vyučovací předmět: Matematika Číslo a proměnná		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	• znázorňuje desetinná čísla na číselné ose • porovnává, zaokrouhluje desetinná čísla • násobí, dělí desetinná čísla 10, 100, 1000 • provádí písemné sčítání, odčítání, násobení, dělení desetinných čísel • využívá vlastnosti početních operací • používá násobení a dělení 10, 100, 1000 při převodu jednotek délky, hmotnosti, obsahu • počítá aritmetický průměr	• desetinná čísla; znázornění na číselné ose • porovnávání a zaokrouhlování desetinných čísel • sčítání, odčítání, násobení, dělení desetinných čísel 10, 100, 1000 • převádění jednotek délky, hmotnosti, obsahu • násobení, dělení desetinného čísla desetinným číslem • vlastnosti početních operací (komutativnost, asociativnost, distributivnost) • aritmetický průměr	
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	• zaokrouhluje desetinná čísla s danou přesností • odhaduje a kontroluje výsledky řešených úloh • užívá kapesní kalkulátor	• zaokrouhlování desetinných čísel • užití kalkulátoru při výpočtech s desetinnými čísly	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	• užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, desetinným číslem	• desetinná čísla	
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	• určuje dělitele a násobky přirozených čísel • používá znaky dělitelnosti (2, 3, 5, 10) • rozeznává prvočíslo a číslo složené • provádí rozklad přirozeného čísla na prvočinitele • rozpoznává čísla soudělná a nesoudělná • rozlišuje společný dělitel a společný násobek • určuje největší společný dělitel dvou přirozených čísel • určuje nejmenší společný násobek dvou přirozených čísel	• násobek, dělitel • znaky dělitelnosti • prvočísla, čísla složená • rozklad na součin prvočísel • společný dělitel, největší společný dělitel • společný násobek, nejmenší společný násobek • čísla soudělná a nesoudělná • řešení slovních úloh	

Vyučovací předmět: Matematika Geometrie v rovině a prostoru		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	• pozná základní rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, kružnice, kruh • charakterizuje a třídí trojúhelníky • popisuje vlastnosti trojúhelníka obecného, pravoúhlého, rovnoramenného, rovnostranného • rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý), dvojice úhlů (souhlasné, střídavé, vedlejší, vrcholové)	• základní rovinné útvary • trojúhelník obecný, pravoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný • úhel • přímý, plný, ostrý, pravý, tupý úhel • vedlejší a vrcholový úhel, souhlasné a střídavé úhly	
určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	• měří velikost úhlu pomocí úhloměru • užívá jednotky stupeň, minuta • odhaduje velikost úhlu, měří velikost úhlu • sčítá, odčítá velikosti úhlů, určí násobek úhlu (bez převodu stupňů a minut) • násobí a dělí úhel a jeho velikost 2 • využívá při výpočtech součtu vnitřních úhlů v trojúhelníku • rozeznává vnitřní a vnější úhly trojúhelníku	• velikost úhlu, stupeň, minuta, úhloměr • početní sčítání, odčítání, násobení, dělení úhlů • vnitřní a vnější úhly trojúhelníku	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	• rýsuje úhel dané velikosti určené ve stupních • sestrojuje osu úhlu • přenáší úhel • sestrojuje výšky a těžnice trojúhelníku	• sestrojení úhlu, osa úhlu • grafický součet • střední příčka, výška, těžnice	
načrtne a sestrojí rovinné útvary	• načrtne rovinný útvar podle slovního zadání • provede jednoduché konstrukce • ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání	• konstrukce trojúhelníku ze tří stran	
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	• črtá a sestrojuje obraz rovinného obrazce v osové a středové souměrnosti • rozhoduje o shodnosti geometrických útvarů • rozhodne, zda je útvar osově nebo středově souměrný • určuje osu souměrnosti osově souměrného obrazce • určuje střed souměrnosti středově souměrného obrazce • využívá shodná zobrazení v praxi	• shodnost geometrických útvarů, osová souměrnost, osa souměrnosti, osově souměrné obrazce, samodružný bod • středová souměrnost, útvar středově souměrný	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	• rozpozná krychli a kvádr • používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka	• krychle • kvádr	
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• samostatně odhaduje objem a povrch kvádru, krychle • počítá objem, povrch kvádru a krychle • převádí jednotky objemu, obsahu	• objem tělesa v krychlové síti • jednotky (krychlové, duté) objemu • objem krychle a kvádru • povrch krychle a kvádru • slovní úlohy	OSV 1/2 cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
načrtne a sestrojí sítě základních těles	• používá pojmy síť tělesa, plášť, podstava • rozpozná sítě základních těles (krychle, kvádr) • umí sestrojit a načrtnout síť kvádru a krychle	• sítě kvádru a krychle	
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	• sestrojuje a črtá obraz kvádru, krychle ve volném rovnoběžném promítání	• volné rovnoběžné promítání	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• řeší slovní úlohy z praxe na výpočet objemu a povrchu kvádru a krychle • vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy • vyhodnotí výsledek úlohy	• slovní úlohy z praxe	

Vyučovací předmět: Matematika Nestandardní aplikační úlohy a problémy		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy • řeší jednoduchou úlohu • ověří výsledek úlohy	• číselné, logické řady • číselné a obrázkové analogie	
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	• určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině • využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života	• logické a netradiční geometrické úlohy	

Vyučovací předmět: Matematika Číslo a proměnná		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	• převádí zlomky na des. čísla a naopak • porovnává zlomky • rozšiřuje a krátí zlomky, vyjádří zlomek v základním tvaru • počítá se smíšenými čísly • provádí početní operace se zlomky • rozlišuje kladná a záporná čísla • zobrazuje kladná a záporná čísla na vodorovné i svislé číselné ose • určuje opačné číslo • určuje absolutní hodnotu celého čísla • provádí početní operace s celými čísly a dodržuje pořadí početních operací • znázorňuje racionální čísla a k nim opačná na číselné ose • provádí početní operace s racionálními čísly a dodržuje pořadí početních operací • využívá komutativnost, asociativnost a distributivnost • porovnává racionální čísla	• vztah mezi zlomky a des. čísly • zobrazení na číselné ose • porovnávání zlomků • rozšiřování a krácení zlomků, základní tvar zlomku • smíšené číslo • početní operace se zlomky • čtení a zápis celého čísla • zobrazení celých čísel na číselné ose • opačné číslo • absolutní hodnota • početní operace s celými čísly • racionální čísla	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	• řeší jednoduché úlohy v oboru celých čísel • popíše konkrétní situace s využitím racionálních čísel	• celá čísla • racionální čísla	
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	• využívá daný poměr (včetně postupného) v reálných situacích • vyjadřuje poměr mezi danými hodnotami, stanoví poměr ze zadaných údajů • mění čísla v daném poměru • rozšiřuje a krátí poměr • upravuje poměr na základní tvar • dělí celek na části v daném poměru • využívá měřítko mapy nebo plánu k výpočtu	• poměr • převrácený poměr • úprava poměru rozšiřováním a krácením • postupný poměr • měřítko plánů a map	
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	• určuje 1% • užívá základní pojmy procentového počtu • určuje část celku pomocí procent, zlomkem, desetinným číslem • vypočítá počet procent, procentovou část, základ ze zadaných hodnot • řeší slovní úlohy na využití procent	• procenta • slovní úlohy	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	• užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část:, poměrem, zlomkem, procentem	• zlomky • poměr • procento	

Vyučovací předmět: Matematika Závislosti, vztahy a práce s daty		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	• zapisuje tabulkou přímou a nepřímou úměrnost na základě textu úlohy • rozlišuje přímou a nepřímou úměrnost z textu úlohy • řeší slovní úlohy úsudkem i trojčlenkou	• přímá úměrnost • nepřímá úměrnost • trojčlenka	

Vyučovací předmět: Matematika Geometrie v rovině a v prostoru		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
načrtne a sestrojí rovinné útvary	• načrtne rovinný útvar podle slovního zadání • provede jednoduché konstrukce • ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání	• konstrukce rovnoběžníku • konstrukce lichoběžníku	
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	• pozná, třídí a popisuje čtyřúhelníky a pravidelné mnohoúhelníky • popisuje vlastnosti rovnoběžníku a lichoběžníku • třídí a popisuje rovnoběžníky a lichoběžníky • určuje výšky v rovnoběžníku	• čtyřúhelník • rovnoběžník a jeho vlastnosti • lichoběžník a jeho vlastnosti	
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	• odhaduje obsah i obvod útvarů pomocí čtvercové sítě • určí výpočtem obvod a obsah (v jednodušších případech) rovnoběžníku, trojúhelníku, čtverce, obdélníku, lichoběžníku • používá a převádí jednotky délky • používá a převádí jednotky obsahu	• obvod a obsah rovnoběžníku • obvod a obsah trojúhelníku • obvod a obsah lichoběžníku	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	• rozhoduje o shodnosti geometrických útvarů • užívá věty o shodnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách • vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojici shodných trojúhelníků • sestrojuje trojúhelník z daných prvků (sss, sus, usu)	• shodnost geometrických útvarů • shodnost trojúhelníků • konstrukce trojúhelníků	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	• rozpozná kolmý hranol • používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka	• hranol	
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• samostatně odhaduje objem a povrch hranolu • počítá objem, povrch hranolu	• objem hranolu • povrch hranolu	
načrtne a sestrojí sítě základních těles	• používá pojmy síť tělesa, plášť, podstava • rozpozná sítě základních těles (kolmý hranol) • črtá a sestrojuje síť hranolu	• sítě hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou podstavou	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• řeší slovní úlohy z praxe na výpočet objemu a povrchu hranolu • vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy • vyhodnotí výsledek úlohy	• slovní úlohy z praxe	

Vyučovací předmět: Matematika Nestandardní aplikační úlohy a problémy		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy • řeší jednoduchou úlohu • ověří výsledek úlohy	• číselné, logické řady • číselné a obrázkové analogie	
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	• určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině • využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života	• logické a netradiční geometrické úlohy	

Vyučovací předmět: Matematika Číslo a proměnná		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	• určuje druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky • užívá znalosti druhých mocnin celých čísel od 1 do 10 (i ke stanovení odpovídajících druhých odmocnin) • používá pojem reálné číslo • určuje mocniny s přirozeným mocnitelem • zapisuje číslo ve tvaru a. 10^n pro $1< a < 10$, n je přirozené číslo • provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem • určí rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě	• druhá mocnina • druhá odmocnina • pojem reálné číslo • čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem • zápis čísla pomocí mocnin deseti • rozvinutý zápis přirozeného čísla • početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	• určuje hodnotu daného číselného výrazu • zapisuje slovní text pomocí číselného výrazu a výrazu s proměnnými v jednoduchých případech • rozpozná jednočlen, mnohočlen, dvojčlen • dosazuje do výrazu za proměnnou • sčítá**,** odčítá a násobí mnohočleny • provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním • vybere výraz, který popisuje jednoduchou reálnou situaci	• číselný výraz • proměnná • mnohočlen • výraz s proměnnou • úpravy výrazů	
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	• užívá a zapisuje vztah rovnosti • vyřeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav • vyjadřuje neznámou ze vzorce • řeší slovní úlohy a ověří správnost řešení	• rovnost • lineární rovnice • slovní úlohy	

Vyučovací předmět: Matematika Geometrie v rovině a v prostoru		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	• využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely • využívá polohové a metrické vlastnosti (Pythagorova věta, trojúhelníková nerovnost, vzájemná poloha bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky) k řešení geometrických úloh • používá vzorce Pythagorovy věty • řeší geometrické úlohy početně • využívá matematickou symboliku • užívá Pythagorovu větu v praxi	• Pythagorova věta	
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	• pozná základní rovinné útvary: kružnice, kruh	• kružnice, kruh	
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	• odhaduje a počítá obsah a obvod kruhu nebo jeho částí • určuje délku kružnice	• délka kružnice • obsah kruhu	
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	• pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa úsečky, osa rovinného pásu, kružnice, Thaletova kružnice) • určuje vzájemnou polohu přímky a kružnice • sestrojuje tečnu v bodě dotyku • určuje vzájemnou polohu dvou kružnic • užívá Thaletovu větu • sestrojuje tečnu ke kružnici z bodu	• vzájemná poloha přímky a kružnice • tečna, tětiva • vzájemná poloha dvou kružnic • Thaletova věta • konstrukční úlohy	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	• rozpozná válec • používá pojmy podstava, plášť	• válec	
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• samostatně odhaduje objem a povrch válce • počítá objem, povrch válce • převádí jednotky objemu, obsahu	• objem válce • povrch válce	
načrtne a sestrojí sítě základních těles	• používá pojmy síť tělesa, plášť, podstava • rozpozná sítě základních těles (válec) • sestrojuje síť válce	• sítě válce	
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	• rozezná a pojmenuje válec • sestrojuje a črtá obraz válce ve volném rovnoběžném promítání	• volné rovnoběžné promítání	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• řeší slovní úlohy z praxe na výpočet objemu a povrchu válce • vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy • vyhodnotí výsledek úlohy	• slovní úlohy z praxe	

Vyučovací předmět: Matematika Nestandardní aplikační úlohy a problémy		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy • řeší jednoduchou úlohu • ověří výsledek úlohy	• číselné, logické řady • číselné a obrázkové analogie	
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	• určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině • využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života	• logické a netradiční geometrické úlohy	

Vyučovací předmět: Matematika Číslo a proměnná		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	• seznamuje se základními pojmy finanční matematiky • používá procentového počtu při řešení úloh z jednoduchého úrokování	• základní pojmy finanční matematiky • jednoduché úrokování	
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	• řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli • řeší rovnici a soustavu dvou jednoduchých lineárních rovnic o dvou neznámých pomocí ekvivalentních úprav • řeší slovní úlohy a ověří správnost řešení	• rovnice s neznámou ve jmenovateli • soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými • slovní úlohy	

Vyučovací předmět: Matematika Závislosti, vztahy a práce s daty		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	• pozná funkční závislost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice • určuje definiční obor funkce • rozlišuje lineární funkci, nepřímou úměrnost • sestavuje tabulku a sestrojuje graf lineární funkce**,** přímé a nepřímé úměrnosti • přiřadí funkční vztah vyjádřený tabulkou k příslušnému grafu a naopak • vyčte z grafu podstatné informace (nejmenší, největší hodnota, růst, pokles) • řeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic	• funkce • definiční obor funkce • graf funkce • lineární funkce • nepřímá úměrnost • grafické řešení dvou lineárních rovnic	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	• vybere odpovídající funkční vztah, který popisuje jednoduchou reálnou situaci	• slovní úlohy	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	• vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu • vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota) • pracuje s intervaly a časovou osou • převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak • samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu	• základní statistické pojmy • základní charakteristiky statistického souboru	
porovnává soubory dat	• porovná kvantitativní vztahy, které jsou uvedeny v tabulce a diagramu	• sloupkový diagram • kruhový diagram	ENV 3/2 doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace)

Vyučovací předmět: Matematika Geometrie v rovině a prostoru		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	• používá věty o podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách • vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice podobných trojúhelníků • určí poměr podobnosti z rozměrů útvarů a naopak	• podobnost • věty o podobnosti • poměr podobnosti	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	• rozpozná jehlan, kužel, kouli • používá pojmy podstava, plášť, vrchol	• jehlan • kužel • koule	
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• samostatně odhaduje objem a povrch jehlanu, kužele, koule • počítá objem a povrch jehlanu, kužele, koule • převádí jednotky objemu, obsahu	• objem jehlanu, kužele, koule • povrch jehlanu, kužele, koule	
načrtne a sestrojí sítě základních těles	• používá pojmy síť tělesa, plášť, podstava • rozpozná sítě základních těles (jehlan, kužel) • črtá a rýsuje síť jehlanu a kužele	• síť jehlanu, kužele	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	• rozezná a pojmenuje jehlan, kužel a kouli • rozpozná z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno • črtá obraz jehlanu, kužele a koule ve volném rovnoběžném promítání	• volné rovnoběžné promítání	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• řeší slovní úlohy z praxe na výpočet objemu a povrchu jehlanu, kužele a koule • vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy • vyhodnotí výsledek úlohy	• slovní úlohy z praxe	

Vyučovací předmět: Matematika Nestandardní aplikační úlohy a problémy		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy • řeší jednoduchou úlohu • ověří výsledek úlohy	• číselné, logické řady • číselné a obrázkové analogie	
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	• určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině • využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života	• logické a netradiční geometrické úlohy	

INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Charakter výuky informatiky je činnostní. Žák provádí aktivní činnosti, při kterých využívá informatické postupy a pojmy. Cílem naší práce je poskytnout žákovi prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím různých aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Povinný vyučovací předmět Informatika bude vyučován ve 4. a 5. ročníku po jedné vyučovací hodině týdně.

Průřezová témata

Průřezová témata nejsou v tomto předmětu zařazena.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- porozumí toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- poznává úlohu informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- vytváří u žáků pozitivní vztah k informačním technologiím, jako prostředků k získávání, třídění, zpracování a prezentace informací
- usiluje u žáků o samostatnost a tvořivost při řešení úkolů, na praktických příkladech je učí pracovat s chybou, chybu chápe jako součást učení
- vede žáka k vnitřní motivaci k učení, k angažovanému učení a k postupnému přebírání zodpovědnosti za své učení

Kompetence k řešení problémů

- porovnává informace a poznatky z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- je schopen formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- podporuje týmovou spolupráci při řešení problémů
- poskytuje všem žákům přiměřený čas pro zvládnutí úkolu

Kompetence komunikativní

- tvořivě využívá softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- dává prostor pro komunikaci různými formami (ústně, písemně, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků, …)
- vede žáky k formulování otázek a problémů vzhledem k probíranému učivu

Kompetence sociální a personální

- pochopí funkci výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- učí žáky spolupracovat, spoluvytvářet jasná pravidla pro práci a vede je k jejich respektování
- dbá na to, aby žáci při práci ve dvojicích nebo i větších skupinách měli jednoznačně přiřazené role ve skupině a vytvořili si přesná pravidla pro práci

Kompetence občanská

- učí žáky respektovat práva k duševnímu vlastnictví při užívání softwaru
- nabádá žáky zaujmout odpovědný, etický přístup k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích

Kompetence pracovní

- šetrně pracuje s výpočetní technikou
- vede k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci
- prakticky nacvičuje podnikatelské dovednosti – organizační a realizační, týmovou práci, flexibilitu, adaptaci na změny a posouzení rizik
- dodržuje stanovená závazná pravidla, používá účelně, účinně a bezpečně techniku při všech činnostech žáků ve škole z hlediska bezpečnosti

Kompetence digitální

- podporuje tvořivost žáků
- dává žákům možnost chápat význam digitálních technologií
- dbá na to, aby žáci předcházeli situacím s nevhodným dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví
- vede žáky k otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Vyučovací předmět: Informatika Digitální technologie		Ročník: 4.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	• pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží • pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí • edituje digitální text, vytvoří obrázek • přehraje zvuk či video • uloží svoji práci do souboru, otevře soubor • používá krok zpět, zoom • řeší úkol použitím schránky • dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálním zařízením	• digitální zařízení • zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace • ovládání myši • kreslení čar, vybarvování • používání ovladačů • ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) • kreslení bitmapových obrázků • psaní slov na klávesnici • editace textu • ukládání práce do souboru • otevírání souborů • přehrávání zvuku	

Vyučovací předmět: Informatika Digitální technologie		Ročník: 4.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	• uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů • najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci • propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí • pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj • při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace • u vybrané fotografie uvede, jaké informace z ní lze vyčíst • v textu rozpozná osobní údaje • rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	• využití digitálních technologií v různých oborech • ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele • práce se soubory • propojení technologií, internet • sdílení dat, cloud • technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken) • uživatelské jméno a heslo • osobní údaje	

Vyučovací předmět: Informatika **Data, informace a modelování**		**Ročník: 4.**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji vyčte informace z daného modelu	• sdělí informaci obrázkem • předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text • zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky • obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	• piktogramy, emodži • kód • přenos na dálku, šifra • pixel, rastr, rozlišení • tvary, skládání obrazce	

Vyučovací předmět: Informatika **Algoritmizace a programování**		**Ročník: 4.**	
sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	• sestaví robota podle návodu • sestaví program pro robota • oživí robota, testuje jeho chování • najde chybu v programu a opraví ji • upraví program pro příbuznou úlohu • pomocí programu ovládá světelný výstup a motor • pomocí programu ovládá senzor • používá opakování, události ke spouštění programu	• sestavení programu a oživení robota • ovládání světelného výstupu • ovládání motoru • opakování příkazů • ovládání klávesnicí – události • ovládání pomocí senzoru	

Vyučovací předmět: Informatika **Informační systémy**		**Ročník: 5.**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	• nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky • určí, jak spolu prvky souvisí • doplní posloupnost prvků • umístí data správně do tabulky • doplní prvky v tabulce • v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	• systém, struktura, prvky, vztahy • data, druhy dat • doplňování tabulky a datových řad • kritéria kontroly dat • řazení dat v tabulce • vizualizace dat v grafu	

Vyučovací předmět: Informatika **Data, informace a modelování**		**Ročník: 5.**	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji vyčte informace z daného modelu	• pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech • pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • pomocí obrázku znázorní jev • pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	• data, druhy dat • graf, hledání cesty • schémata, obrázkové modely • model	

Vyučovací předmět: Informatika Algoritmizace a programování		Ročník: 5.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj • vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit • cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	• kreslení čar • pevný počet opakování • ladění, hledání chyb • vlastní bloky a jejich vytváření • změna vlastností postavy pomocí příkazu • náhodné hodnoty • čtení programů • programovací projekt • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav • v programu najde a opraví chyby • používá události ke spuštění činnosti postav • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • upraví program pro obdobný problém • ovládá více postav pomocí zpráv	

INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Charakter výuky informatiky je činnostní. Žák provádí aktivní činnosti, při kterých využívá informatické postupy a pojmy. Cílem naší práce je poskytnout žákovi prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Povinný vyučovací předmět Informatika bude vyučován v 6. až 9. ročníku po jedné vyučovací hodině týdně.

Průřezová témata

Všechna průřezová témata jsou integrální součástí vyučovacích hodin.

9. ročník: MKV 4/6 – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vede žáka k smysluplnému porozumění toku informací
- vytváří u žáků pozitivní vztah k informačním technologiím, jako prostředků k získávání, třídění, zpracování a prezentace informací
- učí žáky při zpracovávání získaných informací třídit a rozlišovat podstatné od nepodstatného, navrhovat různé způsoby řešení, vyvozovat konečné závěry, o vzniklých problémech hovořit
- usměrňuje žáky tak, aby používali počítače smysluplně, osvojovali si standardní postupy při zpracovávání informací
- dbá na to, aby žák při vyhodnocování informací porovnával poznatky z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím dosahoval větší věrohodnosti vyhledávaných informací
- upozorňuje žáky na využití informací v různých oblastech lidské činnosti, vytváření návaznosti v probíraném učivu

Kompetence k řešení problémů

- hovoří o každém řešeném problému s žáky, problémy důkladně rozebírá, navrhuje společně s žáky různé možnosti řešení
- nechává žáky vysvětlovat získané informace, klást si navzájem otázky, odpovídat na ně a přemýšlet o praktickém využití
- učí žáky nevzdávat se při prvním nezdaru, hledat pomoc v různých učebnicích, uživatelských příručkách a manuálech, ve spolupráci se spolužáky, s učitelem ale i doma v rodině

Kompetence komunikativní

- vede žáky k tomu, aby vyjadřovali bez obav své názory
- vytváří podmínky k tomu, aby žáci při své práci popisovali prováděné činnosti, dotazovali se na vzniklé nejasnosti, komunikovali se spolužáky
- dbá na to, aby žáci porovnávali výsledky své práce s výsledky práce spolužáků, argumentovali, obhajovali výsledky své práce, dokázali se poučit od druhých, naslouchat upřesnění učitele
- učí žáky pozvolna poznávat správný jazyk informatiky, užívat správné termíny

Kompetence pracovní

- učí žáky používat vhodný software a hardwarové vybavení a dodržovat vymezená pravidla pro jeho používání
- při používání různých verzí programů, prací na různých počítačích žáky postupně připravuje na to, aby se bez problémů adaptovali na změněné nebo nové pracovní podmínky
- upozorňuje na dodržování hygienických a zdravotních norem při práci s výpočetní a prezentační technikou

Kompetence sociální a personální

- dbá na to, aby žáci při práci ve dvojicích nebo i větších skupinách měli jednoznačně přiřazené role ve skupině a vytvořili si přesná pravidla pro práci
- umožňuje žákům diskutovat při řešení úkolů
- vede žáky k ohleduplnosti a uznání práce druhých, k poskytnutí rady a pomoci druhým, zvláště spolužákům, kteří nemají počítače doma a nemají dostatečné znalosti a dovednosti

Kompetence občanská

- učí žáky respektovat práva k duševnímu vlastnictví při užívání softwaru
- nabádá žáky zaujmout odpovědný, etický přístup k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích
- individuálním přístupem k žákovi vytváří podmínky k tomu, aby posiloval v žákovi důvěru ve vlastní schopnosti při ovládnutí informačních technologií
- podporuje tvořivou činnost žáků

Kompetence digitální

- vede žáky k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; běžně je využívat při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- umožňuje žákům získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- učí žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- rozvíjí schopnost žáků využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- dává možnost žákům chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznámit se s novými technologiemi, kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání
- dbá na to, aby žáci předcházeli situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky

Vyučovací předmět: Informatika Data, informace a modelování		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	• rozpozná zakódované informace kolem sebe • zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady • zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer • zakóduje v obrázku barvy více způsoby • zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů • zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu • ke kódování využívá i binární čísla	• přenos informací, standardizované kódy • znakové sady • přenos dat, symetrická šifra • identifikace barev, barevný model • vektorová grafika • zjednodušení zápisu, kontrolní součet • binární kód, logické A a NEBO	
získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	• najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) • odpoví na otázky na základě dat v tabulce • popíše pravidla uspořádání v existující tabulce • doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy • navrhne tabulku pro záznam dat • propojí data z více tabulek či grafů	• data v grafu a tabulce • evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce • kontrola hodnot v tabulce • filtrování, řazení a třídění dat • porovnání dat v tabulce a grafu • řešení problémů s daty	

Vyučovací předmět: Informatika Informační systémy		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	• popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují • pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	• Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	

Vyučovací předmět: Informatika Algoritmizace a programování		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	• vytvoření programu • opakování • podprogramy	

Vyučovací předmět: Informatika Algoritmizace a programování		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	• opakování s podmínkou • události, vstupy • objekty a komunikace mezi nimi	

Vyučovací předmět: Informatika Data, informace a modelování		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	• vysvětlí známé modely jevů, situací, činností • v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku • pomocí ohodnocených grafů řeší problémy • pomocí orientovaných grafů řeší problémy • vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	• standardizovaná schémata a modely • ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu • orientované grafy, automaty • modely, paralelní činnost	

Vyučovací předmět: Informatika Digitální technologie		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	• nainstaluje a odinstaluje aplikaci • uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory • vybere vhodný formát pro uložení dat • vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě • porovná různé metody zabezpečení účtů • spravuje sdílení souborů • pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy • zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	• datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému • správa souborů, struktura složek • instalace aplikací • domácí a školní počítačová síť • fungování a služby internetu • princip e-mailu • metody zabezpečení přístupu k datům • role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) • postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení /dialogová okna)	

Vyučovací předmět: Informatika Algoritmizace a programování		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	• podle návodu nebo vlastní tvořivostí sestaví robota • upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol • vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost • přečte program pro robota a najde v něm případné chyby • ovládá výstupní zařízení a senzory robota • vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota	• sestavení a oživení robota • sestavení programu s opakováním, s rozhodováním • používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) • používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) • čtení programu • projekt můj robot	

Vyučovací předmět: Informatika Informační systémy		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	• při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky • používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) • řeší problémy výpočtem s daty • připíše do tabulky dat nový záznam • seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) • používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy • ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	• relativní a absolutní adresy buněk • použití vzorců u různých typů dat • funkce s číselnými vstupy • funkce s textovými vstupy • vkládání záznamu do databázové tabulky • řazení dat v tabulce • filtrování dat v tabulce • zpracování výstupů z velkých souborů dat	

Vyučovací předmět: Informatika Algoritmizace a programování		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	• řeší problémy sestavením algoritmu • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému • zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	• programovací projekt a plán jeho realizace • popsání problému • testování, odladění, odstranění chyb • pohyb v souřadnicích • ovládání myší, posílání zpráv • vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu • nástroje zvuku, úpravy seznamu • import a editace kostýmů, podmínky • návrh postupu, klonování. • animace kostýmů postav, události • analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné • výrazy s proměnnou • tvorba hry s ovládáním, více seznamů • tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	

Vyučovací předmět: Informatika Digitální technologie		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	• pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí • vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením • diskutuje o funkcích operačního systému • na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat • popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní • na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti • vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu • diskutuje o cílech a metodách hackerů • vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat • diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	**Hardware a software** • složení současného počítače a principy fungování jeho součástí • operační systémy: funkce, typy, typické využití • komprese a formáty souborů • fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) **Sítě** • typy, služby a význam počítačových sítí • fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa • struktura a principy internetu, datacentra, cloud • Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL • princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) **Bezpečnost** • bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy • zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat **Digitální identita** • digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat • fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	**MKV 4/6** význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

PRVOUKA 1.–3. ROČNÍK

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat.
Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Tato oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat.
Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se stále složitějšími ději.
Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi. Manipulují s jednoduchými přírodninami, jsou vedeni k citlivému přístupu k přírodě a její ochraně. Při osvojování poznatků a dovedností se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy (včetně situací ohrožení), reagovat na názory a podněty jiných (např. v dopravní výchově). Učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Charakteristické pro výuku prvouky v 1.–2. ročníku je její prolínání s učivem ostatních předmětů. Potřebné vědomosti a dovednosti žáci získávají především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Povinný předmět Prvouka je v prvním a druhém ročníku vyučován 2 hodiny týdně, ve třetím ročníku 3 hodiny týdně.

Průřezová témata

Průřezová témata nejsou v tomto předmětu zařazena

Výchovně – vzdělávací strategie předmětu Prvouka

Kompetence k učení

- zjišťuje, jaké studijní styly žáci ve třídě upřednostňují a uzpůsobuje jim výuku
- snaží se zapojit všechny smysly žáků využitím modelů, názorných pomůcek, obrazů, schémat apod.
- zařazuje do výuky exkurze, vycházky, pozorování v přírodě, aby mohli získané znalosti propojit se životem, ověřit v praxi
- klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, s různými informačními zdroji – mapy, plánky, atlasy, klíče, encyklopedie

Kompetence k řešení problémů

- zařazuje metody, při kterých žáci sami objevují, řeší, vyslovují závěry – problémové úkoly, křížovky, kvizy, čtyřsměrky, hádanky, experimenty
- zadává dlouhodobé úkoly, při nichž musí žáci své činnosti organizovat, plánovat, volit různá řešení a postupy, překonávat různé obtíže (projekty)

Kompetence komunikativní

- navozuje atmosféru bezpečné a přátelské komunikace
- vybízí žáky, aby kladli k tématu otázky, které je zajímají, aby o problému diskutovali
- umožňuje žákům ústně prezentovat výsledky práce skupiny i jednotlivců, obhájit svůj názor a přijmout názory ostatních
- komunikuje bezpečně prostřednictvím elektronických médií

Kompetence sociální a personální

- učí žáky spolupracovat, vzájemně si pomáhat podporovat se, povzbuzovat a hodnotit (úkoly pro dvojice, skupinová práce, kooperativní výuka, expertní skupiny)
- na příkladu modelových situací učí žáky předcházet a řešit problematiku šikany, nevhodných skupinových projevů a negativních chování

Kompetence občanské

- vede žáky k pochopení historie místa, kde žijí a k utváření kladných postojů k domovu, vlasti, k národní hrdosti
- učí žáky dodržovat pravidla bezpečného pohybu v silničním provozu, předcházet různým nebezpečím, poskytnout 1. pomoc, chránit si své zdraví a bezpečně se chovat za mimořádných událostí
- poznává a upevňuje preventivní chování, účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

- poznává podstatu zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- seznamuje žáky s lidmi různé barvy pleti, hendikepovanými, různých názorů a snaží se budovat u dětí multikulturní postoje
- vede žáky k zodpovědnému přístupu k ochraně přírody a životního prostředí (sběr, třídění odpadu)

Kompetence pracovní

- zaměří se na postupy, které kultivují žákovy činnosti vedoucí k osvojení psychomotorických a motorických dovedností
- učí žáky pracovat podle návodu
- vyžaduje dokončení započaté práce v dohodnuté kvalitě a stanoveném čase při dodržení bezpečnosti a pracovního postupu

Kompetence digitální

- učitel podporuje ovládání běžně používaných digitálních technologií
- vede žáka k vyhledávání, získávání informací
- zaměřuje se na to, aby žák jednal eticky při spolupráci, komunikaci a sdílení informací

Vyučovací předmět: Prvouka Místo, kde žijeme		Ročník: 1.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, celou cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• pojmenuje zemi, ve které žije • orientuje se ve třídě, budově školy • zná svou adresu • pojmenuje jednotlivé prostory ve škole, uvědomuje si, k čemu slouží • vybarvuje semafor, popíše význam jednotlivých barev • nacvičuje orientaci vlevo, vpravo, vpředu, vzadu • zapojuje se do třídního kolektivu • uvědomuje si zásady správného chování ke spolužákům, k vyučujícím a k jejich majetku	• domov, prostředí domova • škola • adresa bydliště • okolí školy • činnosti ve škole • práva a povinnosti žáků školy • světelná signalizace	
začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje změny v nejbližším okolí, obci (městě)	• pojmenuje své město • vyhledá nejbližší stanoviště MHD, chápe význam ohleduplnosti při cestování MHD	• název města • stanoviště MHD	

Vyučovací předmět: Prvouka Lidé kolem nás		Ročník: 1.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• umí správně vyslovit křestní jméno a příjmení, správně se představí • uvědomuje si význam rodiny pro člověka • popíše role jednotlivých členů rodiny • ví, kdo patří mezi nejbližší příbuzné • srovnává pojmy starší, mladší, nejstarší, nejmladší • dramatizuje situace ze života třídy • vysvětlí pojmy známý člověk, cizí člověk • společně tvoří pravidla třídy • uplatňuje vhodné chování	• rodina – postavení jedince v rodině • role členů rodiny • život a funkce rodiny • pravidla slušného chování – ohleduplnost • pravidla třídy, školní řád	
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	• napodobí běžné práce a činnosti • uvědomuje si význam domácích prací • aktivně se zapojuje při úklidu domácnosti • vypráví o svém pokojíčku a dokáže popsat jeho vybavení • třídí obrázky s různými profesemi a popisuje je	• dětský pokoj, byt, práce • předměty denní potřeby • povolání – zaměstnání	

Vyučovací předmět: Prvouka Lidé a čas		Ročník: 1.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• pojmenuje názvy dnů • rozlišuje možné způsoby měření času, pojmenuje různé druhy hodin • vypravuje o svém denním režimu a vhodně do něj řadí zájmové aktivity • uvědomuje si pojmy včera, dnes, zítra a uvede příklady • orientuje se v kalendáři, zná datum svých narozenin a svého svátku	• kalendář • denní režim • čas, měření času	
uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	• beseduje o rodinných zvycích (např. oslavy narozenin, Vánoce)	• rodinné zvyky • státní svátky a významné dny	

Vyučovací předmět: Prvouka Rozmanitost přírody		Ročník: 1.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• je seznámen s pojmy rok, roční období • vyjmenuje roční období, třídí obrázky ročních dob • popisuje proměny počasí v jednotlivých ročních obdobích • sleduje život rostlin a živočichů obecně během roku	• roční období • počasí	
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	• pozoruje a třídí plody na ovoce a zeleninu, modeluje je • popisuje části stromů (kořeny, kmen, koruna) • popisuje části bylin (kořen, stonek, listy, květ) • zná názvy daných domácích zvířat a jejich mláďat • uvede příklady jehličnatých a listnatých stromů • uvede příklady volně žijících živočichů	• polní plodiny • ovoce a zelenina • stromy • květiny • zvířata domácí a volně žijící	
provádí jednoduché pokusy, u skupiny známých látek určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	• měří teplotu vzduchu, vede kalendář počasí • prakticky pečuje o květiny ve třídě, zalévá je	• kalendář počasí • péče o květiny	

Vyučovací předmět: Prvouka Člověk a jeho zdraví		Ročník: 1.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• pojmenuje části lidského těla (hlava, krk, trup, horní a dolní končetiny) • vyjmenuje několik hygienických potřeb a vysvětlí, k čemu se používají • uplatňuje základní návyky osobní hygieny • dokáže jednoduše prostřít stůl	• lidské tělo – stavba těla • hygienické návyky • zdravý životní styl • stolování	
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• vypráví o vlastních zkušenostech s nemocemi a úrazy • rozlišuje nemoc a úraz • dodržuje zásady bezpečného chování o přestávkách • seznamuje se s dopravními značkami v okolí školy • určí vhodná místa pro hru a trávení volného času	• úraz a nemoc • prevence nemoci a úrazu • první pomoc při drobných poraněních • dopravní značky • vhodná a nevhodná místa pro hru	
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• umí oslovit dospělého v nesnázích, vysvětlí své potíže, co se stalo, kde a kdo je • uvede situaci, kdy použije čísla tísňového volání (hasiči, policie) • na modelové situaci předvede rozhovor se záchrannou službou	• Neztratím se? Neztratím! • mezilidské vztahy • čísla tísňového volání • správný způsob volání na tísňovou linku	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech ví, jak se chovat při evakuaci školy, pozná podle daných obrázků mimořádnou situaci pochopí význam kázně v mimořádných situacích seznámí se s pojmem poplach	• Co se ještě může stát? • evakuace, mimořádné situace	

Vyučovací předmět: Prvouka Místo, kde žijeme		Ročník: 2.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• zná přesný název školy a její adresu • orientuje se bezpečně v budově školy • zná hlavní město, pozná vlajku ČR • zná název města, kde bydlí a svou adresu	• domov • škola • naše vlast • obec	

Vyučovací předmět: Prvouka Lidé kolem nás		Ročník: 2.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině • rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi • seřazuje obrazový materiál podle posloupnosti vážící se k průběhu života (novorozenec, školák, dospělý…) • nacvičuje pozitivní komunikaci mezi lidmi formou hry v roli • projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem a nedostatkům • seznamuje se s různými hendikepy • uvede příklady úspěchů svých spolužáků • uplatňuje základní pravidla slušného chování vůči spolužákům a jejich soukromí • poukazuje na nevhodné chování a diskutuje o něm • umí nakreslit nebezpečnou situaci, která ho potkala a sdělí, jak se z ní poučil	• moje rodina • příbuzenské vztahy • průběh lidského života • mezilidské vztahy • odlišnosti lidí • pravidla slušného chování • hendikepy lidí	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	• odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností • vyjmenuje několik názvů povolání • zná profesi svých rodičů • uvede různé druhy materiálů • stručně vyjádří obsah jejich činností • uvede příklady domácích prací, které vykonávají členové rodiny • zná pravidla zacházení s některými přístroji v domácnosti	• suroviny a výrobky • práce a volný čas • povolání rodičů • domácí práce • Nebezpečí doma i venku I. .	

Vyučovací předmět: Prvouka Lidé a čas		Ročník: 2.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě • manipuluje s ciferníkem, pozná ¼, ½, ¾, celou hodinu • pojmenuje měsíce v roce • třídí obrázky děje podle časové posloupnosti • rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• orientace v čase podle hodin • kalendářní, školní rok • minulost, současnost, budoucnost	
uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	• beseduje o rodinných zvycích (Velikonoce, Vánoce)	• Velikonoce, Vánoce • Státní svátky a významné dny	

Vyučovací předmět: Prvouka Rozmanitost přírody		Ročník: 2.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• pozoruje viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • popíše viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • pozoruje zvířata a jejich projevy v jednotlivých ročních obdobích • zaznamenává počasí do kalendáře přírody • srovnává a vyhodnocuje získané informace • zná pravidla koupání • rozezná nebezpečné chování lidí při povodních	• proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích • rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	• třídí ovoce na peckoviny, jádroviny a bobule na základě pozorování podle nápadných určujících znaků • třídí zeleninu • vyhledává informace o zvířatech v encyklopedii • pojmenuje několik daných květin • pojmenuje několik daných zvířat a jejich mláďat • rozlišuje ptáky stálé a tažné • prakticky pečuje o květiny ve třídě • uvede příklady užitku, které dávají hospodářská zvířata • rozeznává některé druhy ovocných stromů	• ovoce a zelenina • ptáci • hospodářská zvířata • zvířata volně žijící • květiny • stromy jehličnaté a listnaté • zemědělské plodiny • pokojové rostliny • ovocné stromy	

Vyučovací předmět: Prvouka Člověk a jeho zdraví		Ročník: 2.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím element. znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• popisuje části hlavy a těla • zná smyslové orgány • dodržuje hygienické návyky • dodržuje pitný režim • vyjmenuje několik zimních sportů	• části hlavy • smysly • správná výživa • hygiena a čistota • pitný režim • sporty	
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• řídí se pravidly stanovenými třídou a školním řádem • seznámí se s ošetřením drobných úrazů a poranění • účastní se hry „Jak předcházet úrazům“ a aplikuje získané zkušenosti • uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy, charakterizuje nebezpečná místa • uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cíleně je používá • zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit • bezpečně přechází vozovku na přechodu se světelnou signalizací • popisuje činnosti vedoucí k bezpečnému chování v silničním provozu	• pravidla třídy a školy • drobné úrazy a poranění • chování v silničním provozu • cesta do školy • krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru • bezpečné chování v silničním provozu • předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• zná čísla tísňového volání a předvede na modelových situacích jejich použití • naučí se bezpečně chovat na silnicích a ulicích • ví, co musí mít správně vybavené kolo • rozezná nevhodné a riskantní chování lidí v dopravě • komunikuje s cizími lidmi bez ostychu, ale opatrně	• čísla tísňového volání • Na silnici bezpečně. Na silnici pozor! • Pozor na neznámé lidi!	
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• řídí se pokyny učitele při mimořádných událostech	• mimořádné události	

Vyučovací předmět: Prvouka Místo, kde žijeme		Ročník: 3.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy • vyznačí cestu z určeného místa na určené místo • popíše, kudy vede daná cesta • rozliší možná nebezpečí při cestě do školy	• orientace v místě bydliště • plán místa bydliště a školy • plán města • bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace	
začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	• označí rozdíly mezi městem a vesnicí • zná obslužná centra ve svém městě • začlení své město do příslušného kraje • pozoruje změny v nejbližším okolí, městě • rozliší typy krajin • určí, v které krajině žije • rozliší přírodní a umělé prvky v krajině • u umělých prvků v krajině určí jejich estetické hodnoty • prakticky ukáže úbočí, úpatí, vrchol • rozliší vodstvo přírodní a vytvořené člověkem • zná vodstvo v našem městě	• obec • místní krajina – její části, poloha v krajině • obslužná centra • minulost a současnost obce • význačné budovy • dopravní síť • okolní krajina (místní oblast, region) • vliv krajiny na život lidí • působení lidí na krajinu a životní prostředí • orientační body a linie, světové strany	

Vyučovací předmět: Prvouka Lidé kolem nás		Ročník: 3.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem a nedostatkům	• chová se podle určitých pravidel slušného chování • projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům • rozlišuje role rodinných příslušníků	• pravidla slušného chování • spolužáci • rodina	
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	• rozumí pojmu povolání • orientuje se v různých profesích – kdo co dělá a čím je užitečný • chápe význam a potřebu různých povolání	• povolání • fyzická, duševní a sezónní práce .	

Vyučovací předmět: Prvouka Lidé a čas		Ročník: 3.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	• pojmenuje významné rodáky regionu • pojmenuje kulturní či historické památky • popíše významné události regionu • interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije • ví, jak vypadá znak Ostravy • ví, jak vznikl název města Ostravy	• rodáci regionu • kulturní a historické památky Ostravy • významné události regionu • báje, mýty a pověsti • rodný kraj • minulost kraje a předků	
uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	• uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití • na příkladech z vlastního života a života blízkých porovnává minulost a současnost	• poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka • porovnání minulosti a současnost	

Vyučovací předmět: Prvouka Rozmanitost přírody		Ročník: 3.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	• uvádí příklady živé a neživé přírody • rozezná přírodniny, suroviny a lidské výtvory • roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků • roztřídí živé organizmy • zná podmínky života na Zemi • ví, čím se liší houby od rostlin • třídí houby • znají stavbu těla houby • pojmenuje společné znaky rostlin • roztřídí rostliny na kvetoucí a nekvetoucí, byliny a dřeviny, stromy a keře • ví, co jsou léčivé, jedovaté a zákonem chráněné rostliny • dovede vyjmenovat základní části kvetoucích rostlin a ví, k čemu slouží • pojmenuje společné znaky živočichů • podle stavby těla rozdělí živočichy na obratlovce a bezobratlé • třídí obratlovce do daných skupin • dělí živočichy podle druhu potravy do tří skupin • zajímá se o to, jaká přírodní společenství se nacházejí v našem městě a okolí, které rostliny a živočichové se zde vyskytují. Pozoruje je a třídí podle nápadných znaků. Potřebné informace vyhledává v atlasech rostlin a živočichů	• živá, neživá příroda; živé, neživé přírodniny • lidské výtvory • živé organismy • podmínky života na Zemi • houby • společné znaky rostlin • kvetoucí a nekvetoucí rostliny, byliny a dřeviny, stromy a keře • léčivé, jedovaté a zákonem chráněné rostliny • části kvetoucích rostlin • společné znaky živočichů • třídění živočichů • potrava živočichů • přírodní společenství v našem městě a okolí	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
provádí jednoduché pokusy, u skupiny známých látek určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	• vyjmenuje skupenství látek • třídí látky podle skupenství • pozoruje a určuje vlastnosti látek (smysly i pokusy) • u známých látek určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti • zdůvodní nutnost neživé přírody pro život • doplní text o oběhu vody v přírodě • změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů • umí přiřadit jednotky fyzikálních veličin k dané veličině	• třídění látek • změny látek a skupenství • vlastnosti, porovnávání látek • oběh vody v přírodě • fyzikální veličiny (délka, hmotnost, objem, čas, teplota) • měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek • výskyt, vlastnosti a formy vody	

Vyučovací předmět: Prvouka Člověk a jeho zdraví		Ročník: 3.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• popíše jednotlivá období, kterým v životě procházíme • ví, jak se nazývají dané části těla • určí, je-li daná strava rostlinného nebo živočišného původu • ví, kde jsou uloženy orgány v lidském těle a k čemu slouží • ví, k čemu slouží kostra a svaly • ví, jak chránit své smysly • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle (péče o čistotu kůže, nehty, vlasy, zuby, uši…) • projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• lidské tělo – základní funkce a projevy • části těla • zdravý životní styl • vnitřní ústrojí člověka • kostra a svaly • smysly • základní návyky • vztah ke zdraví	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • zná pravidla chování na chodníku a silnici z hlediska chodce • rozdělí dopravní značky podle tvaru a barev • vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času (i konkrétních her a činností) a volí odpovídající způsoby ochrany (jednání, organizace, ochranné pomůcky) • v modelových situacích ohrožení bezpečí (neznámá místa, setkání s neznámými lidmi, kontakt se zvířaty, práce s elektronickými médii atd.) označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany	• bezpečné chování v rizikovém prostředí • pravidla chování v silničním provozu v roli chodce • dopravní značky • riziková místa a situace	
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci • chrání osobní údaje před cizími lidmi (nesděluje adresu, telefon ..) • ví, jaké existují linky tísňového volání • v případě potřeby uplatní právo odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná • rozumí pojmu linka bezpečí a ví, kde najít její telefonní číslo • umí v případě potřeby požádat o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	• cizí člověk • Procházka po světě čísel • odmítnutí nepříjemné komunikace • linka bezpečí • přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená • postup v případě ohrožení, požáry, Integrovaný záchranný systém	

PŘÍRODOPIS – 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět směřuje k tomu, aby žáci poznali Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti a seznamují se se stavbou živých organizmů. Vytvářejí si kladný vztah k přírodě a hledají možnosti, jak ve svém věku přispět k její ochraně a zlepšení životního prostředí. V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti. Získávají základní poučení o bezpečí, zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci, osvojují si bezpečné chování s důrazem na regionální skutečnosti a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově) a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.
Potřebné vědomosti a dovednosti v předmětu získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a řeší konkrétní nebo modelové situace. Významně k tomu přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků jim pomáhá při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků. Předmět Přírodopis je vyučován jako samostatný povinný předmět ve 4. ročníku 1 hodina týdně, v 5. ročníku 2 hodiny týdně.

Průřezová témata

Průřezová témata v tomto předmětu nejsou zařazena.

Výchovné a vzdělávací strategie

<u>Kompetence k učení</u>

- vede žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci
- učí žáky propojovat staré poznatky s novými (myšlenkové mapy, schémata)

<u>Kompetence k řešení problémů</u>

- učí žáky získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle
- vede žáky k tomu, aby dokázali vyjadřovat závěry na základě ověřených informací a umět je obhajovat
- vede žáka k orientaci v problematice peněz a cen a k zodpovědnému spravování osobního rozpočtu

Kompetence komunikativní

- rozvíjí u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na přírodní jevy
- rozšiřuje slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování skutečnosti
- vede k přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- učí žáky pracovat s různými typy textů a obrazovými materiály k probíraným tématům (encyklopedie, Internet, učebnice)

Kompetence sociální a personální

- vede žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracování výstupů v přírodovědné oblasti
- vede žáky k poznávání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů

Kompetence občanské

- vede žáky k pochopení výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu, poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemoci a úrazů a jejich předcházení
- vede žáky k poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech
- vede žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- vede žáky k pochopení významu jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku, utváření ohleduplného vztahu k přírodě a k hledání možnosti aktivního uplatnění při jejich ochraně

Kompetence pracovní

- učí žáky pracovat podle návodu či předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup

Kompetence digitální

- motivuje žáky k využívání digitálních technologií k usnadnění práce
- vede žáka k vyhledávání, získávání informací
- zaměřuje se na to, aby žák jednal eticky při spolupráci, komunikaci a sdílení informací

Vyučovací předmět: Přírodopis Rozmanitost přírody		Ročník: 4.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	• na základě obrazového či textového materiálu vysvětlí dopad činnosti člověka na vzhled přírody • vysvětlí význam vody pro život všech organismů • podle návodu učitele určí vlastnost dané horniny a nerostu • zná využití hornin a nerostů	• činnost člověka v přírodě • voda – výskyt, vlastnosti a formy vody • hospodářsky významné horniny a nerosty (žula, pískovec, vápenec, sůl kamenná)	
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	• na základě pozorování popíše dané rostliny, houby a živočichy ve svém regionu • na základě zkoumání vybraných organismů určí, jak jsou jednotlivé organizmy přizpůsobeny k životu na souši, ve vodě, ve vzduchu • rozlišuje základní společenstva a uvádí jejich charakteristiku • rozezná a zařadí do příslušného společenstva rostliny a živočichy • zařadí a pojmenuje kulturní a planou rostlinu a popíše její využití	• stavba těla rostlin, hub a živočichů • rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, význam v přírodě a pro člověka • základní společenstva: les, pole, louka, potok a rybník, okolí bydliště • kulturní a plané rostliny (obilniny, okopaniny, luskoviny, zelenina, léčivé byliny apod.) – význam pro člověka	
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	• na základě pozorování organismů určí jejich projevy života • určí dřevinu pomocí jednoduchého klíče nebo atlasu	• základní projevy života organismů (klíčení a růst rostliny) • práce s klíčem a atlasem (dřeviny)	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	• zdůvodňuje význam třídění odpadu • zjistí rozmístění kontejnerů v místě svého bydliště pro třídění odpadu • rozumí pojmu ekologie	• třídění a likvidace odpadů • ekologie	
založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	• pozná a popíše některé laboratorní pomůcky • použije vybrané pracovní metody a postupy při jednoduchých pozorováních a pokusech	• přítomnost škrobu v hlíze brambory	

Vyučovací předmět: Přírodopis Člověk a jeho zdraví		Ročník: 4.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	• rozliší své povinnosti a potřeby ve vztahu ke vzdělání a zájmům • navrhne rozdělení svého času v rámci jednoho dne • zohlední při plánování oprávněné nároky osob z blízkého okolí, svůj plán zrealizuje a vyhodnotí	• péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim	
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	• rozliší vhodné a nevhodné místo pro hru, odhalí možná rizika • navrhne vhodný způsob chování v modelových situacích ohrožujících zdraví a upozorní na rizika vyplývající z nedodržení vhodných postupů • popíše postupy svého jednání a pomoci v situaci ohrožující zdraví a život • popíše danou dopravní situaci, rozpozná vhodné a nevhodné chování účastníků silničního provozu • uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli cyklisty • v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec) a určuje vhodný způsob bezpečného chování • prokazuje v situaci dopr. hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty • ovládá dopravní předpisy, značení a základní pravidla provozu na pozemních komunikacích z pohledu cyklisty	• osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, bezpečné chování v silničním provozu • krizové situace (šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích) • mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém • předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) • pravidla silničního provozu z hlediska cyklisty • dopravní značky a předpisy	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	• vyjmenuje návykové látky, které jsou legálně v prodeji (alkohol, nikotin v cigaretách, event. potraviny obsahující kofein apod.) • předvede v modelových situacích různé způsoby odmítání návykových látek	• návykové látky, závislosti a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	
uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	• rozliší potraviny vhodné ke každodenní konzumaci, které je zvykem označovat jako „zdravé“, a potraviny nevhodné k časté konzumaci • zdůvodní, proč by v potravě člověka mělo být hodně ovoce a zeleniny • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky	• péče o zdraví – správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, pitný režim, tělesná aktivita, osobní, intimní a duševní hygiena	
rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	• uvede telefonní čísla pro přivolání první pomoci a dokáže se rozhodnout, v jakém případě je má užít • předvede simulovaný telefonický rozhovor – přivolání záchranné služby	• přivolání pomoci v případě ohrožení zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	

Vyučovací předmět: Přírodopis Rozmanitost přírody		Ročník: 5.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	• objasní základní podmínky pro život organismu • vysvětlí význam vzduchu pro život všech organismů • vyjmenuje základní složky vzduchu • vysvětlí, jak vznikla půda • zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody	• životní podmínky – význam ovzduší, vodstva, rostlinstva a živočišstva na Zemi • vzduch – vlastnosti, proudění vzduchu, význam pro život • složení vzduchu • půda – vznik, význam • rozmanitost podmínek života na Zemi	
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	• na základě obrazového materiálu popíše postavení Země ve vesmíru a sluneční soustavě • reprodukuje základní znalosti o hvězdách, měsíci, planetách a jiných vesmírných tělesech • za použití názoru vysvětlí střídání dne a noci a střídání čtyř ročních období • objasní rozdíly v postavení Země a Slunce v různých ročních obdobích	• Vesmír a Země – sluneční soustava, souhvězdí, jiná vesmírná tělesa, den a noc, roční období	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	• vysvětlí vzájemné vztahy mezi jednotlivými organismy základních společenstev	• rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy	
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	• na základě pozorování dvou různých organismů určí, jaké projevy života mají společné • určí bylinu pomocí jednoduchého klíče nebo atlasu • na základě společných znaků roztřídí dané organismy (rostliny, živočichy, houby)	• základní projevy života organismů (třídění obratlovců) • práce s klíčem a atlasem (byliny) • třídění živých organismů (dělení rostlin a živočichů)	
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	• vyhledá a popíše problémy životního prostředí oblasti, kde žije • objasní, proč je nutné ohleduplné chování k přírodě a její ochrana • na základě obrazové či textové opory popíše činnosti člověka podporující nebo poškozující životní prostředí a zdůvodní, proč lidé tyto činnosti dělají	• živelné pohromy a ekologické katastrofy • ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů (Bílá kniha ohrožených živočichů a rostlin)	
založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	• dodrží pracovní postup • provede stručný a přehledný záznam o pokusu a popíše výsledek pokusu	• jednoduchý pokus	

Vyučovací předmět: Přírodopis Člověk a jeho zdraví		Ročník: 5.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
využívá poznatků o lidském těle a podpoře vlastního zdravého způsobu života	• určí a pojmenuje části lidského těla • uvede příklady orgánových soustav • vysvětlí příčinu některých biologických a psychických změn v dospívání člověka • rozliší pozitivní a negativní vlivy na své vlastní zdraví a uvede příklady ze života • pojmenuje a vysvětlí některé vlivy ohrožující fungování lidského těla (nadváha, stres, neléčené nemoci, závislosti apod.)	• lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce • péče o zdraví – zdravý životní styl, vhodná skladba stravy, osobní, intimní a duševní hygiena	
rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	• orientuje se ve vývoji jedince před a po jeho narození • chronologicky seřadí jednotlivé etapy lidského života	• vývoj jedince • etapy lidského života	
uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	• vysvětlí význam pravidelných preventivních zubních prohlídek a preventivních prohlídek u praktického či dětského lékaře • uvede příklady infekčních nemocí a způsob jejich přenosu, prevence	• péče o zdraví – nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosných krví (hepatitida, HIV / AIDS)	
rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	• rozliší lehké zranění od zranění ohrožujícího lidský život • z lékárničky vybere potřebný materiál k ošetření drobného poranění • v modelové situaci popíše nebo předvede ošetření drobných poranění	• drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů **a** první pomoc při drobných poraněních	

Vyučovací předmět: Přírodopis Lidé kolem nás		Ročník: 5.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	• na modelových situacích charakterizuje vztahy mezi lidmi a porovnává rozdíly mezi vztahy osobními, pracovními a právními (např. ve škole, na poště, v obchodě) • uvede příklady pravidel, kterými se lidé v osobních, pracovních a právních vztazích řídí • vyvodí pravidla soužití ve skupině, zhodnotí jejich dodržování, s pomocí provede sebereflexi a navrhne možnosti zlepšení vztahů	• soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie	
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	• uvede příklady správného a nesprávného řešení situace či jednání lidí • v modelové situaci prakticky předvede odlišné způsoby chování a jednání v různých situacích; své chování a jednání vysvětlí • vysvětlí některá základní práva dětí a uvede příklady jejich porušování • vysvětlí, jak a kde je možné požádat o pomoc při pocitu ohrožení	• chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům • právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	

PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávání v předmětu přírodopis:
- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- vede k pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů

V rámci vyučovacího předmětu Přírodopis budou probíhat tyto projekty:
6. ročník – bezobratlí živočichové v ekosystému vybrané lokality
7. ročník – stromy a byliny kolem školy
8. ročník – antikoncepce

Předmět přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8., a 9. ročníku, v 6.–8. ročníku dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Průřezová témata

6. ročník: OSV 1/1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

MED 1/6 – identifikování základních orientačních prvků v textu

8. ročník: MKV 3/6 – projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku

OSV 2/3 – moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty)

VGS 2/8 – životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

9. ročník: ENV 3/6 – změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy)

ENV 2/5 – ekosystémy

ENV 4/4 – prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)

ENV 3/4 – odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)

Průřezové téma ENV 3/4 – odpady a hospodaření s nimi, bude probíhat formou projektu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k samostatnému či ve spolupráci s ostatními žáky systematickému pozorování různých přírodnin, jejich vlastností a projevů, k zpracovávání, vyhodnocování a dalšímu využívání výsledků svých pozorování k dalšímu učení
- k vyhledávání, třídění a propojování informací, z nichž mohou žáci vycházet při dalších svých poznávacích aktivitách
- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání výsledků a jejich využití k rozšiřování vlastního poznávacího potenciálu
- k nalézání souvislostí s ostatními přírodovědně zaměřenými oblastmi zkoumání

Kompetence k řešení problémů

- učitel umožňuje žákům rozpoznávat problémy v průběhu jejich přírodovědného vzdělávání při využití všech metod a prostředků, jež mají v daném okamžiku k dispozici
- postupně zdokonaluje schopnost pracovat s informacemi ze všech možných zdrojů - ústních, tištěných, mediálních a počítačových
- učitel vede žáky k potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- aktivně řeší s žáky probírané učivo a pomáhá jim při práci s mikroskopem a lupou
- pomáhá žákovi analyzovat problém a hledat vlastní možnosti řešení

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k samostatnému souvislému kultivovanému projevu
- vede žáky k tvořivé komunikaci ve dvojici, v menší skupině
- nabízí žákům dostatek možností k porozumění textů a obrazových materiálů a jejich tvořivému užívání
- učí žáky naslouchat názoru jiných
- poskytuje žákům prostor k hodnocení vlastní práce

Kompetence sociální a personální

- při výuce používá učitel mimo jiné i samostatnou nebo skupinovou práci (ve dvojici a v malé skupině)
- vede žáky ke vzájemné pomoci při učení
- vede žáky k respektování pravidel práce v týmu
- buduje u žáků pocit sebedůvěry a zdravého sebevědomí

Kompetence občanské

- učitel respektuje věkové, sociální i etnické zvláštnosti žáka a jeho zájmy a vede k tomu i ostatní žáky
- umožňuje žákům uvědomit si svá práva a povinnosti ve škole i mimo ni
- vede žáky ke správnému chování k přírodě a dodržování zásad ochrany životního prostředí
- vštěpuje žákům zásady domácí ekologie
- orientuje žáky k pochopení ekologických souvislostí a environmentálních problémů

Kompetence pracovní

- učitel dbá na dodržování bezpečnostních zásad při přípravě mikroskopických preparátů (práce s preparační jehlou a dalšími ostrými předměty)
- zajistí exkurzi
- poskytuje uplatnění žákům různých tvůrčích typů
- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení

Kompetence digitální

- učitel nabízí žákům možnost vyhledat informace o daném problému na elektronickém zařízení
- vede žáky k tomu, aby samostatně nebo ve skupině použili elektronické zařízení při řešení problému
- ukazuje žákům aplikace, pomocí kterých může určovat živé organizmy
- učí žáky, jak správně vyhledávat a ověřovat informace na internetu
- učí žáky vytvářet prezentace a projekty na dané téma digitální formou a jak tento obsah odeslat
- vede žáky k tomu, aby si dovedli správně zvolit digitální zařízení a formu pro řešení daného problému

Vyučovací předmět: Přírodopis		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozliší základní projevy a podmínky života; orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	• rozliší získávání energie pro život výživou soběstačnou (autotrofní) a výživou nesoběstačnou (heterotrofní) a uvede příklady • rozliší uvolňování energie pro život za využití kyslíku (buněčné dýchání – aerobně) a za nepřístupu kyslíku (anaerobně) • rozliší pojmy růst a vývoj (individuální) • vysvětlí význam abiotických podmínek života (slunečního záření, vzduchu, vody a minerálních látek) • objasní význam biotických podmínek života (vztahů mezi organismy) • objasní význam fotosyntézy a dýchání pro život	• různé názory na vznik života • vznik atmosféry, hydrosféry • vznik, vývoj, rozmanitost • projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty • Slunce – zdroj energie pro život • vznik prvních buněk a podmínky života • fotosyntéza a dýchání • vznik a stavba Země	
aplikuje praktické metody poznávání přírody	• rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy • používá jednoduchý žákovský mikroskop	• praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem	OSV 1/1 cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel	• kreslí jednoduché schéma rostlinné, bakteriální a živočišné buňky; popíše organely a uvede jejich funkci • vysvětlí různé způsoby výživy buněk • uvede funkci základních organel v buňce rostliny, živočicha a bakterie	• základní struktura života – buňky, organismy jednobuněčné • bakterie • sinice • řasy • kvasinky • prvoci • potravní pyramidy	MED 1/6 identifikování základních orientačních prvků v textu
uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	• vysvětlí význam bakterií pro život v přírodě • uvede příklady využívání bakterií člověkem • uvede příklady nemocí způsobených bakteriemi a viry	• viry a bakterie	
rozpoznává naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	• určí názvy a porovnává vybrané druhy hub • rozliší známější jedovaté houby a jedlé houby • uvede zásady bezpečného sběru hub	• houby bez plodnic • houby s plodnicemi • první pomoc při otravě • naše běžné houby rouškaté a lupenité	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	• rozliší pojmy buňka, pletivo, orgán rostlinného těla • uvede příklad pletiva v orgánech rostliny	• řasy • stavba těla řas • výskyt a význam lišejníků	
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	• uvede charakteristické rysy vnější stavby těla vybraných žahavců, ploštěnců, kroužkovců, hlístů, měkkýšů a členovců • jmenuje hlavní orgány orgánových soustav žahavců, ploštěnců, kroužkovců, měkkýšů členovců • uvede příklady přizpůsobení stavby orgánových soustav živočichů k životu na souši a ve vodě a k různému způsobu života (k využívání různé potravy, k různé aktivitě během dne apod.) • vysvětlí rozdíl mezi obojetným a rozlišeným pohlavím, mezi vývojem přímým a nepřímým a uvede příklady	• stavba těla, funkce jednotlivých částí těla žahavců, ploštěnců, kroužkovců, hlístů, měkkýšů a členovců • zástupci jednotlivých skupin bezobratlých	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů; určuje vybrané živočichy; zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	• rozlišuje a vysvětluje pojmy predátor, vnější a vnitřní cizopasník na konkrétních příkladech • porovnává; poznává a určuje předložené exponáty bezobratlých živočichů • uvede příklady skupin bezobratlých • zařadí živočichy podle jejich charakteristických znaků do taxonomických skupin: žahavci, měkkýši, kroužkovci, členovci (pavoukovci, korýši, hmyz)	• systém živočichů – bezobratlí • druh, rod, třída, kmen	
odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě; na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	• vysvětluje projevy chování bezobratlých • definuje různé způsoby rozmnožování bezobratlých a jejich vývojové fáze • odvozuje na základě zkušeností z pozorování přírody způsob života a přizpůsobení bezobratlým podmínkám prostředí	• projevy chování bezobratlých • pojmy a příklady – reducenti, paraziti, predátoři • způsoby přijmu a zpracování potravy, pohybu, dýchání, rozmnožování, orientace v prostředí, obranné mechanismy	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	• uvede význam rozmanitosti živočichů pro život v přírodě a pro člověka • uvede příklady bezobratlých živočichů, kteří se stávají škůdci, a způsoby ochrany před škůdci • zhodnotí význam chovu hospodářsky užitečného hmyzu • vysvětlí zásady bezpečného chování ve styku s bezobratlými	• rozšíření, význam a ochrana bezobratlých • významné druhy bezobratlých, péče o včely, živočišná společenstva • škůdci, otázka škodlivosti a užitečnosti, biologická rovnováha • chráněné druhy hmyzu • necitlivé zásahy člověka do přírody a jejich vliv na bezobratlé	

Vyučovací předmět: Přírodopis		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
porovnává základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	• uvede charakteristické rysy vnější stavby těla živočicha z vybraných skupin obratlovců (ryb, obojživelníků, plazů, ptáků) • uvede význam orgánových soustav a příklady jejich orgánů • zhotovuje jednoduchý nákres těla ryby a popisuje jeho stavbu • uvede příklady přizpůsobení stavby orgánových soustav živočichů k životu na souši a ve vodě a k různému způsobu života (k využívání různé potravy, k různé aktivitě během dne apod.)	• vývoj a vývin strunatců (kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi a ptáci) • původ názvu strunatci a obratlovci • stavba těla a funkce jednotlivých orgánů strunatců • pozorování částí těla ryb • pozorování ptačího peří, vajíček	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	• určuje některé vybrané mořské a sladkovodní paryby a ryby • určuje naše vybrané obojživelníky • určuje vybrané druhy našich i cizokrajných plazů • určuje běžné ptáky hlavně našeho regionu • rozlišuje a porovnává paryby, ryby obojživelníky, plazy a ptáky • zařadí vybrané živočichy do hlavních taxonomických skupin: ryby, obojživelníci, plazi, ptáci	• systém živočichů – strunatci • významní zástupci jednotlivých skupin strunatců	
odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	• vysvětluje projevy chování strunatců (kruhoústých až ptáků) • uvede znaky, jimiž je organismus přizpůsobený prostředí a způsobu života, uvede příklady • uvede znaky, jimiž je organismus přizpůsobený prostředí a způsobu života, uvede příklady	• projevy chování strunatců (kruhoústých až ptáků) • přizpůsobení prostředí jednotlivých skupin strunatců	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	• vysvětluje význam chovu ryb pro člověka • uvede příklady obratlovců, kteří se mohou stát škůdci, a způsoby ochrany před nimi • uvede příklady živočichů žijících v přírodě, které lidé využívají nebo jsou pro člověka užiteční • uvede příklady živočichů, které člověk chová pro užitek • vysvětlí zásady bezpečného chování ve styku se živočichy a uvede příklady	• první pomoc při uštknutí hadem • chov ryb • chov domestikovaných ptáků	
porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	• uvede základní funkci kořene, stonku a listu a příklady jejich využití • popíše vnější a vnitřní stavbu kořene, stonku a listu a porovná ji s jejich funkcí • popíše stavbu květu a vznik plodu	• anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) • rozmnožování a význam vyšších rostlin	
vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	• uvede vstupy a výstupy fotosyntézy a podmínky ovlivňující její průběh • rozliší děje v rostlině probíhající za světla (fotosyntéza, dýchání) a za tmy (dýchání)	• fyziologie rostlin – principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování • hospodářsky důležité rostliny (obilí, brambor, řepka, ovocné dřeviny)	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasu	• zařadí vybrané rostliny do základní systematické skupiny (řasy, mechy, kapradiny, přesličky, plavuně, rostliny nahosemenné, rostliny krytosemenné: dvouděložné, jednoděložné) • přiřadí k vybraným rostlinám název rodový a s využitím klíčů a atlasů druhový	• systém rostlin – poznávání a zařazování vybraných zástupců mechorostů, kapraďorostů, nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných) • léčivé a chráněné rostliny • zjednodušené určovací klíče a atlasy	
aplikuje praktické metody poznávání přírody	• zhotoví jednoduchý herbář	• jak založit herbář	

Vyučovací předmět: Přírodopis		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	• uvede charakteristické rysy vnější stavby těla savců • uvede význam orgánových soustav a příklady jejich orgánů • uvede příklady přizpůsobení stavby orgánových soustav živočichů k životu na souši a ve vodě a k různému způsobu života (k využívání různé potravy, k různé aktivitě během dne apod.)	• stavba těla a funkce jednotlivých částí těla savců	
rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	• určuje vybrané typické zástupce jednotlivých řádů savců ze základních ekosystémů u nás i ve světě • rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny savců a zařadí je do hlavních taxonomických skupin	• vývoj a systém savců • kriticky ohrožené druhy	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
odvodí na základě pozorování projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	• uvede znaky, jimiž je organismus přizpůsobený prostředí a způsobu života, uvede příklady • uvede změny ve způsobu života živočichů podle ročních období • odliší živočichy žijící odděleně a ve skupinách (i v párech), živočichy stálé a migrující, aktivní ve dne a v noci, býložravce, predátory a parazity s využitím příkladů	• projevy chování jednotlivých skupin savců • přizpůsobení savců prostředí, získávání potravy, vzájemné vztahy	
zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	• uvede příklady živočichů žijících v přírodě, které lidé využívají nebo jsou pro člověka užiteční • uvede příklady živočichů, které člověk chová pro užitek • vysvětlí zásady bezpečného chování ve styku se živočichy a uvede příklady	• rozšíření, význam a ochrana savců • hospodářsky významné druhy • živočišná společenstva • chov domestikovaných živočichů	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	• vysvětlí, že člověk se nevyvinul z dnes žijících lidoopů • uvede odlišnosti současného člověka od předchůdců člověka podle převažujícího vědeckého názoru • má představu o délce doby vývoje člověka a existence současného člověka	• fylogeneze člověka – názory na vznik člověka, živočišní předchůdci člověka	MKV 3/6 projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	• určí přibližné umístění hlavních orgánů orgánových soustav v těle člověka • popíše stavbu a funkci orgánových soustav člověka s důrazem na propojení jejich činnosti • vysvětlí, že řízení lidského organismu se uskutečňuje hormonální a nervovou soustavou • objasní způsob získávání informací o okolním prostředí	• anatomie a fyziologie jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy • vyšší nervová činnost, reflexy	OSV 2/3 – moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty)
rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	• rozlišuje vstupní brány nemocí • uvede příznaky, zásady a postupy při léčení běžných nemocí	• nemoci a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí	VGS 2/8 – životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

Vyučovací předmět: Přírodopis		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	• definuje pojmy oplození, erekce, ejakulace, ovulace • vysvětlí vznik a vyživování plodu v těle matky • objasní důležitost péče o novorozeně • charakterizuje hlavní znaky jednotlivých období lidského života	• rozmnožování člověka • ontogeneze člověka	
vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	• vysvětlí podstatu nepohlavního rozmnožování a uvede příklady • vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování i z hlediska přenosu dědičných informací	• pohlavní a nepohlavní rozmnožování z pohledu dědičnosti • Darwinova vývojová teorie	
uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	• uvede konkrétní příklady využití poznatků z genetiky rostlin, živočichů a člověka v praktickém životě • uvede příklady vlivu šlechtění na vzhled rostlin a živočichů	• dědičnost a proměnlivost organismů • podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení • Mendel a jeho zákony dědičnosti	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	• uvede příklady znaků, podle kterých může rozlišovat nerosty a horniny • rozezná nejběžnější horniny z naší přírody na základě pozorování jejich charakteristických znaků a za pomoci určovacích pomůcek	• nerosty a horniny • vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců hornin a nerostů • určování vybraných vzorků hornin a nerostů	
rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	• charakterizuje vnitřní a vnější geologické děje, uvede příklady • uvede význam neživých podmínek na vznik života • rozliší horniny vyvřelé, usazené a přeměněné • vysvětlí průběh geologického oběhu a jeho příčiny • vysvětlí průběh a příčinu oběhu vody a důsledky pro přírodu a člověka • uvede vznik a složení půdy	• vnější a vnitřní geologické děje • koloběh vody a vybraných prvků v přírodě • půdy – složení, vlastnosti a význam • vývoj zemské kůry a organismů na zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí	ENV 3/4 odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny) /P ENV 3/6 změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy)

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	• uvede rozdíl mezi počasím a podnebím • vysvětlí skleníkový jev a vlivy jeho růstu na klimatické změny • uvede faktory podnebí, které jsou rozhodující pro vývoj jednotlivých typů ekosystémů (biomů) • charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy i jejich doprovodné jevy • charakterizuje možné dopady mimořádných událostí a ochranu před nimi	• podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka • mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	
uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	• uvede příklady organismů žijících v přírodních i umělých ekosystémech • uvede příklady různých vztahů mezi organismy	• vztahy mezi organismy • přirozené a umělé ekosystémy	
na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	• vysvětlí význam slunečního záření jako zdroje energie pro ekosystém • vysvětlí význam vztahů mezi organismy a prostředím	• populace, společenstvo, ekosystém	ENV 2/5 ekosystémy

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	• vysvětlí vztahy v potravních řetězcích pastevně kořistnických a rozkladných • vytvoří příklady jednoduchých potravních řetězců k různým ekosystémům • objasní význam biologické rovnováhy	• potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	
uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	• posoudí, které lidské činnosti životní prostředí ohrožují a které přispívají k jeho zlepšování	• ochrana přírody a životního prostředí, globální problémy a jejich řešení, chráněná území	ENV 4/4 prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)

DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu - 4. – 5. ročník

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka dějepisu otevírá žákům pohled na hlavní období dějinného vývoje lidstva a vlastního národa. Poznávají, jak události postupují v čase a utvářejí historií věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu *Lidé a čas* se vychází od nejznámějších událostí v obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Seznamují se s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které ovlivnily život předcházejících generací a mají význam i pro současnou společnost. Důraz je kladen především na hlubší poznání ostravského regionu a dějin vlastního národa. Učivo by nemělo žáky příliš zatěžovat podrobnostmi. Mělo by přispívat ke komplexnímu pohledu na historii, pochopení vzájemných vztahů mezi dějinami regionu, národa a vést je k rozvoji jejich samostatného a kritického myšlení. Žáci se učí vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají především tím, že pozorují činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.
Podstatou předmětu je vyvolat u žáků zájem o minulost, kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.
Předmět dějepis je na 1. stupni ZŠ součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět**.** Je vyučován jako samostatný povinný předmět ve 4. a 5. ročníku, a to vždy 1 hodinu týdně.

Průřezová témata

Průřezová témata nebyla zařazena.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel předkládá žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů, které jim umožní poznání dějin regionu a vlastního národa
- klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací a jejich propojování

Kompetence k řešení problémů

- podporuje týmovou spolupráci při řešení problémů
- učí žáky obhajovat své postupy a svá rozhodnutí, uvědomovat si vlastní zodpovědnost za svá rozhodnutí: učí přijímat kritiku

Kompetence komunikativní

- učí žáky vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu (např. při ústních referátech)
- umožňuje žákům poznávat různé typy textů (mapy, grafy, diagramy) a dokumentů (videozáznamy, obrazy)
- vede žáky k formulování otázek a problémů vzhledem k probíranému učivu

Kompetence sociální a personální

- navozuje dostatek situací, které umožní žákům účinně spolupracovat ve skupině a ovlivňovat tak kvalitu společné práce
- učí žáky odmítavému postoji vůči všemu, co narušuje dobré vztahy ve skupině mezi žáky jak ve škole, tak na mimoškolních akcích
- vede žáky k poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů

Kompetence občanské

- učí žáky respektovat, chránit a ocenit naše tradice a kulturně-historické dědictví (např. při návštěvách muzeí, historických památek)
- vede je k aktivnímu zapojování se do kulturního dění účastí v soutěžích a na výstavách

Kompetence pracovní

- vede žáky k využití znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí zadáváním samostatných prací
- vede je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s jejich reálnými možnostmi

Kompetence digitální

- učitel umožňuje vyhledávat, získávat informace
- učitel podporuje využívání digitálních technologií k usnadnění práce

Vyučovací předmět: Dějepis Lidé a čas		Ročník: 4.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	• přiřadí letopočet ke století • ví, jak se označují léta v kalendáři • seřadí hlavní dějinné události a období tak, jak následovaly za sebou • orientuje se v době kamenné, bronzové, železné • zná knížata Velké Moravy a přínos Cyrila a Metoděje • seřadí knížata českého knížectví podle doby vlády • orientuje se v době českého království • zná panovníky z rodu Lucemburků • ví, čím byla vláda Karla IV. prospěšná pro české země • vypravuje o Janu Husovi, době za vlády krále Václava IV. • ví, kdo byli husité, zač bojovali, čím bojovali, kde bojovali • zná symbol husitů, jejich vůdce a sídlo • ví, co chtěl vytvořit Jiří z Poděbrad	• letopočet, století • kalendáře • dějiny jako časový sled událostí • doba kamenná • doba bronzová, železná • Velká Morava – panovníci: Mojmír I., Rastislav I., Svatopluk I., Mojmír II. • Cyril a Metoděj, křesťanství • české knížectví – panovníci rodu Přemyslovců: Svatý Václav, Oldřich, Břetislav • české království – panovníci rodu Přemyslovců: Přemysl Otakar I., Přemysl Otakar II., Václav II., Václav III. • panovníci rodu Lucemburků: Jan Lucemburský, Karel IV., Václav IV., Zikmund Lucemburský • gotický sloh • osobnosti husitského hnutí: Jan Hus, Jan Žižka • husitské hnutí • Jiří z Poděbrad	
využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	• uvede příklady některých oborů (lidí) zkoumající minulost • vyhledá pověsti týkající se Slovanů, bájných knížat	• lidé a obory zkoumající minulost • Slované, bájná knížata	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	• s využitím obrazového či textového materiálu porovná způsob obživy v době kamenné a nyní • srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce ve slovanském hradišti a dnes • porovná a hodnotí způsob zaznamenávání písma v době Velké Moravy – hlaholici se zaznamenáváním písma dnes • pochopí způsob života za vlády prvních Přemyslovců • pozná znaky románského slohu a stavby v něm postavené • ví, jak se zakládala města a jak vypadala • popíše funkci hradu • s využitím obrazového či textového materiálu porovná způsob života a bydlení dříve a nyní • s využitím obrazového či textového materiálu porovná způsob života za doby života Karla IV. se současným • uvede příklady řemesel ve středověku • ví, čím se vyznačují stavby postavené v gotickém slohu, uvede příklady staveb • popíše dobu za vlády prvních Habsburků na našem trůně • na ukázce o životě za doby Rudolfa II.; posoudí, co bylo reálné a co smyšlené • popíše typické znaky renesance, uvede příklady staveb	• lovci mamutů – Landek • Slované, hradiště • Velkomoravská říše – písmo • způsob života za vlády prvních Přemyslovců • románský sloh • vznik měst (Ostrava) • hrady • proměny způsobu života a bydlení: život na hradech (vlastnosti rytířů), život na zámcích • Karel IV. • řemesla • gotický sloh • Habsburkové – Rudolf II. • renesance	

Vyučovací předmět: Dějepis Lidé a čas		Ročník: 5.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	• zanese časové údaje do časové osy • popíše důsledky bitvy na Bílé hoře • zná význam J. A. Komenského a jeho přínos pro dnešní dobu • porovnává způsob vyučování ve školách v minulosti s vyučováním J. A. Komenského mezi sebou navzájem a ze současností • srovnává a hodnotí způsob vlády Marie Terezie a Josefa II. s vládou předchozích panovníků • vysvětlí pojem národní obrození • zná vybrané národní buditele a jejich přínos • pochopí průběh první světové války a způsob života lidí za války • seřadí hlavní dějinné události roku 1918 tak, jak následovaly za sebou • vysvětlí základní historické události roku 1938 • pochopí příčiny a následky druhé světové války • porovnává styl bojů za 1. a 2. světové války navzájem • porovnává různé jevy z minulosti mezi sebou navzájem a s jevy ze současnosti	• dějiny, jako časový sled událostí • bitva na Bílé hoře • J. A. Komenský – škola • osvícenští panovníci: Marie Terezie a Josef II. • národní obrození • národní buditelé • 1. světová válka • rok 1938 • okupace, Protektorát Čechy a Morava • 2. světová válka • 1. a 2. světová válka, porovnání bojů • události roku 1948, 1968, 1989	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	• využívá různé informační zdroje k přiřazení vynálezů ke jménům vybraných vědců • prezentuje spolužákům poznatek z dějin, který sám či s pomocí v knihovně, muzeu, či galerii vyhledal, a vysvětlí, proč je pro něj zajímavý / důležitý • využívá různé informační zdroje k poznání osobností spjatých se vznikem Národního divadla	• čeští vynálezci 19. stol. • vývoj hornictví na Ostravsku • Národní divadlo	
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	• pozná znaky barokního slohu a stavby v něm postavené, uvede příklady • uvede příklady historických památek ze svého nejbližšího okolí • vysvětlí význam péče o památky a uvede způsoby jejich ochrany • s využitím obrazového či textového materiálu porovná způsob života a obživy dříve a nyní • zdůvodní na proměnách způsobu života průmyslový rozvoj Ostravy • charakterizuje období, ve kterém žije	• baroko • regionální památky (barokní stavby v Ostravě, prvorepublikové stavby v Ostravě) • péče o památky • život a práce horníků v 19. stol. (Ostrava) • průmyslový rozvoj Ostravy v 19. století • současnost	

DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka dějepisu otevírá žákům pohled na hlavní období dějinného vývoje lidstva a vlastního národa. Ve svém obsahu přímo navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Na druhém stupni pak rozšiřuje a prohlubuje povědomí žáků o významných historických událostech a osobnostech, které ovlivnily život předcházejících generací a mají význam i pro současnou společnost. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Učivo by nemělo žáky příliš zatěžovat podrobnostmi. Mělo by přispívat ke komplexnímu pohledu na historii, pochopení vzájemných vztahů mezi dějinami regionu, národa a okolních zemí a světa a vést je k rozvoji jejich samostatného a kritického myšlení.
Výuka dějepisu by měla směřovat k podchycení a rozvíjení zájmu žáků o současnost a minulost vlastního národa a jiných společenství a uvědomování si sounáležitosti s evropskou kulturou.

Na druhém stupni patří předmět do vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Vyučuje se v 6., 7. a 9. ročníku, a to vždy 2 hodiny týdně, v 8. roč. 1 hodinu týdně. V rámci předmětu jsou realizovány dlouhodobé tematické projekty (6. roč. – Historické prameny, 7. roč. – Románská kultura, Gotická kultura, 9. roč. – Ročníková práce na vybrané téma z dějin 2. poloviny 20. století.)

Průřezová témata

Průřezová témata jsou integrální součásti vyučovacích hodin.

6 ročník: OSV 8/1 – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků

7 ročník: MKV 3/4 – základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti

8. ročník: ENV 4/2 – náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)

VDO 2/1 – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku)

9. ročník: MED 3/6 – role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam)

MKV 2/4 – předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace)

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel předkládá žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů, které jim umožní poznání dějin vlastního národa v kontextu s evropským vývojem
- klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací a jejich propojování

Kompetence k řešení problémů

- podporuje týmovou spolupráci při řešení problémů
- učí žáky obhajovat své postupy a svá rozhodnutí, uvědomovat si vlastní zodpovědnost za svá rozhodnutí: učí přijímat kritiku

Kompetence komunikativní

- učí žáky vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu (např. při ústních referátech)
- umožňuje žákům poznávat různé typy textů (mapy, grafy, diagramy) a dokumentů (videozáznamy, obrazy)
- vede žáky k formulování otázek a problémů vzhledem k probíranému učivu

Kompetence sociální a personální

- navozuje dostatek situací, které umožní žákům účinně spolupracovat ve skupině a ovlivňovat tak kvalitu společné práce
- učí žáky odmítavému postoji vůči všemu, co narušuje dobré vztahy ve skupině mezi žáky jak ve škole, tak na mimoškolních akcích

Kompetence občanské

- učí žáky respektovat, chránit a ocenit naše tradice a kulturně-historické dědictví (např. při návštěvách muzeí, historických památek)
- vede je k aktivnímu zapojování se do kulturního dění účastí v soutěžích a na výstavách

Kompetence pracovní

- vede žáky k využití znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí zadáváním samostatných prací
- vede je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s jejich reálnými možnostmi

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy
- vede žáky k využívání své znalosti a dovednosti pracovat s digitálními technologiemi při vnímání a posuzování historické reality a při práci s historickými zdroji a prameny
- učitel učí žáky orientovat se v digitálním prostředí a rozeznat důvěryhodné zdroje, případně ověřit tvrzení

Vyučovací předmět: Dějepis Člověk a společnost		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	• chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti • uvede důvody, proč se učí dějepis	• zkoumání dějin	
uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	• uvede příklady zdrojů informací o minulosti • vyjmenuje a popíše významné instituce, kde se shromažďují informace o minulosti • rozlišuje historické prameny	• historické prameny • instituce	
orientuje se na časové ose a v historické mapě; řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	• orientuje se na časové ose • vyjmenuje hlavní historické epochy • přiřadí data a epochy do časové osy • seřadí chronologicky klíčové události českých a světových dějin • určí století a posloupnost v dějinách	• historický čas a prostor • časová osa	
charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	• popíše jednotlivé epochy v pravěku • popíše vývoj člověka a změny v životě pravěkých lidí v jednotlivých epochách • porovnává prostředí a způsob života pravěkých a dnešních lidí • pojmenuje hlavní nástroje pravěkých lidí • objasní, z jakých materiálů vyráběli lidé v pravěku své nástroje • popíše život pravěkých lidí	• vývoj člověka • pravěk	OSV 8/1 řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	• objasní změnu způsobu života lidí v době přechodu na pěstování plodin a na chov dobytka • uvede výhody používání kovových materiálů a nástrojů	• neolitická revoluce • doba kovů	
rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	• charakterizuje přírodní podmínky vhodné pro vznik nejstarších civilizací • uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států • vymezí oblasti vzniku nejstarších civilizací na Zemi • vyjmenuje s použitím map příklady velkých řek, v jejichž povodí vznikly významné světové starověké civilizace • popíše život v době nejstarších civilizací	• starověk • Egypt • Mezopotámie • Čína	
uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	• vyjmenuje nejvýznamnější starověké památky	• starověk	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství	• objasní přínos antických civilizací pro evropskou vědu a kulturu • jmenuje příklady představitelů politiky, umění a vědy, kteří význ. způsobem přispěli k formování ant. civilizací • popíše zrod křesťanství • vymezí vliv křesťanství na rozvoj evropské civilizace • pojmenuje největší osobnosti související se vznikem a šířením křesťanství	• antika • Řecko • Řím • křesťanství	
porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	• uvede příklady forem vlád u vybraných starověkých civilizací • popíše rozdíly mezi jednotlivými řeckými městskými státy, především Athénami a Spartou • rozliší demokratický a autokratický způsob vlády • charakterizuje sociální strukturu antického obyvatelstva • charakterizuje principy demokratického zřízení v Athénách a porovná je se současným demokratickým zřízením v České republice	• Řecko • Řím	

Vyučovací předmět: Dějepis Člověk a společnost		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vznikem států	• určí časově příchod nových etnik na evropské území • vysvětlí, co způsobilo příchod nových etnik na evropské území a jejich vliv na další evropský vývoj • objasní vznik prvních států a porovná jejich kultury • popíše význam křesťanství při utváření raně středověkých států • vyjádří svými slovy úlohu středověkých států	• středověk • nový etnický obraz Evropy • vznik států • křesťanství	MKV 3/4 základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	• uvede první státní útvary na našem území • charakterizuje postavení Velkomoravské říše v evropských souvislostech • objasní okolnosti a význam cyrilometodějské misie • charakterizuje vládu prvních Přemyslovců • posoudí postavení českého státu v evropských souvislostech v 10. století • popíše postavení českého státu za vlády posledních Přemyslovců • uvede nevýznamnější osobnosti přemyslovského státu	• Velká Morava • Konstantin a Metoděj • Český stát • Přemyslovci	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	• Rozpracované výstupy školy	• Učivo	Průřezová témata
vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	• vysvětlí pojem kacířství • popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti • uvede rozpory mezi světskou a církevní mocí ve středověku • charakterizuje vztah církve ke kacířství a jiným věroukám • vyjmenuje monoteistická náboženství a charakterizuje je • popíše důvody a průběh křížových výprav	• křesťanství • kacířství • islám • křížové výpravy	
ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti; uvede příklady románské a gotické kultury	• popíše sociální strukturu středověké společnosti v našich zemích a roli jednotlivých vrstev v ní • objasní důvody kolonizace • popíše vzhled středověkého města • porovná způsob života na vesnici a ve městě v období středověku • na obrázcích rozpozná románské a gotické památky • uvede příklady románských památek v čes. zemích a v Evropě • uvede příklady gotických památek v čes. zemích a v Evropě	• struktura středověké společnosti • vznik měst • románské umění • gotické umění	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	• popíše postavení českého státu za vlády Lucemburků ve 14.–15. století • uvede nejvýraznější osobnosti lucemburského státu • zhodnotí úspěchy a problémy v období vlády Lucemburků v zemích Koruny české • vyjmenuje zájmové oblasti působení Mistra Jana Husa • charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí • jmenuje hlavní body programu husitského hnutí • posoudí, jak byl vnímán Mistr Jan Hus a husitská tradice v našich dějinách	• Lucemburkové • Karel IV. • Jan Hus • husitství	
popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	• uvede období a příčiny zámořských objevů • popíše přehledně průběh zámořských objevů • uvede politické, hospodářské, společenské a kulturní důsledky zámořských objevů pro Evropu a svět	• zámořské objevy	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	• charakterizuje pojmy humanismus a renesance ve vztahu k antice • objasní rozdíly mezi gotikou a renesancí • uvede významné osobnosti spojené s renesanční a humanistickou kulturou a s vědeckými objevy té doby • rozpozná konkrétní renesanční památky • vysvětlí příčiny snah reformovat katolickou církev • popíše postoj církve k reformním snahám	• renesance a humanismus • reformace	

Vyučovací předmět: Dějepis Člověk a společnost		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	• popíše politické a hospodářské poměry v českém státě za panování jagellonské dynastie na přelomu 15. a 16. století • vysvětlí postavení českých zemí v habsburské monarchii od 16. století • popíše náboženské poměry českých zemí v 16. stol. a na počátku 17. stol.	• český stát a velmoci v 15.–18. století	
objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	• vyjmenuje příčiny třicetileté války • popíše hlavní etapy a události třicetileté války • uvede příčiny českého stavovského povstání, jeho průběh, výsledky a důsledky pro další vývoj českého státu • popíše politické, hospodářské, společenské a kulturní důsledky třicetileté války v evropském a světovém kontextu	• český stát a velmoci v 15.-18. století	
rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	• opakuje základní kulturní styly předcházející baroku • charakterizuje barokní kulturu • ukáže na příkladech její podstatné znaky • vyjmenuje nejznámější barokní památky České republiky a místního regionu	• barokní kultura, osvícenství	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	• uvede zákl. hosp. , sociální, politické a kult. změny, které nastaly v 17. a 18. stol. v evrop. zemích • uvede zákl. hosp., soc., pol. a kult. změny, které nastaly v 17. a 18. stol. v habsburské monarchii	• industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka	ENV 4/2 náš životní styl spotřeba věcí, energie, o odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí VDO 2/1 občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti), schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku
objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě	• popíše období Francouzské revoluce a změny, které přinesla • stručně popíše průběh napoleonských válek • uvede změny v Evropě po napoleon. válkách • uvede do souvislosti události Francouzské revoluce a válku za nezávislost v britských koloniích v Severní Americe	• velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět • vznik USA	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských států	• popíše cíle čes. národního obrození • uvede odlišné znaky čes. národního obrození ve srovnání s ostatními národními hnutími	• národní hnutí velkých a malých národů • utváření novodobého českého národa	
vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	• popíše cíle a důsledky politiky světových mocností na přelomu 19. a 20. stol. • vysvětlí kolonialismus a jeho projevy • vyjmenuje hl. koloniální mocnosti a lokalizuje geografické oblasti jejich zájmů	• kolonialismus • konflikty mezi velmocemi	

Vyučovací předmět: Dějepis Člověk a společnost		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	• pojmenuje hlavní mocenské bloky a státy, které proti sobě stály v první a ve druhé světové válce • popíše příčiny, průběh a důsledky 1. a 2. sv. války • uvede příklady zneužití vynálezů a objevů ve válkách	• první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky • druhá světová válka, holocaust, situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj	
rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	• vysvětlí podstatné znaky demokrat. systémů, jejich přednosti a slabiny • pojmenuje základní znaky a formy přímé demokracie	• mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech • nové uspořádání Evropy a úloha USA ve světě	
charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	• rozliší společné zákl. znaky totalitních režimů – komunismu, fašismu a nacismu • vysvětlí na příkladech příčiny vzniku totalitních polit. systémů • ukáže na konkrétních příkladech důsledky existence těchto systémů • vyjmenuje zločiny proti lidskosti jmenovaných systémů	• totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět • holocaust	MED 3/6 role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam)

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	• vysvětlí zákl. znaky rasismu a jeho projevy v dějinách • vysvětlí zákl. znaky antisemitismu a jeho projevy v dějinách • uvede příklady pamětních míst v České republice a v Evropě spjatých s projevy židovského a romského holocaustu	• totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět • holocaust	MKV 2/4 předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace)
zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	• popíše vnitřní politické, hospodářské, společenské a kulturní poměry v Československu v období mezi dvěma sv. válkami • objasní mezinár. postavení Československé republiky a cíle její zahraniční politiky • uvede národnostní složení v meziválečném období Československa a příklady problémů s tím spojených • pojmenuje důvody oslabení, krize a nakonec pádu československé demokracie v roce 1938 a státní samostatnosti v roce 1939	• vznik Československa, její hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy • mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků	• uvede důvody masové politické a společenské radikalizace obyvatelstva ve střední a východní Evropě v období po druhé světové válce • pojmenuje vnitřní a vnější důvody vedoucí ke vzniku komunistického bloku ve střední a východní Evropě • popíše příčiny vzniku vojensko-politických bloků po 2. sv. válce • uvede hl. konflikty z období studené války • popíše politiku Československa v období studené války	• studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi, politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření	
vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	• uvede zákl. důvody, znaky a projevy euroatlantické vojenské a hospodářské spolupráce • uvede cíle Severoatlantické aliance (NATO) • pojmenuje přední členské státy Severoatlantické aliance • pojmenuje hlavní události, které vedly ke vzniku Evropské unie	• studená válka, rozdělení světa do dvou bloků, reprezentovanými supervelmocemi, politické, sociální, hospodářské a ideové soupeření	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
posoudí postavení rozvojových zemí	• objasní pojem rozvojová (hospodářsky méně vyspělá) země • uvede na příkladech politické, společenské a hospodářské změny, ke kterým došlo v zemích tzv. třetího světa po druhé světové válce • porovná postavení rozvojových a rozvinutých zemí z hosp., sociál. a polit. hlediska v minulosti a současnosti	• mimoevropský svět	
prokáže základní orientaci v problémech současného světa	• uvede příklady politických, hospodářských, společenských a environmentálních problémů současného světa na globální, kontinentální a regionální úrovni	• problémy současnosti	

ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu – 4.–5. ročník

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět zeměpis má přírodovědný i společenský charakter. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předpovídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech lidstva. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činností armády, a ukazuje možné zapojení jednotlivců do občanského života.
Žáci se seznamují se světem financí, se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu. Vzdělávání v oblasti finanční gramotnosti směřuje k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu.

Výuka směřuje zejména k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací, respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- získávání tolerantního postoje k lidem s odlišnou kulturou, náboženstvím, barvou pleti, politickým přesvědčením rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- utváření a rozvíjení základních dovedností, znalostí, hodnot a postojů ve vyučovacích tématech, geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie, společenské a hospodářské prostředí, životní prostředí, Česká republika, terénní geografická výuka
- aplikování poznatků v praktickém životě

Předmět zeměpis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky I. stupně ZŠ. Vyučuje se v jednohodinové týdenní dotaci.

Průřezová témata

Všechna průřezová témata jsou vyučována integrací do předmětu.

4. ročník: ENV 4/1 – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé)
5. ročník: VGS 2/1 – naše vlast a Evropa

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- v souladu s partnerským vztahem k žákům uplatňuje učitel zásadu nepřekvapování žáků, ale naopak dbá na to, aby věděl, co má ovládat, z čeho bude zkoušen, současně s žáky probere možnost výběru – úkolů, stanovení času, do kterého úkol zpracují
- klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací
- usiluje u žáků o samostatnost a tvořivost při řešení úkolů, na praktických příkladech je učí pracovat s chybou, chybu chápe jako součást učení

Kompetence k řešení problémů

- učí žáky obhajovat své postupy a svá rozhodnutí, uvědomovat si vlastní zodpovědnost za svá rozhodnutí, učí přijímat kritiku
- vede žáky k tomu, aby dokázali uspořádat úkoly podle priorit

Kompetence komunikativní

- vede žáky k formulování otázek a problémů vzhledem k probíranému učivu
- učí žáky porozumět informacím z internetu, médií a literatury

Kompetence sociální a personální

- vede žáky k tomu, aby se učili navzájem, vyvozovali závěry ze svého jednání, jednání druhých, skupiny, týmu
- vede žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- projektovým vyučováním vede žáky k poznávání zvyků a tradic jiných národností, seznamuje je se státními svátky a pěstuje v nich úctu k národním tradicím

Kompetence občanské

- vede žáky k vytváření a respektování pravidel života třídy, školy
- vede žáky k toleranci individuálních odlišností
- vede žáky k orientaci ve světě zeměpisných informací
- vede žáky k poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů

Kompetence pracovní

- prakticky nacvičuje podnikatelské dovednosti – organizační a realizační, týmovou práci, flexibilitu

Kompetence digitální

- poskytuje žákům možnost získávat, vyhledávat informace
- podporuje využívání digitálních technologií, aby si usnadnil žák práci

Vyučovací předmět: Zeměpis Místo, kde žijeme		Ročník: 4.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	• vyhledá v různých typech map a plánů místo svého bydliště nebo svého aktuálního pobytu • určí pomocí světových strana polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem k určenému bodu	• obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině • určování světových stran v plánu města i v mapě	
určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	• určí světové strany podle přírodních jevů • za pomoci kompasu zorientuje mapu a určí světové strany • vyhledá na mapě cíl cesty popisované v textu pomocí světových stran a značek na mapě • vybere z nabídky tvrzení zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	• světové strany • určování světových stran v přírodě – orientační body • práce s kompasem nebo buzolou • bezpečnost pohybu a pobytu v přírodě – riziková místa a situace	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	• vybere nejvhodnější zobrazení a typ mapy pro získání informací (mapa kulturních památek, cyklotrasy, turistické mapy apod.) • uvede rozdíly mezi náčrtem a mapou • rozlišuje krajinu podle výškové členitosti v souvislosti s barevnou stupnicí mapy • z mapy vyčte údaje o rozšíření půd, rostlinstva a živočichů v regionu • ukazuje na mapě celý tok řeky, jeho přítoky • rozlišuje vodní plochy • určí, do kterého povodí patří daná řeka kraje, ve kterém bydlí • z mapy vyčte a vypíše údaje o pohořích a nížinách ČR, v legendě mapy vyhledává potřebnou informaci • určuje pomocí mapy nejvyšší horu pohoří • porovnává výšku daných pohoří podle nejvyšších hor pohoří • lokalizuje na mapě krajská města ČR • podle popisu vyhledá na mapě přírodní nebo člověkem vytvořený geografický objekt	• mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky • náčrt • okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů • vodní toky ČR – pramen, levý a pravý přítok • vodní plochy ČR • povodí • pohoří a nížiny ČR • kraje a krajská města	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	• zorientuje se v mapě jednotlivých krajů, vyhledá v ní významné prvky • s využitím různých zdrojů uvede příklady přírodních a kulturně cenných míst regionu • vyhledá informace o osídlení, hospodářství a kultuře daného regionu • navrhne výlet do významných míst mikroregionu (zajímavé kulturní, přírodní zastávky apod.) a zdůvodní, proč je vybral	• regionální zvláštnosti • přírodní a kulturní cenná místa (hrady a zámky, muzea, skanzeny, arboreta apod.) regionu • regiony ČR – Praha a Ostravsko • návrh výletu (kam, jak, proč)	ENV 4/1 naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé)
rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	• uvede symboly naší státnosti a pojmenuje je • z nabídky vybere a přiřadí odpovídající činnost k orgánům státní moci • uvede příklad/y orgánů státní moci • uvede místa a situace, kde státní symboly používáme	• národ, základy státního zřízení a politického systému ČR • státní správa a samospráva • státní symboly (státní vlajka, znak, hymna, standarta prezidenta republiky)	

Vyučovací předmět: Zeměpis Lidé kolem nás		Ročník: 4.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	• uvede příklady vlastnictví soukromého, veřejného, osobního, společného • uvede možnosti placení v obchodě, objasní výhody a nevýhody bezhotovostních a hotovostních plateb • provede odhad ceny nákupu a spočítá, kolik peněz má být vráceno při hotovostním placení	• vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné • hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení • odhad a cena nákupu	

Vyučovací předmět: Zeměpis Místo, kde žijeme		Ročník: 5.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	• z mapy vyčte a vypíše údaje o osídlení a přírodních podmínkách na kontinentech, v legendě mapy vyhledá potřebnou informaci • vyhledá na glóbu a na mapě světa oceány, kontinenty • zná rozdíl mezi pojmy podnebí a počasí • přiřadí charakteristiku podnebí k jednotlivým podnebným oblastem • zdůvodní na konkrétních příkladech rozdíly přímořského a vnitrozemského podnebí • přiřadí typická zvířata a rostliny k podnebným pásmům • vyhledá na mapě Evropy ostrovy a poloostrovy; ví, čím se liší • vyhledá na mapě Evropy rozsáhlé nížiny, vysoká pohoří • vyhledá na mapě Evropy velké vodní toky, vodní plochy a pojmenuje je • vyhledá na mapě hlavní města Evropy a přiřazuje je k příslušným státům • podle mapy interpretuje údaje o přírodních podmínkách a osídlení evropských států • uvádí typické znaky zemí severní Evropy • rozlišuje typické znaky zemí západní Evropy • popisuje typické znaky zemí jižní Evropy a uvádí subtropické plodiny	• kontinenty, oceány • podnebná pásma, podnebí a počasí • podnebná pásma (tropické, mírné, polární) • podnebí přímořské, vnitrozemské • fauna a flóra podnebných pásem • poloostrovy, ostrovy Evropy • významná pohoří, nížiny, vodstvo a města Evropy • evropské státy • sousední státy České republiky	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	• popisuje typické znaky regionu východní Evropy • popisuje typické znaky zemí střední Evropy • dokáže pomocí příruční mapy doplnit dané pojmy v obrysové mapě • najde na mapě a vyjmenuje sousední státy ČR • uvádí typické přírodní a hospodářské znaky sousedních států České republiky • podle mapy interpretuje údaje o přírodních podmínkách a osídlení		
porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	• vystihne charakteristické znaky způsobu života v naší vlasti a v jiných zemích • porovná způsob života i přírodu naší a vybrané zahraniční země	• Evropa a svět – cestování	VGS 2/1 naše vlast a Evropa
rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	• žák ze symbolů státní moci evropských států vybere symboly našeho státu • vysvětlí význam vybraných symbolů státu a ví, jak jim vyjádří úctu	• státní symboly (státní vlajka, znak, hymna, standarta prezidenta republiky)	

Vyučovací předmět: Zeměpis Lidé kolem nás		Ročník: 5.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	• uvede příklady hmotného a nehmotného majetku • sestaví jednoduchý osobní rozpočet a rozhodne, na kterých položkách je možné ušetřit a jak • na příkladech objasní rizika půjčování peněz	• vlastnictví – hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti • banka jako správce peněz, úspory, půjčky	

ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět zeměpis má přírodovědný i společenskovědní charakter. Učí žáky porozumět a rozlišovat příčiny přírodních dějů a procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předpovídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě, postupně odhalovat souvislosti přír. podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.
Vyučovací předmět zeměpis je na 1. stupni vyučován v rámci předmětu Prvouka v 1.–3. ročníku. Ve 4. a 5. ročníku je již předmět vyučován samostatně v jednohodinové týdenní dotaci.

Výuka směřuje zejména k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů s využitím různých metod poznávání a racionálního uvažování
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životní prostředí lidí
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací, respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání obnovitelných zdrojů
- získávání tolerantního postoje k lidem s odlišnou kulturou, náboženstvím, barvou pleti, politickým přesvědčením, rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- způsobu myšlení, který vyžaduje vyslovování domněnek o přírodních faktech a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv na životní prostředí a posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti vyslovených hypotéz či závěrů
- utváření a rozvíjení základních dovedností, znalostí, hodnot a postojů ve vyučovacích tématech - geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie, přírodní obraz Země, regiony světa, společenské a hospodářské prostředí, životní prostředí, Česká republika, terénní geografická výuka, praxe a aplikace
- porozumění souvislostem mezi činností lidí a stavem životního prostředí
- aplikování poznatků v praktickém životě

Předmět zeměpis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ. Vyučuje se v jednohodinové týdenní dotaci v 6. a 8. ročníku a ve dvouhodinové týdenní dotaci v 7. a 9. ročníku.

V ročnících II. stupně jsou realizovány tyto dlouhodobé tematické projekty:
v 6. ročníku – Biomy Země
v 7 ročníku - Afrika
v 9. ročníku – Globální problémy lidstva

Průřezová témata

Všechna průřezová témata jsou vyučována integrací do předmětu.

6. ročník: ENV 2/1 – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení)

8. ročník: VGS 1/3 – naši sousedé v Evropě
VGS 1/5 – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
VGS 3/1 – Evropská unie
VGS 3/2 – co Evropu spojuje a co ji rozděluje

9. ročník: OSV 2/8 – moje vztahy k druhým lidem
OSV 6/2 – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
VDO 2/5 – principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
VDO 3/2 – obec jako základní jednotka samosprávy státu
VDO 3/3 – společenské organizace a hnutí
VGS 3/1 – Evropská unie
VGS 3/3 – mezinárodní organizace
MKV 1/4 – respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy)
MKV 2/3 – vtahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)
MKV 3/1 – rovnocennost všech etnických skupin a kultur
MKV 3/3 – postavení národnostních menšin
ENV 1/4 – moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás)
ENV 1/5 – lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky)
ENV 2/1 – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení)

ENV 2/2 – ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás)

ENV 2/3 – půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině)

ENV 2/7 – přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

ENV 3/1 – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství

ENV 3/2 – doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace)

ENV 3/3 – průmysl a životní prostředí (vliv průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení)

ENV 3/5 – ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek, ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV)

ENV 3/6 – změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy)

ENV 4/3 – aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčiny, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace)

MED 3/8 – role médií v politických změnách

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- v souladu s partnerským vztahem k žákům uplatňuje učitel zásadu nepřekvapování žáků, ale naopak dbá na to, aby věděl, co má ovládat, z čeho bude zkoušen, současně s žáky probere možnost výběru – úkolů, stanovení času, do kterého úkol zpracují
- klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací
- usiluje u žáků o samostatnost a tvořivost při řešení úkolů, na praktických příkladech je učí pracovat s chybou, chybu chápe jako součást učení

Kompetence k řešení problémů

- učí žáky obhajovat své postupy a svá rozhodnutí, uvědomovat si vlastní zodpovědnost za svá rozhodnutí, učí přijímat kritiku
- vede žáky k tomu, aby dokázali uspořádat úkoly podle priorit

Kompetence komunikativní

- vede žáky k formulování otázek a problémů vzhledem k probíranému učivu
- učí žáky porozumět informacím z internetu, médií a literatury

Kompetence sociální a personální

- vede žáky k tomu, aby se učili navzájem, vyvozovali závěry ze svého jednání, jednání druhých, skupiny, týmu
- projektovým vyučováním vede žáky k poznávání zvyků a tradic jiných národností, seznamuje je se státními svátky a pěstuje v nich úctu
- k národním tradicím

Kompetence občanské

- vede žáky k vytváření a respektování pravidel života třídy, školy
- vede žáky k toleranci individuálních odlišností

Kompetence pracovní

- prakticky nacvičuje podnikatelské dovednosti – organizační a realizační, týmovou práci, flexibilitu

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k ovládání běžně používaných zařízení, aplikací a služeb, k využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti, samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost využít
- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Vyučovací předmět: Zeměpis Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	• doplní ze zdrojů informací vybrané geografické, topografické a kartografické pojmy • vysvětlí základní geografické, topografické a kartografické pojmy • určuje zeměpisnou polohu na mapách podle údajů zeměpisné šířky a délky • vysvětlí vlastními slovy na příkladech vybrané zákonitosti, souvislosti a podmíněnosti mezi objekty, jevy a procesy v pozorované krajině • vybere a použije vhodné tištěné nebo elektronické mapy pro lokalizaci a srovnávání geografických objektů a jevů • využije různé informační zdroje pro srovnání geografických objektů a jevů • objasní rozdíly a podobnosti geografických objektů a jevů • rozliší vybrané významné geografické objekty, jevy a procesy v pozorované reálné nebo zobrazené krajině	• Komunikační geografický a kartografický jazyk • geografická kartografie a topografie • glóbus, měřítko glóbu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti • měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám • vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly	

Vyučovací předmět: Zeměpis Přírodní obraz Země		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	• objasní konkrétní důkaz tvaru planety Země podle určitých jevů nebo podle zjištění pomocí přístrojů • vyjmenuje důsledky sklonu zemské osy na život organismů a lidí • vyjádří vlastními slovy důsledky oběhu Země kolem Slunce • vyjádří vlastními slovy důsledky rotace Země kolem osy • vyjádří vlastními slovy důsledky pohybů Měsíce • vyjádří na příkladech vliv pohybů Země a Měsíce na život lidí a organismů	• Země jako vesmírné těleso • tvar a pohyby Země • střídání dne a noci • střídání ročních období • obratníky, polární kruhy, polární noc a den • sklon zemské osy • světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas	
rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	• ilustruje na příkladech tvary zemského povrchu • pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu • vyjmenuje příklady příčinných vztahů v krajině • přiřadí vybraný přírodní prvek k příslušné složce přírodní sféry	• krajinná sféra • přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry • systém přírodní sféry na planetární úrovni • geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně • systém přírodní sféry na regionální úrovni • přírodní oblasti (vegetační pásy – biomy) • projekt: Přírodní sféry Země	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	• objasňuje stavbu zemského tělesa • rozliší horotvorné procesy a zarovnávání povrchu • porovná působení vnitřních a vnějších sil na utváření zemského povrchu, na život organismů a lidí • rozliší typy ostrovů podle jejich vzniku • na mapách určí a ohraničí podnebné pásy • vyjmenuje vlivy šířkové pásmovitosti a výškové stupňovitosti na život lidí a organismů, zejména na zemědělství • vysvětlí rozdíl mezi pojmy počasí a podnebí a pojmenuje činitele, které je ovlivňují • popíše svými slovy rozmístění vody na Zemi a význam vody pro život lidí a organismů • vysvětlí podstatu oběhu vody na Zemi a vztahy mezi srážkami, výparem a odtokem • vysvětlí rozmístění zdrojů a význam vody pro život lidí a organismů • srovná dostupnost vodních zdrojů v různých regionech světa • uvede příklady procesu znehodnocení půdy a jeho dopad na zemědělskou činnost a lidskou společnost • rozliší s pomocí školního atlasu světa rozmístění hlavních typů půd	• krajinná sféra • přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry • projekt: Biomy Země • systém přírodní sféry na planetární úrovni • geografické pásy, geografická šířková pásma, výškové stupně • systém přírodní sféry na regionální úrovni • přírodní oblasti (vegetační pásy, biomy)	ENV 2/1 – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení)

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	• vysvětlí rozdíly hlavních přírodních krajin (biomů) a ilustruje jejich prostorový výskyt na Zemi • charakterizuje přírodní krajinu polární kraje, tundra, tajga, smíšené a listnaté lesy, stepi, pouště, Středomoří, tropické deštně lesy, savany, horské oblasti • vysvětlí a objasní pojmy obnovitelné a neobnovitelné zdroje • objasní nebezpečí hrozící lidem a organismům v závislosti na přírodních složkách a oblastech Země		

Vyučovací předmět: Zeměpis Regiony světa		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	• lokalizuje na základě zadaných přírodních a společenských charakteristik jednotlivé světadíly, oceány a velké oblasti (regiony světa) • vysvětlí svými slovy ve vybraných regionech světadílů jejich přírodní a společenské charakteristiky • srovná regiony světadílů podle vybraných přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických kritérií • vymezí ve světadílech a jejich oblastech (regionech) jejich rozvojová jádra a periferní zóny	• světadíly, oceány, makroregiony světa • určující a porovnávací kritéria • jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) • projekt státy Afriky	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	• lokalizuje geografickou polohu a rozlohu regionu Afrika, Amerika, Asie • charakterizuje povrch regionu Afrika, Amerika, Asie • porovná přírodní poměry regionu Afrika, Amerika, Asie • charakterizuje obyvatelstvo Afriky, Ameriky, Asie v návaznosti na kolonizaci • lokalizuje a porovná regiony Afriky (severní Afrika, Sahel, země Guinejského zálivu, východní Afrika, jižní Afrika) • charakterizuje hospodářské poměry USA • charakterizuje hospodářské poměry Kanady • vymezuje středoamerický, jihoamerický region a jeho rysy • přiměřeně hodnotí modelové státy středoamerického, jihoamerického regionu • lokalizuje na mapách polární oblasti Země, upřesňuje jejich význam pro výzkum a ochranu životního prostředí Země • lokalizuje region Austrálie a Oceánie • porovná hospodářské zaměření obyvatel Austrálie a Oceánie • přiměřeně hodnotí podnebí Oceánie a jeho vliv na obyvatelstvo • rozlišuje zvláštnosti australské přírody a kultury obyvatel • lokalizuje asijské regiony a modelové státy	• světadíly, oceány, makroregiony světa • určující a porovnávací kritéria • jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) • Projekt: Státy Asie	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	• charakterizuje společenské a hospodářské rysy regionů Asie (Blízký východ, Střední východ, Zakavkazsko, Střední Asie, jižní Asie, jihovýchodní Asie, východní Asie, Sibiř a Dálný východ)		
zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	• vysvětlí svými slovy, jak se různé regiony světa vyvíjejí z hlediska přírodních charakteristik a procesů • odhadne, jaký dopad budou mít tyto změny na přírodní prostředí • vysvětlí na příkladech příčiny společenských změn v regionech světa v určitých časových horizontech • vyjmenuje, jaké dopady mají společenské změny na budoucí vývoj společenského prostředí	• modelové regiony světa • vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	

Vyučovací předmět: Zeměpis Regiony světa		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	• lokalizuje geografickou polohu Evropy, srovnává rozlohu Evropy s ostatními kontinenty • na obrysové mapě lokalizuje významné objekty a jevy povrchu a vodstva makroregionů střední Evropa, severní Evropa, západní Evropa, jižní Evropa, jihovýchodní Evropa, východní Evropa • zařazuje makroregiony do odpovídající podnebné a přírodní oblasti • charakterizuje polohu, utváření povrchu a rozmístění vodstva makroregionů • charakterizuje obyvatelstvo a sídelní strukturu makroregionů • přiměřeně hodnotí potenciál a bariéry makroregionů • vyjmenovává všechna hlavní města evropských států a členské státy EU • vyhledává jazykové a náboženské charakteristiky makroregionů • vymezuje nejvýznamnější průmyslové oblasti makroregionů • vlastními slovy vyjadřuje možnosti makroregionů pro cestovní ruch • porovná vybrané modelové státy makroregionů podle přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických hledisek	• světadíly, makroregiony světa – • určující a porovnávací kritéria, jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů z důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) – Evropa • Projekt: státy Evropy • Modelové regiony světa • Vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	VGS 1/3 – naši sousedé v Evropě VGS 1/5 – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evrop VGS 3/1 – Evropská unie VGS 3/2 – co Evropu spojuje a co ji rozděluje

Vyučovací předmět: Zeměpis Česká republika		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	• lokalizuje místní region podle zvolených kritérií (bydliště, sídlo školy, obec s pověřeným obecním úřadem, obec s rozšířenou působností – město, statutární město, krajské město, kraj, chráněná krajinná oblast, národní park, euroregion apod.) • vysvětlí na příkladech znaky a specifika místního regionu	• místní region • zeměpisná poloha	
hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	• vyjmenuje silné a slabé stránky (přírodní, společenské a kulturní) místního regionu s využitím různých zdrojů • zařadí místní region do příslušného kraje a vyšších územních celků • reprodukuje perspektivy místního regionu	• místní region • kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)	VDO 3/2 obec jako základní jednotka samosprávy státu

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
hodnotí a porovnává na přiměřené úrovní polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	• vysvětlí význam polohy České republiky v rámci střední Evropy, v rámci Evropské unie • vyhledává základní horopisné celky České republiky a lokalizuje je na obrysové mapě • vyhledává základní toky a vodní zdroje ČR a lokalizuje je na obrysové mapě • reprodukuje s využitím různých zdrojů přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky České republiky • porovná s využitím různých dostupných zdrojů a podle vybraných kritérií (například HDP, kupní síla, klasifikace regionů Evropské unie) přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky České republiky s vybranými (modelovými) zahraničními státy	• Česká republika • zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje, rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství	
lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	• lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a další vybrané regiony • objasní přírodní, společenské a hospodářské charakteristiky krajů a dalších vybraných regionů České republiky • vyjmenuje a ukáže na mapách hlavní jádrové a periferní oblasti České republiky, přiměřeně popíše jejich rozvojové charakteristiky, zacílení rozvoje	• regiony České republiky • územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění • projekty: Kraje ČR • obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	• vyjmenuje příklady zapojení České republiky do světových mezinárodních a nadnárodních institucí, organizací a integrací států • svými slovy vysvětlí význam členství České republiky v Evropské unii	• Česká republika – • hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu • regiony České republiky • kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech	

Vyučovací předmět: Zeměpis Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	• rozpozná geografické informace • vybere a použije prakticky geografické informace obsažené v učebnicích, školních atlasech, v tištěných a elektronických mapách a v dalších informačních zdrojích • vyjádří svými slovy požadované geografické informace o vybraných lokalitách nebo jevech a procesech	• komunikační geografický a kartografický jazyk • základní informační geografická média a zdroje dat • statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky • geografická kartografie a topografie • praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	

Vyučovací předmět: Zeměpis Společenské a hospodářské prostředí		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	• porovná rozdíly v rozložení a základních charakteristikách obyvatelstva různých částí světa (podle hustoty zalidnění, podle věkové a náboženské struktury, podle zaměstnanecké struktury) na základě využití vybraných informačních zdrojů • svými slovy charakterizuje obyvatelstvo hospodářsky vyspělých a méně vyspělých zemí podle různých hledisek • porovná společenské a kulturní odlišnosti různých částí světa • vysvětlí svými slovy na příkladech kulturní odlišnosti ve svém osobním okolí (školní třída, rodina, přátelé, sousedé, denní život dětí apod.)	• obyvatelstvo světa • základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky	OSV 2/8 – moje vztahy k druhým lidem OSV 6/2 – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech MKV 1/4 – respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy) MKV 3/1 – rovnocennost všech etnických skupin a kultur MKV 3/3 – postavení národnostních menšin

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	• vyjmenuje význam polohy a přírodních podmínek pro vznik a vývoj sídel • popíše na příkladech sídla různé hierarchické úrovně a různých funkcí • svými slovy jmenuje specifika života na venkově a ve městě • svými slovy vysvětlí vzájemný vztah mezi venkovem a městem	• globalizační společenské procesy • aktuální společenské a sídelní poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace	ENV 1/5 lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky)
zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	• rozliší sektorovou strukturu hospodářství a její vývoj, nejlépe podle sektorové zaměstnanosti v jednotlivých zemích • lokalizuje nejvýznamnější zdroje surovin a energií ve světě a nejvýznamnější země jejich spotřeby, nejlépe na příkladu ropy • popíše složky a funkce světového hospodářství • svými slovy vysvětlí funkci zemědělství pro život lidí • vyjádří vlastními slovy funkci zpracovatelského průmyslu ve světovém hospodářství	• světové hospodářství • sektorová a odvětvová struktura	ENV 2/7 přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí) ENV 3/1 zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství ENV 3/3 průmysl a životní prostředí (vliv průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení)

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	• vyjmenuje obecné předpoklady pro územní rozmístění výroby a spotřeby • vysvětlí na příkladech hlavní lokalizační faktory konkrétních vybraných hospodářských aktivit	• světové hospodářství – • územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně	
porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	• zařadí do určitých kategorií státy světa a regiony států světa podle různých kritérií – kulturních, hospodářských, obchodních, politických, bezpečnostních (vojenských) • jmenuje příklady nejvýznamnějších organizací a integrací států světa • vysvětlí na příkladech oblasti působení světových organizací a integrací	• regionální společenské, politické a hospodářské útvary • porovnávací kritéria: části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace • hlavní a periferní hospodářské oblasti světa • politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států • Projekt: Myšlenková mapa: svět	
lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	• lokalizuje příklady ohnisek napětí a konfliktů ve světě • pojmenuje na příkladech charakter napětí a konfliktů ve světě a vysvětlí jejich nebezpečí • uvede význam a úlohu vybraných mezinárodních institucí a organizací při řešení konfliktních situací	• regionální společenské, politické a hospodářské útvary • geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	MED 3/8 – role médií v politických změnách VDO 3/3 – společenské organizace a hnutí VGS 3/1 – Evropská unie VGS 3/3 – mezinárodní organizace VDO 2/5 – principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů) MKV 2/3 – vtahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)

Vyučovací předmět: Zeměpis Životní prostředí		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	• vyjmenuje specifické znaky a funkce pozorované krajiny • ilustruje na příkladech vzhled a znaky krajin z hlediska působení lidských činností	• krajina • přírodní a společenské prostředí, typy krajin	ENV 1/4 – moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás)
uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	• objasní, jak lidé působí na jednotlivé přírodní složky Země, na rozmanitost přírody (biodiverzitu) • interpretuje příklady negativního působení lidských aktivit na životní prostředí • reprodukuje příklady vlivu lidských faktorů na změny v biomech • vyhledá na mapě světa hlavní přírodní krajiny (biomy) • ilustruje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní složky a prvky krajiny v místním regionu	• krajina • přírodní a společenské prostředí, typy krajin	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	• reprodukuje příklady důsledků nežádoucích změn přírodního prostředí na lidské činnosti • vysvětlí na příkladech dopady hospodářských aktivit na krajinu, přímých i nepřímých • vysvětlí s uvedením příkladů, co je to přírodní riziko a jak mu předcházet nebo jej snížit • objasní na příkladech zásady správného chování a postupů v prostředí (horské, pouštní, polární aj.), kde mu jde o přežití a hrozí mu přírodní rizika, příp. živelní pohromy • vysvětlí na příkladech principy ochrany přírody a udržitelného života • popíše princip skleníkového efektu, problematiku globálního oteplování a úbytku ozonové vrstvy	• vztah příroda a společnost • udržitelný rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	ENV 2/1 – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení) ENV 2/2 – ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás) ENV 2/3 – půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině) ENV 3/1 – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství ENV 3/3 – průmysl a životní prostředí (vliv průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení)

			ENV 3/2 – doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace) ENV 3/5 – ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek, ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) ENV 3/6 – změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy) ENV 4/3 – aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčiny, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace)

Vyučovací předmět: Zeměpis Terénní geografická výuka, praxe a aplikace		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	• orientuje se v terénu s pomocí orientačních objektů (body, linie, plochy) plánů a map • určí světové strany pomocí přístrojů • použije prakticky plán nebo mapu a přístroje pro plánování tras a pohybu v terénu	• cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze • stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdálenosti a výšek objektů v terénu • jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů	
aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	• rozliší konkrétní objekty, jevy a procesy ve sledované krajině • zobrazí pozorované objekty do jednoduchého náčrtu, do tištěné nebo elektronické mapy • porovná změny v pozorované krajině na základě vybraných historických a současných zdrojů informací • lokalizuje objekty v krajině do určitých příslušných kategorií (poloha, vzhled, znaky, funkce)	• cvičení a pozorování v terénu místní krajiny • stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdálenosti a výšek objektů v terénu	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	• respektuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině • popíše fungování záchranného integrovaného systému za mimořádných situací • objasní vhodné chování v různých krizových modelových situacích za mimořádných událostí (živelní pohromy, například povodně, atmosférické poruchy, zemětřesení, sopečné výbuchy, sesuvy půdy, laviny) • na modelových příkladech (ukázkách situací), hodnotí správné a nesprávné jednání účastníků	• ochrana člověka při ohrožení zdraví a života • živelné pohromy • opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	

ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast Člověk a společnost vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Formuje dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Vzdělávání je zaměřeno na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti. Rozvíjí vědomi přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany.
Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přispívá k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.

Předmět Člověk a společnost se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku, v rozsahu 1 vyučovací hodina týdně. Místo realizace: třídy, učebna PC, veřejná místa mimo školu.

Průřezová témata

Všechna tato průřezová témata budou integrována do vyučovacího předmětu.

6. ročník:	MKV 1/4	–	respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy)
	OSV 11/1	–	vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.
7. ročník:	MED 1/1	–	pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
8. ročník:	OSV 2/6	–	můj vztah ke mně samé/mu
9. ročník:	VDO 2/1	–	občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku
	MKV 5/3	–	aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Člověk a společnost

Kompetence k učení

- Učí žáky propojovat poznatky do širších celků, do různých vzdělávacích oblastí
- Zjišťuje, co žáci o tématu už vědí, vychází z jejich zkušeností

Kompetence k řešení problému

- Vede žáky kriticky myslet a hájit svá rozhodnutí
- Vede žáky k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného)rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci

Kompetence komunikativní

- Vede žáky k uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Kompetence sociální a personální

- Vede žáky přijímat, získávat role v různých skupinách
- Vede žáky k rozpoznávání názorů a postojů ohrožující lidskou důstojnost
- Vede žáky ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci

Kompetence občanské

- Učí žáky respektovat a chápat principy zákonů a společenských norem
- Vede žáky k uvědomování si svých práv a povinností
- Vede žáky k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem)lidí, skupin i různých společenství
- Vede žáka k uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- Vede žáky k získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti

Kompetence pracovní

- Učí žáky plnit úkoly ve stanoveném termínu

Kompetence digitální

- Učitel vede žáka k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií
- Učitel vede žáka k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě
- Učitel podporuje žáka k utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí

Vyučovací předmět: Člověk a společnost		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	• pozná a popíše důležité symboly našeho státu • vysvětlí, kdy a proč se používají státní symboly ĆR	• naše vlast – státní symboly	
rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	• diskutuje o kladných a záporných projevech vztahu k vlasti a národu; na konkrétních příkladech rozlišuje vlastenectví a nacionalismus • uvádí příklady významných osobností a míst, které vlast proslavily • uvádí jména významných rodáků • uvádí příklady zajímavých a památných míst obce a regionu	• naše vlast – pojem vlast a vlastenectví, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti • naše obec, region, kraj – zajímavá a památná místa, významní rodáci	
objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	• na příkladech objasní, jak nesnášenlivost narušuje mezilidské vztahy • diskutuje o předsudcích a stereotypech narušujících mezilidské vztahy • popíše situace, kdy je ve společnosti potřebná tolerance • projevuje respekt ke kulturním rozmanitostem a k právům druhých	• vztahy mezi lidmi – konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti • kulturní život – rozmanitost kulturních projevů • vztahy mezi lidmi – konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti • respekt ke kulturním zvláštnostem • tolerantní postoj k menšinám	MKV 1/4 respektování zvlášt-ností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníku etnik žijících v místě školy)

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	• vysvětluje pojmy státní správa a samospráva • popisuje fungování obecní samosprávy /volby, instituce a jejich úkoly/ • uvádí příklady	• naše obec, region, kraj – důležité instituce • státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy a jejich úkoly	
uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	• uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	• naše škola – život ve škole • zásady lidského soužití – dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí	OSV 11/1 vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.
rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobií a extrémistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	• popíše projevy netolerance, rasismu, xenofobie a extremismu • objasní důsledky lidské nesnášenlivost • navrhne, jak čelit projevům lidské nesnášenlivosti	• vztahy mezi lidmi – konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti • respekt ke kulturním zvláštnostem	

Vyučovací předmět: Člověk a společnost		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	• uvede různé druhy vlastnictví na konkrétních příkladech • diskutuje o různých možnostech ochrany vlastnictví	• majetek, vlastnictví – formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví	
sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	• uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti • objasní rozdíl mezi vyrovnaným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem domácnosti • vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji • rozliší zbytné a nezbytné výdaje domácnosti	• hospodaření – rozpočet domácnosti	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklad použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	• uvádí příklady hotovostního a bezhotovostního placení • vysvětlí rozdíl mezi debetní a kreditní kartou • vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet • diskutuje o výhodách a rizicích různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení	• peníze – formy placení	
rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	• objasňuje pojem stát • uvede příklad unitárního státu a federace a popíše jejich základní znaky • vlastními slovy vyjádří rozdíl mezi monarchií a republikou	• znaky státu, typy a formy státu	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	• rozlišuje fakta, názory a manipulativní prvky v mediálním sdělení • diskutuje o vlivu propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	• mediální výchova	MED 1/1 pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	• diskutuje o ochraně základních práv a svobod • uvede příklady základních lidských práv	• lidská práva	

Vyučovací předmět: Člověk a společnost		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potencionálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	• uvede složky osobnosti, které ji charakterizují • vysvětlí, jak se projevuje zdravé a nepřiměřené sebevědomí • popíše chování osob s různým temperamentem • objasní, jak se projevují vlohy a schopnosti • objasní, jak osobní vzory ovlivňují život jedince • sestaví svůj žebříček hodnot	• osobní rozvoj – adaptace na životní změny • podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání	OSV 2/6 můj vztah ke mně samé/mu
posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	• uvede příklady osobnostních vlastností, které se projevují při spolupráci a vlastní práci • objasní vliv svých osobních vlastností na spolupráci a vlastní práci • rozpozná roli vůle při dosahování cílů a překonávání překážek • vysvětlí, kdy je třeba mít pevnou vůli	• podobnost a odlišnost lidí – osobní vlastnosti, dovednosti, schopnosti, charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál • osobní rozvoj – význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při sebe rozvoji	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	• navrhne, jak může usměrňovat své chování a jednání	• podobnost a odlišnost lidí – charakter • vnitřní svět člověka	
popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	• na příkladu popíše potřebu sebeovládání • objasní potřebu motivace pro rozvoj osobních předností • objasní, jak lze překonávat osobní nedostatky a rozvíjet zdravou • sebedůvěru • popíše své životní cíle a plány	• podobnost a odlišnost lidí – osobní vlastnosti, dovednosti, schopnosti, charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál • osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při sebe rozvoji	
na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisků a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	• objasní princip nabídky a poptávky • na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňuje cenu • na příkladu vysvětlí, jak se stanovuje cena a z čeho se skládá • vysvětlí, co je inflace a jaký je její vliv na reálnou hodnotu peněz	• principy tržního hospodářství – nabídka poptávka, trh, tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	• vyjmenuje orgány zákonodárné moci ČR a popíše jejich činnost • vyjmenuje orgány výkonné moci ČR a popíše jejich činnost • vyjmenuje orgány soudní moci ČR a popíše jejich činnost • uvede příklady činnosti státní správy a samosprávy na úrovni obce • objasní rozdíl mezi hejtmanem, primátorem a starostou	• právní základ státu – Ústava ČR	
vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	• vlastními slovy vyjádří význam voleb do zastupitelstev • vlastními slovy objasní, proč je důležité se účastnit voleb • uvede příklady činnosti místního zastupitelstva	• principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev	
objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	• uvede příklady základních principů demokratického řízení státu • diskutuje o výhodách a nevýhodách demokratického způsobu řízení státu • uvede příklady demokratického způsobu řízení státu v každodenním životě	• principy demokracie – znaky demokrat. způsobu rozhodování a řízení státu, politický pluralismus	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	• vyjmenuje členské státy EU • uvede příklady svobody pohybu osob, zboží, práce, kapitálu v EU • uvede příklady situací, ve kterých může občan EU uplatňovat svá práva	• evropská integrace – podstata, význam výhod	

Vyučovací předmět: Člověk a společnost		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	• popíše funkce banky a uvede příklady jejich služeb • na příkladu vysvětlí rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým • uvede příklady pojištění pro konkrétní rizikové situace	• banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	
uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	• na příkladech objasní možnosti úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky • na příkl. objasní možnosti krytí deficitu rozpočtu domácnosti v různých situacích opatřeními na straně příjmů či výdajů	• banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	
rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	• uvede příklady příjmů a výdajů státního rozpočtu • uvede příklady dávek a příspěvků	• rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní	MKV 5/3 aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	• vysvětlí, proč je důležitá právní úprava společenských vztahů • popíše způsoby vzniku a zániku vlastnictví • popíše vznik a zánik pracovního poměru • pojmenuje podstatné náležitosti pracovní smlouvy vlastními slovy objasní právní a společenskou roli instituce manželství	• právní řád České republiky • význam právních vztahů, právní norma, právní předpis, publikování právních předpisů	
uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	• na příkladu objasní práva a povinnosti při osobní přepravě • na příkladu objasní práva a povinnosti při nákupu • na příkladu objasní práva a povinnosti při opravě či pronájmu věci • na příkladu objasní důsledky jednoduchých právních úkonů	• právo v každodenním životě – právní vztahy a závazky z nich vyplývající	
přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	• na příkladu objasní, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele • popíše postup při reklamaci výrobku nebo služby	• právo v každodenním životě – základní práva spotřebitele	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	• uvede příklady právních ustanovení, která se na něj vztahují • uvede příklady jednání, která jsou porušením právních ustanovení • diskutuje o důsledcích porušování právních ustanovení	• protiprávní jednání	VDO 2/1 občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku)
rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	• vyjmenuje orgány právní ochrany občanů • na příkladu popíše činnost konkrétního orgánu právní ochrany občanů • uvede příklad spolupráce orgánů právní ochrany	• orgány právní ochrany občanů • soustava soudů	
rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	• vysvětlí, co je protiprávní jednání, co je přestupek a co je trestný čin • uvede příklady protiprávního jednání v podobě přestupků • uvede příklady protiprávního jednání v podobě trestných činů	• druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postižitelnost, porušování předpisů v silničním provozu	
diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	• uvede příklady korupčního jednání • diskutuje o příčinách, které vedou osoby ke korupčnímu jednání a o důsledcích, které z tohoto jednání plynou pro všechny zúčastněné	• druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	• uvádí příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	• globalizace	
uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	• popíše některé globální problémy • zformuluje osobní názor na některé globální problémy • diskutuje o hlavních příčinách a možných důsledcích globálních problémů	• významné globální problémy	
objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	• popíše, jak se některé globální problémy projevují v jeho okolí	• globální problémy	

FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět fyzika se zabývá okruhem problémů spojených se zkoumáním přírody. Žák zde dostává úžasnou příležitost poznávat zákonitosti přírody.
Činnostní a badatelský charakter výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a tím si uvědomovat i užitečnost fyzikálních poznatků a možnosti jejich aplikací v praktickém životě.
Při studiu přírody s využitím činnostních metod je zvláště důležité, že si žák osvojuje a ověřuje fyzikální poznatky a zároveň utváří další dovednosti. Jedná se především o rozvíjení schopnosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných fyzikálních jevů. Rozvíjí dovednost žáka analyzovat výsledky experimentování a dovednost vyvozovat z nich závěry, hovořit o nich, ptát se, odpovídat. Žák se učí hledat odpovědi na otázky, vysvětlovat pozorované jevy a řešit praktické problémy.

Fyzika patří mezi povinné vyučovací předměty na druhém stupni základní školy, je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda.
Její výuka probíhá v 6. až 9. ročníku - týdenní časová dotace je dána učebním plánem.
Výuka probíhá v odborné učebně fyziky.

Průřezová témata

Další průřezová témata jsou integrální součástí vyučovacích hodin.

7. ročník: OSV 1/3 – dovednosti pro učení

OSV 10/1 – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí – problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů

8. ročník: OSV 1/2 – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Charakter výuky je zejména činnostní. Výuku fyziky vedeme tak, aby si žáci osvojili všechny potřebné poznatky, dovednosti a kompetence prostřednictvím individuálních nebo skupinových pokusů a formou vyjadřování názorů a závěrů vlastními slovy. Postupně vedeme žáky k tomu, aby si vytvářeli odborný slovník, který je potřebný k pochopení probírané látky. Žáky vedeme tak, aby chápali smysl učení se fyzice a uvědomili si, že současný rychlý rozvoj techniky souvisí s rozvojem vědy.

Kompetence k učení

- umožňuje žákům individuálně nebo ve skupinách opakovaně pozorovat fyzikální tělesa a fyzikální jevy
- vytváří podmínky k tomu, aby žáci mohli hovořit o pozorovaném, třídit a rozlišovat, vyvozovat závěry nebo domněnky o fyzikální podstatě pozorovaných jevů nebo o jejich průběhu
- vede žáky k samostatnému měření fyzikálních vlastností těles, zapisování naměřené hodnoty do tabulek, uvažování o správnosti a možnostech měření, porovnávání svých výsledků se spolužáky, hodnocení svých výsledků a vyvozování závěrů a dalšímu používání k učení
- nechává žáky vysvětlovat pozorované jevy vlastním způsobem, klást si otázky, hledat na ně odpovědi, hledat a řešit praktické problémy
- umožňuje žákům prakticky poznávat a porozumět hlavním fyzikálním veličinám
- snaží se o to, aby žáci využívali svých dřívějších vědomostí a uvědomovali si, že mnohé poznatky, kterým se ve fyzice učí, znají již z nižších ročníků, ze života kolem sebe, z četby, z vlastních pozorování atp.

Kompetence k řešení problémů

- dbá na to, aby výuka u každé látky, která to umožňuje, byla praktická a aby žáci měli možnost individuálně experimentovat
- nechává žáky samostatně měřit hodnoty fyzikálních veličin, připravovat si různé materiály a jednoduché pomůcky k pokusům
- umožňuje žákům promýšlet a plánovat způsob provedení pokusu nebo zkusit navrhovat způsob řešení daného problému, experimentovat podle zadaného návodu
- vede žáky k využívání matematických prostředků k záznamům výsledků a průběhu pozorování
- klade důraz na to, aby žáci dokázali osvědčené postupy aplikovat při obdobných situacích
- učí žáky vyhledávat informace vhodné k řešení problému
- vytváří podmínky k ověřování správnosti řešení problému prakticky, a aby osvědčené postupy žáci aplikovali při řešení obdobných nebo nových situací
- nechá žáky obhajovat své závěry a svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- umožňuje žákům vyjadřovat svoje názory, třeba ve formě domněnek k probíraným fyzikálním jevům
- podporuje žáky v popisování situace při experimentování, dotazování se na vzniklé nejasnosti, diskutování se spolužáky
- učí žáky porovnávat svoje výsledky pozorování se závěry spolužáků, argumentovat, obhajovat, poučit se od druhých, naslouchat upřesněním učitele
- vede žáky k poznávání nových odborných názvů veličin, jejich jednotek a k tomu, aby se žáci začali o fyzikálních jevech postupně vyjadřovat odborně správně
- klade důraz na porozumění různým typům záznamů v pracovních materiálech a učebnicích a k umění vybrané způsoby záznamů používat při zpracovávání svých závěrů z experimentování
- postupně vede žáky k tomu, aby byli schopni začít využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro komunikaci se spolužáky, rodinou a okolním světem

Kompetence pracovní

- umožňuje žákům získávat zručnost při sestavování pokusů a získávat schopnost uvážit výběr vhodných pomůcek
- trvá na tom, aby žáci plnili povinnosti a dodržovali vymezená pravidla
- učí žáky reagovat bez obav na změny nebo neúspěch
- vede žáky k tomu, aby některé pomůcky dokázali připravit samostatně doma
- klade důraz na to, aby žák přemýšlel nad svou prací, samostatně se rozhodoval, využíval svých dosavadních znalostí a zkušeností

Kompetence sociální a personální

- umožňuje žákům podílet se společně s učitelem na vytvoření pravidel pro práci ve skupině
- učí žáky při práci ve skupině převzít určitou roli, za kterou každý žák sám zodpovídá (jeden připraví materiál, druhý sestavuje pokus, třetí vede záznam o měření nebo pozorování apod.)
- podporuje žáky v přispívání k diskusi o prováděném úkolu nebo o pozorovaném fyzikálním jevu ve své skupině i v kolektivu třídy
- vede žáky k podílení se na utváření příjemné atmosféry v týmu, žáky přitom vede k ohleduplnosti a k uznávání druhých a k poskytování rady nebo pomoci druhému při společné práci
- učí žáky čerpat poučení z toho, co je pro ně připraveno, co se jim vypráví, co mají připraveno v učebních materiálech, a všímat si ve svém okolí toho, co s probíraným učivem souvisí nebo na co jsou ve škole upozorněni
- podporuje žáky v umění vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, v umění docházet ke správným závěrům, k úspěšnému provádění pokusů a vyslovování názorů

Kompetence občanská

- dává žákům možnost, aby se sami rozhodovali, aby si uvědomovali, které dovednosti již dobře ovládají, co ještě potřebují učinit a zjistit
- dodává žákům důvěru, že pokud budou k pokusování přistupovat zodpovědně, své úkoly dobře zvládnou

- nechává žáky uvážit a říct, na co je třeba pamatovat, aby byla při pokusech zachována bezpečnost
- podporuje tvořivé nápady žáků

Kompetence digitální

- vede žáky k využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů
- podporuje využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat
- vede žáky k využívání digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů
- učí žáky řešit problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů

Vyučovací předmět: Fyzika Látky a tělesa		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	• získává představu o tělesu • osvojí si poznatek, že těleso je složeno z látky • na příkladech z okolí dokáže rozhodovat, zda se jedná o těleso nebo látku • experimentálním zkoumáním rozpoznává, že různé látky mají různé vlastnosti • rozlišuje skupenství látek • rozpozná směr vodorovný a svislý a experimentálně ho určí • uvědomuje si existenci gravitačního pole	• látka a těleso	
	• zapisuje fyzikální veličiny pomocí značky, velikosti a jednotky	• fyzikální veličiny	
	• pro různá (i méně běžná) tělesa odhadne délku, šířku či výšku, svůj odhad ověří měřením • převádí jednotky délky (mm, cm, dm, m, km) • zapíše výsledky svého měření • určí průměrnou délku	• délka	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
	• odhaduje hmotnost tělesa • prakticky změří vhodně vybranými měřidly hmotnost tělesa • zvládá převody jednotek hmotnosti • zapíše výsledky svého měření	• hmotnost	
	• popíše odměrný válec • odhaduje objem pevných a kapalných těles • experimentálně určuje objem pevných a kapalných těles pomocí odměrného válce • pro měření objemu vybere vhodnou nádobu • zvládá převody jednotek • zná souvislost mezi 1 dm3 a 1 litr • zapisuje výsledky svého měření	• objem	
	• odhaduje délku časového intervalu • změří časová interval • zvládá převody jednotek času • zapisuje výsledky měření	• čas	
předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	• objasní pojmy délková teplotní roztažnost a objemová teplotní roztažnost • na základě pochopení zákonitostí pro délkovou a objemovou teplotní roztažnost uvede praktické příklady jevů a vysvětlí je (včetně anomálie vody)	• teplotní roztažnost	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	• vysvětlí základní konstrukci Celsiovy stupnice • ví, že existují jiné teplotní stupnice než Celsiova • popíše základní princip kapalinových a bimetalových teploměrů • prakticky změří vhodně vybranými měřidly teplotu a určí jejich změny • pozoruje a zaznamenává změny teploty • naměřené hodnoty zaznamenává do vhodně navržené tabulky • naměřené hodnoty znázorní grafem • čte graf závislosti teploty na čase	• teplota	
uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	• uvede jednoduché pokusy, které potvrzují částicovou stavbu látek, pohyb částic a vzájemné působení částic • správně používá pojmy atom, molekula, prvek • popíše jednoduše stavbu atomu	• částice	

Vyučovací předmět: Fyzika Elektromagnetické a světelné děje		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	• uvádí jevy z běžného života, které souvisí s elektrováním těles • zelektruje některá tělesa třením • experimentálně zkoumá vlastnosti elektrického pole a elektrických sil • na základě pokusů a pozorování rozpoznává dva druhy elektrických sil • zkoumá některé vlastnosti elektrického náboje	• elektrické pole	
využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	• rozeznává různé druhy magnetů • popíše magnet • experimentem ověří, jaké materiály se k magnetu přitahují a jaké ne • uvědomuje si existenci magnetického pole Země	• magnetické pole	

Vyučovací předmět: Fyzika Látky a tělesa		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	• chápe intuitivně pojem hustota, jeho souvislost s hmotností a objemem • porovná hustoty různých těles o stejném objemu • experimentálně určuje hustotu látky z naměřené hmotnosti a objemu • vypočítat hustotu látek z hmotnosti a objemu tělesa • vyhledává hustotu látky v tabulkách • určí ze vztahu pro hustotu objem, resp. hmotnost tělesa	• hustota	

Vyučovací předmět: Fyzika Pohyb těles, síly		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	• objasní, že pohyb je relativní, a určí, zda je těleso v klidu, či v pohybu vzhledem k jiným tělesům • na základě popisu pohybu tělesa určí, zda se jedná o pohyb rovnoměrný, nebo nerovnoměrný, přímočarý nebo křivočarý, posuvný nebo otáčivý • vysvětlí rozdíl mezi rychlostí rovnoměrného pohybu a průměrnou rychlostí nerovnoměrného pohybu	• pohyb a klid • pohyb rovnoměrný, nerovnoměrný, přímočarý, křivočarý, posuvný, otáčivý	OSV 1/3 dovednosti pro učení

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	• spočítá rychlost rovnoměrného pohybu v jednoduchých případech • vypočítá průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu • převádí jednotky rychlosti m/s na km/h a obráceně • rozliší klid a pohyb tělesa v grafu vyjadřujícím závislost dráhy na čase • čte graf závislosti dráhy a rychlosti rovnoměrného i nerovnoměrného pohybu na čase • sestrojí graf závislosti rychlosti rovnoměrného i nerovnoměrného pohybu na čase • sestrojí graf závislosti dráhy rovnoměrného pohybu na čase	• pohyb, rychlost	OSV 10/1 dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	• vzájemné působení těles charakterizuje silou • jmenuje účinky síly na těleso • má představu o velikosti jednotky síly 1 N	• síly a jejich vlastnosti	
	• určí tíhovou sílu z hmotnosti tělesa a hmotnost ze známé tíhové síly • graficky znázorňuje sílu • určí graficky výslednici dvou sil se společným působištěm působících na těleso	• tíhová síla	
	• experimentálně určí těžiště tělesa	• těžiště tělesa	
	• experimentálně ověří, že účinky tlakové síly závisí na velikosti plochy a na působící síle • používá správně jednotku tlaku a její násobky – Pa, kPa, MPa • v příkladech využívá vzorec pro výpočet tlaku • nalézá příklady využití zvyšování a snižování tlaku v praxi	• tlak a tlaková síla	
	• na základě vlastní zkušenosti a experimentu rozpozná smykové a valivé tření • uvede příklady, kdy a jak se v denním životě cíleně zvětšuje nebo zmenšuje velikost třecí síly • uvádí příklady užitečného a škodlivého tření	• tření a třecí síla	

Vyučovací předmět: Fyzika Mechanické vlastnosti tekutin		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	• popíše změny hydrostatického tlaku v závislosti na hloubce a hustotě kapaliny • v příkladech využívá vzorec pro výpočet hydrostatického tlaku • popíše příklady využití principu spojených nádob v běžném životě	• hydrostatický tlak, souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny • spojené nádoby	
využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	• popíše změny atmosférického tlaku v závislosti na nadmořské výšce • popíše Torricelliho pokus • jmenuje přístroje na měření atmosférického tlaku a popíše princip měření těmito přístroji • vysvětlí pojmy vakuum, podtlak, přetlak	• atmosférický tlak • souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře • vakuum, podtlak, přetlak	
využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	• popíše a vysvětlí princip konkrétního jednoduchého zařízení, které využívá Pascalův zákon	• Pascalův zákon, hydraulická zařízení	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	• na základě vlastních zkušeností vysvětlí pojem vztlaková síla • na základě experimentu určí velikost vztlakové síly působící na těleso zcela ponořené do kapaliny • vypočte velikost vztlakové síly • na základě znalosti hustoty tělesa a tekutiny předpoví chování tělesa v této tekutině	• vztlaková síla • Archimédův zákon pro kapaliny (a plyny) • potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách	

Vyučovací předmět: Fyzika Elektromagnetické a světelné děje		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	• zná základní pojmy optiky – zdroj, optické prostředí, světelný paprsek • rozliší, kdy je těleso zdrojem světla a kdy se od něj světlo jen odráží • zná hodnotu rychlosti světla ve vakuu, řeší úlohy typu − jak dlouho se šíří světlo ze Slunce na Zem apod. • uvede příklady stejnorodého optického prostředí a dále pak příklady průhledných, průsvitných a neprůhledných optických prostředí • popíše princip dírkové komory • demonstruje vznik stínu či polostínu • chápe rozdíl mezi stínem a polostínem • aplikuje znalosti o stínu a polostínu na příkladu zatmění Slunce a Měsíce • chápe souvislost fází Měsíce s přímočarým šířením světla	• zdroj světla • rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích • stín a polostín • zatmění Slunce a Měsíce • fáze Měsíce	
využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	• provede experiment, kterým ukáže odraz světla na rovinném zrcadle, slovy popíše výsledek experimentu • osvojí si poznatky, že světlo se na rovinném zrcadle odráží a že platí zákon odrazu • slovy popíše vlastnosti obrazu, který vznikne zobrazením předmětu rovinným zrcadlem • narýsuje vznik zdánlivého obrazu v rovinném zrcadle, popíše jeho vlastnosti.	• zákon odrazu • rovinná zrcadla	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	• zobrazuje předměty kulovým zrcadlem • vysvětlí pojem ohnisko, skutečný a zdánlivý obraz • pomocí význačných paprsků narýsuje obraz předmětu v dutém kulovém zrcadle • pomocí význačných paprsků narýsuje obraz předmětu ve vypuklém kulovém zrcadle • popíše, jak závisí vlastnosti obrazu na poloze předmětu před zrcadlem, kdy vznikne skutečný a kdy zdánlivý obraz • jmenuje využití vypuklých a dutých zrcadel v praxi	• kulová zrcadla	
rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	• uvědomuje si, že světlo se šíří v různých prostředích různou rychlostí • experimentem ukáže lom světla na rozhraní dvou prostředí, vysvětlí svoje pozorování • ví, že k lomu světelného paprsku ke kolmici dojde tehdy, prochází-li světlo do prostředí, ve kterém se šíří menší rychlostí • ví, že k lomu světelného paprsku od kolmice dojde, prochází-li světlo do prostředí, ve kterém se šíří větší rychlostí	• lom světla	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	• rozliší spojku od rozptylky podle optických vlastností • vysvětlí pojem ohnisko a ohnisková vzdálenost čočky • s použitím význačných paprsků narýsuje obraz předmětu pomocí spojky, popíše vlastnosti obrazu • s použitím význačných paprsků narýsuje obraz předmětu pomocí rozptylky, popíše vlastnosti obrazu • jmenuje příklady užití čoček v praxi • vysvětlí podstatu odstranění krátkozrakosti a dalekozrakosti brýlemi • experimentálně rozloží bílé světlo optickým hranolem na jednoduché barvy	• čočky • vady oka – dalekozrakost a krátkozrakost • rozklad světla hranolem	

Vyučovací předmět: Fyzika Energie		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	• rozhodne, zda se koná práce a které těleso koná práci • ze zkušenosti vyvodí, že práce závisí nejen na síle, ale i na dráze, po které se těleso posunuje • v jednoduchých případech užívá vztah pro výpočet mechanické práce • užívá správně jednotku práce J a její násobky – kJ, MJ, GJ • pochopí, že práce není veličinou, která by přesně charakterizovala námahu, uvědomuje si vliv času • vypočítá výkon ze zadané práce a času • převádí jednotky výkonu W, kW, MW • seznámí se s jednotkami práce odvozené z jednotky výkonu kWh, MWh	• práce • výkon	OSV 1/2 cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	• chápe rozdíl mezi prací a energií • popíše formy energie, se kterými se může setkat v přírodě • z příkladů přeměn mezi různými druhy energie vyvodí, že energie se nedá ani vyrobit, ani zničit • jmenuje rozdíly mezi polohovou a pohybovou energií • užívá správně jednotku energie J, kJ, MJ • vypočte polohovou energii tělesa z hmotnosti a výšky • porovnává pohybové energie těles pomocí rychlosti a hmotnosti těles • popíše vzájemnou přeměnu polohové a pohybové energie tělesa při jeho pohybu v gravitačním poli Země	• energie • polohová a pohybová energie tělesa • přeměna polohové a pohybové energie	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	• vysvětlí pojem vnitřní energie tělesa na základě znalostí o částicové stavbě látek • rozlišuje pojmy energie částic, pohybová a polohová energie částic • vysvětlí, jak se mění vnitřní energie tělesa s jeho teplotou • uvádí praktické příklady změny vnitřní energie konáním práce a tepelnou výměnou • rozlišuje a správně používá pojmy teplo a teplota • uvádí příklady přenosu tepla z teplejšího tělesa na chladnější • rozhodne, zda tepelná výměna probíhá vedením, prouděním nebo zářením	• vnitřní energie • teplo • tepelná výměna • tepelná výměna vedením, prouděním a zářením	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	• uvede příklady změn skupenství z praktického života • vyhledá v tabulkách teploty tání různých látek a rozhodne, v jakém skupenství je těleso z dané látky při určité teplotě • objasní jev anomálie vody a uvede příklady jeho negativních či pozitivních důsledků v běžném životě • vyjmenuje hlavní faktory ovlivňující vypařování kapaliny • vyhledá v tabulkách teploty varu různých látek a rozhodne, v jakém skupenství je těleso z dané látky při určité teplotě • předpoví, jak se změní teplota varu při změně tlaku nad hladinou kapaliny a uvede praktické užití tohoto jevu	• skupenské přeměny – tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace a desublimace • anomálie vody	

Vyučovací předmět: Fyzika Zvukové děje		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	• uvede příklady zdrojů zvuku z prostředí, ve kterém žije • na konkrétním příkladu předvede a vysvětlí vznik zvuku • vysvětlí, proč je nezbytnou podmínkou šíření zvuku hmotné prostředí • vyhledá v tabulkách a vzájemně porovná rychlost šíření zvuku v různých prostředích • porovná rychlost šíření zvuku a světla ve vzduchu • popíše, co nastane, když zvuk dopadne na překážku • vysvětlí vznik ozvěny • na příkladech z praxe vysvětlí užití infrazvuku a ultrazvuku	• zdroje zvuku • šíření zvuku prostředím • rychlost zvuku • odraz zvuku • ozvěna • ultrazvuk, infrazvuk	
posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	• uvede příklady prostředí s nadměrným hlukem, resp. příklady zdrojů nadměrného hluku • popíše negativní vlivy nadměrného působení hluku na lidský organismus a navrhne ochranné prostředky, jež se mohou používat pro snížení či odstranění uvedených vlivů • uvede příklady, jak se v praxi provádí snižování nadměrné hladiny hluku v prostředí	• hlasitost, hluk	

Vyučovací předmět: Fyzika Elektromagnetické a světelné děje		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	• zapojí podle schématu jednoduchý elektrický obvod včetně zapojení voltmetru a ampérmetru pro měření elektrického napětí a proudu • zapojí podle schématu rozvětvený elektrický obvod s žárovkami • nakreslí schéma jednoduchého a rozvětveného elektrického obvodu • jmenuje podmínky, které musí být splněny, aby elektrickým obvodem procházel proud	• elektrický obvod • elektrický proud, elektrické napětí	
rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	• objasní podstatu elektrického proudu v kovových vodičích • srovná rozdíly mezi vodičem a izolantem • vysvětlí, proč izolanty prakticky nevedou elektrický proud • na základě experimentu nebo osobních zkušeností uvede příklady látek, které jsou vodiči, izolanty	• vodič, izolant	
rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	• změří elektrické napětí na různých součástkách elektrického obvodu • změří elektrický proud v různých částech jednoduchého elektrického obvodu	• měření elektrického proudu a napětí	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	• změří velikost neznámého odporu • umí předpovědět změnu proudu v obvodu v závislosti na změně napětí při stálém odporu • umí předpovědět změnu proudu v obvodu v závislosti na změně velikosti elektrického odporu při stálém napětí • zapojí reostat jako regulátor proudu • popíše, jak se mění odpor kovového vodiče s teplotou • čte graf závislosti proudu na napětí • pozoruje tepelné účinky el. proudu • rozezná tepelné elektrické spotřebiče • popíše vznik zkratu v el. obvodu • ovládá pravidla bezpečné práce a manipulace s elektrickými zařízeními	• elektrický odpor • rezistor • reostat • tepelné elektrické spotřebiče • bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	
využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	• popíše elektromagnet a jeho využití	• elektromagnet	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	• rozliší zdroje stejnosměrného a střídavého elektrického napětí • rozpozná elektrické spotřebiče připojované ke stejnosměrnému napětí od těch, které jsou připojovány ke střídavému elektrickému napětí	• střídavý proud	
využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	• objasní jev elektromagnetické indukce • popíše princip stejnosměrného elektromotoru • vypočte transformační poměr transformátoru • uvede příklady využití transformátoru v praxi • jmenuje příklady praktického využití transformace dolů a transformace nahoru • zdůvodní využití transformátoru v rozvodné elektrické síti	• elektromagnetická indukce • stejnosměrný elektromotor • transformátor	
rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	• uvědomuje si rozdíly mezi vodičem, polovodičem a izolantem • popíše, jak se mění odpor polovodičů při jejich zahřívání a srovná tuto vlastnost s kovovými vodiči • uvádí příklady užití polovodičů v technické praxi	• polovodiče	

Vyučovací předmět: Fyzika Energie		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	• popíše složení jádra atomu • srovná tři základní druhy radioaktivního záření • popíše štěpnou reakci a uvede praktické využití tohoto děje • popíše funkci jaderného reaktoru • orientuje se v základních částech jaderné elektrárny • shrne přeměny energie v jaderné elektrárně a porovná je s přeměnami v tepelné a vodní elektrárně	• atomové jádro • radioaktivita • štěpná reakce • jaderný reaktor • jaderná elektrárna • typy elektráren • ochrana lidí před radioaktivním zářením	
zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	• posoudí výhody a nevýhody užití některých energetických zdrojů, jako uhlí, ropy, zemního plynu, větru, vody… (například pro výrobu elektrické energie) • uvede klady a zápory využití jaderné energie • zhodnotí vliv jaderné elektrárny na životní prostředí	• obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	

Vyučovací předmět: Fyzika Vesmír		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	• objasní, která síla udržuje planety na oběžné dráze kolem Slunce a nedovolí, aby se od Slunce vzdálily, obdobně vysvětlí pohyb měsíců kolem planet	• sluneční soustava	

CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávání v předmětu chemie směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor, vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů.
Učí žáky řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy, učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů.
Učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními
- nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů
- práce ve skupinách
- demonstrační pokusy

Předmět chemie je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda a z části s matematikou (např. zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu, přírodopis – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví, fyzika – vlastnosti látek, matematika – chemické výpočty).

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný povinný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Průřezová témata

Průřezová témata jsou integrována do předmětu.

8. ročník: ENV 2/1 – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení) jako projekt

ENV 2/2 – ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás) jako projekt

9. ročník: MED 4/3 – technologické možnosti a jejich omezení

ENV 2/7 – přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí) jako projekt

ENV 3/4 – odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

Kompetence k řešení problémů

- učitel předkládá problémové situace související s učivem chemie
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- dává možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- podněcuje žáky k argumentaci
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat
- aktivně spolupracuje při práci ve skupinách

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Kompetence občanské

- učitel společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- dodržuje zásady bezpečné práce a postupů z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi

Kompetence digitální

- vede žáky k volbě vhodných digitálních technologií při sběru dat o zkoumaných vlastnostech látek a chemických jevech a informací v elektronických zdrojích, klade důraz na srovnávání výhod a možností využití jednotlivých technologií
- podporuje rozvoj dovednosti žáků porovnat získané informace s dalšími zdroji a kriticky vyhodnocovat relevantní digitální data, bezpečně a přehledně uchovávat získaná data a informace ve vytvořených archivech a třídit je tak, aby je v budoucnu dokázali při dalším učení využít
- vede žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, sestavování a provádění chemického experimentu
- učí žáky sdělovat a sdílet s ostatními žáky prostřednictvím různých digitálních technologií průběh a výsledky vlastní či pozorované experimentální činnosti a volit vhodné komunikační prostředky

Vyučovací předmět: Chemie		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
určí společné a rozdílné vlastnosti látek	• rozliší skupenství látek • pojmenuje změny skupenství látek • porovná společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek • určí skupenství, barvu, zápach, rozpustnost ve vodě • rozpozná u běžně známých dějů, kde dochází k přeměnám látek	• látky • nácvik popisu vlastností látek • rozlišování látek podle vlastností • pokus jako důležitý postup v chemii	
pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	• uvede zásady bezpečné práce v laboratoři • na základě výstražných symbolů a varování na etiketě posoudí nebezpečnost látky • umí vysvětlit nové piktogramy charakterizující nebezpečné látky a chápe význam H- a P- vět • popíše způsoby bezpečné práce s chemickými látkami ve školní laboratoři • pro práci s chemickými látkami volí vhodné ochranné pomůcky a správně je využívá • umí pojmenovat laboratorní pomůcky, s kterými pracuje	• pravidla bezpečné práce při školních pokusech i v běžném životě • nebezpečné látky a přípravky- H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam • základní pomůcky a nádobí v chemii	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje směsi a chemické látky	• uvede příklady plynných, kapalných a pevných směsí • rozliší u známých směsí, zda jsou různorodé nebo stejnorodé • uvede příklady směsí a čistých látek	• směsi různorodé, stejnorodé, směsi v přírodě a běžném životě	
vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	• vypočítá složení roztoku s využitím procentuálního vyjádření nebo pomocí hmotnostního zlomku • rozlišuje mezi pojmy nasycený a nenasycený roztok • správně používá termíny: složka roztoku, rozpuštěná látka a rozpouštědlo, koncentrovanější a zředěnější roztok • navrhne přípravu roztoku daného složení v domácnosti	• hmotnostní zlomek, koncentrace, řešení výpočtových úloh • pojmy koncentrovanější, zředěnější, nasycený, nenasycený roztok • příprava roztoku	
navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	• samostatně sestaví filtrační aparaturu s využitím laboratorních pomůcek • vysvětlí princip destilace a usazování na konkrétním příkladu¨ • aplikuje poznatky o oddělování složek směsí na příkladech z běžného života • prakticky provede oddělení složek směsí, které využívá v běžném osobním životě (dekantace, filtrace, krystalizace)	• oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace a sublimace) • sestavování chemických aparatur • usazování, filtrace, destilace, krystalizace ve školních podmínkách, popřípadě v domácnosti	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	• pojmenuje správnými názvy vodu v plynném, kapalném a pevném skupenství • vysvětlí, jak voda v závislosti na fyzikálních podmínkách mění své skupenství a uvede, jak se změny skupenství nazývají • uvede základní fyzikální a chemické vlastnosti vody • uvede příklady využití vody v domácnosti, v průmyslu a v zemědělství a zhodnotí vliv využití vody v této činnosti na životní prostředí • vysvětlí význam vody pro život na Zemi • žák používá správně pojmy: odpadní voda, pitná voda, užitková voda, destilovaná voda • uvede základní složky čistého vzduchu • vysvětlí význam kyslíku pro život na Zemi • vyjmenuje zdroje znečištění vzduchu ve svém okolí a regionu, ve kterém žije (vnější i vnitřní prostor) • navrhne způsoby, jak chránit čistotu ovzduší • vyjmenuje zdroje znečištění vody ve svém okolí i regionu, ve kterém žije • navrhne způsoby ochrany čistoty vod v přírodě • navrhne, jak šetřit vodou v domácnosti	• výroba pitné vody • voda destilovaná, pitná, odpadní, čistota vody • vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva, zdroje znečištění • ochrana vod a ovzduší	ENV 2/1 Voda (vztahy a vlastnosti života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení) /P ENV 2/2 ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás)/P

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech	• rozlišuje částice atomu, atomy a molekuly • popíše umístění protonů, elektronů a neutronů v atomu • uvede znaménko elektrického náboje elektronu a protonu • charakterizuje pojem protonové číslo • používá pojmy chemický prvek a chemická sloučenina ve správných souvislostech • rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny • vyjádří složení chemické látky ze vzorce chemické sloučeniny • rozliší anionty, kationty a atomy • používá značky a názvy vybraných chemických prvků (zejména prvků hlavních skupin a významných zástupců kovů) • charakterizuje obsah pojmu chemická vazba	• částicové složení látek – atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony, valenční elektrony • molekuly • prvky, jejich názvy a značky • protonové číslo • chemické sloučeniny a vzorce • názvosloví jednoduchých sloučenin, oxidační číslo • chemická vazba	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	• rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi • rozliší mezi známými prvky kovy, polokovy a nekovy • uvede charakteristické vlastnosti kovů, polokovů a nekovů	• železo, hliník, měď, zinek, stříbro, zlato, alkalické kovy • slitiny kovů (mosaz, bronz, dural) • vodík, kyslík, halogeny, síra, uhlík • skupiny a periody v periodické soustavě • protonové číslo, periodický zákon	
rozliší a zapíše výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí	• rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí • pojmenuje správně výchozí látky a produkty jednoduchých chemických reakcí • zapisuje jednoduché chemické rovnice při zadání názvů a vzorců výchozích látek a produktů • rozlišuje základní typy chemických reakcí a aplikuje jejich využívání v praxi • uvede zákon zachování hmotnosti • využije zákon zachování hmotnosti při řešení jednoduchých úloh • přečte s porozuměním jednoduché chemické rovnice • zapíše jednoduché chemické rovnice • používá veličinu látkové množství a jednotku mol při čtení chemických rovnic • vypočítává molární hmotnost sloučeniny z molárních hmotností prvků	• chemická reakce, výchozí látky (reaktanty) a vzniklé látky (produkty) • chemické rovnice • klasifikace chemických reakcí – slučování, rozklad, reakce exotermní a endotermní • zákon zachování hmotnosti • látkové množství, mol • molární hmotnost	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	• popíše vliv teploty, plošného obsahu povrchu, koncentrace reaktantů a katalyzátorů na rychlost chemické reakce • předvádí jednoduchou chemickou reakci v baňce nebo ve zkumavce	• provádění jednoduchých chemických reakcí ve školních podmínkách • faktory ovlivňující průběh chemických reakcí	
porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů, solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	• uvede vlastnosti a použití praktický významných nebo mediálně známých halogenidů, oxidů, sulfidů, kyselin a hydroxidů • užívá vedle názvů i vzorce vybraných halogenidů, oxidů, sulfidů, kyselin a hydroxidů, které souvisejí s bezpečností a zdravím člověka a s ochranou životního prostředí • vyjadřuje vlastními slovy, co je skleníkový efekt	• názvosloví oxidů, sulfidů a halogenidů • názvosloví kyselin, hydroxidů • plynné oxidy • pálené vápno • sklo • halogenidy • kyseliny • hydroxidy	
orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	• rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí hodnot pH • prakticky změří pH roztoku, se kterým se setká v běžném životě • uvede příklady neutralizace prováděné v běžném životě • popíše správný způsob ředění hydroxidů a kyselin • popíše první pomoc při zasažení lidského těla roztoky hydroxidů a kyselin	• stupnice pH, indikátory pH, měření pH • kyselost a zásaditost roztoků • štěpení kyselin a hydroxidů ve vodných roztocích	

Vyučovací předmět: Chemie		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů, solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	• uvede vlastnosti a použití prakticky významných nebo mediálně známých solí • užívá vedle názvů i vzorce vybraných solí, které souvisejí s bezpečností a zdravím člověka a s ochranou životního prostředí • vysvětlí rozdíl mezi tvrdou a měkkou vodou • popíše způsob odstraňování kotelního (vodního) kamene v domácích spotřebičích • rozlišuje mezi jednosložkovými a kombinovanými průmyslovými hnojivy • posoudí vliv přírodních a průmyslových hnojiv na životní prostředí	• názvosloví solí • soli • průmyslová hnojiva • tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika	
orientuje se na stupnici pH; změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	• rozeznává neutralizaci mezi ostatními chemickými reakcemi • zapisuje chemickými rovnicemi příklady způsobů přípravy solí odvozených od kyseliny sírové, chlorovodíkové a dusičné • identifikuje příklady uplatňování neutralizace v praxi	• neutralizace • příprava solí • využití neutralizace v praxi	
aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	• rozeznává redoxní reakce mezi ostatními reakcemi • popisuje činitele ovlivňující rychlost koroze a způsoby ochrany před korozí	• redoxní reakce • elektrolýza a její využití • koroze	MED 4/3 technologické možnosti a jejich omezení

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	• zařadí uhlovodíky mezi organické látky • užívá vedle názvů i vzorce nejjednodušších uhlovodíků • popíše vlastnosti nejjednodušších uhlovodíků • uvede příklady použití nejjednodušších uhlovodíků • uvede příklady zdrojů uhlovodíků • zapisuje chemickou reakcí hoření methanu, ethanu, propanu	• alkany (methan, ethan, propan, butan) • cykloalakany • alkeny (ethylen, propylen) • dieny • alkyny (acetylen) • areny (benzen, naftalen)	
zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	• rozliší fosilní a ostatní paliva • uvede výhody a nevýhody využívání fosilních a ostatních druhů paliv vzhledem k životnímu prostředí a vyčerpatelnosti zdrojů • uvede příklady produktů získávaných při frakční destilaci ropy • uvede příklady výrobků chemického průmyslu, jejichž výchozí surovinou je ropa nebo zemní plyn • popisuje nebezpečí a zásady bezpečného používání topných plynů v domácnosti	• uhlí, ropa a její frakce, zemní plyn • fosilní paliva, vyráběná paliva • exotermická a endotermická reakce • bezpečnost práce s hořlavými a těkavými látkami • hodnocení ropy a zemního plynu z hlediska užitečnosti • hodnocení spalování z hlediska péče o životní prostředí	ENV 2/7 přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)/P

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	• rozliší halogenderiváty uhlovodíků, alkoholy, fenoly, aldehydy, ketony a organické kyseliny • popíše používání freonů v praktickém životě a jejich vliv na životní prostředí • jmenuje nejjednodušší alkoholy a popíše jejich vlastnosti • zhodnotí rizika konzumace alkoholu z hlediska zdraví člověka • uvede příklady nejznámějších organických kyselin (i triviálních názvů) a jejich výskytu • rozeznává esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí	• uhlovodíkový zbytek, charakteristická skupina • halogenderiváty • alkoholy (methanol, ethanol, glycerol) a fenoly • aldehydy a ketony • kyseliny (mravenčí, octová) • esterifikace, nácvik rozlišování esterifikace a neutralizace • diskuze na téma škodlivosti alkoholu	
uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	• uvede příklady zdrojů bílkovin a jejich význam pro člověka • uvede příklady zdrojů tuků a jejich význam pro člověka • slovně vyjadřuje složení mýdel a uvádí výhody a nevýhody používání mýdel a saponátů v domácnosti • uvede příklady zdrojů sacharidů a jejich význam pro člověka • uvede příklady zdrojů vitamínů a jejich význam pro člověka	• bílkoviny, jejich výskyt a vlastnosti • tuky, mýdla, saponáty • sacharidy (glukosa, sacharosa, glykogen, škrob, celulosa) • diskuze o zdraví prospěšných složkách potravy, vitamíny	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	• uvede příklady prvotních a druhotných surovin významných pro chemickou výrobu • zhodnotí ekologický a ekonomický význam recyklace odpadů • popíše význam ropy, uhlí a zemního plynu pro chemický průmysl i pro praktický život člověka	• chemie a společenský pokrok • chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin	ENV 3/4 odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)
aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	• uvede telefonní čísla, na která má volat v případě vzniku požáru • popíše správné chování při požáru • rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek • rozliší základní hasební látky v hasicích přístrojích	• hořlaviny, způsoby hašení požárů • nebezpečné látky a přípravky, H-věty, P-věty, varovné značky a jejich význam	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	• jmenuje zástupce významných plastů a jejich vlastnosti • zhodnotí význam plastů z hlediska praktického využití člověkem a dopady jejich využívání na životní prostředí • popíše bezpečné a životnímu prostředí šetrné zacházení s mycími a čisticími prostředky v domácnosti • popíše vliv mycích a čisticích prostředků na životní prostředí • jmenuje skupiny běžně dostupných léčiv a způsoby jejich použití • porozumí základním instrukcím uvedených v příbalových letácích léčiv • uvede příklady zákonně i nezákonně prodávaných omamných a návykových látek • popíše příklady následků účinků nadměrné konzumace drog (včetně kouření a požívání alkoholu) na lidský organismus • uvede zástupce látek, které nejčastěji znečišťují ovzduší, vodu a půdu • popíše zásady chování při nadměrném znečištění ovzduší, vody a půdy	• plasty (polyethylen, polyvinylchlorid, polystyren) – princip výroby, vlastnosti, použití • syntetická vlákna (silon, polyester) – vlastnosti, použití • hodnocení plastů a syntetických vláken z hlediska péče o životní prostředí a zdraví • drogy, léčiva, návykové látky, otravné látky • detergenty, pesticidy, insekticidy	

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Hudební výchova se realizuje ve vzdělávacím oboru Umění a kultura

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí:

Vokální činnost: práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu
Instrumentální činnost: hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci
Hudebně pohybová činnost: ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty
Poslechová činnost: aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

Hudební výchova je vyučována v 1.–5. ročníku v rozsahu 1 hod. týdně
Hudební výchova je realizovaná jako povinný předmět.

Průřezová témata

V tomto předmětu nejsou průřezová témata zařazena.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

<u>Kompetence k učení</u>

- učitel vede žáky k využívání správné terminologie symboliky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

<u>Kompetence k řešení problémů</u>

- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání

<u>Kompetence komunikativní</u>

- učitel se zajímá o náměty, názory zkušenosti žáků
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikace mezi žáky

<u>Kompetence sociální a personální</u>

- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence občanská

- učitel vede žáky k respektování představ a vnitřních hodnot druhých lidí
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- žák je veden ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl

Kompetence pracovní

- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- učitel vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení

Kompetence digitální

- učitel prakticky nacvičuje používání běžných digitálních zařízení
- učitel poskytuje žákům možnost získávat a vyhledávat informace

Vyučovací předmět: Hudební výchova		Ročník: 1.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zpívá v jednohlase	• provádí jednoduchá dechová cvičení podle pokynů učitele • vyslovuje srozumitelně • poznává notu /jako znak/ a 2/4 takt • zpívá v jednohlase • provádí dle názoru učitele hlasová cvičení v rozsahu c1–g1	<u>Vokální činnost</u>: • správné dýchání • rytmizace říkadel takt 2/4, nota – pojem /znak/ • dechová a hlasová cvičení • nácvik lidových a umělých písní	
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	• rytmizuje jednoduchá slovní spojení a říkadla /Hra na ozvěnu, otázka + odpověď / • melodizuje slovní spojení	<u>Instrumentální činnost</u>: • rytmizace doprovodem na jednoduché nástroje • melodizace slovních spojení	
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• doprovází písně na jednoduché nástroje	<u>Instrumentální činnost</u>: • doprovod na jednoduché nástroje (ozvučná dřívka, malé činelky, bubínek)	
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• vyjadřuje pohybem dle návodu učitele charakter písně /tempo/ • učí se dle pokynů učitele správnému držení těla • provádí jednoduché pohybové a taneční hry	<u>Pohybová činnost:</u> • správné držení těla • pohyb podle hudby na místě • hra na tělo • jednoduché taneční hry	
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpoznává výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• rozeznává rychlé a pomalé tempo v proudu znějící hudby • rozlišuje zvuky od tónů, píseň od přednesu	<u>Poslechová činnost</u>: • výrazové prostředky – tempo • zvuk a tón	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozpozná v proudu znějící hudby hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• rozpoznává podle sluchu některé hudební nástroje (klavír, housle) v proudu znějící hudby • sluchem rozliší projev zpívaný od nástrojového	<u>Poslechová činnost:</u> • rozlišení zvuků a tónů • hlas mluvený a zpívaný • rozpoznávání některých hudebních nástrojů (klavír, housle) • odlišení lidského hlasu od hudebního nástroje	

Vyučovací předmět: Hudební výchova		Ročník: 2.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zpívá v jednohlase	• provádí dechová cvičení podle pokynů učitele – klidný nádech • pečlivě vyslovuje slova • dodržuje hlasovou hygienu (nekřičí, nešeptá) • zpívá v jednohlase • provádí hlasová cvičení v rozsahu c1 – c2	<u>Vokální činnost</u>: • dechová cvičení • výslovnost • rozšiřování hlasového rozsahu • realizace lidových a umělých písní v jednohlase • hlasová cvičení v rozsahu c1 – c2	
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	• doprovází zpívané písně na jednoduché Orffovy nástroje • rytmizuje text říkadel • rozpoznává sluchem s pomocí učitele 2/4, 3/4 takt • melodizuje jednoduchá říkadla • třídí hudební nástroje na skupiny	<u>Instrumentální činnost</u>: • doprovod na jednoduché rytmické nástroje • 2/4, 3/4 takt • rytmická deklamace říkadel • melodizace jednoduchých říkadel • hodnoty not (celá půlová, čtvrťová) • improvizace • hudební nástroje	
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• dle pokynů učitele provádí doprovod k motivům a jednoduchým melodiím na Orffovy nástroje	<u>Instrumentální činnost</u>: • doprovod na rytmické nástroje (dřívka, bubínek, činely, triangl)	
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• zapamatuje si jednoduchý pohyb učitele při tancích a pohybových hrách a napodobí ho • znázorňuje rukou stoupající a klesající melodii • sluchem rozezná dynamiku v písni • vytleskává rytmus části písně • reaguje pohybem na změnu tempa v písni	<u>Pohybová činnost</u>: • jednoduché pohybové hry se zpěvem • hry se zpěvem • stoupající, klesající melodie • jednoduché lidové tance • změny tempa (pomalé, rychlé) • rytmus	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpoznává výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• u tónů rozeznává sílu, délku, výšku • rozezná jednoduché tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby • manipuluje s modelem notové tabulky	Poslechová činnost: • síla, délka, výška tónů • výrazové prostředky – dynamika f, mf, p	
rozpozná v proudu znějící hudby hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• identifikuje hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální • rozliší lidský hlas a hudební nástroj • rozpozná sluchem sborovou skladbu a capella od skladby s doprovodem • naslouchá a diferencuje základní hudební nástroje v proudu znějící hudby (flétna, klavír, housle)	Poslechová činnost: • rozlišení vokální a instrumentální hudby • poslech dětského sboru a capella s doprovodem • poslech skladeb provedených různými hudebními nástroji – flétna, klavír, housle • pojem sólo, sólista • poslech moderní (současné) hudby	

Vyučovací předmět: Hudební výchova		Ročník: 3.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zpívá v jednohlase	• zvládá dechová cvičení, rychlý vdech mezi frázemi • hlasový rozsah rozšiřuje ve formě hlasových rozcviček • dokáže zazpívat jednoduchý kánon • zapisuje noty c1 – a1 v základních hodnotách not a pomlkách • zpívá v jednohlase	Vokální činnost: • pěvecké dovednosti, dýchání, • nasazení tónů • dynamicky odlišný zpěv • hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu • kánon • grafický záznam nota – celá, půlová, čtvrtinová, osminová, rovněž grafický záznam pomlk – celé, půlové, čtvrtinové, osminové	
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	• rytmizuje jednoduché texty • odlišuje sluchově i vizuálně 2/4, 3/4, 4/4 takt • melodizuje jednoduché texty	Instrumentální činnost: • realizace rytmů v písních ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu rytmizace jednoduchých textů • melodizace slovních spojení a říkadel	
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• využívá jednoduché nástroje k doprovodné hře	Instrumentální činnost: • hra na nástroje Orffova instrumentáře (dřívka, bubínek, činely, triangl, zvonkohra, metalofon)	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• vytleskává rytmus písně • reaguje pohybem na znějící hudbu • pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku	<u>Pohybová činnost</u>: • taktování 2/4, 3/4 taktu • metrum, tempo, dynamika • vyjádření znějící hudby pohybem	
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpoznává výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• rozlišuje jednotlivé kvality tónů • osvojuje si psaní G klíče • rozpoznává výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	<u>Poslechová činnost</u>: • hudební výrazové prostředky a hudební prvky (pohyb melodie, melodie vzestupná a sestupná, dynamika), tempo • základní vlastnosti tónů • G klíč	
rozpoznává v proudu znějící hudby nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• rozpoznává v proudu znějící hudby nástroje • odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	<u>Poslechová činnost</u>: • rozlišení vokální, instrumentální a vokálně instrumentální hudby • hudební nástroje – trubka, klavír, housle, bicí, kytara, dechové, smyčcové	

Vyučovací předmět: Hudební výchova		Ročník: 4.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	• zpívá písně ve 2/4,3/4 a 4/4 taktu (v durových a mollových tóninách) • sjednocuje hlasový rozsah (c1 – c2) podle svých možností hlasové polohy • udržuje melodii, rytmus písně při kánonu vokálně i sborově	• pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu) • hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu (vlastní volba) • dvojhlas a více hlas – kánon • intonace	
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	• napíše houslový klíč • pojmenovává noty v zápisu jednoduché písně • rozeznává délku tónů – délka (osminová, čtvrťová s tečkou) • poznává dynamická znaménka p, mf, f	• grafický záznam vokální hudby – orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce • délka tónů • dynamická znaménka	
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	• doprovodí písně na rytmické hudební nástroje • reprodukuje jednoduché motivy • rozpozná základní skupiny hudebních nástrojů (bicí, strunné, dechové)	• doprovod ozvučenými dřívky, prstovými činelkami, trianglem naučené lidové písně • hudební nástroje dechové, bicí, strunné • reprodukce jednotlivých motivů	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	• rozeznává lidský hlas (dětský, ženský, mužský) od hudebního nástroje • rozlišuje hudbu vokální a instrumentální • orientuje se v hudebních stylech a žánrech – hudba taneční, pochodová, populární, klasická • rozezná poslechem písně lyrické, žertovné, hymnické	• hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj • hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, populární • poslech klasické hudby	
vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	• zrytmizuje či zmelodizuje jednoduché říkadlo • tvořivě obměňuje hudební modely: - otázka – odpověď, ozvěna	• rytmizace, melodizace, hudební improvizace – hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď)	
rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	• sluchově diferencuje rytmus, dynamiku zpěvu • rozlišuje takt • poslechem odlišuje změny v rytmu, tempu a upozorní na ně • odlišuje stoupavou a klesavou melodii a upozorní na ni	• kvality tónů – délka, barva • hudební výrazové prostředky – rytmus, tempo, pohyb melodie (vzestupná, sestupná), dynamika	
ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	• taktuje na dvě a tři doby • vyjádří pohybově písně ve dvou-, tří-, čtyřdobém taktu • reaguje na znějící hudbu odpovídajícím pohybem	• taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý, čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem • pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby	

Vyučovací předmět: Hudební výchova		Ročník: 5.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	• zazpívá v jednohlase při sólovém i společném zpěvu vybranou lidovou píseň • zná původ státní hymny • zazpívá českou hymnu • dodržuje zásady hlasové hygieny a využije získané pěvecké dovednosti (nasazení tónu, dechová opora, odpovídající dynamika) • orientuje se v notovém/grafickém záznamu písně	• pěvecké dovednosti (dynamicky odlišný zpěv) • hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu • dvojhlas • intonace • grafický záznam vokální hudby – čtení a zápis rytmického schématu písně • hlasová hygiena	
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	• (podle svých individuálních schopností a dovedností píseň či skladbu realizuje) • píseň či melodii zahraje, zazpívá či ji pohybově ztvární • zahraje jednoduchý doprovod (rytmické ostinato, prodlevu, tóny harmonických funkcí)	• zesílení, zeslabení • druh písně, notový zápis, takt, melodie • realizace písně (pantomima) • doprovod	
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	• vybere z nabídky hudebních nástrojů nástroj vhodný pro doprovod určené písně • zahraje úryvek zvolené písně či skladby • využije grafický/notový záznam k interpretaci/reprodukci	• hra na nástroje z Orffova instrumentáře • doprovod písně na rytmické a melodické hudební nástroje • reprodukce jednoduchého motivu	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	• určí hudební formu vybrané ukázky • odlišuje hudební nástroje – • rozpozná a popíše základní znaky malé písňové formy, ronda, variace	• hudba instrumentální – hudební nástroje • poslech klasické a moderní hudby • hudební nástroje v symfonickém, jazzovém orchestru, rockové, lidové kapele • malé písňové formy – rondo, variace	
vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	• vytvoří na základě rytmického půdorysu či tónovaného materiálu písně jednoduchou předehru, mezihru či dohru (zopakováním části melodie písně, rytmickou figurou vycházející z písně apod.) • vytvoří k zahranému či zpívanému předvětí rytmické nebo melodické závětí • provádí elementární hudební improvizace	• hudební improvizace – vokální • tvorba předeher, meziher a doher	
rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	• vybere ze znějících hudebních ukázek skladby s dominujícím hudebním vyjadřovacím prostředkem (rytmus, melodie, barva) • poukáže ve znějící ukázce na místo, v němž dojde k výrazné změně tempa, rytmu, dynamiky	• vztahy mezi tóny – souzvuk, akord • hudební výrazové prostředky – harmonie, kontrast a gradace, rytmické změny v hudebním proudu • hudební styly a žánry (jazz, rock, swing, tramp), klasická hudba	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	• taktuje *2/3, 3/4, 4/4 takt* • předvede ukázku tanečních kroků u známých tanečních písní (mazurka, polka) • předvede pohyb (pochodový krok, poskok, přeměnný krok, přísunný krok) na základě rytmického schématu písně	• taktování • jednoduché lidové tance (polka, valčík), menuet, mazurka (charleston) • pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pohybová improvizace s využitím tanečních kroků	

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí:

Vokální činnost: práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu, posilování správných pěveckých návyků
Instrumentální činnost: hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci
Hudebně pohybová činnost: ztvárnění hudby pohybem, reakce na hudbu pomocí pohybu – tanec, gesta
Poslechová činnost: aktivní vnímání znějící hudby, poznání a rozlišení všech žánrů, stylů a podob hudby, analyzování a interpretování hudby

Hudební výchova na 2. stupni se soustředí především na tón, interval, akord, rytmus, tempo, melodii, harmonii, dynamiku, hudební ukázky a pokusy o vlastní tvořivost.
Otevírá se zde cesta k širšímu nazírání na kulturu a umění, připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění
a kulturu.
Hudební výchova vede žáky prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako prostředku komunikace.

Hudební výchova je vyučována v 6.–9. ročníku v rozsahu 1 hod. týdně
Hudební výchova je realizovaná jako povinný předmět.

Průřezová témata

Průřezová témata jsou integrována do předmětu.

6. ročník: OSV 1/1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
ENV 4/4 – prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)
OSV 7/1 – péče o dobré vztahy
MKV 2/2 – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost

7. ročník: OSV 1/1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
ENV 4/4 – prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)

OSV 7/4 – vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třída jako sociální skupiny)

VGS 2/5 – státní a evropské symboly

8. ročník: OSV 1/1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

ENV 4/4 – prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)

9. ročník: OSV 1/1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

OSV 6/1 – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě

VDO 4/2 – principy demokracie

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k využívání správné terminologie symboliky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

- učitel se zajímá o náměty, názory zkušenosti žáků
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikace mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence občanská

- žáci jsou vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- učitel vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení

Kompetence digitální

- žáci jsou vedeni k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování a spravování digitálních dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- učitel vede žáky k tomu, aby vytvářeli a upravovali digitální obsah, kombinovali různé formáty, vyjadřovali se pomocí digitálních prostředků

Vyučovací předmět: Hudební výchova		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	• orientuje se v notovém zápisu • rozpozná dvoudobé a třídobé metrum • vytleská rytmus říkadla, písně • rozezná základní hudební nástroje podle barvy zvuku • přiřadí barvu nástroje k náladě, pocitu, postavě, činnosti	• orientace v notovém záznamu • partitura • hudebně výrazové prostředky • hudební rytmus • hudební nástroje	
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	• popíše a zdůvodní zásady hlasové hygieny a využije je při zpěvu a mluveném projevu • rozšiřuje svůj hlasový rozsah • zazpívá zahraný tón • sluchem rozliší vyšší a nižší tón • zazpívá v jednohlase, případně vícehlasně, respektuje daný žánr	• pravidla hlasové hygieny • pěvecký a mluvní projev • intonace a vokální improvizace • lidová píseň • umělá píseň	ENV 4/4 prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	• reprodukuje melodické motivy, témata • rytmicky doprovodí píseň hrou na tělo, Orffovými nástroji • improvizuje na Orffovy nástroje dle svých schopností	• hra na Orffovy nástroje	OSV 1/1 cvičení smyslo-vého vnímání, pozornosti a soustředění
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	• pohybem vyjádří pochodový, polkový a valčíkový rytmus • pohybem reaguje na hudební ukázku a na změny v jejím průběhu	• pohybový doprovod znějící hudby • orientace v prostoru	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	• vyjádří vlastními slovy rozdíl mezi operou a muzikálem • postihne dominantní hudebně výrazové prostředky při poslechu hudebního díla	• opera • muzikál	
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• písemnou či ústní formou vyjádří, jakou roli hraje hudba a umění obecné v jeho životě, • zdůvodní význam hudby v různých druzích umění	• hudba kolem nás, zvukový smog	OSV 7/1 péče o dobré vztahy MKV 2/2 udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost

Vyučovací předmět: Hudební výchova		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	• taktuje ve 2/4, 4/4 a 3/4 taktu • rozezná těžkou a lehkou dobu • orientuje se v notovém zápisu	• dirigent a taktovací schémata • hudební rytmus • orientace v notovém záznamu	OSV 1/1 cvičení smysloového vnímání, pozornosti a soustředění
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	• popíše a zdůvodní zásady hlasové hygieny a využije je při zpěvu a mluveném projevu • rozšiřuje svůj hlasový rozsah • zazpívá v jednohlase, případně vícehlasně, respektuje daný žánr • intonuje základní intervaly • sluchem porovná durovou a mollovou stupnici • zazpívá státní hymnu	• pravidla hlasové hygieny • pěvecký a mluvní projev • intonace a vokální improvizace • lidová píseň • umělá píseň • státní hymna ČR	VGS 2/5 státní a evropské symboly
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	• hudební téma skladby zahraje nebo doprovodí, hrou na tělo, rytmickými a melodickými Orffovými nástroji, boomwhackers • doprovodí píseň Orffovými nástroji	• symfonie • symfonická báseň • oratorium • hra na hudební nástroje	OSV 7/4 vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třída jako sociální skupiny)

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	• rozliší na základě video ukázek vybrané typy tanců (lidové tance, historické, společenské, současné styly) a odliší balet jako druh umění • zvolí ukázku taneční hudby a převede (ve skupině nebo sólo) typický prvek daného tance	• tanec • balet	ENV 4/4 prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)
orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	• sluchem rozliší nástup jednotlivých hlasů (kánon, fuga) • rozliší hudebně výrazové prostředky • sluchem rozpozná hlavní téma sonátové formy	• polyfonie, kánon, fuga • koncert • sonátová forma	
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• Výtvarně zachytí náladu, charakter poslechové skladby • Výtvarně ztvární děj písně nebo programní skladby	• hudba a výtvarné umění	

Vyučovací předmět: Hudební výchova		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	• orientuje se v notovém zápisu • zahraje na zvolený hudební nástroj sólově, ve skupině, nebo jako součást doprovodu • rozliší durový a mollový kvintakord • intonuje durový a mollový kvintakord	• intonace a vokální improvizace • orientace v notovém záznamu • hudební doprovod písní k dějinám hudby	OSV 1/1 cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	• popíše a zdůvodní zásady hlasové hygieny a využije je při zpěvu a mluveném projevu • zazpívá v jednohlase, případně vícehlase, respektuje daný žánr	• hlasová hygiena • rozšiřování hlasového rozsahu • zpěv písní z jednotlivých období hudebních dějin	
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	• zatančí dobový tanec • pohybem reaguje na hudební ukázku a na změny v jejím průběhu	• dobový tanec pohybová improvizace	ENV 4/4 prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	• popíše základní znaky typické pro hudbu jednotlivých slohových období • zařadí se znalostí základních hudebně vyjadřovacích prostředků vybrané ukázky do příslušného slohového období (od nejstarších hudebních památek po současnost) • určí styl a žánr vybrané ukázky moderní populární hudby • prezentuje interpreta nonartificiální hudby	• starověké kultury • středověká hudba • renesance • baroko • klasicismus • romantismus • hudba 20. a 21. století • nonartificiální hudba – hudební styly a žánry	

Vyučovací předmět: Hudební výchova		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	• orientuje se v notovém zápisu • zahraje na zvolený hudební nástroj sólově, ve skupině, nebo jako součást doprovodu • rozliší durový a mollový kvintakord • intonuje durový a mollový kvintakord	• intonace a vokální improvizace • hudební doprovod písní k dějinám hudby	OSV 1/1 cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	• popíše a zdůvodní zásady hlasové hygieny a využije je při zpěvu a mluveném projevu • zazpívá v jednohlase, případně vícehlase, respektuje daný žánr	• hlasová hygiena • rozšiřování hlasového rozsahu • zpěv písní z jednotlivých období hudebních dějin	
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	• zatančí moderní tanec • pohybem reaguje na hudební ukázku a na změny v jejím průběhu	• pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby • pohybová improvizace	OSV 6/1 vzájemné poznávání se ve skupině/třídě

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	• popíše základní znaky typické pro hudbu jednotlivých slohových období • zařadí se znalostí základních hudebně vyjadřovacích prostředků vybrané ukázky do příslušného slohového období (od nejstarších hudebních památek po současnost) • určí styl a žánr vybrané ukázky moderní populární hudby • prezentuje interpreta nonartificiální hudby	• nejstarší hudební památky v Čechách • polyfonie v Čechách • baroko v Čechách • klasicismus v Čechách • romantismus v Čechách • hudba 20. a 21. století v Čechách • nonartificiální hudba – hudební styly a žánry	VDO 4/2 principy demokracie
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• vyhledává souvislosti mezi hudebními díly a literaturou	• Hudba a literatura	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výtvarná výchova
- učí chápat umění jako druh komunikace, projevovat úctu k uměleckým dílům
- rozvíjí dovednosti žáka, jemnou motoriku
- vede k tvůrčí činnosti
- vede k orientaci v kultuře, pochopit odlišnosti
- rozvíjí fantazii a estetické cítění

Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný povinný předmět v prvním až pátém ročníku. Týdenní časová dotace je dána učebním plánem.

Průřezová témata

Průřezová témata jsou integrována do předmětu.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:
- respektuje osobnost a hranice schopností každého žáka
- podněcuje samostatnost a tvořivost žáků při řešení úkolů
- umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce
- vede k orientaci v kultuře

Kompetence k řešení problémů:
- hledá různé způsoby řešení, volí správný postup a pomůcky
- umožňuje hodnotit úspěšnost dosažení cíle

Kompetence komunikativní:
- vysvětluje a obhajuje vlastní práci, pocity a názory i práci ostatních

Kompetence sociální a personální:
- učí žáky spolupracovat v týmu, vzájemně si pomáhat
- vytváří příznivou pracovní atmosféru pro tvorbu
- konfrontuje své názory, respektuje názory druhých

Kompetence občanské:

- vytváří s žáky pravidla chování a jejich respektování
- vede žáky k ochraně životního prostředí (šetření materiálu, další využití surovin)
- respektuje individuální odlišnosti

Kompetence pracovní:

- vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů, techniky
- vede k organizaci času při práci

Kompetence digitální

- umožňuje žákům vnímat význam digitálních technologií pro lidskou společnost (navštěvuje s žáky virtuální kulturní akce)
- motivuje k využívání digitálních technologií k usnadnění práce

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova		Ročník: 1.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	• rozpozná základní druhy linie • pozná základní barvy • srovnává výtvarné prvky ve výtvarných dílech svých a spolužáků • rozlišuje barvy vodové a temperové • snaží se o vyváženou kompozici rozpoznává tvary (plošné a prostorové)	• linie (rovná, křivá) • barvy, hry s barvou • dekorativní práce – tvary plošné a prostorové	
v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty, a další prvky a jejich kombinace	• kreslí měkkou tužkou • modeluje s plastelíny, hněte, válí, stlačuje, přidává a ubírá, ryje, obtiskuje • při práci experimentuje s barvou – míchá a zapouští, koloruje • rozeznává barvy husté i řídké, teplé, studené, světlé, tmavé • vytváří tvary a objekty bytového prostoru ze stavebnice • používá netradiční materiály a techniky	• kresba • malba • modelování • tisk • organizace prostoru • práce s netradičními materiály	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	• ví, co je to lidová tvorba • ilustruje viděné a fantazijní • kreslí podle skutečné předlohy	• lidová tvorba • modelování, malba, kresba • výtvarné osvojování věcí • výtvarné osvojování přírody • využití fantazie v malbě a kresbě	
interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	• rozlišuje malbu a kresbu • kombinuje malbu a kresbu • pozná práci několika ilustrátorů • vyjadřuje výtvarnými prostředky svůj prožitek na základě vyprávění, četby, poslechu • ví, co je výstava, galerie • při kolektivní práci spolupracuje, diskutuje o návrzích, zapojuje se do činností • konstruktivně spolupracuje ve dvojicích i skupině • zapojuje se do výtvarných soutěží	• výtvarníci a jejich ilustrace (J. Lada, H. Zmatlíková, Z. Miler) • výstava, galerie • prezentace vlastní práce • výtvarné soutěže	
na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• zapojuje se do diskuse o hotových výtvarných dílech svých i ostatních dětí • srovnává výtvarné prvky ve výtvarných dílech svých i spolužáků	• diskuse v rámci skupiny	

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova		Ročník: 2.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty, a další prvky a jejich kombinace	• kreslí tužkou, uhlem a rudkou • využívá poznatky o barvách při vlastní práci (barvy teplé a studené • koloruje a kreslí tuší • modeluje z plastelíny, moduritu (popř. hlíny) • využívá svůj smysl pro výtvarný rytmus řešení plochy • vytváří objekty bytového prostoru z krabic a krabiček	• kresba • malba • modelování • rozvržení plochy a prostoru	
Vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	• ilustruje slyšené • umí obrazně vyjádřit vjemy sluchové a hmatové • zvládá zvolenou výtvarnou techniku	• výtvarné techniky – kresba, malba, modelování, koláž…	
interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	• nachází rozdíly ve výtvarném zpracování děl daných ilustrátorů • rozlišuje volnou malbu a ilustraci	• díla známých ilustrátorů (Sekora, Pilař, Smetana) • návštěvy výstav • ukázky volných maleb a ilustrací	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• umí slovy zhodnotit svou výtvarnou práci • využívá nabytých vědomostí při jiných činnostech (vyprávění, slohové práce…) • prezentuje výsledky své práce • spolupracuje ve skupině při kolektivní práci • provádí základní úklid pracovního místa	• vyprávění, slohová práce	

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova		Ročník: 3.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	• rozpoznává (linie, barvy, tvary, objemy, objekty) • porovnává prvky vizuálně obrazného vyjádření na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ • třídí prvky vizuálně obrazného vyjádření na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ • využívá různé druhy linií • rozlišuje barvy studené a teplé, jejich kombinace	• lineární kresba • teplé a studené barvy, jejich kombinace • beseda o umění	
v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty, a další prvky a jejich kombinace	• v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti • uplatňuje své vlastní životní zkušenosti v plošném uspořádání linie, tvary, objemy, barvy • v tvorbě uplatňuje v prostorovém uspořádání objekty a další prvky a jejich kombinace • používá tuš k výtvarnému vyjádření • znalosti o barvách bezpečně užívá při vlastní práci • vytváří tvary a objekty na základě znalosti proporcí • využívá svůj smysl pro výtvarný rytmus řešení plochy a prostoru	• barevná kombinace • kresba • kontrast, proporce • výtvarný rytmus, cítění • strukturální kompozice	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	• vnímá událostí různými smysly • zvolí si výtvarnou techniku, kterou bezpečně zvládá • při vnímání událostí různými smysly je vyjadřuje	• výtvarné techniky • prostorová kompozice	
interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	• interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření • porovnává odlišné interpretace se svojí dosavadní zkušeností • pozná různé druhy výtvarných technik (malba, kresba, plastika)	• orientace v literatuře o výtvarném umění (techniky, pojmy…) • návštěva pracovní dílny • orientace v dílech známých ilustrátorů • barvy a jejich kombinace	
na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• na základě vlastní zkušenosti nalézá obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil • na základě vlastní zkušenosti do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vybral či upravil • dokáže rozpoznat různé způsoby uměleckého vyjádření	• základní umělecké směry • diskuse v rámci skupin či dvojic • poznání jiného vnímání reality výtvarnými prostředky a jeho respektování	

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova		Ročník: 4.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	• v kresbě, malbě i prostorové tvorbě projevuje schopnost porovnávat vztahy obrazových objektů a elementů (např: rozdílnost a podobnost tvarů, jejich velikost, vzájemnou polohu, světlostní a barevné vztahy) • rozpozná světlostní a barevný kontrast a ve své tvorbě jej uplatní • kombinuje barvy	• prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, světlostní a barevné kvality • typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění (objekty, ilustrace textů)	
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	• vytváří jednoduché prostorové objekty • aplikuje různé druhy linií a jejich výrazové možnosti	• prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty a jejich umístění v prostoru • uspořádání objektů do celků v ploše a prostoru – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení • linie	
nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	• uvědomuje si rozdílnost svého vnímání podle toho, jaký smysl zapojí (zrak, sluch, hmat; vnímání různými smysly využije podle svého uvážení ve své tvorbě • orientuje se ve výrazových vyjádřeních jednotlivých druhů umění • převede sluchové a hmatové vjemy do vizuálního vyjádření v ploše, objemu a prostoru	• vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká, výtvarná tvorba, film, televize	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy	• osobitě aplikuje poznatky a dovednosti s výtvarnými prostředky, používá fantazii • rozlišuje užitkovou, materiální a estetickou stránku předmětů • pracuje dle předlohy, sebehodnotí vlastní výtvarnou činnost	• přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vizuálního vnímání	
porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	• nachází rozdíly ve výtvarném vyjádření • porovnává volbu výrazových prostředků jednotlivců	• osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje	
nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• uvědomuje si různorodost způsobů uměleckého vyjádření • vybere, uspořádá a představí výsledky své práce (vytvořených, vybraných či upravených vizuálně obrazných vyjádření)	• komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky v rámci skupin	

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova		Ročník: 5.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	• užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření při vlastních tvůrčích činnostech • experimentuje s nimi • porovnává prvky vizuálně obrazného vyjádření na základě jednoduchých vztahů (podobnost, kontrast, rytmus)	• prvky vizuálně obrazného vyjádření – tvary, objemy, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru • typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění: objekty, ilustrace, volná malba, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama	
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností	• využívá obvyklých prostředků výtvarné tvorby (kresby, malby, prostorového vytváření) i prostředků experimentálně kombinovaných k vyjádření svých smyslových pocitů, představ, myšlenek a zkušeností • vybere, uspořádá a zkombinuje objekty do celků podle svého záměru nebo zadání	• prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – pohyb těla, akční tvar malby a kresby • uspořádání objektů do celků v ploše i prostoru – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém i dynamickém vyjádření	
nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	• uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě • rozlišuje, co ve výsledcích jeho tvorby vychází z jeho představ a fantazie a co je z jeho smyslových vjemů • nalezne a pojmenuje podněty (z každodenního života, ale i z vybraných uměleckých výtvarných děl), které působí převážně na jiné smysly, než je zrak	• vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými smysly	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy	• vyjadřuje dějový celek se vztahem k reálnému prostředí • využívá statické a dynamické vyjádření • porovná a objasní, zda a v čem se výsledky jeho tvorby odlišují od výsledků tvorby jeho spolužáků • experimentuje s dosud nevyzkoušenými prostředky a postupy	• přístupy k vizuálně obrazných vyjádřením – hledisko jejich motivace (založené na smyslovém vnímání) • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – fotografie, tiskoviny, reklama	
porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	• sdělí, co bylo zdrojem inspirace pro jeho tvorbu • přistupuje k tvorbě ostatních jako ke zdroji inspirace • vybere si interpretaci, která je pro něj zajímavá a podnětná	• osobní postoj v komunikaci – odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin; jejich porovnávání s vlastní interpretací	
nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vybral, vytvořil či upravil	• popíše svým spolužákům, jak při tvorbě postupoval • připraví jednoduchou prezentaci prací svých spolužáků	• záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výtvarná výchova

- rozvíjí činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl smyslů na vnímání reality
- ověřuje účinky činností žáka, které chápou umění jako druh komunikace
- učí projevovat úctu k uměleckým dílům i k výsledkům vlastní tvorby
- rozvíjí dovednosti žáka, vybírá a uplatňuje vhodné prostředky pro vyjádření reality
- vede k tvůrčí činnosti a k uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, k vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření
- vede k orientaci v kultuře, k pochopení odlišností
- rozvíjí fantazii a estetické cítění

Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný povinný předmět v šestém až devátém ročníku. Týdenní časová dotace je dána učebním plánem.

Průřezová témata

Průřezová témata jsou integrována do předmětu.

6. ročník: OSV 1/1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
OSV 2/3 – moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty)
OSV 5/1 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, tvořivosti v mezilidských vztazích)

7. ročník: VGS 1/4 – život dětí v jiných zemích

8. ročník: OSV 8/3 – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
OSV 1/1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

9. ročník: OSV 2/6 – můj vztah ke mně samému

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- respektuje osobnost a hranice schopností každého žáka
- podněcuje samostatnost a tvořivost žáků při řešení úkolů
- umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce

Kompetence k řešení problémů

- hledá různé způsoby řešení, volí správný postup a pomůcky
- umožňuje hodnotit úspěšnost dosažení cíle
- učí rozvíjet tvůrčí potenciál

Kompetence komunikativní

- umožňuje žákům vysvětlovat a obhajovat vlastní práci, pocity a názory i práci ostatních
- učí využívat jazyk umění jako svébytného prostředku komunikace
- vede ke kultivování projevů a potřeb

Kompetence sociální a personální

- učí žáky spolupracovat v týmu, vzájemně si pomáhat
- vytváří příznivou pracovní atmosféru pro tvorbu
- umožňuje žákům konfrontovat své názory, respektovat názory druhých, vede k utváření hierarchie hodnot
- vede k tvořivému přístupu ke světu, k aktivnímu překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života

Kompetence občanské

- vytváří s žáky pravidla chování a jejich respektování
- vede žáky k ochraně životního prostředí (šetření materiálu, další využití surovin)
- respektuje individuální odlišnosti, vede k tolerantnímu přístupu k různorodým kult. hodnotám současnosti a minulosti, k projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- vede k orientaci v kultuře

Kompetence pracovní

- vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů, techniky
- vede k organizaci času při práci

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k běžnému používání digitálních zařízení, aplikací, programů a služeb, k využití při vlastní výtvarné tvorbě
- učitel vede žáky k vytváření a úpravě digitálního obsahu, ke kombinaci různých formátů, k vyjadřování se za pomocí digitálních prostředků

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vybírá, vytváří a pojmenovává vizuálně obrazových vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	• uplatňuje představivost a cit pro kompozici plochy • vnímá odlišnost zmenšování a zvětšování výtvarného projevu • využívá přírodních motivů ve výtvarném vyjádření	• linie, tvar – jejich rozvržení v prostoru • jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů • přírodní motivy – rostliny, neživá příroda, živočichové	OSV 5/1 cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, tvořivosti v mezilidských vztazích)
zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušeností získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	• subjektivně vyjadřuje představy svých prožitků a zkušeností • vytváří fantastické představy	• zážitek, událost • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání založené na smyslovém vnímání	OSV 1/1 cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	• aplikuje vlastní poznatky a dovednosti tvarové a barevné kompozice • rozvíjí představivost a cit pro kompozici plochy	• vyjádření proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostí, barevné …..) • uspořádání objektů do celků v ploše i prostoru • jednoduchá animace	
vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	• rozvíjí představivost a tvořivost na základě paměti a fantazie při výtvarném vyjadřování	• tematické práce – vizuálně obrazné vyjádření, hledisko jejich motivace	
rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	• uvědomuje si odlišné působení jednotlivých barev na psychiku člověka • subjektivně vyjadřuje představy svých prožitků a zkušeností	• nauka o barvách • malba • hračky	OSV 2/3 moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty)

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	• rozlišuje a pojmenuje typy vizuálních vyjádření • určí, co je pro daný typ vizuálního vyjádření charakteristické	• díla starých mistrů, hledání inspirace v minulosti a současnosti	

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vybírá, vytváří a pojmenovává vizuálně obrazových vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	• vnímá linii jako prvek vizuálně obrazného vyjádření • zjišťuje, jaké poznatky si o liniích a jejich uplatnění osvojil • vnímá umístění objektů a prostoru, světlostí a barevná kvalita	• kresebné etudy, etuda s linií jako výtvarný prostředek, automatická kresba • objem, prostor	
zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušeností získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	• rozlišuje různorodost struktur, pro vyjádření emocí nalézá různé prostředky • sdělí (ústně či písemně) vlastní zkušenost, ze které při tvorbě vycházel	• práce s netradičními materiály • prostorová práce	
zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	• vybere a sestaví celek z nabídky obrazů, takto sestavený celek interpretuje • uplatní metody digitálního vyjádření	• uspořádání částí v celek • vyjádření vztahů a prostředky vyjadřující časový průběh • elektronický obraz	
vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	• rozvíjí představivost a tvořivost na základě paměti a fantazie při výtvarném vyjadřování	• tematické práce – vizuálně obrazné vyjádření, hledisko jejich motivace	
rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	• poznává zákonitosti výběru a užití písma, jeho sdělovací, výrazovou a estetickou funkci • experimentuje s různými tvary písmen	• komunikační grafika • písmo – styly a druhy písma • uplatnění subjektivity ve vizuálně obrazném vyjádření např. fantazijní variace na základní tvary písmen	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	• nalézá charakteristické znaky architektury a hledá vhodnou formu pro jejich prezentaci	• architektura současnosti, minulosti • nauka o perspektivě	
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	• analyzuje životní situace a vyjadřuje je pomocí výtvarných prostředků • uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	• pohyb těla a jeho umístění v prostoru • lidové tradice ve výtvarné výchově	VGS1/4 život dětí v jiných zemích

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vybírá, vytváří a pojmenovává vizuálně obrazových vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	• zvolí si samostatně námět na zadané téma a podle své představivosti jej vizuálně vyjádří volitelnou technikou a prostředky • zdůvodní u svého díla volbu vizuálních prostředků a techniku zpracování	• vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby • respektování záměru autora	
zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušeností získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	• vyjadřuje barvou psychické stavy, dojmy a prožitky v plošné kompozici • sdělí (ústně či písemně), jaké podněty (zrakové, hmatové, čichové, sluchové) jsou zdrojem jeho zkušeností, ze které při tvorbě vycházel • vyjádří, které části výsledku jeho práce (malby, kresby, grafiky, prostorového uspořádání, animace) vycházejí z reálné zkušenosti a které z fantazie	• záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek • kategorie představ, prožitků, zkušeností, poznatků	OSV 1/1 cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	• vytvoří další obrazové celky tím, že přeskupí části obrazů, popíše jejich obsah a vysvětlí, v čem se od sebe • uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci	• uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu • vyjádření proměn • reklama	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	• prohlubuje zásady lineární, tvarové a barevné dekorativní kompozice s důrazem na řešení ohraničené plochy • vybere takové prostředky a jejich vztahy (např. harmonická nebo kontrastní barevnost, objemové nebo lineární vyjádření objektů, detailní propracování nebo stylizace tvarů, figurativní nebo nefigurativní pojetí), které považuje pro samostatně zvolené či zadané téma za nejvhodnější • rozvíjí představivost a tvořivost na základě paměti a fantazie při výtvarném vyjadřování • využívá dekorativních postupů – rozvíjí své estetické cítění	• přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich motivace • vyjádření abstraktních pojmů (např. přátelství, láska apod. v ploše či objemu) • tematické práce	
rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	• prohlubuje si znalosti základních pojmů nauky o barvách • hlouběji zkoumá charakter a psychický účinek barev, jejich symbolické významy • zabývá se barvou v umění jako základním vizuálním obrazným elementem • uplatňuje barvy ve vlastním vizuálně obrazném vyjádření	• nauka o barvách • volná malba – zvládnutí větší plochy • různé techniky malby – akvarel, pastel…	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	• srovnává různé způsoby uměleckého vyjádření v historickém vývoji • pozoruje, porovnává a zařazuje do historických souvislostí základní stavební prvky architektury	• základní stavební prvky – vitráž či mozaika ……	
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	• pracuje se světlem a stínem v konkrétním prostředí a prostoru prezentuje výsledek vlastní tvorby a porovnává svojí interpretaci s interpretacemi ostatních (spolužáků, učitelů, členů rodiny apod.), sdělí, v čem se interpretace shodují a v čem odlišují	• zdokonalování techniky kresby – způsoby stínování • zátiší • portrét • ilustrace textů	OSV 8/3 dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vybírá, vytváří a pojmenovává vizuálně obrazových vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	• určí na příkladech výtvarných uměleckých děl pro ně charakteristické prvky (linie, barevné plochy, kontrasty, světlo, stín, tvary) • určí na příkladech plošných i prostorových uměleckých výtvarných děl vztahy mezi prvky (podobnost, kontrast, rytmus, hierarchii důležitosti), které jsou pro dílo charakteristické	• techniky a druhy kresby • linie, tvary, světlo, stín • kompozice • textury	
zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušeností získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	• své dovednosti a vědomosti uplatňuje při návrzích designu jednoduchých předmětů (karoserie aut, byt, nástroje, užitné předměty) • shromáždí zdroje podněcující jeho vizuální obraznost (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznam, audionahrávka, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie), třídí je podle samostatně zvolených kritérií	• návrh designu – interiéru, exteriéru, užitného předmětu (např. lampy, těžítko…) • vizuálně dramatické akce • kritéria třídění prací	
zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	• seřadí obrazy tak, aby jejich fáze vyjadřovaly prostor, časovou následnost proměn, dramatický účinek	• fotografie • komiks / animovaný film	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	• najde na příkladech děl dalších autorů vizuální prostředky a jejich vztahy, které při tvorbě použil • rozvíjí představivost a tvořivost na základě paměti a fantazie při výtvarném vyjadřování • využívá dekorativních postupů – rozvíjí své estetické cítění	• tematické práce – vizuálně obrazné vyjádření, hledisko jejich motivace • práce s ukázkami uměleckých děl	
rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	• vybere z nabídky obrazů ty, které jako celek především působí na jeho smysly nebo vyjadřují jeho osobní nebo společenskou zkušenost či představu • najde ty části obrazu, které mohou především působit na jeho smysly nebo vyjadřovat jeho jedinečnou osobní zkušenost či představu nebo jejich obsah může být společně sdílen • využije návštěvu galerie k vnímání originálu uměleckého díla a uvědomění si významu vlastního prožitku z umělecké tvorby v autentickém prostředí galerie výtvarného umění či výstavní síně	• akční tvar malby a kresby • převádění pocitů těla na obrazové znaky s hledáním vzájemných souvislostí • návštěva galerie či výstavní síně	OSV 2/6 můj vztah ke mně samé/mu

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	• rozpozná charakteristické prvky uměleckého díla a architektury a utřídí je do skupin podle uměleckého směru a historické epochy • interpretuje (vyloží) výsledek vlastní tvorby; zaměří se přitom na prostředky, které použil, a na jejich podobnosti či odlišnosti s prostředky, které byly využívány různými výtvarnými styly (např. expresionismem, fauvismem, nefigurativním uměním apod.)	• moderní umění • tvorba učební pomůcky – např. umělecké slohy • ilustrace k uměleckému dílu • variace na zvolený moderní umělecký směr	
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	• porovnává a hodnotí různorodost způsobů uměleckého vyjádření • představí výsledky své práce v různých situacích a za různých podmínek, zjišťuje, jak jeho dílo působí na ostatní, a diskutuje o tom • zjišťuje, jak probíhá komunikace v prostoru prostřednictvím zde umístěných objektů a jejich hmotných i symbolických účinků	• obhajoba a prezentace vlastního díla • respektování odlišností výtvarného projevu	

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka předmětu Výchova ke zdraví vede k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.
Výchova a zdraví patří do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Svým vzdělávacím obsahem však také bezprostředně navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.
Vzdělávací obor Výchova ke zdraví je vyučován jako souvislý předmět v 7. a 8. ročníku, a to vždy 1 hodinu týdně.

Průřezová témata jsou integrální součástí vyučovacích hodin.

Průřezová témata

7. ročník: MKV 2/6 – uplatňování principu slušného chování (základní morální normy)

VDO 4/5 – demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

8. ročník: OSV 11/3 – dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

OSV 4/4 – dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění – relaxace, efektivní komunikace atd.)

OSV 8/7 – asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace

Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují k utváření klíčových kompetencí žáků:

<u>Kompetence k učení</u>

- zjišťuje, co žáci o tématu už vědí; vychází z jejich zkušenosti
- uplatňuje mezipředmětové vztahy
- zařazuje metody, při kterých k závěrům docházejí sami žáci

Kompetence k řešení problémů

- podporuje týmovou spolupráci při řešení problému
- spolu s žáky řeší situace, které vznikají při výuce – konflikty mezi žáky, problémy s kázní a chováním, nedodržování pravidel, komunikace s lidmi; vede žáky k vyslechnutí názoru druhých, k vyjádření vlastního postoje, k pomoci druhému

Kompetence komunikativní

- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- buduje pravidla partnerské oboustranné komunikace mezi žáky a učitelem, mezi žáky navzájem, mezi žáky a dalšími osobami

Kompetence sociální a personální

- učí žáky odmítavému postoji vůči všemu, co narušuje dobré vztahy ve skupině či mezi žáky jak ve škole, tak na mimoškolních akcích
- vede žáky k tomu, aby se učili navzájem, vyvozovali závěry ze svého jednání, jednání druhých, skupiny, týmu
- vede žáky k poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot

Kompetence občanské

- vede žáky k toleranci individuálních odlišností
- vede žáky k ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

Kompetence pracovní

- vytváří pro žáky příležitosti k aplikacím v modelových situacích
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k využívání různých aplikací týkajících se zdraví
- učitel vede žáky k využívání a vyhledávání videí, aplikací a různých kompenzačních cvičení uvolňujících stres
- učitel vede žáky k předcházení situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních

Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví Člověk a zdraví		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	• vysvětlí pojmy jedinec, skupina, komunita, společnost • odůvodní, proč je nutné stanovovat pravidla ve společnosti (ve třídě, komunitě) a vysvětlí rozdíl mezi legislativními a etickými pravidly • podílí se na tvorbě pravidel soužití ve třídě • vyjmenuje přijatá pravidla a vyhodnocuje dopad vlastního jednání a jednání spolužáků na utváření mezilidských vztahů v komunitě • rozlišuje na základě reálných situací ve třídě, škole nebo jiné komunitě, které způsoby jednání mají pozitivní a které negativní vliv na vztahy v komunitě	• vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství • vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina • bezpečné chování – komunikace s vrstevníky	MKV 2/6 uplatňování principu slušného chování (základní morální normy)

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	• rozliší a vysvětlí na příkladech různé role v rodině, třídě, vrstevnické skupině a charakterizuje hierarchii vztahů v daných komunitách • uvede příklady chování, které přispívají k utváření dobrého sociálního klimatu (např. přátelství, vstřícnost, důvěra) nebo ho narušují (např. agresivní chování a šikana) • určí možný dopad vlastního jednání a chování na utváření klimatu ve třídě či jiné komunitě	• vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, vrstevnická skupina	VDO 4/5 demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti
vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	• interpretuje zdraví jako stav úplné tělesné, psychické a sociální pohody a nejen jako nepřítomnost nemoci nebo úrazu • uvede faktory (determinanty), které ovlivňují lidské zdraví (životní styl, prostředí, zdravotnická péče, genetické faktory) • uvede možné klady a zápory jednotlivých oblastí životního stylu (výživa, pohybová aktivita, sexuální chování, režimová opatření, stres, duševní hygiena aj.) • vysvětlí význam základních (biologických) a tzv. vyšších lidských potřeb a uvede příklady jejich uspokojování • uvede příklady, jak mohou mít neuspokojené základní lidské potřeby vliv na zdraví člověka	• celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie • dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech • vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	• vysvětlí pojem „rizikové chování“ • určí, které způsoby chování mohou ohrozit zdraví žáka i ostatních lidí (např. zneužívání alkoholu a jiných drog; rizikové sexuální chování, vč. možnosti neplánovaného těhotenství či nákazy pohlavně přenosnou chorobou; rizikové chování v dopravě, při sportu, při manipulaci s nebezpečnými látkami a materiály; chování při riziku infekčních onemocnění i při možnosti vzniku neinfekčních epidemií) • uvede příklady celospolečenské odpovědnosti za zdraví na úrovni státu, kraje, obce (např. ochrana kvality vody, ovzduší, optimální hlukové a světelné pohody, zdravotnický systém) • rozhodne, pomocí uvedených příkladů chování mediálně známých postav (reálných i fiktivních), zda jednají ve prospěch svého zdraví či nikoliv	• dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech • podpora zdraví a její formy – prevence a intervence	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	• charakterizuje fyzickou, psychickou a sociální závislost • uvede důvody, proč jsou některé návykové látky společností tolerovány a jiné zákonem zakázány; vysvětlí, proč zákon zakazuje prodej alkoholu a tabákových výrobků do 18 let věku • vyjmenuje základní legální a nelegální návykové látky; uvede zdravotní a jiná rizika jejich zneužívání • v modelové situaci předvede vhodné způsoby odmítnutí nabízené návykové látky • diskutuje o nelátkových závislostech v souvislosti s jejich vlivem na zdraví a život jedince (závislost na práci, na osobě, na hracích a výherních automatech aj.). vyhledá kontakty na specializovaná zařízení pro prevenci a léčbu závislostí ve svém regionu	• auto – destruktivní závislosti – zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, patologického hráčství, práce s počítačem, návykové látky	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	• charakterizuje jednotlivá období lidského života • popíše s užitím vhodné terminologie tělesné a fyziologické změny v období dospívání • charakterizuje mechanismus početí a období gravidity • uvede příklady, jak vhodně reagovat na změny v psychosociální oblasti v období dospívání: sebeuvědomění, sebeprosazování, abstraktní myšlení, výkyvy nálad, nabývání vlastních postojů a odpovědnosti, osobních životních hodnot, rozlišování vlastních silných a slabých stránek, zájem o sexualitu, navazování vztahů ve skupině vrstevníků, odpoutávání od rodičů aj. • uplatňuje v praxi (ve třídě, škole) respekt k opačnému i stejnému pohlaví a základní pravidla etikety	• dětství, puberta, dospívání – tělesné duševní a společenské změny	
vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	• vyjádří vlastními slovy, jak mohou některé sociální skupiny nebo jednotlivci manipulovat ostatními lidmi a uvede možná rizika manipulace	• bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	• vyjádří vlastními slovy, jak mohou některé sociální skupiny nebo jednotlivci manipulovat ostatními lidmi a uvede možná rizika manipulace	• bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky	
projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	• analyzuje konkrétní situace v silničním provozu a železniční dopravě, uvede nebezpečí (pro sebe i druhé) plynoucí z nevhodného chování v roli chodce, cyklisty, cestujícího v dopravních prostředcích • vysvětlí na modelové situaci vztahy a etické chování jednotlivých účastníků silniční a železniční dopravy • popíše prvky výbavy cyklisty a použití zádržných systémů v dopravních prostředcích a vysvětlí jejich smysl • předvede, jak v případě ohrožení zdraví či života přivolá zdravotní a technickou pomoc • v modelových situacích demonstruje postup poskytnutí první pomoci při úrazových stavech	• zásady první pomoci • dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečnost v dopravě**,** rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	

Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví Člověk a zdraví		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	• sestaví žebříček vlastních životních hodnot a zdůvodní jejich hierarchii • odůvodní, proč zdraví patří mezi důležité hodnoty lidského života • diskutuje se svými vrstevníky o žebříčku životních hodnot a vhodně argumentuje pro nutnost podpory zdraví a aktivního přístupu ke zdraví • uvede příklady konkrétního chování lidí ze svého nejbližšího okolí (rodina, kamarádi), kterými pozitivně či negativně ovlivňují své zdraví	• podpora zdraví a její formy – prevence a intervence • celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	• vysvětlí význam základních živin (bílkovin, tuků, sacharidů), vedlejších živin (vitamínů a minerálních látek) a vody pro organismus; uvede příklady zdrojů jednotlivých živin v potravě • rozpozná správný stravovací a pitný režim, který podporuje zdraví a minimalizuje jeho možné poškození, ve škole uplatňuje zásady správného stravování • vybere do (svého) jídelníčku potraviny a potravinové skupiny na základě aktuálních výživových doporučení (omezuje příjem jednoduchých cukrů, nevhodných a skrytých tuků, několikrát denně volí zeleninu a ovoce, cereálie ap.). • určí, které faktory ovlivňují jeho výživu (rodina, kultura, media, vč. reklam, hlad, chuť, čas aj.) a z nich rozlišuje pozitivní a negativní vliv na stravovací návyky • uvede vliv výživy jako jednoho z faktorů životního stylu na zdravotní stav a možný výskyt civilizačních, tj. chronických neinfekčních nemocí (cukrovka II. typu, obezita, zubní kaz, srdečněcévní choroby, nádorová onemocnění aj.) • žák diskutuje o poruchách příjmu potravy (mentální anorexie a mentální bulimie) v souvislosti s jejich vznikem a příznaky	• výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim**,** vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy • civilizační choroby – zdravotní rizika, preventivní lékařská péče	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	• vysvětlí pojem nemoc a možné příčiny jejího vzniku (biologické, mechanické, chemické, fyzikální aj.) • uvede cesty přenosu infekčních chorob a preventivní opatření před jejich nákazou (respirační, alimentární, pohlavně přenosné nemoci a nemoci spojené s pobytem v přírodě); • dává do souvislosti jednotlivé faktory životního stylu se vznikem chronických neinfekčních onemocnění (civilizačních chorob) • objasní význam preventivních zdravotních prohlídek a povinného očkování • vysvětlí, proč je nutné v případě vzniku nemoci či jiné poruchy zdraví vyhledat zdravotnickou pomoc; uvede kontakty na zdravotnická zařízení v jeho okolí, které lze v případě potřeby kontaktovat	• civilizační choroby	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	• charakterizuje lidskou sexualitu jako kombinaci fyziologické a psychosociální složky osobnosti (uvede význam vůle, rozumu, citů a pudu v sexualitě) • rozliší, které chování odpovídá sexuální normě a které překračuje (z hlediska věku, zdraví, práva, etiky, sociokulturního prostředí aj.) • popíše rizika předčasného pohlavního styku v dospívání pro tělesné zdraví (riziko pohlavně přenosných infekcí, možné vedlejší účinky antikoncepce, riziko předčasného otěhotnění), pro psychické zdraví (nesprávná motivace k sexu aj.), pro sociální rozměr zdraví (nedostatečné rozvinutí sexuality) • rozhodne na modelových příkladech o vhodném řešení vzniklých rizikových situací v oblasti reprodukčního zdraví a lidské sexuality • popíše souvislost mezi reprodukčním chováním (věrným vztahem, manželstvím, partnerstvím) a možnou životní perspektivou	• ochrana před přenosnými chorobami, nákazy přenosné krví a sexuálním kontaktem • sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, těhotenství a rodičovství mladistvých	OSV 11/3 dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	• odůvodní potřebu kritického přístupu k mediálním informacím • vyhodnotí informace na obalech výrobků a dalších dostupných informačních materiálech; zhodnotí pravdivost tvrzení v konkr. reklamách • uvede pravidla asertivní komunikace; asertivních a dalších komunikačních dovedností využije v modelových situacích na obranu proti manipulativním vlivům • diskutuje o manipulaci a agresivním chování, uvede příklady možného řešení pro oběť manipulace či agrese • uvede pravidla bezpečného chování na internetu a sociálních sítích	• manipulativní reklama informace – reklamní vlivy, působení sekt	OSV8/7 asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace
usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	• vysvětlí význam aktivního přístupu ke zdraví (vlastní péče o zdraví) • určí oblasti životního stylu, ve kterých může aktivně podporovat své zdraví • charakterizuje pojem prevence a uvede význam prevence (zejména primární) při posilování zdraví a při manipulaci negativních vlivů na zdraví • uvede a zhodnotí zásady zdravého životního stylu a aktivní podpory zdraví, které aplikuje do svého běžného života •	• podpora zdraví a její formy – prevence a intervence • (PREVENCE, ŽIVOTNÍ STYL)	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	• formuluje hlavní důvody odpovědnosti každého jedince za své zdraví • vysvětlí, proč je období dospívání zásadní pro přijetí odpovědného vztahu k sobě samému, ke svému zdraví, k životnímu styku a životním hodnotám, zhodnotí hlavní faktory ovlivňující jeho zdraví a zdraví vývoj • navrhne (posoudí) denní rozvrh činností dospívajícího s ohledem na zásady zdravého životního stylu • vyhledá a porovná nabídku programů podpory zdraví v rámci školy, určí, které jsou vhodné pro jeho vlastní zapojení a podílí se na organizaci programů pro mladší spolužáky	• podpora zdraví v komunitě – programy podpory zdraví • denní režim	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	• charakterizuje správné držení těla; uplatňuje zásady správného sezení při práci • uplatňuje v režimu školy vhodné relaxační cviky pro uvolnění, zklidnění, zvládání stresu • jednoduchými pohybovými testy ohodnotí úroveň svých posturálních a fyzických svalů (svalů s tendencí ke zkracování a ochabování) • předvede jednoduchou sestavu cvičení, která obsahuje zahřátí, protahovací cviky, cviky pro posilování dolních a horních končetin, břicha a mezilopatkového svalstva, dýchací a relaxační cvičení • v modelové situaci uplatní vhodnou sociální dovednost pro předcházení stresové situaci (např. pozorování druhých, empatické naslouchání, vedení dialogu, přesvědčování, vyjednávání, omluvu, dovednost říci „nevím“, „neumím“, „potřebuji pomoci“, uznání prohry	• stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti	OSV 4/4 dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění – relaxace, efektivní komunikace atd.)

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	• charakterizuje možná nebezpečí vyplývající z konkrétních situací běžného života i z mimořádných událostí; uvede příčiny jejich vzniku i možné dopady na zdraví, životy lidí, majetek a životní prostředí • vysvětlí význam Integrovaného záchranného systému a jeho složek při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích • volí v modelových situacích ohrožení a mimořádných událostí vhodné způsoby jednání a chování, které vedou k bezpečí a ochraně jeho zdraví (i zdraví jiných) • rozliší signály používané při vzniku mimořádných událostí	• ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Tělesná výchova na 1. stupni se zaměřuje na rozvoj pohybové zdatnosti. Podporuje pozitivní postoj k pohybu, vede k pochopení zdravého životního stylu, k prevenci zdraví a k respektování pravidel. Vytváří základní hygienické návyky, učí spolupráci a kooperaci v týmu a zdůrazňuje zásady jednání a chování fair – play.

Výuka probíhá 2 hodiny týdně, vyučuje se jako samostatný předmět. Výuka probíhá v tělocvičně školy, na hřišti i v přírodě.

Ve 2. a 3. ročníku probíhá plavecký výcvik, vždy po dobu jednoho pololetí. Výcvik zajišťují odborní instruktoři. Očekávané výstupy základní výuky plavání se splní v 1. období 1. stupně.
Ve 4. a 5. ročníku proběhne podle klimatických podmínek týdenní výjezdní lyžařský kurz, který zajišťují odborní instruktoři.
V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Průřezová témata

V tomto předmětu nejsou průřezová témata realizována.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu tělesná výchova

<u>Kompetence k učení</u>

- respektuje osobnost a hranice schopností každého žáka
- sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok
- vydává žákům jasné, přesné a srozumitelné pokyny

<u>Kompetence k řešení problémů</u>

- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků, hodnotit úspěšnost dosažení cíle
- poskytne všem žákům přiměřený čas pro zvládnutí úkolu
- učí přijímat kritiku
- podněcuje žáky k úvahám o následcích svých jednání

Kompetence komunikativní

- vede žáky systematicky, aby dokázali pojmenovat, rozpoznávat, ale i používat
- (názvosloví) jednotlivé dovednosti
- vede žáky k tomu, aby se dohodli na spolupráci a taktice

Kompetence sociální a personální

- vyžaduje důsledné dodržování pravidel
- vede žáky k efektivní spolupráci ve skupině

Kompetence občanské

- vede žáky k respektování schopností každého žáka

Kompetence pracovní

- vede žáky ke správným způsobům užití vybavení
- vede je k objektivnímu sebehodnocení

Kompetence digitální

- učitel předvádí běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- učí žáka vnímat význam digitálních kompetencí pro lidskou společnost

Vyučovací předmět: Tělesná výchova		Ročník: 1.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	• ví, že pohyb je vhodný pro zdraví • účastní se aktivně pohybových činností pod vedením učitele, rodičů • srovná držení svého těla podle zásad správného držení těla ve stoje, vsedě pod vedením učitele • napodobuje cvičení pro odstranění únavy ve vyučovacích hodinách, relaxuje vsedě, vleže podle pokynů učitele	• význam pohybu pro zdraví • správné držení těla • pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu • uklidnění po zátěži • správné zvedání zátěže	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	• napodobuje správně základní cvičební polohy a pohyby (postoje, kleky, sedy, lehy, podpory) a pohyby paží, nohou, trupu • cvičí s rytmickým a hudebním doprovodem • snaží se vyjádřit jednoduchou melodii a rytmus pohybem, zapojí se do tanečních improvizací • nacvičuje jednoduchý taneční krok přísunný stranou, poskočný, přenášení váhy, valčíkový krok • zapojuje se do nácviku jednoduchých tanečků a pohybových her • napodobuje jednoduché druhy chůze poskoky, běhy, obraty jako jednotlivec i ve skupině • nacvičuje prvky obratnosti a rovnováhy na lavičkách (rovné, šikmé, obrácené) podle individuálních schopností	• příprava organismu před pohybovou činností • napínací a protahovací cvičení • základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem • jednoduché tance • kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem • základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s nářadím a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • základy atletiky • rychlý běh • motivovaný vytrvalý běh • skok do dálky nebo do výšky • hod míčkem • cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti	

	• nacvičuje ručkování, vylézání a slézání na žebřinách, popř. na žebříku • nacvičuje šplhání na tyči s přírazem obounož, úchop, ručkování, polohy nohou • napodobuje průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu s rozběhem • provádí opakované odrazové skoky na pružném můstku ve vzporu na snížené švédské bedně • nacvičuje sbalení v sedu, dřepu, lehu do kolébky a provádí přípravné cviky pro kotouly • provádí jednoduché rovnovážné postoje, kleky a akrobatická cvičení na měkké podložce • napodobuje průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti, odrazové síly a obratnosti • koordinuje pohyb paží a nohou při běhu • nacvičuje vysoký start, a rychlý běh na 30 m • zapojuje se aktivně do vytrvalostního běhu v terénu (běh prokládaný chůzí) až 5 min. • nacvičuje techniku skoku do dálky odrazem snožmo z místa, spojení odrazu s rozběhem (ze 3 až 4 dvojkroků) • nacvičuje postoj a uchopení míčku při hodu do dálky vrchním obloukem • osvojuje si základy manipulace s míčem (kutálení, válení, házení,		

	chytání, odrážení, kopání) • napodobuje cvičení k rozvíjení pohyblivosti a obratnosti s náčiním (tyče, švihadla, obruče, míče, švihadla, netradiční náčiní) • provádí cvičení pro kompenzaci a uvolnění přetížených svalových skupin pod vedením učitele		
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• nacvičuje manipulaci s míčem, naučené činnosti využívá při pohybových hrách a soutěžích • vnímá povely vyučujícího, respektuje vedoucího týmu • dodržuje stanovená pravidla a chápe jejich význam • respektuje své spolužáky a ochotně spolupracuje se členy týmu	• základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti • herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve dvojici • průpravné hry, spolupráce v týmu • soutěže, závodivé hry, zjednodušené míčové hry	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• samostatně se převlékne do cvičebního úboru a umyje se • dodržuje řád cvičebního prostoru a bezpečnost při pohybových činnostech • podílí se na bezpečné přípravě a úklidu náčiní a nářadí podle pokynů učitele • pomáhá učiteli podle svých možností při poskytnutí pomoci při ošetření drobných poranění, umí přivolat pomoc	• hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí • bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru • bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek • první pomoc v podmínkách školní tělesné výchovy • vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • bezpečnost v šatnách a umývárnách	
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	• rozumí základním povelům při pořadových cvičeních • zná základní pojmy označující náčiní a osvojované dovednosti • reaguje na povely ve spojení s osvojovanými činnostmi • respektuje domluvené signály, gesta a povely • nacvičuje základní útvary v prostoru (řada, zástup, dvojřad, kruh, půlkruh)	• komunikace v Tv – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely • organizace při Tv – organizace prostoru • pořadová cvičení	

Vyučovací předmět: Tělesná výchova		Ročník: 2.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	• vnímá pohybové aktivity jako prostředek k upevnění a posílení zdraví • zapojuje se do sportovních a pohybových aktivit ve škole • rozliší správné a nesprávné držení těla a dýchání, pod vedením učitele usiluje o nápravu • odstraňuje únavu, relaxuje vsedě, vleže podle pokynů učitele	• vhodné množství pohybu a jeho rozložení v režimu dne • preventivní význam pohybových činností pro zdraví • relaxační a kompenzační cvičení • přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích • chůze v terénu	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	• napodobuje správně cvičení prostná, polohy a pohyby celého těla • uvědomuje si, že gymnastika obsahuje základní druhy cvičení, které pomáhají ke správnému držení těla, ovlivňují pohyblivost, obratnost a sílu • vyjádří vhodný hudební doprovod pohybem (chůze, běh, poskoky, pohyb tělem pod vedením učitele) • zapojí se do tanečních improvizací • zvládá valčíkový krok, krok přísunný stranou, poskočný krok • provádí správně demonstrované druhy chůzí, poskoků, běhů a obratů • zdokonaluje cvičení obratnosti a rovnováhy na lavičkách (rovná, zavěšená šikmá, obrácená) • provádí posilovací cvičení paží na žebřinách, žebříku, lavičkách, využívá ke cvičení plných míčů	• příprava organismu před pohybovou činností, napínací a protahovací cvičení, uklidnění po zátěži • rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, jednoduché tance • základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s nářadím a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • základy atletiky – rychlý běhy, motivovaný vytrvalý běh, hod míčkem, skok do dálky nebo výšky • cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti hmotnosti	

	• nacvičuje šplh1-2 m na tyči s přírazem chodidly nebo obounož • nacvičuje rozběh a odraz z pružného můstku při výskoku na švédskou bednu do vzporu klečmo s dopomocí učitele • zdokonaluje provádění jednoduchých akrobatických cviků na žíněnkách, gymnastickém koberci • provádí kotoul vpřed s dopomocí na šikmé i rovné podložce, provádí průpravná cvičení pro kotoul vzad • nacvičuje polovysoký start, a rychlý běh na 50 m • zapojuje se aktivně do vytrvalostního běhu v terénu (běh prokládaný chůzí) až 10 min. • nacvičuje techniku skoku do dálky odrazem snožmo z místa, odrazem z pásma širokého 50 cm ve spojení s rozběhem • osvojuje si správnou techniku hodu míčkem vrchním obloukem • zdokonaluje obratnost při manipulaci s míčem, jednoruč i obouruč • zvládá jednoduchá cvičení s náčiním, rozvíjí pohyblivost, obratnost při manipulaci s tyčemi, švihadly, obručemi, míči • napodobuje cvičení pro kompenzaci přetížených svalových skupin, uvolňovací cviky		
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• manipuluje s míčem, naučené činnosti využívá při pohybových aktivitách a týmových hrách • akceptuje povely vedoucího týmu nebo	• základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním • herní činnosti jednotlivce, spolupráce	

	vyučujícího • chápe význam stanovených pravidel a svým chováním přispívá k jejich dodržování • ochotně spolupracuje se členy týmu, dbá na dodržování pravidel	ve dvojici • průpravné hry, spolupráce ve skupině • utkání podle zjednodušených pravidel minisportů, soutěže, závodivé hry	
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• zvolí vhodné oblečení a obuv pro sportovní a pohybovou činnost • dodržuje bezpečnost při pohybových činnostech • podílí se na bezpečné přípravě a úklidu náčiní a nářadí • zvládá zásady bezpečného pohybu a chování při hodinách Tv v prostorách školy • pomáhá učiteli při poskytnutí pomoci při ošetření drobných poranění	• hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí • organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách • příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek • první pomoc v podmínkách školní Tv	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	• rozumí základním povelům při pořadových cvičeních • reaguje na pokyny a povely ve spojení s osvojovanými činnostmi • respektuje domluvené signály, znamení, gesta a jiné prostředky při komunikaci v Tv a sportu • rozlišuje základní útvary v prostoru (řada, zástup, dvojřad, kruh, půlkruh)	• komunikace v Tv – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely • základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí • pořadová cvičení	
adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	• dodržuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při sportování na bazéně, používá vhodné sportovní oblečení • adaptuje se na vodní prostředí • respektuje specifika výuky ve vodě, reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizační činnosti	• hygiena plavání • adaptace na vodní prostředí • základní plavecké dovednosti	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	• provádí průpravná cvičení pro jednotlivé plavecké styly, zvládá nejméně jeden plavecký styl • zapojuje se do společných her ve vodě • zvládá prvky sebezáchrany a bezpečnosti	• jeden plavecký způsob **(**plavecká technika**)** • hry ve vodě • prvky sebezáchrany a bezpečnosti	

Vyučovací předmět: Tělesná výchova		Ročník: 3.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím • využívá nabízené příležitosti	• pohybový režim žáků • zdravotně zaměřené činnosti – průpravná a jiná zdravotně zaměřená cvičení • průpravné úpoly, přetahy a přetlaky • přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	• zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině • usiluje o jejich zlepšení • osvojuje si základy estetického držení těla při cvičení na zdravotních míčích • tvořivě vyjadřuje rytmus pohybem • napodobuje polkový krok, držení ve dvojici • zvládá průpravná cvičení pro nácvik odrazu z gymnastického můstku • zvládá chůzi a obratnost po obrácených lavičkách s dopomocí • zvládá kolébky – průpravné cvičení pro kotouly vpřed a vzad • nacvičuje po správném odrazu výskok na švédskou bednu do kleku, dřepu, seskok do výponu • nacvičuje vysoký a polovysoký start • zvládá sprint na 50 m • osvojuje si taktiku vytrvalostního běhu (500 m)	• příprava organismu – příprava před pohybovou činností • základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí, cvičení pro sladění rozběhu a odrazu, provádí cvičení na šikmé ploše s dopomocí (pružný můstek, šikmá lavička) • rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – základy estetického pohybu • základy atletiky • cvičení dechová, protahovací, pro rozvoj kloubní pohyblivosti, rovnováhy, průpravná cvičení, cvičení pro správné držení těla	

	• nacvičuje rozběh a odraz s tolerancí odrazu – skok daleký • nacvičuje odraz skoku vysokého z šikmého rozběhu 5 kroků a přechod laťky (výška podle individuálních schopností) • nacvičuje hod tenisovým míčkem z místa • osvojuje si cvičení pro odstranění svalové nerovnováhy • manipuluje s míčem (jednoruč, obouruč) • nacvičuje šplh na tyči		

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích • napodobuje činnosti, které spolužák předvádí • provádí pohyb s míčem ve spolupráci ve dvojici či skupině	• hry napodobivé, pro ovládání náčiní (tyče, míče, hračky), pro rozvoj pohybové představivosti, pro soulad pohybu s hudebním doprovodem, pro rozvoj tvořivosti (netradiční náčiní), kontaktními • pohybové hry – s různým zaměřením, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení • základy sportovních her – manipulace s míčem (vrchní, trčením, po zemi, obloukem) • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – soutěží	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• uplatňuje hlavní zásady hygieny • používá vhodné sportovní oblečení • osvojuje si princip uvědomělé kázně při hrách kontaktních i soutěživých (prociťování blízkosti) • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• hygiena při Tv – vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní dle pokynů učitele • řád tělocvičny a odpočinkového prostoru	
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	• reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci • rozumí názvosloví již osvojených činností	• komunikace v Tv – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely • zásady jednání a chování fair – play, olympijské ideály a symboly • pořadová cvičení	
adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	• dodržuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při sportování na bazéně • plave na vytrvalost libovolným naučeným plaveckým způsobem – 15 minut • provádí startovní skok • uplatňuje zvládnuté plavecké dovednosti, zapojuje se do her ve skupinách	• hygiena plavání • hry ve skupinách	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	• ovládá kraulovou, znakovou a prsovou souhru • plave na vytrvalost libovolným naučeným plaveckým způsobem – 15 minut • osvojuje si sebezáchranu a bezpečnost	• plavecké způsoby (znak, kraul, prsa) – plavecká technika • prvky sebezáchrany a bezpečnosti	

Vyučovací předmět: Tělesná výchova		Ročník: 4.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	• soustředí se na správné a přesné provedení pohybu • (s pomocí dospělých) pravidelně sleduje ukazatele své tělesné zdatnosti a jejich vývoj • projevuje snahu udržovat dobrou úroveň své tělesné zdatnosti	• význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků**,** délka a intenzita pohybu • tělesná zdatnost	
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	• ověřuje si konkrétní účinky jednotlivých druhů cvičení k přípravě organismu pro různé pohybové činnosti (samostatně i ve dvojici, bez i s náčiním) • vyjmenuje hlavní znaky vadného držení těla • ve svém pohybovém režimu uplatňuje protahovací, posilovací a relaxační cvičení	• cvičení protahovací, posilovací, relaxační • příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži • zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	• rozvíjí přirozenou pohyblivost, koordinuje pohyb (šikmá lavička, obrácená lavička, švihadlo – podbíhání kroužícího lana) • rozvíjí podle schopností posilovací cvičení (šplh na tyči, plný míč,..) • předvede základní kompenzační cvičení • chápe zaměřenost a účel pohybových her • uplatňuje základní dovednosti spojené s pobytem v přírodě • využívá netradiční náčiní • vyjadřuje rytmus pohybem dle vlastních schopností, pohyb s náčiním (míč, obruč) • uplatňuje estetický pohybový projev při jednoduchých tanečních krocích a při polce – samostatně i v páru • osvojuje si základní pravidla organizování zjednodušených her a soutěží • při cvičení na stanovištích zvládá koordinovat tempo cvičení • zvládá správný odraz na gymnastickém můstku, podle individuálních schopností s dopomocí dokončí roznožku • zvládá výskok na švédskou bednu do kleku, dřepu, seskok do výponu • nacvičuje průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou	• rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu • pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a využití netradičního náčiní při cvičení • organizace při Tv – základní organizace činností ve známém (běžném) prostředí • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, soutěží (kruhový trénink, překážková dráha, cvičení na stanovištích) • rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, polka • základy gymnastiky • základy atletiky • základy dopomoci • PH - pro manipulaci z různým náčiním (florbalové hokejky,…), soutěživé, kontaktní (podle vyspělosti), pro zdokonalování nových pohybových dovedností, překonávání překážek • opakované poskoky na můstku s roznožováním (hýždě vzhůru), opakované náskoky do vzporu stojmo rozkročného a seskoku do stoje spatného, odraz od nářadí (odraz rukou z napjatých paží a z ramen • lyžování, bruslení (podle podmínek	

	• zvládá chůzi bez dopomoci na obrácených lavičkách, nízké kladince a s kmity nohou • vylézá a vybíhá na šikmo zavěšenou lavičku se sklonem do 45 stupňů • uplatňuje správnou techniku šplhu na tyči • vyšplhá s přírazem podle individuálních schopností, spouští se ručkováním • zvládá s dopomocí na žíněnce kotoul vpřed • zdokonaluje průpravná cvičení pro kotoul vzad – důraz na vzpíravou práci paží • zvládá na hrazdě výskok do vzporu – vzpor, ze vzporu sešin vpřed do svisu stojmo • zvládá letmý, vysoký a polovysoký start • nacvičuje nízký start • zdokonaluje techniku sprintu na 50 m • osvojuje si techniku vytrvalostního běhu (do 1000 m) • zdokonaluje rozběh a odraz s tolerancí – skok daleký • nacvičuje odraz z břevna – skok daleký • nacvičuje skok vysoký střižný z krátkého rozběhu, zná odrazovou nohu, zvládá odraz a přechod laťky (výška podle individuálních schopností) • zvládá techniku hodu míčkem	školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích	

	z rozběhu (3 kroků) • nacvičuje hod na cíl kriketovým míčkem • zvládá základní techniky pohybu na lyžích a bruslích		

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	• používá oblečení a obuv vhodnou pro dané pohybové aktivity • po ukončení pohybových aktivit dbá na osobní hygienu • uplatňuje pravidla bezpečného chování při cvičení • spolupracuje při přípravě a ukládání nářadí, náčiní, pracuje podle pokynů učitele • rozvíjí základy sportovních her: koordinuje pohyb a manipulaci s míčem, hokejkou – průprava košíkové, kopané, florbalu (miniformy her) • osvojuje si základní role a spolupráci v přehazované • manipuluje s jiným herním náčiním • spolupracuje ve hře • zdokonaluje sestavy cvičení pro denní režim • předvede v modelové situaci přivolání první pomoci a správnou komunikaci s operátorem	• hygiena při Tv – vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, hygiena pohybových činností • bezpečnost při pohybových činnostech – vzdálenost cvičenců, uvědomělá kázeň, organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, I.pomoc v podmínkách Tv • základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, spolupráce ve hře– přihrávky jednoruč, obouruč (vrchní,trčením), průpravné hry, pohyb s míčem,zastavení,vedení míče (driblinkem,nohou) chytání míče, tlumení míče vnitřní stranou nohy, střelba vnitřním nártem na branku z místa • úraz	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	• svými slovy zhodnotí spolužákovo provedení vybrané pohybové dovednosti • upraví svou pohybovou činnost na základě učitelova pokynu	• sebehodnocení, hodnocení spolužáka	
jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	• uplatňuje zásady fair play • svým chováním dává najevo, že přijímá porážku v soutěži • vysvětlí základní pravidla vybraných pohybových nebo sportovních her • dokáže se dohodnout na taktice	• zásady jednání a chování – fair play	
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	• zvládá základní názvosloví osvojovaných činností (základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení, základními polohami a pohyby) • předvede pohybovou činnost podle předloženého nákresu • rozumí povelům pořadových cvičení	• komunikace v Tv – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, taktika	
zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	• zorganizuje nebo spoluorganizuje v rámci třídy jednoduchou sportovní soutěž nebo nacvičí se spolužáky jednoduchou pohybovou skladbu	• organizace v Tv	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	• při atletických disciplínách pomáhá při měření výkonů • zhodnotí vývoj své zdatnosti, posoudí, zda své výkony zlepšil nebo zhoršil	• měření výkonů, základní pohybové testy	
orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	• vyhledá záznamy o sportovních akcích ve škole, v informačních zdrojích obce či v místních médiích	• zdroje informací o pohybových činnostech	

Vyučovací předmět: Tělesná výchova		Ročník: 5.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	• se denně účastní (v režimu školy) pohybových aktivit se střední nebo vyšší intenzitou zatížení a usiluje o to, aby se těmto aktivitám věnoval alespoň jednu hodinu denně • uvede základní ukazatele tělesné zdatnosti a uvede příklady jejich rozvoje • ve svých pohybových aktivitách uplatňuje činnosti pozitivně ovlivňující zdravotně orientovanou zdatnost (aerobní zdatnost, svalovou sílu, svalovou vytrvalost, pohyblivost, složení těla: *složky zdravotně orientované zdatnosti jsou: aerobní zdatnost vztahující se ke spotřebě kyslíku (také kardiovaskulární zdatnost), svalová zdatnost vztahující se k svalové síle, svalové vytrvalosti a pohyblivosti a složení těla vztahující se zejména k tělesné hmotnosti)* • udržuje dobrou úroveň své tělesné zdatnosti	• kondiční cvičení • pravidelný pohybový režim	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	• provádí konkrétní cvičení k přípravě organismu pro různé pohybové činnosti • pojmenuje (ukáže na obrázku, na spolužákovi, na sobě) hlavní svalové skupiny**,** které je třeba posilovat a které protahovat • dbá na správné držení těla a správné dýchání při různých činnostech i provádění cviků	• cvičení protahovací a napínací (samostatně i ve dvojici) • příprava organismu – napínací a protahovací cvičení • zdravotně zaměřené činnosti – průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití • kompenzační, relaxační a posilovací cviky, pro zahřátí a uvolnění (švihadla, plné míče)	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	• zvládá základní dovednosti osvojované v tematickém okruhu Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností • zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti • vytváří varianty jednoduchých pohybových her • podbíhá kroužící lano, přeskakuje ho • zdokonaluje techniku pohybových dovedností a ovládání náčiní (obruče, florbalové hokejky, švihadla) • seznamuje se se štafetovým kolíkem • zvládá základy dětského aerobiku, kondiční cvičení a pochod s hudbou • zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou (rozcvičky) • zvládá přeskok přes kozu – roznožka • nacvičuje skrčku přes švédskou bednu • zvládá šplh na tyči s přírazem podle individuálních schopností • seznamuje se s technikou šplhu na laně • zdokonaluje stoj na rukou s dopomocí, se záchranou • seznamuje se s kruhy – komíhání ve svisu, houpání • zdokonaluje cvičení na lavičkách, žebřinách, hrazdě • zdokonaluje kotoul vpřed • zvládá kotoul vzad s dopomocí	• všeobecná vybíjená, stanoviště • rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu • hry napodobivé pro osvojení pravidel pohybové hry (PH) – netradiční pohybové aktivity, pohybová tvořivost • organizace při Tv – základní organizace prostoru (nástup sám) • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – závodů, překážková dráha, štafetový běh • rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – vyjádření melodie a rytmu pohybem • základy gymnastiky – akrobacie • základy atletiky	

	• zvládá nízký start • zvládá sprint na 60 m • uplatňuje techniku vytrvalostního běhu (1000 m) • seznamuje se s principem štafetového běhu, běhu přes překážky • zdokonaluje rozběh a odraz z břevna při skoku dalekém v rámci daných podmínek • zvládá skok vysoký střižný z krátkého rozběhu, provádí rozměření rozběhu • zdokonaluje hod na cíl		
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	• dodržuje pravidla bezpečnosti podle příslušného prostředí (hřiště, bazén, kluziště apod.) a činnosti • zvládá manipulaci s míčem (střelba na koš, slalomová dráha) • zdokonaluje driblink na místě i v pohybu • zdokonaluje základy sportovních her) • nacvičuje přihrávky hlavou • seznamuje se s kruhovým tréninkem • nachází řešení situace jeden proti jednomu – pohyb po přímce, diagonále (florbal) • orientuje se v prostoru při rotaci • poskytne první pomoc při drobných poraněních	• střelba na koš, slalomová dráha, driblink na místě i v pohybu, vedení míče nohou, zastavení míče vnitřním nártem, střelba na branku • hygiena při Tv – vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, cvičebního prostředí • bezpečnost při pohybových činnostech – bezpečnost v šatnách, cvičení, I. pomoc • základy sportovních her – manipulace s míčem, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů • minibasketbal, minikopaná, přehazovaná, vybíjená všeobecná se 2 míči •	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	• zhodnotí spolužákovo držení těla • ukáže spolužákovi např. základní postoj při míčových hrách**,** a *ukáže např.* správné držení míče, hokejky, pálky a opraví případné chyby u spolužáka	• hodnocení spolužáka	
jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	• vysvětlí podstatu chování fair play • podílí se na řízení utkání či soutěže • upraví pravidla vybrané hry tak, aby byla vhodná pro příslušné prostředí • při pohybových aktivitách bere ohled na rozdíly mezi chlapci a děvčaty • uplatňuje herní pravidla (minibasketbal, minikopaná, přehazovaná) • reaguje správně na smluvená gesta, signály pro organizaci činnosti	• zásady jednání a chování, olympijské ideály a symboly • smluvené signály • minibasketbal, minikopaná, přehazovaná	
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	• předvede několik jednoduchých cviků a označí je tělocvičným názvoslovím • předvede jednoduchou pohybovou dovednost podle předloženého popisu cvičení	• komunikace v Tv – základní názvosloví	
zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	• sestaví propozice jednoduché třídní soutěže • navrhne jednoduchou pohybovou hru v rámci vycházky, školního výletu, exkurze či pobytu v přírodě	• pohybové činnosti a soutěže	
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	• změří, zapíše a vyhodnotí spolužákův výkon v konkrétní osvojované pohybové dovednosti (v jiných	• měření a posuzování pohybových dovedností – základní pohybové testy	

	pohybových aktivitách) • přiměřeně ohodnotí na desetistupňové škále pohybovou sestavu spolužáka • změří svůj pohybový výkon v tesech zdatnosti		
orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	• vyhledá informace o konané sportovní akci a referuje o jejím průběhu • vyhledá na internetu školní stránky a orientuje se v sekci věnované sportu a pohybovým aktivitám • připraví základní údaje o výsledcích sportovní akce pro školní časopis	• zdroje informací o pohybových činnostech	

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávání je zaměřeno na rozvoj pohybových dovedností, pohybových schopností (sílu, rychlost, obratnost a vytrvalost). Dále na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole, na podporu zdravého životního stylu, na vytváření základních hygienických návyků, na vytváření pozitivního postoje k pohybu.
V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Výuka probíhá 2 hodiny týdně, vyučuje se jako samostatný předmět. Výuka probíhá v tělocvičně školy, na hřišti, v přírodě.
Lyžařský výcvikový kurz 7. ročníků bude uskutečněn za těchto předpokladů: za vhodných sněhových podmínek a zájmu zákonných zástupců žáků.

Průřezová témata

6. ročník: MKV 2/6 – uplatňování principu slušného chování (základní morální normy)

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu tělesná výchova

<u>Kompetence k učení</u>

- Vede žáky k užívání osvojeného názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu

<u>Kompetence k řešení problému</u>

- Učí žáky kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a přijímat zodpovědnost svých rozhodnutí

<u>Kompetence komunikativní</u>

- Buduje pravidla partnerské oboustranné komunikace mezi žáky a učitelem, mezi žáky navzájem

<u>Kompetence sociální a personální</u>

- Učí žáky spolupracovat ve skupině
- Vede žáky k tomu, aby se podíleli na vytváření pravidel práce v týmu, ve skupině

Kompetence občanské

- Učí žáky respektovat názory ostatních
- Vede žáky aktivně se zapojovat do sportovních aktivit
- Učí žáky rozlišovat a uplatňovat práva a povinnosti vyplývajících z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák)

Kompetence pracovní

- Vede žáky k ochraně zdraví svého i ostatních
- Učí žáky odhadnout své možnosti

Kompetence digitální

- Učitel učí žáka využívat prostředky a technologie, které jsou vhodné pro tělesnou výchovu
- Vede žáka k poznání a využívání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti pohybových aktivit a sportu, k využívání digitálních technologií pro sledování, zaznamenávání a vyhodnocování pohybového režimu, výkonů i kvality pohybu jako běžné součásti pohybových aktivit a péče o zdraví
- Vede žáka k cílenému zařazování kompenzačních cvičení do pohybového režimu pro snížení rizik spojených s pohybovou neaktivitou při používání digitálních technologií

Vyučovací předmět: Tělesná výchova		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	• pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity • pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho oslabení a jednostrannou zátěž	• prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí	
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	• pravidelně zařazuje do svého pohybového režimu aerobní pohybové činnosti • pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně • upraví si svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti	• význam pohybu pro zdraví	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• provádí kondiční cvičení (cvičení s využitím rychlého běhu, vytrvalostní běh, cvičení se švihadlem, cvičení s využitím překážek, šplh na tyči atd.) • provádí kotoul vpřed • provádí kotoul vzad • provádí roznožku přes kozu našíř • provádí cvičení na nářadí (hrazdě, kruzích) • zahajuje cvičení na kladině • provádí speciální běžecká cvičení (běžecká abeceda, běžecké závodivé hry) • provádí rychlý běh • provádí vytrvalostní běh v rámci daných podmínek • provádí štafetovou předávku • provádí skok vysoký (zjišťuje správnou odrazovou nohu, správný rozběh, odraz, dopad) • provádí skok z místa • respektuje individuální předpoklady spolužáků při pohybových činnostech • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • provádí manipulaci s různými typy míčů • provádí průpravné hry přizpůsobené daným podmínkám • zná pravidla vybíjené	• kondiční cvičení • gymnastika • atletika • pohybové hry • sportovní hry	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
	• hraje sportovní hru vybíjenou • získává cit pro míč • u všech her, soutěží dodržuje stanovená pravidla • respektuje všechna rozhodnutí rozhodčího • zná zjednodušená pravidla v košíkové • provádí základní herní činnosti jednotlivce ve vybraných sportovních hrách (florbal, kopaná košíková, …)		
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	• vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon • z ověřených zdrojů vyhledá údaje o znečištění ovzduší a určí, zda je nutné omezit pohybové aktivity • přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší	• hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	• vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti • přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.) • vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám	• bezpečnost při pohybových činnostech	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu	• uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje	• čestné soupeření	MKV 2/6 uplatňování principu slušného chování (základní morální normy)
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího diváka, organizátora	• rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit • naplňuje pravidla her, respektuje pokyny rozhodčího, patřičně na ně reaguje a podřizuje se jim, zároveň aktivně využívá možnosti vyplývající z role hráče • respektuje probíhající sportovní zápolení a v roli diváka do něj nezasahuje • dodržuje podmínky dané organizátorem činností, chápe jejich význam a své jednání podřizuje určeným organizačním pravidlům	• zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	• změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly • zaznamenává sledované údaje vlastních nebo cizích pohybových aktivit • vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává	• posuzování pohybových dovedností	

Vyučovací předmět: Tělesná výchova		Ročník: 7.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	• zvládá organizaci nástupu • pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho oslabení a jednostrannou zátěž	• význam pohybu ke zdraví • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• provádí kondiční cvičení (cvičení s využitím rychlého běhu s připojenými dalšími úkony, vytrvalostní běh, cvičení se švihadlem, cvičení s využitím překážek, šplh na tyči, atd.) • provádí kotouly vpřed • provádí stoj na rukou s dopomocí • provádí roznožku s oddáleným můstkem • provádí skrčku • provádí podle ukázky cvičení na nářadí (hrazda, kruhy, kladina /D) • provádí speciální běžecká cvičení/běžecká abeceda, běžecké závodivé hry • zvládá techniku běhu • provádí sprint • provádí vytrvalostní běh v rámci daných podmínek	• pohybové hry • gymnastika • atletika	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• provádí štafetovou předávku • zvládá skok vysoký • provádí manipulaci s různými typy míčů • provádí průpravné hry přizpůsobené daným podmínkám • provádí základní činnosti sportovní hry odbíjené • zná zjednodušená pravidla odbíjené • provádí základní činnosti sportovní hry košíkové • u všech her dodržuje stanovená pravidla • respektuje všechna rozhodnutí rozhodčího • provádí základní činnosti dalších sportovních her v rámci daných podmínek a upravených pravidlech	• sportovní hry	
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	• je-li předem upozorněn na nebezpečí úrazu, přizpůsobí tomu svou činnost	• bezpečnost při pohybových činnostech	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	• aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou i v jejím průběh • provádí v průběhu týmové pohybové aktivity korekce svého jednání vzhledem ke společnému cíli • vyjádří osobní názor na průběh pohybové aktivity a zhodnotí průběh či výsledek své činnosti i činnosti družstva	• sportovní hry	
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu	• prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví • rozpozná při pohybových aktivitách jednání poškozující nejbližší prostředí či majetek a svým chováním směřuje k jeho eliminaci	• lyžařský výcvikový kurz	
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	• pozná chybu postavení či provedení pohybové činnosti – uvede, jak má vypadat správné postavení (provedení) • zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní	• posuzování pohybových dovednosti	

Vyučovací předmět: Tělesná výchova		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	• je schopen vést část rozcvičky po předchozí konzultaci s vyučujícím • pravidelné zařazuje cvičení kompenzující jeho oslabení a jednostrannou zátěž	• význam pohybu pro zdraví • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí	
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	• pravidelně zařazuje do svého pohybového režimu aerobní pohybové činnosti • pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně	• průpravná, kondiční, kompenzační a jiná cvičení • význam pohybu pro zdraví	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti • provádí kondiční cvičení (cvičení s využitím rychlého běhu, vytrvalostní běh, cvičení se švihadlem, šplh atd.) • provádí stoj na rukou – kotoul • zvládá roznožku přes kozu našíř s oddáleným můstkem • zvládá skrčku přes kozu našíř s oddáleným můstkem • zvládá skrčku přes bednu našíř • provádí podle ukázky cvičení na nářadí (kruhy, kladina, hrazda) • zdokonaluje techniku běhu prostřednictvím speciálních běžeckých cvičení • zvládá sprint • zvládá vytrvalostní běh v rámci daných podmínek • zvládá štafetovou předávku • zvládá skok vysoký • zvládá skok z místa • chápe základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní – individuální, brankové – síťové) • chápe role v družstvu a jedná při hře v duchu fair play	• kondiční cvičení • gymnastika • atletika	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• umí zvolit taktiku hry a dodržovat ji • provádí manipulaci s různými typy míčů • provádí průpravné hry přizpůsobené daným podmínkám • provádí základní činnosti sportovních her (odbíjené, košíkové, florbalu, kopané) • zná zjednodušená pravidla odbíjené, košíkové, florbalu, kopané • respektuje všechna rozhodnutí rozhodčího • u všech her dodržuje stanovená pravidla • zvládá osvojované pohybové dovednosti v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy	• sportovní hry	
zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	• zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje • srozumitelně a dostatečně názorně prezentuje naměřené výkony své pohybové aktivity (které vybral k prezentaci), diskutuje o jejich kvalitě a vývoji • sleduje v médiích měřitelné výsledky sportovních činností a s určitým záměrem je prezentuje	• posuzování pohybových dovedností	

Vyučovací předmět: Tělesná výchova		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	• chápe nutnost připravit se samostatně pro různou pohybovou činnost	• průpravná, kondiční, kompenzační a jiná cvičení • význam pohybu pro zdraví	
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	• zařazuje do svého pohybového režimu aerobní pohybové činnosti • pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti a usiluje o zvýšení její úrovně	• význam pohybu pro zdraví	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednost a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• provádí kondiční cvičení (cvičení s využitím rychlého běhu i přes různé překážky, vytrvalostní běh, šplh cvičení se švihadlem atd.) • zvládá kotouly vpřed a vzad • zvládá stoj na rukou • provádí roznožku přes bednu nadél podle individuálních předpokladů • provádí roznožku přes kozu nadél s oddáleným můstkem • zvládá cvičení na hrazdě (výmyk, sešin) • zvládá cvičení na kruzích (svis vznesmo, svis střemhlav)	• kondiční cvičení • gymnastika • atletika	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
	• zvládá cvičení na kladině /D (chůze, obraty, rovnovážná cvičení) • zdokonaluje techniku běhu prostřednictvím speciálních běžeckých cvičení • zvládá sprint • zvládá vytrvalostní běh v rámci daných podmínek • umí štafetovou předávku • umí skok vysoký (flop) • zvládá manipulaci s různými typy míčů • zná zjednodušená pravidla daných sportovních her (odbíjená, košíková, florbal, kopaná, netradiční hry) • uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu • zvolí taktiku a dodržuje jí (jednotlivce, družstvo) • rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího • zvládá osvojované pohybové dovednosti v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy	• sportovní hry	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	• zvolí vhodnou výstroj a výzbroj pro danou pohybovou činnost a zdůvodni její použití z hlediska bezpečnosti • vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu • ukončí pohybovou aktivitu protažením a kompenzačním cvičením zatížených svalových skupin	• význam pohybu pro zdraví • rozcvičení	
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	• správně demonstruje a aplikuje dříve osvojované tělovýchovné činnosti na základě pokynů učitele, textového nebo grafického podkladu • vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel • sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje	• vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	
zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	• zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity • zorganizuje se spolužáky turistickou akci nebo dlouhodobou soutěž pro žáky nižších ročníků • spolurozhoduje sportovní zápolení a nese tak dílčí odpovědnost za úspěšnou realizaci sportovní akce	• organizace pohybových činností	

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět zahrnuje širokou škálu pracovních činností a postupů. Vede žáky k osvojení základních pracovních dovedností v různých oborech lidské činnosti a napomáhá k sebepoznání v oblasti práce.
Vzdělávací obsah předmětu je na 1. st. rozdělen na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů.
Je povinný pro všechny žáky v 1. až 5. ročníku. Týdenní časová dotace je dána učebním plánem.

Průřezová témata

Průřezová témata nejsou v tomto předmětu realizována.

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- umožňuje osvojování pracovních postupů podle návodu
- vede žáky k plánování činností při práci, k vytrvalosti
- předkládá dostatečné množství příkladů pro pochopení technické dokumentace jednoduchých zařízení
- nacvičuje používání náčrtu při nejrůznějších vhodných činnostech
- umožňuje poznávání vlastností materiálů a surovin a možnosti jejich využití

Kompetence k řešení problémů

- vede k potřebě ověřovat řešení problémů v praxi
- pomáhá aplikovat známá řešení při obdobných zadáních a hledání nových postupů s využitím osvojených dovedností při práci s různými materiály
- předkládá dostatečné množství příkladů nutných k osvojení schopnosti prakticky používat nabyté dovednosti

Kompetence komunikativní

- vede k účinné komunikaci při jakékoliv práci
- seznamuje s přesným významem pojmů se vztahem k práci
- poskytuje výklad pojmů souvisejících s volbou povolání
- předkládá dostatečné množství podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků

Kompetence sociální a personální

- vede ke spolupráci ve dvojici, ve skupině
- přiřazuje různé role v pracovní skupině
- usiluje o uvědomování si potřeby ohleduplnosti, vzájemné pomoci při práci

Kompetence občanské

- seznamuje s vlivem různých činností člověka na životní prostředí a s nutností jeho ochrany
- umožňuje tvořivý přístupu žáků k plnění zadaných témat
- vede k pozitivnímu vztahu k práci, k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce

Kompetence pracovní

- usiluje o bezpečné, uvědomělé, správné používání nástrojů a materiálů
- umožňuje osvojení základních pracovních dovedností a návyků
- vede ke snaze o provedení práce v co nejlepší kvalitě
- učí porovnávat hospodárnost různých postupů, které vedou k témuž cíli
- pomáhá vyhledávat možná rizika při různých činnostech a dává prostor ke hledání cest k jejich minimalizaci

Kompetence digitální

- pobízí žáka k získávání, vyhledávání informací (video návody)
- zaměří se na využívání digitálních kompetencí k usnadnění práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti		Ročník: 1.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	• vytrhává jednoduché tvary z papíru • vystřihuje z papíru podle rovné linky jednoduché tvary • pracuje se šablonou – obkresluje, vystřihuje • nalepuje jednoduché tvary z papíru na papír • překládá a skládá papír podle linky • skládá jednoduché tvary (origami) • navléká nit • navléká drobný materiál na nit • vytvaruje váleček z modelovací hmoty, z válečku vytváří jednoduchý tvar • modeluje konkrétní předměty (ovoce, zelenina) • pracuje s textilem – vytváří jednoduchou dekoraci • tká z papíru • šije předním stehem	• jednoduché pracovní operace a postupy (vytrhávání, proplétání, stříhání a lepení papíru a textilu, skládání, modelování, šití, navlékání) • lidové zvyky, tradice, řemesla • pracovní pomůcky – funkce a využití (nůžky, jehla, lepidlo) • vlastnosti materiálu (modelovací hmota, papír, textil)	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
pracuje podle slovního návodu a předlohy	• dodržuje pracovní postup podle slovního návodu učitele • provádí základní úklid pracovního stolu • osvojuje si návyky bezpečnosti při šití a stříhání	• organizace práce	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• sestavuje a rozkládá modely podle jednoduchého obrázkového návodu • staví prostorové objekty ze stavebnice • spolupracuje při organizaci prací, při úklidu	• stavebnice (plošné, prostorové), sestavování modelů • práce s návodem, předlohou	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	• provádí pozorování a pokusy v koutku přírody (klíčivost semen)	• pěstování ze semene	
pečuje o nenáročné rostliny	• zalévá a otírá listy rostliny ve třídě	• pěstování pokojových rostlin	
PŘÍPRAVA POKRMŮ připraví tabuli pro jednoduché stolování	• správně používá příbor	• stolování	
chová se vhodně při stolování	• jmenuje pravidla správného stolování	• pravidla správného stolování	

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti		Ročník: 2.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	• vytváří pásové vystřihovánky • vystřihuje složitější tvary z papíru a textilu • nalepuje složitější tvary z papíru a textilu • překládá a skládá podle pokynu učitele • modeluje z modelovací hmoty • vytlačuje z modelovací hmoty jednoduché tvary • navléká drobnější materiál • přišije dvoudírkový knoflík • vyšívá předním stehem • šije obnitkovacím stehem • navíjí smyčky z drátu • vytváří jednoduché koláže z textilu • prezentuje a hodnotí výsledky své práce	• jednoduché pracovní operace a postupy (vytrhávání, proplétání, stříhání a lepení papíru a textilu, skládání, modelování, přišívání, šití, navlékání, drátování) • lidové zvyky, tradice, řemesla • pracovní pomůcky – funkce a využití (nůžky, jehla, lepidlo) • vlastnosti materiálu (modelovací hmota, papír, textil, drát)	
pracuje podle slovního návodu a předlohy	• s pomocí učitele postupuje podle dané předlohy	• organizace práce, úklid	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• sestavuje a rozkládá modely podle předlohy • sestavuje a rozkládá modely podle vlastní představy	• stavebnice (plošné, prostorové), sestavování modelů • práce s návodem, předlohou	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE pečuje o nenáročné rostliny	• zalévá a otírá listy rostlin ve třídě • odstraňuje odumřelé části rostlin • kypří půdu	• pěstování pokojových rostlin • základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
PŘÍPRAVA POKRMŮ připraví tabuli pro jednoduché stolování	• správně umístí příbor na stůl	• jednoduchá úprava stolu	
chová se vhodně při stolování	• dodržuje naučená pravidla správného stolování	• pravidla správného stolování	

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti		Ročník: 3.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	• vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • prostříhává několikanásobně přeložený papír • vystřihuje přesně podle předlohy • dbá na čistotu práce při lepení • skládá jednoduché tvary z papíru (origami) • podle šablony vyšívá křížkovým stehem • hnětením, válením, stlačováním a dělením na části zhotoví výrobek z modelovací hmoty • tká z papíru složitější motivy • ručně háčkuje (bez použití háčku) • šije smyčkovým stehem • přišívá čtyřdírkový knoflík	• jednoduché pracovní operace a postupy (stříhání a lepení papíru a textilu, skládání, modelování, přišívání, šití, vyšívání, háčkovaní, drátování, tkaní) • lidové zvyky, tradice, řemesla • pracovní pomůcky – funkce a využití (nůžky, jehla, lepidlo) • vlastnosti materiálu (modelovací hmota, papír, textil, drát, karton, přírodniny)	
pracuje podle slovního návodu a předlohy	• pracuje podle slovního návodu a předlohy	• práce s návodem a předlohou • organizace práce	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• sestavuje a rozkládá modely podle hotového výrobku či fantazie • zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicí	• stavebnice (plošné, prostorové), sestavování modelů • práce s návodem, předlohou	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
PĚSTITELSKÉ PRÁCE provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	• provádí pozorování přírody • zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	• pěstování rostlin ze semene: – výsadba – klíčení – péče	
pečuje o nenáročné rostliny	• pečuje o nenáročné rostliny	• pěstování pokojových rostlin	
PŘÍPRAVA POKRMŮ připraví tabuli pro jednoduché stolování	• připraví tabuli pro jednoduché stolování • umístí správně prostírání, talíře a příbor	• jednoduchá úprava stolu	
chová se vhodně při stolování	• chová se vhodně při stolování	• pravidla správného stolování	

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti		Ročník: 4.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM – vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu – využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic – volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu – udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• zvolí postup a pracovní operaci vzhledem k zamýšlenému výrobku • z nabídky vybere prvek uplatňovaný v lidové tvorbě a použije ho ve své práci • zhotoví jednoduchý výrobek vztahující se k lidové tradici • popíše účel běžně používaných pracovní pomůcek a nástrojů • popíše vlastnosti základních materiálů, které jsou pro práci s nimi důležité • z nabídky vybere vhodnou pomůcku a nástroj vzhledem k materiálu, se kterým pracuje • udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor • na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při práci s drobným materiálem	• lidové tradice – zvyky • jednoduché pracovní operace a postupy – obkreslování, stříhání, lepení, skládání papíru, textilu, šití • organizace práce (pořádek na pracovním místě, udržování a ukládání pracovních pomůcek a nástrojů) • vlastnosti materiálu (karton, papír, textil, drát, folie) • pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití • sběr a lisování listů	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI – provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž – pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu – dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• podle návodu provede montáž a demontáž jednoduchého objektu • využije vlastní představivost při práci se stavebnicí • dodrží zadaný pracovní postu dle slovního návodu, předlohy, náčrtu • zorganizuje si a časově rozvrhne si pracovní postup • udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor	• stavebnice (prostorové, konstrukční) • práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
PĚSTITELSKÉ PRÁCE – provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování – ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny – volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní – dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• vypěstuje rostlinu ze semene nebo sazenice • založí jednoduchý pokus, na základě pozorování provede záznam růstu a vývoje rostliny • z výsledků pokusů a pozorování vysvětlí správný postup při pěstování rostlin • popíše účel běžně používaných pracovních pomůcek a nástrojů určených k pěstitelským pracím • na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při pěstitelských činnostech	• zásady pěstování rostlin – kypření, hnojení, výživa rostlin • pěstování rostlin ze semen v místnosti – osivo • pokus, záznam • první pomoc při úrazu • pěstitelské pomůcky, náčiní a nástroje	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
PŘÍPRAVA POKRMŮ – orientuje se v základním vybavení kuchyně – připraví samostatně jednoduchý pokrm – dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování – udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	• popíše základní vybavení kuchyně • vybere vhodné potraviny • zvolí vhodné kuchyňské nádobí a další potřebné prostředky • prostře stůl k jednoduchému obědu • v modelové situaci ošetří drobné poranění	• základní vybavení kuchyně – vařečka, váleček, prkýnko, nůž, struhadlo, šlehací metla • práce s literaturou (k přípravě pokrmů) • úprava stolu • 1. pomoc – ošetření řezné rány	

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti		Ročník: 5.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM – vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu – využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic – volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu – udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• zorganizuje si a časově rozvrhne pracovní postup a operaci při tvorbě daného výrobku • využije vlastní představivost při obměně vzorového výrobku • z nabídky vybere techniku lidového umění a použije ho ve své práci • uvede příklady lidových řemesel • z nabídky vybere vhodnou pomůcku a nástroj vzhledem k materiálu, se kterým pracuje • dodrží zásady hygieny a bezpečnosti • v modelové situaci ošetří drobné poranění • volí vhodné pomůcky a nástroje vzhledem k použitému materiálu	• jednoduché pracovní operace a postupy (šití, sešívání, zhotovení střihu podle šablony) • lidové tradice a řemesla • pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití • první pomoc – dezinfekce rány, sterilní ošetření rány • modelování z modelovací hmoty • hygiena a bezpečnost při práci s drobným materiálem	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI – provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž – pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu – dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• použije různé díly stavebnice tak, aby byl výsledný objekt kompaktní • rozumí pojmům, poznámkám na odkazové čáře, značkám a symbolům používaných v jednoduchých pracovních návodech • dodrží zásady hygieny a bezpečnosti • na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při konstrukčních činnostech • v modelové situaci ošetří drobné poranění	• stavebnice (prostorové, konstrukční) • sestavování modelů • práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem • 1. pomoc – při úrazu	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE – provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování – ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny – volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní – dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• rozmnoží pokojové rostliny dělením trsů • vypěstuje vybranou rostlinu podle zadaných pokynů a pečuje o ni • naaranžuje řezanou květinu do vhodné nádoby a pečuje o ni • vybere z nabídky nářadí, nádoby a další pomůcky potřebné pro zadanou činnost • dodrží zásady hygieny a bezpečnosti • v modelové situaci ošetří drobné poranění	• přesazování, výsev • pěstitelské pokusy, pozorování • (nedostatek světla, vody a vzduchu) • volba pěstitelských pomůcek, nástrojů, náčiní • jednoduchá vazba a úprava květin • 1. pomoc – očištění rány od hlíny, dezinfekce, sterilní zakrytí rány • zásady hygieny a bezpečnosti v pěstitelských pracích	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
PŘÍPRAVA POKRMŮ – orientuje se v základním vybavení kuchyně – připraví samostatně jednoduchý pokrm – dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování – udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	• popíše účel kuchyňského vybavení • podle receptu dodrží postup práce a časově si ho rozvrhne • představí a zhodnotí připravený pokrm • popíše nebo prakticky předvede vhodné stolování a společenské chování • udrží pořádek a čistotu pracovní plochy, dodrží zásady hygieny a bezpečnosti • na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při přípravě pokrmů	• vybavení kuchyně • výběr, nákup a skladování potravin • úprava stolu pro slavnostní příležitosti • společenské chování u stolu a pravidla stolování při slavnostních příležitostech • 1. pomoc při úrazu v kuchyni • zásady hygieny a bezpečnosti při přípravě pokrmů • příprava jednoduchého pokrmu	

PĚSTITELSTVÍ A CHOVATELSTVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávání v předmětu pěstitelské práce:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o pěstování rostlin a chov zvířat
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodních zákonitostí
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností

Předmět Pěstitelské práce je vyučován jako samostatný předmět v 6. ročníku jednu hodinu týdně.

Průřezová témata

Předmětem prolínají tato průřezová témata:

6. ročník: OSV 9/1 – rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci (nesouhlas, odpor apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, pozitivní myšlení apod.)
ENV 2/4 – ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Učitel vede žáky k samostatnému či ve spolupráci s ostatními žáky systematickému pozorování různých přírodnin
- k vyhledávání, třídění a propojování informací, z nichž mohou žáci vycházet při dalších svých poznávacích aktivitách
- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání výsledků a jejich využití k rozšiřování vlastního poznávacího potenciálu
- k nalézání souvislostí s ostatními přírodovědně zaměřenými oblastmi zkoumání

Kompetence k řešení problémů

- Učitel umožňuje žákům rozpoznávat problémy v průběhu jejich přírodovědného vzdělávání
- postupně zdokonaluje schopnost pracovat s informacemi ze všech možných zdrojů - ústních, tištěných, mediálních a počítačových
- vede žáky k využívání svých individuálních schopností
- učí žáky samostatně a kriticky myslet, rozhodovat se a nést odpovědnost za důsledky svého rozhodnutí
- pomáhá žákovi analyzovat problém a hledat vlastní možnosti řešení

Kompetence komunikativní

- Učitel vede žáky k samostatnému souvislému kultivovanému projevu
- vede žáky k tvořivé komunikaci ve dvojici, v menší skupině
- nabízí žákům dostatek možností k porozumění textů a zvuků a jejich tvořivému užívání
- učí žáky naslouchat názoru jiných
- poskytuje žákům prostor k hodnocení vlastní práce

Kompetence sociální a personální

- Učitel při výuce používá mimo jiné i samostatnou nebo skupinovou práci (ve dvojici a v malé skupině)
- vede žáky ke vzájemné pomoci při učení
- vede žáky k respektování pravidel práce v týmu
- buduje u žáků pocit sebedůvěry a zdravého sebevědomí

Kompetence občanské

- Učitel respektuje věkové, sociální i etnické zvláštnosti žáka a jeho zájmy a vede k tomu i ostatní žáky
- umožňuje žákům uvědomit si svá práva a povinnosti ve škole i mimo ni
- vede žáky ke správnému chování k přírodě a dodržování zásad ochrany životního prostředí
- vštěpuje žákům zásady domácí ekologie
- orientuje žáky k pochopení ekologických souvislostí a environmentálních problémů

Kompetence pracovní

- Učitel dbá na dodržování bezpečnostních zásad při práci s pracovními nástroji
- vede k využití znalostí a zkušeností z jiných přírodovědných oborů
- poskytuje uplatnění žákům různých tvůrčích typů
- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení

Kompetence digitální

- Učitel nabízí žákům možnosti, jak vypracovat prezentace na digitálním zařízení na dané téma
- ukazuje žákům aplikace, pomocí kterých mohou určovat rostliny, plevele a škůdce hospodářských rostlin

Vyučovací předmět: Pěstitelství a chovatelství		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	• použije pro přípravu práce dokumentaci, návod pro pěstování vybraných rostlin (zálivka, půda, teplo, světlo) • popíše a vysvětlí jednotlivé kroky důležité při procesu pěstování rostlin • připraví pracovní prostor, prostředí pro pěstování vybraných rostlin (květináč, záhonek…) • udržuje pracovní prostor pro pěstování rostlin (odstraňuje plevel…)	• půda a její zpracování, výživa rostlin • podmínky a zásady pěstování vybraných rostlin	
pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	• volí vhodný postup pěstování vybrané rostliny, zajistí průběžnou péči (zalít, přesadit, sestříhat…), rostlinu pozoruje a plánovaný postup podle potřeby upraví • použije vhodné nástroje, nářadí při pěstování a aranžování květin • z nabídky vybere vhodné rostliny pro výzdobu interiéru, exteriéru podle daných podmínek, podle dané příležitosti • využije květiny při výzdobě interiéru, upraví květiny do vázy nebo jiné nádoby • zná některé jedovaté a nebezpečné rostliny	• základy ošetřování pokojových květin • pěstování vybraných okrasných dřevin a květin • řez, úprava květin • pěstování vybraných rostlin z výsevu • jedovaté rostliny • rostliny jako drogy a jejich zneužívání	OSV 9/1 rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci (nesouhlas, odpor apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, pozitivní myšlení apod.) ENV 2/4 ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů)

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	• z nabídky vybere vhodné pracovní pomůcky, nástroje, nářadí pro pěstování vybraných druhů rostlin a použije je při výsadbě, výsevu, pěstování, péči a sklizni vybraných druhů rostlin • popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nástroje a nářadí používané při pěstitelských činnostech před poškozením	• druhy pracovních pomůcek • zásady údržby a ukládání nářadí	
prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	• popíše a vysvětlí základní pravidla a nutné podmínky chovu vybraných druhů drobných zvířat • vysvětlí zásady bezpečného kontaktu se zvířaty	• podmínky chovu zvířat v domácnosti • kontakt se známými i neznámými živočichy	
dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	• při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce při pěstitelských pracích • popíše a vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu a dodrží kázeň při práci • při práci s rostlinami, s příslušnými nástroji i při zacházení s drobnými zvířaty dodržuje zásady bezpečnosti • poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) • dodržuje hygienu práce (umývání po práci se zeminou…)	• zásady hygieny a bezpečnosti práce při pěstitelských pracích, při práci s rostlinami i při zacházení s drobnými zvířaty • zásady první pomoci při úrazu způsobeném zvířetem a při styku s jedovatými rostlinami	

DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět design a konstruování je vyučován jako samostatný předmět v 6. ročníku. Týdenní časová dotace je dána učebním plánem.

Vzdělávání v předmětu design a konstruování:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o design a konstruování a praktické činnosti
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění technickým problémům
- učí žáky pracovat s různými materiály a aplikovat technické poznatky v praktickém životě
- učí žáky plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu

Průřezová témata

Průřezová témata nejsou v tomto předmětu realizována

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací, z nichž mohou žáci vycházet při dalších svých poznávacích aktivitách
- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání výsledků a jejich využití k rozšiřování vlastního poznávacího potenciálu
- k nalézání souvislostí s ostatními technicky zaměřenými oblastmi zkoumání

Kompetence k řešení problémů

- učitel umožňuje žákům rozpoznávat problémy v průběhu jejich technicko-praktického vzdělávání
- postupně zdokonaluje schopnost pracovat s informacemi ze všech možných zdrojů – ústních, tištěných, mediálních a počítačových
- vede žáky k využívání svých individuálních schopností
- učí žáky samostatně a kriticky myslet, rozhodovat se a nést odpovědnost za důsledky svého rozhodnutí
- pomáhá žákovi analyzovat problém a hledat vlastní možnosti řešení

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k samostatnému souvislému kultivovanému projevu
- vede žáky k tvořivé komunikaci ve dvojici, v menší skupině
- nabízí žákům dostatek možností k porozumění textů a zvuků a jejich tvořivému užívání
- učí žáky naslouchat názoru jiných
- poskytuje žákům prostor k hodnocení vlastní práce

Kompetence sociální a personální

- učitel při výuce používá mimo jiné i samostatnou nebo skupinovou práci (ve dvojici a v malé skupině)
- vede žáky ke vzájemné pomoci při učení
- vede žáky k respektování pravidel práce v týmu
- buduje u žáků pocit sebedůvěry a zdravého sebevědomí

Kompetence občanské

- učitel respektuje věkové, sociální i etnické zvláštnosti žáka a jeho zájmy a vede k tomu i ostatní žáky
- umožňuje žákům uvědomit si svá práva a povinnosti ve škole i mimo ni
- vede žáky ke správnému chování k přírodě a dodržování zásad ochrany životního prostředí
- vštěpuje žákům zásady domácí ekologie a recyklace

Kompetence pracovní

- učitel dbá na dodržování bezpečnostních zásad při práci s pracovními nástroji
- poskytuje uplatnění žákům různých tvůrčích typů
- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení
- vede žáky ke zručnosti a tvořivosti a praktickému využití dosažených znalostí

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k efektivnímu využívání digitálních kompetencí
- učitel poskytuje žákům vhodné příležitosti pro práci s digitálními zařízeními v předmětu
- učitel vede žáky ke kritickému ověřování digitálních informací
- učitel seznamuje žáky s aktuálními možnostmi využití digitálních kompetencí v oblasti designu a konstruování

Vyučovací předmět: Design a konstruování		Ročník: 6.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	• pracuje s návodem, náčrtem, plánem, programem k sestavení modelu • orientuje se v daném návodu, náčrtu, plánu • vysvětluje jednotlivé kroky své práce podle stanoveného postupu a aplikuje je • dodržuje postup v jednotlivých krocích daných návodem, náčrtem, plánem nebo programem	• návod, předloha, náčrt, plán práce, schéma jednoduchý program • sestavování jednoduchých modelů	
navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.	• rozpoznává důležité a stěžejní prvky konstrukce a sestavuje model • používá jednotlivé prvky dle návodu, náčrtu, plánu k sestavení konstrukce • rozpoznává, odhaluje a napravuje případné chyby v konstrukci	• sestavování jednoduchých modelů • tvorba konstrukčních prvků • polytechnická stavebnice • konstrukční a elektronické stavebnice	
provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	• organizuje pracovní prostor, kontroluje nástroje, nářadí včetně jejich funkčnosti a kvalitu materiálu • sestavuje a rozkládá konstrukčně jednoduchý model, výrobek, pokud je to konstrukčně možné • upravuje model, konstrukci, výrobek dle potřeby	• postupy pro montáž výrobku • postupy pro demontáž výrobku • postupy pro údržbu jednoduchých zařízení	

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce; poskytne první pomoc při úrazu	• při práci dodržuje stanovená pravidla • popisuje a vysvětluje, jakým způsobem ochrání nářadí a nástroje před poškozením a pro jejich delší životnost • dodržuje zásady bezpečnosti při práci s technickými materiály • poskytuje první pomoc • dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné	• bezpečnostní předpisy a postupy práce • první pomoc při úrazech	

SVĚT PRÁCE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka předmětu Svět práce si klade za cíl naučit žáky získat pozitivní vztah k práci a odpovědnost tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě. Umožní žákům orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce, osvojení potřebných poznatků a dovednosti významné pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci.

Vyučovací předmět Svět práce se vyučuje jako samostatný povinný předmět v 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je jedna hodina týdně.

Průřezová témata

Průřezová témata budou integrována do předmětu.

8. ročník:
- OSV 2/6 – Sebepoznání a sebepojetí – můj vztah ke mně samé/mu
- OSV 2/8 – Sebepoznání a sebepojetí – moje vztahy k druhým lidem
- OSV 10/1 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů sociálních rolí – problémy v mezilidských vztazích – zvládání učebních problémů
- MKV 4/5 – Multikulturalita – vstřícný postoj k odlišnostem

9. ročník:
- OSV 8/4 – Komunikace – specifické komunikační dovednosti
- VDO 2/1 – Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku)
- MED 2/1 – Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality (receptivní činnosti) – různé typy řešení, jejich rozlišování a jejich funkce

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vede žáky k plánování své činnosti při práci, k učení
- seznamuje žáky s hodnocením své motorické, paměťové a rozhodovací schopnosti a schopnosti vnímání

Kompetence k řešení problémů

- napomáhá žákům uvědomit si potřebu praktického ověřování řešení problémů
- otevírá jim prostor pro zodpovědné rozhodování o vlastní profesní orientaci
- učí prakticky používat osvojené poznatky pro uplatnění na trhu práce
- seznamuje žáky s možností poradenství v oblasti volby dalšího studia, profesní orientace

Kompetence komunikativní

- Seznamuje je s pojmy souvisejícími s volbou povolání
- předkládá jim podněty k příležitosti pro vlastní prezentaci

Kompetence sociální a personální

- vede žáky k tomu, aby si vytvářeli pravidla práce v týmu, vytvářeli příjemnou atmosféru týmu na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi
- učí žáky oceňovat zkušenosti druhých lidí, respektovat co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

- otevírá jim prostor pro pochopení různých činností člověka v pracovním prostředí a spoluzodpovědnosti za něj

Kompetence pracovní

- pomáhá jim vyhledávat při různých činnostech cestu ke své profesi
- seznamuje je s konkrétními podnikatelskými aktivitami od záměru až po jejich realizaci
- učí je přijímat promyšlená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesní orientaci

Kompetence digitální

- vede žáka k získávání, vyhledávání a kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede žáka k využívání digitálních technologií, aby si žák usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vyučovací předmět: Svět práce		Ročník: 8.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	• definuje znaky povolání • přiřadí k vybranému povolání jeho konkrétní znaky • popisuje pracovní prostředí vybraných profesí • uvádí různé specializace u jednotlivých povolání • vyhledává minimální kvalifikaci pro různá povolání • objasňuje náplň práce vybraných povolání • vytváří si základní představy o podnikání a jeho řízení	• znaky povolání • zaměstnání • povolání lidí, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní • podnikání	MKV 4/5 vstřícný postoj k odlišnostem
posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	• uvědomuje si vlastní hierarchii hodnot • přemýšlí, zda mohou jeho hodnotové postoje ovlivnit výběr povolání • rozeznává své vlastní silné stránky, charakterizuje rysy své osobnosti, • vytváří sebehodnocení pro správnou volbu profesní orientace • uvědomuje si sám sebe, hledá souvislost zálib, zájmů zaměřené na profesní volbu • rozpoznává okolnosti a faktory, které mohou ovlivňovat jeho profesní volbu	• volba profesní orientace • sebepoznávání • charakteristické znaky osobnosti • sebehodnocení • vlivy na volbu profesní orientace	OSV 2/6 můj vztah ke mně samé/mu OSV 2/8 – moje vztahy k druhým lidem OSV 10/1 dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí – problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	• popisuje strukturu vzdělávacího systému ČR • vymezuje obsah vzdělání všeobecného a odborného • zabývá se základními variantami své budoucnosti po základní škole	• vzdělávací systém ČR • možnosti vzdělávání	
prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	• zdokonaluje se v komunikačních dovednostech • aplikuje pravidla společenského chování do modelových situací • prezentuje svou osobu v modelové situaci vybraného povolání	• modelové situace • sebeprezentace	

Vyučovací předmět: Svět práce		Ročník: 9.	
Očekávané výstupy dle RVP ZV	**Rozpracované výstupy školy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	• popisuje základní profese a jejich podmínky z hlediska vzdělání a profesních dovedností • orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • zjišťuje informace o trhu práce	• profese a jejich kvalifikační požadavky • trh práce	VDO 2/1 občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činny, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku)
posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	• vyhledá potřebné informace o ŠVP vybraných typů středních škol • porovnává své předpoklady a možnosti s požadavky konkrétního povolání • navrhuje v modelových situacích řešení volby vhodného povolání, profesní přípravy • vytváří sebehodnocení pro správnou volbu profesní orientace	• možnosti vzdělávání • sebehodnocení • vlivy na volbu profesní orientace	MED 2/1 různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce

Očekávané výstupy dle RVP ZV	Rozpracované výstupy školy	Učivo	Průřezová témata
využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	• popisuje příslušné poradenské služby pro výběr povolání a jejich funkce • vyjmenuje způsoby hledání zaměstnání • porovnává podmínky přijímacího řízení vybraných středních škol • používá vybrané webové stránky a portály pro získání a zpracování informací týkajících se výběru povolání	• informace o trhu práce • informace a poradenské služby • způsoby hledání zaměstnání • přijímací řízení	
prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	• aplikuje pravidla slušného chování při prezentaci své osoby v modelových situacích při vstupu na trh práce • formuluje motivační dopis na základě zvoleného inzerátu • objasňuje formu a vyjmenovává základní body strukturovaného životopisu • podle vzoru napíše strukturovaný životopis • popíše pravidla přípravy na pracovní pohovor	• modelové situace – sebeprezentace • životopis • motivační dopis • pohovor u zaměstnavatele	OSV 8/4 specifické komunikační dovednosti